Practical Spoken English

ပိူင်ႈလၢတ်ႈၵႂၢမ်းဢင်းၵိတ်ႉ

ၵိပ်းႁွမ်တႅမ်ႈ

လဝ်ႈလုႉၶေး (သီႇပေႃႉ)

ၶေႃႈသင်ႇ

ႁူၼ်းႁဝ်းႁူႉၵေႃႉ မီးၵၢင်လွင်ၶိုဝ်ႈႁူႉၶိုဝ်ႈႁၢၼ်ၶိုဝ်ႈၵျႃႇၶိုဝ်ႈႁွတ်ႈထိုင် မိူၼ်ၵၼ်သိင်ႈ မူတ်းယဝ်ႉ။ ၵွပ်ႈပိူဝ်ႈလိူင်ႉၶၼ်သေ တူင်ႇဝူင်းႁူၼ်းႁဝ်းလင်ႇလႆႈၵပ်းသိုပ်ႇတိတ်း တေႃႇၵၼ်၊ ငိၼ်းသိင်လၢတ်ႈၵၼ်သေ ၵေႃႉၶိုင်ႈတၢင်းၵေႃႉၶိုင်ႈၵေႃႈ သမ်ႉလွင်ႉၽႄႇ သႃႇၵႂၢမ်းလၢတ်ႈၵၢၼ်မိူၼ်ၵၼ်ၼႄႈလင်ႇလႆႈမီးလွင်ႈမိုတ်ႈၵိုဝ်းလမ်လွင်ၵၼ်မႃးယဝ်ႉ။

လိူဝ်သေၼၼ်ႉ ႁူၼ်းႁဝ်းၶိုင်းလုမ်ႈၾႃႉၵေႃႈ တေမီးလၢႆလိူဝ်း ယဝ်ႉၵေႃႈ ၵႂၢမ်းလၢတ်ႈတေမီးထႅင်ႈလၢႆၼိူဝ်းလူးႁႂၼ်ႇ။ ၶိုင်းၼႃႈၵၢင်ႁူၼ်းလၢႆလိူဝ်း ၵႂၢမ်းလၢတ်ႈ လၢႆၼိူဝ်းလိူဝ်းၼၼ်ႉ တႃႇၵွၼ်ႈႁဝ်းပႄးႁူႉမေႃႁူႈၵၢၼ်ၵေႃႈ တေၵၢမ်ႇပၼ်လႆႈမူတ်း။ ၵွပ်ႈပိူဝ်ႈၼၼ်တေႃႇတေၵပ်းသိုပ်ႇၵၼ်ၼႄႈ လၢတ်ႈတေႃႇၵၼ်ၼၼ်ႉပႄးၵႂၢမ်းလၢတ်ႈ ၼႄႈလိၵ်ႈလၢႆးၽႄႇသႃႇၵၢမ်ႇမိူၼ်ၵၼ်လိူင် လွင်ႈၵပ်းသိုပ်ႇတိတ်းတေႃႇႁဝ်းၵေႃႈတေ လၢင်ႈၶႅတ်ႇၵျႃႇယဝ်ႉ။ ၵွပ်ႈၼၼ် ၽႄႇသႃႇၵႂၢမ်းလၢတ်ႈၵၢၼ်ဝႆႉၼၼ်ႉ ပၼ်သၢႆသိၼ်ႈ တၢင်းတႃႇတူင်ႇဝူင်းႁူၼ်းႁဝ်းမိူၼ်ႈယွၼ်ႇမႂ်ႇသုင်မိုပ်ႈၶၵ်ႈၶႂ်ၵေႃႈဝႆႉလႆႈယူႇယဝ်ႉ။ ပႄး ဝႆႉ ႁူၼ်းၼိူဝ်းၵၢမ်ႇမိူၼ်ၵၼ် သမ်ႉလူဝ်ႇၵပ်းသိုပ်ႇတိတ်းတေႃႇၵၼ်ပႄးၶႂ်လိူင် ႁဝ်း တေလႆႈပိူင်ႈၵိုင်လွင်ႉၽႄႇသႃႇၵႂၢမ်းလၢတ်ႈ ၵၢၼ်ပိူၼ်ႈလွင်ႉတိုဝ်းၸမ်ၶေႃသေတိတ်း တေႃႇၵၼ်ၶေႃယဝ်ႉ။

ႁူလ်းႁျႈၶိုင်းႁျႈၽႄႇသႃႇၵႂၢမ်းလၢတ်ႈၵၢၼ်လွင်ႉၶမ်သေၵၢင်ႈၶၢင်ၶိုၼ်ႈယွႆႇသေ ပိူၼ်ႈၶိုင်းလုမ်ႈၾႃႉၶႂ်ႉသမ်ႉပိၼ်ၽႄႇသႃႇၵၢင်ႈၵိတ်ႉၶေႃယဝ်ႉ။ ၽႄႇသႃႇၵၢင်ႈၵိတ်ႉ ၶႂ်ႉလမ်ႉပိၼ်ၽႄႇသႃႇၵႂၢမ်းလၢတ်ႈၵၢၼ်ပိူၼ်ႈလွင်ႉၵၼ်ၶမ်ၼႄႈသမ်ႉပႄးလွတ်ႈၵျႃႇ တူဝ်ႈလုမ်ႈၾႃႉလူင်ဝႂ်ႉယဝ်ႉ။ ၵွပ်ႈၽႄႇသႃႇၵၢင်ႈၵိတ်ႉလွတ်ႈၼၽေႃဝႂ်ႉၼႄႈၶုမ်ႇယိင်း လႂ်းႁဝ်းၶဝ်ထုၵ်ႇလီလိူပ်ႈၵျၼ်းၵဝ်ၽႄႇသႃႇၵၢင်ႈၵိတ်ႉယဝ်ႉ။ ယွၼ်ႉဝူၼ်ႉထိုင်လိူင်ႉ ၶၼ်သေၽူႈတိူမ်ႈလိၵ်ႈလင်ႇလႆႈၶတ်းလွင်သွင်ႇႁႂ်း တိူမ်ႈၵွၵ်ႇပိၼ်ပပ်ႉသိုဝ်လႅင်းတႃႇ ၽူႈသူင်လိူပ်ႈၵျၼ်းၵၢင်ႈၵိတ်ႉႁဝ်းၶဝ်မႃးထႅင်ႈယဝ်ႉ။

ငိၼ်းလူမ်းၶွပ်ႈလွင်ယွႆႇၶမ်သေ –

လဝ်ႈလျႃႇၶေႃး (သီႇပေႃႉ)

ၽၢႆႇတွင်းပပ်ႉ

ၸိုဝ်ႈပပ်ႉလိၵ်ႈ	ပိုၼ်ႉထၢၼ်သတ်ႉတႃႇၵၢင်းၵိတ်းသပ်းလႅင်းႁေႃႇတႆး
တႅမ်ႈ	ၸဝ်ႈၺုႇၶေႃး (သီႇပေႃႉ)
ႁၢင်ႈမူင်ႈၶေႃႈသိုဝ်ႈ	ၸဝ်ႈပိၼ်ႇတေႃးလ (ၵုၼ်ႁိူင်)
ထတ်းလိၵ်ႈ	ၸဝ်ႈၶေႃးၽႄႇသ (မိူင်းမိူဝ်း သီႇပေႃႉ)
	ၸဝ်ႈၺုႇၶေႃး (သီႇပေႃႉ)
	ၸၼ်ႉလွမ်မႁုႇလူးလႃးလူင်းႁွၼ်း
	မိူင်းႁွၵ်ႈ ၊ မိူင်းထႆး ။
	ပီႈလၢႆးသၢၼ်း (ထုင်ႉယိုင်း လၢႆးၶုႈ)
ၵိတ်ႇတီႈ	ၶေႃးၵွပ်ႉသိတ်ႉ ၊ ဝိင်းတႃႈႁုင်ႈ
ၵိတ်ႇၵွၵ်ႇ	ပွၵ်ႈၵမ်း (1)
တၢင်းၶၼ်ပပ်ႉ	1000 ပပ်ႉ
ၵိတ်ႇၵွၵ်ႇမိူင်ႈ	ပီ 2017၊ လိူၼ် May

CONTENT

လမ်းခ်ငုး

မ်ာခပ်ႋ	ရှူဝ်ခြေႏငလႏလွင်ႏတာင်း	ခြေႏလိဂ်ႏ
1.	တူဝ်ငမႏလိဂ်ႏကာင်းဂိတ်း(26) တူဝ်	1
2.	Eight Parts of Speech (ခြေႏဂြာမ်းပ်ေတ်ႏခြေႏ)	2
3.	Demonstrative Pronouns (ခေါမ်ႉကာခ်လီႋငခေခြူဝ်းခွင်)	8
4.	Five Kinds of Nouns (ခေါမ်ႉရှူႏပိူင်)	8
5.	Countable & Uncountable Nouns (ခေါမ်ႉကာခ်ကာခ်ေႉလဲႏ ငလႏ ခေါမ်ႉကာခ်ကာမ်ႉကာခ်ေႉလဲႏ)	11
6.	Nouns and Articals (ခေါမ်ႉ ငလႏ ကာ့ထီႉခိူဝ်ႉလ်)	19
7.	1 - Verb To Be (သာင်ႏမီးပ်ီခ်)	24
8.	Preposition (ၡ်ေင်းတီႏ)	58
9.	2 - Verb To Do (သာင်ႏတူင်ႋခိုင်)	68
10.	W/H (Questions) တွခ်ေႏခြေႏထာမ် (w/h)	79
11.	3 - Verb To Have (မီး ဂိခ် ၊ ပိူင်ႉခူဝ်းခွင်)	88
12.	Helping Verbs (လွို့ႏသာင်ႏ)	109
13.	(12) Sentences (တူခ်ေႏထ်ေဝ်လိဂ်ႏသိပ်းသွင်ထ်ေဝ်)	121
14.	Constractions (လဲါးလို့ႋတူဝ်ပွတ်း)	135
15.	Comparison of Adjectives (လဲါးတ်ေဂ်ႏခိူင်းခြေႏဂမ်ႋထ်ေမ်လိုဝ်ႏ)	136
16.	Gerund + Ving	139
17.	Active & Passive Voice (လာတ်ႏလွင်ႏၡ်ေတ်း ငလႏ လွင်ႏခါမ်ႉ)	141
18.	Conjunctions (ခြေႏဂြာမ်းဂပ်း)	147

19. Participle (ၶေႃႈသွႆႈသၢင်ႈ) 156

20. Pharses (ၶေႃႈၵႂၢမ်းႁူမ်ႈတုမ်) 164

21. Three Kinds of Conditional Sentences 176
(တူၼ်ႈထႅဝ်လိၵ်ႈၵၢၼ်ၶႄလွင်ႈသႂၢႆးသၢမ်ပိူင်)

22. Clauses (ၶပ်ႉလိၵ်ႈ) 179

23. ၵၢၼ်တွၼ်ႈၽိုၵ်းတႅမ်ႈ 194

24. (1) Simple Sentence (ထႅဝ်လိၵ်ႈယူဝ်းယူဝ်း) 197

25. (2) Compound Sentence & Complex Sentences 198
(ထႅဝ်လိၵ်ႈလေႃးၵၼ် လႄႈ ထႅဝ်လိၵ်ႈသုၵ်ႉသၵ်ႉ)

26. (3) Simple Sentence & Complex Sentences 199
(ထႅဝ်လိၵ်ႈယူဝ်းယူဝ်း လႄႈ ထႅဝ်လိၵ်ႈသုၵ်ႉသၵ်ႉ)

27. တွၼ်ႈၽိုၵ်းတႅမ်ႈလိၵ်ႈႁူမ်တွမ် (Eassys) 201

ၶေႃႈၶွပ်ႈၸႂ်

မႂ်ႇသုင်ၶႃႈ

ၵွၼ်ႇတၢင်းသုတ်း ၽူႈတႅမ်ႈလိၵ်ႈ ယွၼ်းတူင်ႉတၵ်ႉၶပ်ႉယမ် ထိုင် ၽူႈပၼ်ႁႅင်းပပ်ႉလိၵ်ႈႁဝ်းၶဝ် ၼင်ႇ ၽူႈသူင်လိပ်ႈႁဵၼ်းၽေႃႇသႃႇၵၢင်းၵိတ်းႁဝ်းၶဝ် တင်းသိုင်ႈတီႈၶႃႈၶေႃႈ။ သင်ဝႃႈၽူႈလူလိၵ်ႈႁဝ်းၶဝ်ႁၼ်မၼ်းၶႅၼ်ႈတီႈၽိတ်း တီႈပိူင်ႈၶိုင်းပပ်ႉၵွၼ်ႇၶႆႉပေႃးၶႆႉလိူင် ၶၢၼ်းတေႃႈလီႉလမ်ႈမူၼ်ႉၼမ်းပၼ်သေၵမ်းၶႃႈ။

ယွၼ်ႉဝႃႈၽူႈတႅမ်ႈလိၵ်ႈၶေႃႈ တိုၵ်ႉပဵၼ်ၽူႈလိပ်ႈႁဵၼ်းယူႇၼင်ႇ မၢင်တီႈ မၢင်ၶေႃႈၵႂၢမ်း လိူဝ်းၵၼ်ပႃးမႃးၶိုင်းပပ်ႉၵွၼ်ႇၶႆႉ တေပိူင်ႈၵၼ်တင်းၵၼ်ၽူႈလူလိၵ်ႈႁဝ်းၶဝ်ၸူႉဝႆႉ ၶၼ်ႉၶေႃႈတေမီးယူႇတၢင်းၶမ်တီႈၶႃႈယဝ်ႉ။ ၶွပ်ႈႁဝ်းၶႃႈယူႇတီႈလႆႈၶေႃႈတေယၢမ်ႈ ၸႂ်ႉၵႂၢမ်းတီႈၶၼ်ႈသေ၊ တေၵဝ်ၵႂၢမ်းလၢတ်ႈႁဝ်းၵမ်ႇမူၼ်ၵၼ် ၵမ်ႇၶၼ် တေပိူင်ႈၵၼ်ၵိူၺ်ႇၵိတ်းၵွတ်းၶေႃႈတေမီးယူႇ။ ၶွပ်ႈပိုဝ်ႈၶၼ်ၼင်ႇ ၽူႈတႅမ်ႈလိၵ်ႈယုမ်ႇယမ်ဝႆႉ ဝႃႈၽူႈလူလိၵ်ႈႁဝ်းၶဝ်တေပွင်ႇၸႂ်ပၼ်၊ ဝၢင်းၸၢင်ႉပၼ်ယူႇၶႆသေ ၽူႈတႅမ်ႈလိၵ်ႈ လၢင်ႇလႆႈယွၼ်းၶွမ်းထိုင် ၽူႈလူလိၵ်ႈႁဝ်းၶဝ်ၶႃႈယဝ်ႉ။

လိူဝ်သေၼၼ်ႉ ၽူႈတႅမ်ႈလိၵ်ႈၼႆၵမ်းလူမ်းၶွပ်ႈၸႂ်ထိုင် လိူဝ်းပီၼ်ၵူၼ်းႁေႃႉ ႁႅၼ်းလိၵ်ႈလွမ်းၵၼ်မေႃးၶၢဝ်းတၢင်းသိပ်းပီပီႊ၊ လဝ်ႈၶူးဝိလိတ်ႉတ (ႁုၼ်ႁိူင်) လဝ်ႈၶူး ပိၼ်ႇတေႃးလ(ႁုၼ်ႁိူင်) ပီႈလႅၼ်းသၢၼ်း(ထုင်ႉယိူင်း–လႅၼ်းၶႃႈ) ၼင်ႇ ႁေႃႉတိုၵ်းသူၼ်း ပၼ်ႁႅင်း မေႃသွၼ် ပႃႈယိင်းသီႇတႃႇ (သီႇပေႃႉ) ၵိၵ်ႇတၢင်းၵူၼ်းႁေႃႉ တင်းၶမ် တေႉတေႉဝႃႈတီႈၶႃႈၶေႃႈ ။

ငိၼ်းလူမ်းၶွပ်ႈၸႂ်ယႂ်ႇၶမ်သေ –

လဝ်ႈလႃႇၶေး (သီႇပေႃႉ)
လၢၼ်ႉလွမ်မႁႃႇလူးလႃးလူင်းႁွၼ်း
ဝဵင်းမိူင်းႁွၵ်ႉ ၊ မိူင်းထႆး

တူဝ်ငမ်ႈလိၵ်ႈၵၢင်ႈၵိတ်း (26) တူဝ်

Capital letter (တူဝ်လိၵ်ႈလူင်)

A	B	C	D	E	F
G	H	I	J	K	L
M	N	O	P	Q	R
S	T	U	V	W	X
		Y	Z		

Small letter (တူဝ်လိၵ်ႈဢွၼ်ႇ)

a	b	c	d	e	f
g	h	i	j	k	l
m	n	o	p	q	r
s	t	u	v	w	x
		y	z		

မ်ႈတွင်ႏ / - တူဝ်ငမႏလိဂ်ႏဘာင်ႏဂိတ်ႏခဲႉမိႏဝိႉ (26) တူဝ်၊ ခွင်ႏဂျုႏ (26) တူဝ် ခခေ်ႉ ဘာခ်ပ်ီခ် (A E I O U) ဂျုႏတူဝ်လိူဝ်ႏခခေ်ႉ သမ်ႉရွှင်ႉဝျုႏ ငမႏဂပ်ႏ ငဝ်ႏ (vowel) ခဲႉယဝ်ႉ ။

-ဘာခ်ဂိုတ်ႏထ်င်ႏ (21) တူဝ် မိူခ်ခင်ႋ

(B C D F G H J K L M N P Q R S T V W X Y Z)

လိူဝ်ႏခခေ်ႉတင်ႏမူတ်ႏပ်ီခ်တူဝ်ငမႏလိဂ်ႏ (Consonants) ခဲႉယဝ်ႉ ။

သင်ဝျုႏတေငတႋလိ်ပ်ႏဂျ်ခ်ႏလိဂ်ႏဘာင်ႏဂိတ်ႏခဲႉ ဘွခ်တာင်ႏသုတ်ႏထုဂ်ႋ လိဂျူႉဘာခ်ပ်ီခ်ခွေႏဂူါမ်ႏပ်တ်ႋခွေႏလိူဝ်ႏခခေ်ႉယဝ်ႉ ။

Eight Parts Of Speech

(ခွေႏဂူါမ်ႏပ်တ်ႋခွေႏ)

1. Noun	ခေါမ်ႋ ၊ လိုဝ်ႏ
2. Pronoun	တာင်လိုဝ်ႏ
3. Verb	သာင်ႏ
4. Adverb	ဂမ်ႉသာင်ႏ
5. Adjective	ဂမ်ႉလိုဝ်ႏ
6. Preposition	ဂျ်င်ႏတီႏ(ဝိဗေါတ်ႏ)
7. Conjunction	ခွေႏဂူါမ်ႏသိုပ်ႋ
8. Interjection	ခွေႏတူဂ်ႏလွို်

1. Nouns - ၵၢၼ်ဝႃႈၼႆႉပဵၼ်တူဝ်မီးၸိုဝ်ႈလႂ်သင်၊ တူဝ်ၵမ်ႇမီးၸိုဝ်ႈလႂ်သင် ၵၢၼ်ႁဝ်းႁွင်ႉလႆႈၸိုဝ်ႈမၼ်းတင်းမူတ်းၼၼ်ႉပဵၼ် (ၼေႃမ်ႇ / ၼေႃဝ်း)ယဝ်ႉ။

Example (ပိူင်တၵ်ႉၵႃႈမၼ်း)

Man	ၽူႈၸၢႆး
Woman	ၽူႈယိင်း
Boy	ၵႂၼ်ႉၸၢႆး
Girl	ၵႂၼ်ႉယိင်း
Police	တမ်ႇၼူတ်ႇ
Soldier	လုၵ်ႈသိုၵ်း
Monk	မုၼ်လၢင်း
Abbot	မုၼ်လဝ်ႈၸဝ်ႈၵျွင်း
Students	လုၵ်ႈႁဵၼ်း
Teacher	မေႃသွၼ်
Tiger	သိူဝ်
Cat	မႅဝ်း
Dog	မႃ
Village	ဝၢၼ်ႈ
Water	ၼမ်ႉ
Monastery	ဝတ်ႉ/ၵျွင်း
Mountain	လွႆ
People	ၵူၼ်း

2. Pronouns - ဢၼ်ဝူၼ်ႈၸႂ်ႉပိူၼ်ၶႅၼ်ႈၵႃႈမိုဝ်းဢၼ်တၢင်ပၼ်လိုဝ်ႈႁူၼ်းသေၵေႃႉ ၵေႃႉ ငလႅႆႈၼူဝ်းၼွင်ႁူႉပိုင်ပိုင်ၶႅင်ႉယဝ်ႉ။

Example (ပိူင်တႅၵ်ႈမၼ်း)

Subject Pronouns		**Object Pronouns**	
တၢင်လိုဝ်ႈၵေႃႉႁဵတ်း		တၢင်လိုဝ်ႈၵေႃႉၶၢမ်ႇ	
I	ၵဝ်ၶႃႈ	me	ၵဝ်
We	ႁဝ်းၶႃႈ	us	ႁဝ်း
You	မႂ်း/သူ	you	မႂ်း/သူ
They	ၶဝ်	them	ၶဝ်
He	မၼ်းၸၢႆး	him	မၼ်းၸၢႆး
She	မၼ်းယိင်း	her	မၼ်းယိင်း
It	ဢၼ်ၼၼ်ႉ	it	ဢၼ်ၼၼ်ႉ။

3. Verbs - ဢၼ်ဝူၼ်ႈၸႂ်ႉပိူၼ်ၶႅၼ်ႈၵႃႈမိုဝ်းလိုဝ်းဢၼ်လၢတ်ႈပၼ်ႁူၼ်းသေၵေႃႉၵေႃႉ ပဵၼ်/ႁဵတ်းသၢင်ႈ / မီး လၵ်ႉ လိုဝ်းၶႅင်ႉယဝ်ႉ။

1. **Verb to be** (သၢင်ႈ – မီး – ပဵၼ်)
   - am, is , are - present (ၶၢဝ်းယၢမ်းမိူဝ်ႈလဵဝ်)
   - was , were - past (ပူၼ်ႉမႃး/ပဵၼ်မႃးယဝ်ႉ)
   - Shall be / will be - future (တေပဵၼ်တၢင်းၼႃႈ)
2. **Verb to have** (သၢင်ႈ – မီး – ၼူဝ်းၼွင်)
   - has - present (ၵေႃႉ ၶၢဝ်းယၢမ်းမိူဝ်ႈလဵဝ်)
   - have - present (ၶႅမ် ၶၢဝ်းယၢမ်းမိူဝ်ႈလဵဝ်)
   - had - past (ပူၼ်ႉမႃး/မီးမႃးယဝ်ႉ)

- Shall have - future (တေမီး/ တေၵိၼ်)
- Will has - future (တေမီး/ တေၵိၼ်)

3.Verb to do (ၵိတ်းသၢင်ႈတူင်ႉၶိုင်)

- Do (ၵိတ်းသၢင်ႈ)
- Does (ၵိတ်းသၢင်ႈ)
- Did (ၵိတ်းသၢင်ႈယဝ်ႉ)
- Shall ,will = do (တေၵိတ်းသၢင်ႈ)

4. **Adverbs -** ၵၢမ်ဝႃႈၶႂ်ႉပိၼ်ၶေႃႈၵႂၢမ်းၵၢမ်လၢတ်ႈၵမ်ႉထိမ်ပၼ်တီႈ ပွင်ႇ ၼိူင်ႈသၢင်ႈ (verb) ၶေႃႉယဝ်ႉ။

Example (ပိူင်တဵၵ်ႈမၢႆး)

Slowly	လွႆးလွႆး
Loudly	ၵဵင်ႈၵဵင်း
Quickly	ဝႆးဝႆး
Often	ၵမ်းၵမ်း
Quietly	ယဵၼ်ၶႃႈ
Constantly	ပိၼ်ယူႇတႃႇသေႇ
Lazily	ၶၢၼ်ႉၵီႈၶႃႈ
Hard	ယၢပ်ႇယၢပ်ႇၽိုတ်ႇၽိုတ်ႇ
Always	တႃႇသေႇ
Usually	ၵမ်ႉပႃႈၶမ်ႉ။

5. Adjectives - ဢၶဝ်ႉဝေါ်ႈၶႅၵ်ႈလမ်ႉပိၵ်ႈၶိူဝ်းၸႃမ်း ဢၶၢင်လၢတ်ႈလွင်ႈ ႁူၶ်ႈသေ ၵေႃႉၵေႃႉ ငလႆႈ ဢမ်ႇၶၶေႃႈၶူဝ်းၶွင်သေဢၶၢင်ဢၶၢင်ၶႅၵ်ႈ မိူၼ်ၶမ်ႉၵတ်ႉတၢင်းၶၵ်ႇ/ ၵႃင်ႈလီၵႃင်ႈလႃႉ /လွင်ႈလီလွင်ႈၵႂၢႆႉ / ငလႆႈ လွင်ႈၶမ်ၵေႃႇလိူဝ်းၶေႃႉယဝ်ႉ။

Example (ပိူင်တ်ႈၵ်ႈမၶၢင်း)

Good	ဢၶၢင်လီ	Bad	ဢၶၢင်လႃႉ/ၵႂၢႆႉ
Beautiful	ဢၶၢင်ၵႃင်ႈလီ(ယိင်း)	Ugly	ဢၶၢင်ၵႃင်ႈလႃႉ
Handsome	ဢၶၢင်ၵႃင်ႈလဝ်း(ၸၢႆး)	Attractive	ဢၶၢင်လၶၢင်လွၵ်ႈ
Big	ဢၶၢင်ယႂ်ႇ	Small	ဢၶၢင်လဵၵ်ႉ
Lovely	ဢၶၢင်လီၵၵ်ႉ	Hateful	ဢၶၢင်လီလင်း
Cold	ဢၶၢင်ၵတ်း	Hot	ဢၶၢင်မႆႈ
Dry	ဢၶၢင်ႁိူင်ႈ	Damp	ဢၶၢင်ယမ်းမိုၵ်း
Fat	ဢၶၢင်ပီး/ၶႄ	Thin	ဢၶၢင်ယွမ်/မႄင်
Short	ဢၶၢင်ပွတ်း/ပွၵ်း	Tall	ဢၶၢင်သုင်ယၢဝ်း
Clever	ဢၶၢင်ဝေါ်ႈငၢႆႈ	Rude	ဢၶၢင်လိူင်း
Useful	ဢၶၢင်ၶဝ်ႈတၢင်းတိုဝ်းၶမ်	Stupid	ဢၶၢင်ပ်တ်ႈလႃႇ

6. Prepositions –ဢၶဝ်ႉဝေါ်ႈၶႅၵ်ႈပိၵ်ႈၶိူဝ်းၸႃမ်းဢၶၢင်ငၶပေၶႅၵ်ႁိူင်းတီႈ (ဝိငႃးတ်ႈ) ဢမ်ႇၶၶေႃႈၵေႃႈသမ်ႉလၢတ်ႈပၶၢင်လွင်ႈလိုဝ်ႈ ငလႆႈတၢင်လိုဝ်ႈၵပ်းၵ်ႈၢႇ လႃပ်ႈသ်ိင်ႇ ၵၶၢင်လိူဝ်းၶေႃႉယဝ်ႉ။

Example (ပိူင်တ်ႈၵ်ႈမၶၢင်း)

At	တီႈ	In	ၶွင်း
In front of	ငဝ်ႈၶေႃႈ	Behind	တၢင်းလင်

On	ခဆိုဝ်	Under	တ်ုႈ
During	ဖွင်းမိုဝ်ႈ	Beside	ဂျိမ်း
Between	ခ်ုင်းငဂႈသွင်ဂၢင်	Near	ဂျိမ်းလမ်
For	ပုခ်ႈတၠ့	From	မျးတီႈ

7. Conjunctions – ꩡၢခ်ဝ္ၚႈခ်ႏပ််ခ်ခ်ေႈဍၢမ်းꩡၢခ်ဂပ်းသိုပ်ႉပခ်ဂ်ုႈခ်ေႈဍၢမ်း ꩡၢမ်ႉခခ်ေ ထ််ဝ်လိဂ််ႈသွင်ထ််ဝ်ခခ်ေႏဂ်ုႈပ််ခ်ထ််ဝ်လ််ဝ်ဂခ်ခခ်ေႏယဝ်ႏ။

Example (ပိုင်တ််ဂ််ႈမခ်း)

And	ငလႈ	But	ဂုလ််းဂျႈ
Because	ဂွပ်ႈပိုဝ်ႈ	If	သင်ဝ္ၚႈ
So	ဂွပ်ႈလိုင်ႏခခ်ေ	When	ဖွင်းမိုဝ်ႈ
Before	ꩡွခ်တၢင်း	After	ဝ််းသေ

8. Interjections – ꩡၢခ်ဝ္ၚႈခ်ႏသမ်ႏပ််ခ်ခ်ေႈဍၢမ်းꩡၢခ်ဂျဝ်းတူဂ််းလ်ုံ ဂိုင်ႏဂၢင်ႏ သေဂျွင်ႏꩡွဂ််ႉသူပ်းဂျဝ်မျး ငလႈ ꩡၢမ်ႉခခ်ေဂေႈꩡၢမ်းသေပိုင်ပိုင်ခခ်ေႏယဝ်ႏ။

Example (ပိုင်တ််ဂ််ႈမခ်း)

Wow !	ꩡၢဝ်း ...	Oh !	ꩡူဝ်း ...
Oh my God!	ဖြေုးလူင်ပ််ခ်လဝ်ႈ	Awl!	ꩡေၢး ....
Hey!	ဂျူလ််း ..	Yeah!	ယၢႈ ....။

Demonstrative Pronouns

(တၢင်ၸိုဝ်ႈၸီႉလမ်ႈၼၼ ၶူဝ်းၶွင်)

This	ဢၼ်ၼႆႉ	That	ဢၼ်ၼၼ်ႉ
These	ဢၼ်ၸိူဝ်းၼႆႉ	Those	ဢၼ်ၸိူဝ်းၼၼ်ႉ

Five Kinds of Nouns

(ၸိုဝ်ႈ/ၶေႃမ်ႇႁႃႈပိူင်)

1.Proper Nouns = ၶေႃမ်ႇဢၼ်ပဵၼ်ၸိုဝ်ႈၵူၼ်း ဝၢၼ်ႈမိူင်း ဝဵင်း ။
2.Common Nouns = ၶေႃမ်ႇဢၼ်ၵိဝ်ႇၵူႈလွၼ်ႈတၢင်းၶမ် ။
3.Collcetive Nouns = ၶေႃမ်ႇဢၼ်ပဵၼ်မူႇၸုမ်း /ၵူမ်ႈတုမ်ၵၼ် ။
4.Abstract Nouns = ၶေႃမ်ႇဢၼ်ပဵၼ်ၸႂ်ဝူၼ်ႉသေၵူႉလၢတ်ႈလႆႈ ။
5.Material Nouns = ၶေႃမ်ႇဢၼ်ပဵၼ်မိူဝ်းလွမ်းသၽႄႇဝၽိင်ႈတိုၼ်း
ပဵၼ်ၶိူင်ႈလီၼ် /တႅႈလီၼ်ၸိူဝ်းၼၼ်ႉ ။

1. Proper Nouns – ဢၼ်ဝႃႈၼႆႉပဵၼ်ၸိုဝ်ႈ ၵူၼ်း/ ဝၢၼ်ႈမိူင်း/တီႈဝဵင်းၼလႈ သိၼ်ႈတၢင်းၸိူဝ်းၼႆႉယဝ်ႉ။**Proper Nouns –** ၼႆႉတေလႆႈပဵၼ်တူဝ်လိၵ်ႈလူင် **(Capital Letter)** ၼတႇငဝ်ႈတႃႇသေႇယဝ်ႉ။

Example (ပိူင်တၵ်ႈမၼ်း)

Sai khur leng	ၸၢႆးၶိုဝ်းလႅင်း	Saikhamlu	ၸၢႆးၶမ်းလူႇ
Ying horm	ယိင်းႁွမ်	Nang Zeing	ၼၢင်းၸိင်
Hsipaw	သီႇပေႃႉ	Taunggyi	တွင်ႇၵျီး
Thailand	ၵုၼ်ထႆး	Shan State	ၸိုင်ႈတႆး
Nam Kham	ၼမ်ႉၶမ်း	America	ဢမေႇရိၵ

2. **Common Nouns** – ဢာခ်ဝုႏခ်ႋပိဢ်ခ်မိုင်ႏခူဝ်းခွင် ဢာခ်ရှဝ်းလ္ငံႋတိုဝ်းရူႏ ပိုင်ပိုင်ငလႏ သတ်းတင်းရူခ်းလၢူ့လိုဝ်းခခေ်ႋယဝ်ႋ။

Example (ပိုင်တ်ꩻဂ်ႏမခ်း)

Pen	ဂမ်လိုမ်း	Chair	တင်ခင်ႏ
Table	ဖိူခ်	Car	ဂျး/လူတ်ႋ
Mat	သၢတ်ႇ	Girl	ဢွခ်ႇယိင်း
Teacher	မေျသွခ်	Student	လုဂ်ႏရ်ခ်း
Friend	ဢူလုံးဂျေႋ	Book	ပပ်ႋလိဂ်ႏ
House	ရုံခ်း	Town	ဝိင်း

3. **Collective Nouns** – ဢာခ်ဝုႏခ်ႋပိဢ်ခ်ခေါမ်ႇဢာခ်ပိဢ်ခ်မူ့ပိဢ်ခ်လုမ်းလျႋ ဥူ့လိုဝ်းခခေ်ႋယဝ်ႋ။

Example (ပိုင်တ်ꩻဂ်ႏမခ်း)

Class	ရွင်ႏရ်ခ်း	Group	လုမ်း
Army	တပ်ႋသိုဂ်း	Family	ချေႏရုံခ်း
Crowd	ဖုင်ရူခ်း	Troop	ဖုင်သိုဂ်း
Party	ပျ့တိ	Committee	ဖူးပွင်ဂၢခ်
league	မူ့လုမ်း	Navy	တပ်ႋခမ်ႋ
Team	လုမ်းရူခ်းလ်ခ်ႏရ်ခ်း		
Jury	လုမ်းတ်ꩻပ်းတတ်းတြူး		

A band of pilgrims မူ့လုမ်းဝံႏဖြူး။

4. Abstract Nouns – ၵၢၼ်ဝုႈၶၼ်ႉပိၼ်ၶေႃမ်ႉၵၢၼ်ၵၢမ်ႉလၢင်ႈယိပ်းၵမ်လႆႈ ဢလႈၵၢမ်ႉၵျၼ်တူဝ်မၼ်းသေ ၵၢၼ်ပိၼ်လွင်ႈဝူၼ်ႉသေလၢတ်ႈလႆႈၶႅၼ်ႉယဝ်ႉ။

Example (ပိူင်တႅၵ်ႈမၼ်း)

Heat	လိူတ်ႇမႆႈ	Cold	ၵတ်း
Diligent	ၵႆႉ/မေႃၶတ်းလွၵ်	Laziness	ၶၢၼ်ႉၵိူၼ်
Hatred	လင်းလၢၼ်ႈ	Love	တၢင်းႁၵ်ႉ
Happiness	မူၼ်ႈသိူဝ်း	Sadness	တုမ်ႉတိူဝ်ႉလွၵ်
Greed	လေႃးၽယွႆႇ	Anger	တေႃးသယွႆႇ
Knowledge	တၢင်ႁူႉ	Experience	ၵၢၼ်တူဝ်ထူပ်း

5. Material Nouns – ၶႆႉပိၼ်ၶေႃမ်ႉၵၢၼ်ပိၼ်လူလိူၼ်ႈသၽႃႇဝ လွမ်းၶမ်ႉ လိၼ်ႁိၼ်ၽႃ ၶိူဝ်လိၼ် တွႆႈလိၼ် ၶွႆးၶမ်ႉလၵူႇလိူဝ်းၶႅၼ်ႉယဝ်ႉ။

Example (ပိူင်တႅၵ်ႈမၼ်း)

Rice	ၶဝ်ႈသၢၼ်	Paddy	ၶဝ်ႈပိူၵ်ႇ
Cotton	ၶုၼ်ႈၵူလၢၵ်	Wheat	မၵ်ၼ်ႇ(ၶဝ်ႈၵျူင်ႇ)
Teak	မႆႉသၵ်း	Coffee	ၵူႇၽီႇ
Meat	ၶိူဝ်ႉ	Beef	ၶိူဝ်ႉဝူဝ်း
Pork	ၶိူဝ်ႉမူ	Mutton	ၶိူဝ်ႉဢပႉ
Silver	တႅင်ႈငိုၼ်း	Gold	ၶမ်း
Oil	ၼမ်ႉမၼ်း	Salt	ၵိူဝ်လီမ်း
Iron	လိၵ်း	Lead	လိုၼ်း
Copper	တွင်း	Wood	ပုတ်းမႆႉ

ၶေႃမ်ႇ(2) ပိူင်
" Countable and Uncountable Nouns "
“ၶေႃမ်ႇဢၢၼ်ၶပ်ႉဢၢၼ်ႇလႆႈ ငလႈ ၶေႃမ်ႇဢၢၼ်ၵမ်ႇၶပ်ႉဢၢၼ်ႇလႆႈ”

1) Countable Nouns (ၶေႃမ်ႇဢၢၼ်ၶပ်ႉဢၢၼ်ႇလႆႈ)		**2) Uncountable Nouns** (ၶေႃမ်ႇဢၢၼ်ၵမ်ႇၶပ်ႉဢၢၼ်ႇလႆႈ)	
Chair	တင်ၶင်ႈ	Sand	သၢႆး
Table	ၽိူၼ်	Detergent	ၽွင်လၢင်ႉ
Book	ပပ်ႉလိၵ်ႈ	Money	ငိုၼ်း
House	ႁိူၼ်း	Gold	ၶမ်း
Pen	ၵမ်လိုမ်း	Oil	ၼမ်ႉမၼ်း
Pencil	ၵမ်ၵၢၼ်ႈ	Water	ၼမ်ႉ
Boy	ၵႂၢၼ်ႇလူး	Silver	တိၼ်ႈငိုၼ်း
Teacher	မေႃသွၼ်	Rice	ၶဝ်ႈသၢၼ်
Girl	ၵႂၢၼ်ႇယိင်း	Sugar	ၵိူဝ်ဝၢၼ်
Student	လုၵ်ႈႁဵၼ်း	Salt	ၵိူဝ်ၶမ်း
Restaurant	လၢၼ်ႉၶဝ်ႈၽႅၵ်း	Knowledge	တၢင်းႁူႉ

(1) **Countable Nouns =** ၶေႃမ်ႇဢၢၼ်လၢင်ႈၶပ်ႉဢၢၼ်ႇလႆႈတင်းၼမ် တင်းဢေႇမၼ်းငလႈ လွင်ႇလႆႈလိၵ်ႇငၽဝႆႉလႆးလိူဝ်ႉမၼ်းမီးသွင်ပိူင်ယူႇယဝ်ႉ။

Singular Number		**Plural Number**	
ၶေႃမ်ႇလိူဝ်းပဵၼ်ဢၢၼ်ငဢေႇ		ၶေႃမ်ႇလိူဝ်းပဵၼ်ဢၢၼ်ၼမ်	
Chair	တင်ႇၶင်ႈ	Chairs	တင်ႇၶင်ႈတင်းၼမ်
Book	ပပ်ႉလိၵ်ႈ	Books	ပပ်ႉလိၵ်ႈ ။

Bag	ထူင်ပၢႆး	Bags	ထူင်ပၢႆးတင်းၼမ်
Actor	ၸၢႆးလိူင်း	Actors	ၸၢႆးလိူင်းတင်းၼမ်
Actress	ၼၢင်းလိူင်း	Actresses	ၼၢင်းလိူင်း ။
Cup	ၵွၵ်းၼမ်ႉ	Cups	ၵွၵ်းၼမ်ႉ ။
Soldier	လုၵ်ႈသိၵ်း	Soldiers	လုၵ်ႈသိၵ်း ။
Man	ၽူႈၸၢႆး	Men	ၽူႈၸၢႆး ။
Woman	ၽူႈယိင်း	Women	ၽူႈယိင်း ။
Goose	ႁၢၼ်ႇ	Geese	ႁၢၼ်ႇ ။
Foot	တိၼ်	Feet	တိၼ် ။
Tooth	ၶဵဝ်ႈ	Teeth	ၶဵဝ်ႈ ။
Ox	ဝူဝ်းပေႃႈ(သူဝ်း)	Oxen	ဝူဝ်းပေႃႈ(သူဝ်း)။
Child	လုၵ်ႈဢွၼ်ႇ	Children	လုၵ်ႈဢွၼ်ႇ ။

(2) ၶေႃႈၵႂၢမ်းမီးဝႆႉတူဝ်မိူၼ်ၼင်ႇ **(s, ch, x, o)** သုတ်းဝႆႉၼႆႉ တၢင်းလင်ၼႆ လိူဝ်းၼၼ်ႉ သင်ဝႃႈတေၸႂ်ႉႁႂ်ႈမၼ်းပဵၼ်ၵႂၢမ်ၼမ်လႆ ၼိုင်းသႂ်ႇထႅင်ႈ **(es)** သေၼႆတေပဵၼ်မႃး (plural) ၵႂၢမ်ၼမ်ယဝ်ႉ။

Example (ပိူင်တႅၵ်ႈမၼ်း)

Singular (ၶေႃႈၵႂၢမ်းဢေႇ)		**Plural** (ၶေႃႈၵႂၢမ်းၼမ်)	
Class	ႁူင်းသွၼ်လိၵ်ႈ	Classes	ႁူင်းသွၼ်လိၵ်ႈၼမ်
Glass	ၵွၵ်းၵႅဝ်ႈ	Glasses	ၵွၵ်းၵႅဝ်ႈတင်းၼမ်
Ass	မႃႉလႃႇ	Asses	မႃႉလႃႇ ။

Bush	ယုမ်း	Bushes	ယုမ်းတၢင်းၼမ်
Watch	ယၢမ်းမူင်း	Watches	ယၢမ်းမူင်းတၢင်းၼမ်
Branch	ၵိင်ႇမႆႉ	Branches	ၵိင်ႇမႆႉ ။
Bench	တင်ႇယၢဝ်း	Benches	တင်ႇယၢဝ်း ။
Dish	ဝၢၼ်ႇ	Dishes	ဝၢၼ်ႇ ။
Match	ၽႆးၶိတ်ႇယၢမ်း	Matches	ၽႆးၶိတ်ႇယၢမ်း ။
Box	တိူၵ်ႈ	Boxes	တိူၵ်ႈ ။
Fox	မႃလိၼ်	Foxes	မႃလိၼ် ။
Hero	ၽူႈႁတ်းႁၢၼ်	Heroes	ၽူႈႁတ်းႁၢၼ် ။
Tomato	မၢၵ်ႇၶိူဝ်သူမ်ႈ	Tomatoes	မၢၵ်ႇၶိူဝ်သူမ်ႈ ။
Potato	ၵႃႇလူး	Potatoes	ၵႃႇလူး ။

(3) ၶေႃႈမၢင်တူဝ်ၼၼ်ႉ သုတ်းဝႆႉတီႈ (O) သေတႃႉၵေႃႈ ၵူၺ်းၵႃႈသမ်ႉမီး ဝႆႉ (Vowel - A,E,I,O,U) ယူႇတၢင်းၼႃႈပေႃးၼၼ်ႉ လိုၵ်ႉတေလႆႈၶိုၼ်းသႂ်ႇထႅမ်ႈ ၵၢၼ် ပိၼ် (S) တူဝ်လဵဝ်ၵူၺ်း၊ ၵမ်ႈလူဝ်ႇၶိုၼ်းသႂ်ႇထႅမ်ႈယဝ်ႉ (es) လိူဝ်းၼၼ်ႉ ။

Example (ပိူင်တၵ်ႈမၼ်း)

Singular (ၶေႃႈၵၢၼ်ၵေႃႇ)		**Plural** (ၶေႃႈၵၢၼ်ၼမ်)	
Bamboo	မႆႉပူၵ်ႇ	Bamboos	မႆႉပူၵ်ႇတၢင်းၼမ်
Zoo	သူၼ်သတ်း	Zoos	သူၼ်သတ်းၼမ်
Studio	ႁွင်ႈၵၢတ်းသိင်	Studios	ႁွင်ႈတီႈသိင်ၼမ်
Radio	ၵွမ်လူမ်း	Radios	ၵွမ်လူမ်းတၢင်းၼမ်
Mosquito	ယုင်း	Mosquitoes	ယုင်းတၢင်းၼမ်

(4) ၶေႃမ်ႇၵႃၶ်သုတ်းတီႈ (Y) ၶၶေ်ႉ ပေႃးၽိူဝ်ႇၶျေႈမၶ်းမီးဝႆႉ (Consonant) သေတူဝ်တူဝ်ပေႃးၶႆႉလိူင်တေလႆႈယႃႉမွတ်ႇပႅတ်ႈ (Y) ၶၶေ်ႉ သေယဝ်ႉၸႂ်ႈပႅၶ် (ies) လၵ်ႇတေပႅၶ်မႃးၵႃၶ်ၶမေ်(ၵႃမ်ႇၶၶေ်)တၢင်းၶမေ်ယဝ်ႉ။

Example (ပိူင်တႅၵ်ႈမၶ်း)

Singular (ၶေႃမ်ႇၵႃၶ်ၵေႃႇ)		**Plural** (ၶေႃမ်ႇၵႃၶ်ၶမေ်)	
Party	ပၢင်ပွႆး	Parties	ပၢင်ပွႆးတၢင်းၶမေ်
Baby	လုၵ်ႈၵွၶ်ႇလႅင်	Babies	ၵွၶ်ႇလႅင်ၶမေ်
Country	မိူင်း	Countries	မိူင်းတၢင်းၶမေ်
Lady	ၶၢင်းယိင်း	Ladies	ၶၢင်းယိင်းၶမေ်
Fly	မႅင်းမူၶ်း	Flies	မႅင်းမူၶ်းၶမေ်
City	ဝဵင်းလူင်	Cities	ဝဵင်လူင်တၢင်းၶမေ်
Enemy	ၽူႈၶိၶ်	Enemies	ၽူႈၶိၶ်တၢင်းၶမေ်
Dictionary	ပပ်ႉသပ်းလိၵ်း	Dictionaries	ပပ်ႉသပ်းၶမေ်
Hobby	တၢင်းသူင်	Hobbies	ဝျႇသၶျေႇၶမေ်
Puppy	မျၵွၶ်ႇ	Puppies	မျၵွၶ်ႇတၢင်းၶမေ်

(5) ၶေႃမ်ႇၵႃၶ်သုတ်းတီႈတူဝ် (Y) လိူဝ်းၶၶေ်ႉ သၢင်ဝျႈတၢင်းၶျေႈမၶ်းမီးဝႆႉ (A,E,I,O,U) သေတူဝ်တူဝ်ၶႆႉလိူင်တေလႆႈၵႃဝ် (S) ၶိုၶ်းသႂ်ႇႁူလ်း၊ တေၵႃမ်ႇလႆႈၶိုၶ်းသႂ်ႇပၶ်ထႅင်ႈ (ies) ယဝ်ႉၵမ်းၶႆႉ။

Example (ပိူင်တႅၵ်ႈမၶ်း)

Singular (ၶေႃမ်ႇၵႃၶ်ၵေႃႇ)		**Plural** (ၶေႃမ်ႇၵႃၶ်ၶမေ်)	
Boy	လႂ်းၵွၶ်ႇ	Boys	လႂ်းၵွၶ်ႇတၢင်းၶမေ်
Guy	ၵူၶ်းလႂ်း	Guys	ၵူၶ်းလႂ်းတၢင်းၶမေ်

Key	ၵၢၵ်ႇသေႃး	Keys	ၵၢၵ်ႇသေႃးတၢင်းၼမ်
Toy	တၢင်းလဵၼ်ႈ	Toys	တၢင်းလဵၼ်ႈတၢင်းၼမ်
Tray	ပၢၼ်ႉ	Trays	ပၢၼ်ႉ ။
Play	လၢတ်ႈလိူင်း	Plays	လၢတ်ႈလိူင်း ။
Day	ဝၼ်း	Days	ဝၼ်း ။

(6) ၼေႃမ်ႇလိူဝ်းၵၢၼ်သုတ်းဝႆႉတီႈတူဝ် (f / fe) လိူဝ်းၼၼ်ႉတေလႆႈ မွတ်ႇယႃႉပ်ႈတူဝ်ၵၢၼ်ပၼ်ၼ် (f / fe) လိူဝ်းၼၼ်ႉသေ၊ လႆႈႁႂ်ႈပၼ်ၼ် (ves) မူးသိုပ်ႇတၢင်ပၼ်ၶိုၼ်းတႃႉ၊ တၵ်းတေပၼ်ၼ်ၼေႃမ်ႇၵၢၼ်ၼမ်ႁူႉယဝ်ႉ။

Example (ပိူင်တၵ်ႈမၼ်း)

Singular (ၼေႃမ်ႇၵၢၼ်ၵေႃႉ)		**Plural** (ၼေႃမ်ႇၵၢၼ်ၼမ်)	
Leaf	မႂ်ႉမႆႉ	Leaves	မႂ်ႉမႆႉတၢင်းၼမ်
Wolf	မႃထိူၼ်ႈ	Wolves	မႃထိူၼ်ႈ ။
Wife	မေး	Wives	မေးတၢင်းၼမ်
Knife	မိတ်ႈ	Knives	မိတ်ႈ ။
Life	လၢတ်ႈပၼ်ႁူၼ်း	Lives	ၽဝႁူၼ်း ။

(7) ၼေႃမ်ႇၵၢၼ်သုတ်းဝႆႉတီႈတူဝ် (f / fe) မၢင်တူဝ်လိူဝ်းၼၼ်ႉ ပေႃးၽဵဝ်ႇၼႄႈမၼ်းမီးဝႆႉ (a, e, i, o, u) လိူဝ်းၼၼ်ႉတေလႆႈသႂ်ႇပၼ်ထႅမ်ႈ (s) သေတၵ်းတေပၼ်ႁူႉၼေႃမ်ႇၵၢၼ်ၼမ်ယဝ်ႉ။

Example (ပိူင်တၵ်ႈမၼ်း)

Singular (ၼေႃမ်ႇၵၢၼ်ၵေႃႉ)		**Plural** (ၼေႃမ်ႇၵၢၼ်ၼမ်)	
Chief	ၽူႈယႂ်ႇႁူၼ်းလူင်	Chiefs	ၽူႈယႂ်ႇႁူၼ်းလူင်ၼမ်

Proof	သၢၵ်ႈသေႇ	Proofs	သၢၵ်ႈသေႇၶမ်ႉ
Roof	လွမ်ႇႁိူၼ်း	Roofs	တၢင်းၶမ်ႉ
Chef	ၵူဝ်ၶေႃႈႁိူၼ်း	Chefs	ၵူဝ်ၶေႃႈႁိူၼ်း။
Safe	တိူၵ်ႈတူႈယိၼ်	Safes	တၢင်းၶမ်ႉ

(8) ၶေႃႈလိူဝ်းၵၢၼ်တႅမ်ႈၼႆၶဝ်ႉတီႈတႅၵ်ႈလိူဝ်းၶၢၼ်ႉပေႃးပဵၼ်ၶေႃႈ ၵၢၼ်ၵေႃႈသေၵမ်းတိုၵ်ႈပဵၼ်မႃး ၶေႃႈၵၢၼ်ၶမ်ႉတေႃႉၵမ်ႇလူဝ်ႇသႂ်ႇပၼ် (s) ယဝ်ႉ၊ ႁူၺ်းၵႃႈတေလႆႈလႆႈပၼ် (Vowel) မၼ်းႁူၺ်းယဝ်ႉ။

Example (ပိူင်တႅၵ်ႈမၼ်း)

Singular (ၶေႃႈၵၢၼ်ၵေႃႈ)		**Plural** (ၶေႃႈၵၢၼ်ၶမ်ႉ)		
Man	ၽူႈၸၢႆး	Men	ၽူႈၸၢႆးတၢင်းၶမ်ႉ	
Woman	ၽူႈယိင်း	Women	ၽူႈယိင်း	〃
Foot	တိၼ်	Feet	တိၼ်	〃
Goose	ၵႃၼ်ႇ	Geese	ၵႃၼ်ႇ	〃
Tooth	ၶဵဝ်ႈ	Teeth	ၶဵဝ်ႈ	〃
Louse	မဵၼ်း	Lice	မဵၼ်း	〃
Mouse	ၼူ	Mice	ၼူ	〃
Ox	ဝူဝ်းပေႃႈ	Oxen	ဝူဝ်းပေႃႈ	〃
Child	လုၵ်ႈဢွၼ်ႇ	Children	လုၵ်ႈဢွၼ်ႇ	〃

(9) ၶေႃမ်ႇၵၢၼ်ငၶဝ်ႉတီႈပႃႈတွင်ႈလိူဝ်းၶႅ်ႉလမ်ႉၶေႃမ်ႇၵၢၼ်ၵေႃႇ ငလႈ ၶေႃမ်ႇၵၢၼ်ၶမ်ႇမူၼ်ၵၼ်ယဝ်ႉ၊ ၵမ်ႇလူဝ်ႇသွင်ႇပၼ်ထိင်ႈ (s) ယဝ်ႉ၊ ပေႃးဝႃႈ သွင်ႇပၼ်ထိင်ႈ (s) ပေႃးၶႅ်လိုင် မၼ်းတေပွင်ႇဝႃႈၵူႈမိဝ်းမိဝ်းၶႅ်ယဝ်ႉ။

Example (ပိူင်တၢ်ႈၵ်မၼ်း)

Sheep	တူဝ်းတၢင်းၶမ်	Sheeps	တူဝ်းၵူႈမိဝ်းမိဝ်း
Deer	ၵၢင် ။	Deers	ၵၢင် ။
Fish	ပႃ ။	Fishes	ပႃ ။
Fruit	မၢၵ်ႇမႂ်ႉ ။	Fruits	မၢၵ်ႇမႂ်ႉ ။
Hundred	ၶိုင်ႈပၢၵ်ႇ	Ten thousand -10,000	
Thousand	ၶိုင်ႈႁိုင်	Million -	ၶိုင်ႈလၢၼ်ႉ
Dozen	လီၶၼ်ႇ	A lots of million - ၵူဝ်လၢၼ်ႉ၊	

(10) ၶေႃမ်ႇလိူဝ်းၵၢၼ်တၢမ်ႈငၶဝ်ႉတီႈပႃႈတွင်ႈလိူဝ်းၶႅ်ႉပၵ်ႉသမ်ႉဝႃႈ သုတ်းတီႈ (s) ဝႆႉသေတႃႉၵေႃႈ၊ မၼ်းၵမ်ႇလွင်ႈၶေႃမ်ႇၵၢၼ်ၶမ် မၼ်းတိုၼ်း ပဵၼ် ၶေႃမ်ႇၵၢၼ်ၵေႃႇဝႆႉတႃႇသေႇယဝ်ႉ။

Example (ပိူင်တၢ်ႈၵ်မၼ်း)

Singular Number

Mathematics	ပိူင်းၶပ်ႉ
Politics	ပိူင်းမိူင်း
Mechanics	ပိူင်းလၢၵ်ႈ
News	ၶၢဝ်ႇငၢဝ်း

(11) ၶေႃမ်ႇၵၢၼ်ပိၼ်(ႁူပ်း – ပိၼ်ႁူႈ – ပိၼ်လုမ်း) ၵမ်ႇၶၼ် ၵၢၼ်ပိၼ်မိဝ်းၵၢၼ်လပ်းၵၢၼ်ဝႆႉလိူဝ်းၶၼ်ႉတေလီႈသုင်ႇပၼ် (s) ၾၢႆႈပိၼ်ဝႆႉ ၶေႃမ်ႇ ၵၢၼ်ၶမ်ႇတႃႇသေႇၶၼ်ႉယဝ်ႉ။

Example (ပိူင်တႅၵ်ႈမၼ်း)

Scissors	ၵိမ်းၸႅၼ်း
Trousers	ႁူၼ်ယၢဝ်း
Jeans	ႁူၼ်းၵိၼ်း
Glasses	မၢၼ်ႈတႃ(ၵႅဝ်ႈတႃ)
Shoes	သွၵ်းတိၼ်
Riches	မၢၵ်ႈမီး(ၶွင်ပိူင်)
Slippers	ၼဵပ်းတိၼ်
Clothes	ၶူဝ်းၶူင်ႈတၢင်းမွႆ

(12) Uncountable Nouns – လိူဝ်းၶၼ်ႉပိူဝ်ႈဝႃႈမၼ်းၵမ်ႇ လၢင်ႈၶပ်ႉၵၢၼ်ႇလီႈၼပ်ႉယွႆႈမၼ်းငလႈတေလီႈၶပ်ႉၵၢၼ်ႇၵဝ်ၼပ်ႉၼပ်ႈ (တၢင်းၶမ်ႇ/တၢင်းၵေႇ) မၼ်းၶၼ်ႉႁူလ်းယဝ်ႉ။

Example (ပိူင်တႅၵ်ႈမၼ်း)

A piece of cheese	ၶမ်ႉၶူမ်းပွတ်းၶိုင်ႈ
A bowl of rice	ၶဝ်ႈသၢၼ်ႁွၵ်းၶိုင်ႈ
A cup of coffee	ၵေႃႇၾီႇႁွၵ်းၶိုင်ႈ

A cake of soap	ႁွၼ်းသီၶိုင်ႈပွတ်း
A glass of water	ၼမ်ႉႁွၵ်းၶိုင်ႈ
A tube of toothpaste	ယႃသီၶဵဝ်ႈၶိုင်ႈမူၵ်ႇ
A bottle of milk	ၼမ်ႉၼူမ်းတဝ်ႈၶိုင်ႈ

= Uncountable Nouns – ၼေမ်ႇၵၢၼ်ၼမ်လိူဝ်းၼႄႉ ပေႃးၼပ်ႉႁဵတ်းႁူႈ ၼဝ်ပီၼ် (plural) ၼေမ်ႇၵၢၼ်ၼမ်ပေႃးၼႄလိုင် တေလႆႈသႂ်ႇပၼ် (A lot of) ဢၼ်ႇတၢင်းၼေႈၼဝ်သေလွၵ်ႉတိုဝ်းၵူႈၼေၼ်ႉယဝ်ႉ။

Example (ပိူင်တဵၵ်ႈမၼ်း)

A lot of water	ၼမ်ႉတၢင်းၼမ်
A lot of milk	ၼမ်ႉၼူမ်းတၢင်းၼမ်
A lot of salt	ၵိူဝ်တၢင်းၼမ်
A lot of sugar	ၵိူဝ်ဝၢၼ်တၢင်းၼမ်

Nouns and Articles

(ၼေမ်ႇငလႈ ၵႃႇထီႇၶိူဝ်ႇသႆ)

A, An, The – သၢမ်တူဝ်ၼႄႉၸွင်ႉဝႃႈ ၵႃႇထီႇၶိူဝ်ႇၼႄႉယဝ်ႉ၊ A ငလႈ An သွင်တူဝ်ၼႄႉသမ်ႉၸွင်ႉဝႃႈ (Indefinite Articles)ၵိၼ်တိၵ်ႈဢိၼ်ႇၼိတ်ႉ ၵႃႇထီႇၶိူဝ်ႇၼႄယဝ်ႉ၊ ၵူလ်းၵျႈလႆႈလွၵ်ႉတိုဝ်းမၼ်းတေႉ တေလႆႈလွၵ်ႉတိုဝ်းလႆႈ တၢင်း ၼေႈၼေမ်ႇၵၢၼ်ပီၼ်ၵၢၼ်ၵေႃႇ (Singular Number and Countable Nouns) ငလႈၼပေႉၵၢၼ်ႇလႆႈၼေၼ်ႉၵူလ်းယဝ်ႉ။ The တူဝ်ၼႄႉသမ်ႉပီၼ် –

(Definite Article) တႅပ်ႉၸိၼ်ႇၶိတ်ႉ ၵျႃႉထိႉမိူဝ်ႉၶႅၼ်ႇယဝ်ႉ၊ တေလႆႈ လွင်ႉတိုဝ်းၸႂ်ႉတၢင်းၶေႃႈၶေႃမ်ႉ (Noun) ၵၢၼ်တိုၵ်းထၢင်ႉလၵ်ႈလၵ်းလီဝ်ႉၶႅၼ်ႉ ယဝ်ႉ။ A, An, The လိူဝ်းၶႅၼ်ႉလၢႆးလွင်ႉတိုဝ်းၵၢၼ်ပိူင်ၵၢၼ်ဝႆႉၶႅၼ်ႉယဝ်ႉ။ A ၶႅၼ်ႉလႆႈ လွင်ႉၵိုၵ်းၶေႃမ်ႉ (Noun) ၵၢၼ်မီးဝႆႉတူဝ်ငမ်ႈလိၵ်ႈ (Consonants 21) တူဝ်ငတႃႉငဝ်ႈမၢၼ်းၶႅၼ်ႉယဝ်ႉ၊ An – ၶႅၼ်ႉလၢႆးလွင်ႉမၢၼ်းတေလႆႈလွင်ႉၵိုၵ်းလွမ်း ၶေႃမ်ႉ (Noun) ၵၢၼ်မီးဝႆႉ ‘ငမ်ႈၵပ်းငဝ်ႈ’ (Vowel - a , e, i , o, u) လိူဝ်း ၶႅၼ်ႉယဝ်ႉ။

(၁) ပိူင်တႅၵ်ႈလၢႆးလွင်ႉ (A) ထမ်ႉ –

A book	ပပ်ႉလိၵ်ႈၶိုင်ႈပပ်ႉ	A house	ႁိူၼ်းလင်ၶိုင်ႈ
A cat	မဵဝ်းတူဝ်ၶိုင်ႈ	A dog	ပုၺတူဝ်ၶိုင်ႈ
A chair	တင်ႇၵၢၼ်ၶိုင်ႈ	A car	ၵႃးလမ်းၶိုင်ႈ
A man	ၵူၼ်းထၢႆးၵေႃႉၶိုင်ႈ	A job	ၵၢၼ်ၵၢၼ်ၶိုင်ႈ
A youth	ၵူၼ်းၶုမ်ႇၵေႃႉၶိုင်ႈ	A tiger	သိူဝ်တူဝ်ၶိုင်ႈ
A wife	မေးၵေႃႉၶိုင်ႈ	A frog	ၶဵတ်ႇတူဝ်ၶိုင်ႈ
A university	ထၢင်ႉလွမ်ၵၢၼ်ၶိုင်ႈ		
A pawn shop	သဵင်ႇၵမ်ႉၶူဝ်းၵၢၼ်ၶိုင်ႈ		
A secretary	ၽူႈၶမ်းၶင်းၵေႃႉၶိုင်ႈ		
A zebra	မႃႉလၢႆးတူဝ်ၶိုင်ႈ		
A nurse	မေယႃလူမ်းလႃးၵူၼ်းပဵၼ်ၵေႃႉၶိုင်ႈ		
A goose	ႁၢၼ်ႇတူဝ်ၶိုင်ႈ		
A king	ၶုၼ်ႁေႃၶမ်းထဝ်ႈၶိုင်ႈ		
A liar	ၵူၼ်းမေလႅၼ်ၵေႃႉၶိုင်ႈ။		

(2) ပိူင်တႅၵ်ႈလႆႈၸႂ်ႉ (An) ၼမ်ႉ –

An apple			
မၢၵ်ႇၵဵမ်ႈၶွင်ႇလုၵ်ႈၼိုင်ႈ		An egg	ၶႆႇလုၵ်ႈၼိုင်ႈ
An animal	သတ်းတူဝ်ၼိုင်ႈ	An eagle	ႁုင်ႉတူဝ်ၼိုင်ႈ
An actor	ၸၢႆးလိူင်းၵေႃႉၼိုင်ႈ	An hour	ၼိုင်ႈၸူဝ်ႈမူင်း
An inspector	ၽူႈလူလွမ်ၵေႃႉၼိုင်ႈ	An ear	ႁူၽႂ်ႇၼိုင်ႈ
An umbrella	ၸွင်ႈလူင်ႇၼိုင်ႈ	An enemy	ၶိုၼ်ၵေႃႉၼိုင်ႈ

(3) ပိူင်တႅၵ်ႈလႆႈၸႂ်ႉ (The) ၼမ်ႉ –

The ၼႆႉၼမ်ႉၸႂ်ႉလႆႈတီႈ (ၶေႃမ်ႇၼပ်ႉၼၢပ်ႇလႆႈ ဢမ်ႇ ၼမ်ႇၼၢပ်ႇလႆႈ တၢင်းသွင်ပိူင်) ၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

Countable Nouns		*Uncountable Nouns*	
(ၶေႃမ်ႇၼပ်ႉၼၢပ်ႇလႆႈ)		(ၶေႃမ်ႇၼမ်ႇၼၢပ်ႇလႆႈ)	
The book	ပပ်ႉလိၵ်ႈ	The time	ၶၢဝ်းယၢမ်း
The teacher	မေႃသွၼ်	The water	ၼမ်ႉ
The man	ၵူၼ်းၸၢႆး	The sea	ပၢင်ႇလႅၼ်ႇ
The driver	ၵူၼ်းၶပ်ႉလူတ်ႉ	The air	လူမ်း။

မၢႆတွင်း/ သင်ဝႃႈႁူႉယဝ်ႉလွၵ်းလႆးၸႂ်ႉတိုဝ်း ' Articles ' ပေႃးၼႆလိူင်ၵမ်းၼႆႉ တေလႆႈၽိုၵ်းသွႆႈတူၺ်းယဝ်ႉ တီႈလႂ်တေပဵၼ် (A ဢမ်ႇ An) ယဝ်ႉၵေႈ တီႈလႂ်သမ်ႉလူဝ်ႇသႂ်ႇပၼ် (The) ၵေႈဝူၼ်ႉတူၺ်းလီလီသေသႂ်ႇၸၢမ်းတူၺ်းလူး။

Exercises (တႃႇၽိုၵ်း)

_ old film	ထိူင်းၵဝ်ႇဢၼ်ၼိုင်ႈ	_ house	ႁိူၼ်းလင်ၼိုင်ႈ
_ egg	ၶႆႇလုၵ်ႈၼိုင်ႈ	_ computer	ၶွမ်းလုၵ်ႈၼိုင်ႈ
_ boy	ဢွၼ်ႇထဝ်းၸႄႉၼိုင်ႈ	_ ox	ဝူဝ်းတူဝ်ၼိုင်ႈ
_ umbrella	ၵွင်ႇလူင်ႇၼိုင်ႈ	_ hour	ၼိုင်ႈၸူဝ်ႈမူင်း
_ man	ၵူၼ်းၸႄႉၼိုင်ႈ	_ animal	သတ်းတူဝ်ၼိုင်ႈ
_ owl	ၵဝ်ႉတူဝ်ၼိုင်ႈ	_ pen	ၵမ်လိၵ်ႈၼိုင်ႈ

I saw **a** film last Sunday night. **The** film was about **a** murder and **a** beautiful girl. **The** murder was in love with **the** girl but **the** girl was in love with **a** trader. So **the** murder killed **a** trader and married **the** girl.

ၵဝ်တူလိုဝ်ႉလၢတ်ႈထိူင်းဢၼ်ၼိုင်ႈ ပူၼ်ႉမႃးၶမ်ႈဝၼ်းတိတ်ႉၼၼ်ႉ၊ ထိူင်းၼၼ်ႉ ပဵၼ်ဝႃႉလွင်ႈၵူၼ်းၶႃႈတႆၵူၼ်းဢေႈ ယိင်းသၢဝ်ၸၢင်ႈလီၸႄႉၼိုင်ႈ၊ ၵူၼ်းၶႃႈတႆ ၵူၼ်းၸႄႉ ၼၼ်ႉၸၢၵ်ႉမၵ်းၶႈယိင်းဢွၼ်ႇၼၼ်ႉ ၵူလိူဝ်ႈယိင်းဢွၼ်ႇၼၼ်ႉၸၢၵ်ႉမၵ်းၶႈ ဝႆႉတၢင်း ၵူၼ်းၵႃႉၸႄႉၼိုင်ႈ၊ ၵွပ်ႈၼၼ် ၵူၼ်းၶႃႈတႆၵူၼ်းၸႄႉၼၼ်ႉၶႃႈၵွၼ်ႈတႆ ပဵၼ်ႈလိုဝ်ႉ ၵူၼ်းၵႃႉသေဢေႈၵူပ်ႉၵူႈယိင်းဢွၼ်ႇၼၼ်ႉလိုဝ်ႉ။

For breakfast I had **a** sandwich and **an** apple juice. **The** sandwich wasn't very nice. ပၼ်ႈတႃႇၶဝ်ႈၼႂ် ၵဝ်ၵိၼ်လိုဝ်ႉၶဝ်ႈမုၼ်းလႃပ်ႈ ၼိူဝ်ႉဢၼ်ၼိုင်ႈ ဢေႈ ၼမ်ႉမၢၵ်ႇၵႅမ်ႈၶွင်ႇၼိုင်ႈၵွၵ်း၊ ၶဝ်ႈမုၼ်းလႃပ်ႈၼိူဝ်ႉတေႉဢမ်ႇ ပေႃးဝၢၼ်။

(Nouns & Vocabularies) (ၶေႃႈၵႂၢမ်းတႃႇၵၢၼ်ႉ)

1. merchant	ၵူၼ်းၵႃႉ	21.doctor	မေႃယႃ
2. farmer	ၸဝ်ႈၶေႃး	22.singer	ၽူႈႁွင်ႉၵႂၢမ်း
3. soldier	လုၵ်ႈသိုၵ်း	23.pilot	ၵူၼ်းႁေႃႈႁိူဝ်းမိၼ်
4. surgeon	မေႃၽေႃႈတတ်း	24.broker	ၵူၼ်းၵိၼ်ၵၢင်
5. hunter	မူးသိူဝ်း	25.tutor	ၶူးသွၼ်
6. professor	ၶူးမေႃလူင်	26.director	ၽူႈၸတ်းၵၢၼ်
7. hermit	ရသေႉ	27.tailor	ၵူၼ်းယဵပ်ႉၶူဝ်း
8. inventor	ၵူၼ်းၶူင်သၢင်ႈ	28.carpenter	မေႃမိူဝ်း
9. designer	ၵူၼ်းႁၢင်ႈၶိူင်ႈ	29.composer	ၽူႈတႅမ်ႈၵႂၢမ်း
10. striker	ၵူၼ်းသၢၼ်ၶတ်း	30.supervisor	ၽူႈလူလွမ်
11. student	လုၵ်ႈႁဵၼ်း	31.monk	မုၼ်ၸေႃင်း
12. abbot	မုၼ်ၸဝ်ႈ	32.novice	ၸဝ်ႈသၢင်ႇ
13.lawyer	ၽူႈလူင်ႉမၢႆမီႈ	33.captain	ၶုၼ်သိုၵ်းလူင်
14. sergeant	ႁူဝ်သိုၵ်းလူင်	34.gerneral	ၸဝ်ႈသိုၵ်းလူင်
15. lieutenant	ၶုၼ်သိုၵ်း	35.colonel	ၸဝ်ႈႁၢၼ်လူင်
16. corporal	ႁူဝ်သိုၵ်း	36.militia	သိုၵ်းၵူၼ်းမိူင်း
17. volunteer	ၽူႈလွႆႈၵၢၼ်	37.vanguard	ၵူၼ်းပႂ်ႉယၢမ်း
18. caterpillar	မူင်ႈၶေင်	38.tiger	သိူဝ်
19. elephant	ၸၢင်ႉ	39.buffalo	ၵႂၢႆး
20. butterfly	ၵၢပ်ႇမိူဝ်ႈ	40.parrot	ၼူၵ်ႉၶႅဝ်

1. THE VERB TO BE (သၢင်ႈ – မီး – ပဵၼ်)

1.	Am		
	Is	တိုၵ်ႉပဵၼ်	present tense
	Are		ၶၢဝ်းယၢမ်းတေႃႈလီဝ်
2.	Was		paste tense
	Were	ပဵၼ်ယဝ်ႉ	ၶၢဝ်းယၢမ်းပူၼ်ႉမႃး
3.	Shall be		future
	Will be	တေပဵၼ်	ၶၢဝ်းယၢမ်းမိူဝ်းၼႃႈ

မႂ်ႇတွင်း/ သင်ဝႃႈတေတႅမ်ႈလိၵ်ႈၶိုင်ႈထႅဝ်ၼႆ တၵ်းတေလႆႈႁူႉဝႆႉလႆႈတမ်းဝၢင်းၶေႃႈ ၵႂၢမ်းၼႂ်ႈမၼ်းႁႂ်ႈလွမ်းလွၵ်းလႆႈမၼ်းၼင်ႇ ၼႂ်ႈၶေႃႈၵႂၢမ်း ၼမ်ႉၶေထႅဝ်လိၵ်ႈၶေႃႉ တႅမ်ႈ ထူၼ်ႈႁွၼ်ႉသေ ထႅဝ်လိၵ်ႈၶေႃႉလင်ႉတေမီးတီႈပွင်ႇမၼ်းယဝ်ႉ၊ ၵွၼ်တၢင်း သုတ်း သင်ဝႃႈတေတႅမ်ႈလိၵ်ႈၶိုင်ႈထႅဝ် တီႈထႅဝ်လိၵ်ႈၶေႃႉတိုၼ်းလူဝ်ႇမီးၵေႃႉ ၵေႃႉတၢင်း (Subject) သၢင်ႈ (verb) ၶေႃႈထႅမ် (Complement) လူဝ်ႇၶႄႉယဝ်ႉ။

1. The subject case လွင်ႈၵေႃႉၵေႃႉတၢင်း Subject ၼၼ်ႉဝႃႈၶေႃႉ ၼမ်ႉလႅင်ႈ (Subject pronouns ၼင်ႇ Nouns လူဝ်ႇၶေႃႉႁူဝ်း ၶေႃႈၵႂၢမ်းၼၼ်ႉ ၵဝ်းလႅင်ႉတိုဝ်း တီႈပွင်ႇငဝ်ႈတူၼ်းထႅဝ်လိၵ်ႈ မိူၼ်ၶင်ႇလိုဝ်ႈႁူၼ်း ၼင်ႇ သတ်း ၶူဝ်း ၶွင် ၵိၵ်ႇလူလ်ႈ ၼင်ႈဝဵင်း ဝၢၼ်ႈ မိူင်း လႄႉၵျႃႇလူဝ်ႇၶႄႉႁွင်ႉဝႃႈ Subject ယဝ်ႉ။

2. Verb - ၼၼ်ႉဝႃႈၶႄႉပဵၼ်ၶေႃႈၵႂၢမ်းၼၼ်ႉလၢတ်ႈပၼ်လွင်ႈၵေႃႉၵေႃႉတၢင်း (Subject) ပဵၼ်သၢင်ႈမီးဝႆႉၶူဝ်းၶွင်ၼင်ႇသင် ၵေႃႉတၢင်းသၢင်ႈၼင်ႇသင်ၶေႃႉယဝ်ႉ။

3. The complement – ၼၼ်ႉဝႃႈၶႄႉလမ်ႉပဵၼ်ၶေႃႈထႅမ်ႁူဝ်းၼင်ႇ တီႈ ၶေႃႈထႅမ်ၶေႃႉ -Nouns , adjective, adverb , phrase, V-ing ,ed - en -

လူဝ်းၶဝ်ႈမႄးထိမ်ပၼ်ၸွႆႈၶေႃႈၵႂၢမ်းမၼ်း ၵမ်ႉၶၢဝ်ႇထိၼ်လိၵ်ႈၶၢဝ်ႇမီးတီႈ ပွင်ႇတိမ်ထူၼ်ႈၶၢဝ်ႇယဝ်ႉ။

Unit (1) တွၼ်ႈၶိုင်ႈ

Positive	***Negative***	***Question***
(ၶေႃႈလၢတ်ႈယူဝ်း")	(ၶေႃႈထိင်/သၼ်ၶတ်း)	(ၶေႃႈထၢမ်)
I am	I am not	Am I ?
ၵဝ်ပဵၼ်	ၵဝ်ၵမ်ႉပဵၼ်	လွင်ႉၵဝ်ပဵၼ်
You are	you are not	Are you ?
မႂ်း/သူပဵၼ်	မႂ်း/သူၵမ်ႉပဵၼ်	လွင်ႉမႂ်း/သူပဵၼ်
We are	we are not	Are we ?
ႁဝ်းပဵၼ်	ႁဝ်းၵမ်ႉပဵၼ်	လွင်ႉႁဝ်းပဵၼ်
They are	they are not	Are they ?
ၶဝ်ပဵၼ်	ၶဝ်ၵမ်ႉပဵၼ်	လွင်ႉၶဝ်ပဵၼ်
He is	he is not	Is he ?
မၼ်းၸၢႆးပဵၼ်	မၼ်းၸၢႆးၵမ်ႉပဵၼ်	လွင်ႉမၼ်းၸၢႆးပဵၼ်
She is	she is not	Is she ?
မၼ်းၺိင်းပဵၼ်	မၼ်းၺိင်းၵမ်ႉပဵၼ်	လွင်ႉမၼ်းယိင်းပဵၼ်
It is	it is not	Is it ?
ၵၼ်ၶၢဝ်ႇပဵၼ်	ၶၢဝ်ႇၵမ်ႉပဵၼ်	လွင်ႉၶၢဝ်ႇပဵၼ်

လၢႆးလွင်ႉတိုဝ်း (Verb To Be) (am, is, are) ပေႃး Subject မၼ်းပဵၼ် ၵၼ်ၵေႃႇ (Singular) ၶႆ (verb) ၼႄႈတင်း (Noun) ၵေႃႈတေလႆႈပဵၼ် ၵၼ်ၵေႃႇ (Singular) ယဝ်ႉ၊ ပေႃး Subject ပဵၼ်ၵၼ်ၶမ်ၵေႃႈ (verb) ၼႄႈ တင်း (Noun) ၵေႃႈတေလႆႈပဵၼ်ၵၼ်ၶမ် (plural) ၶင်ႇၵၼ်ယဝ်ႉ။

Example (ပိူင်တႅၵ်ႈမၼ်း)

1. I am a soldier .	ၵဝ်ပဵၼ်လုၵ်ႈသိုၵ်းၵေႃႉၼိုင်ႈၵိူဝ်ႈ။
2. I am not a student.	ၵဝ်ဢမ်ႇပဵၼ်လုၵ်ႈႁဵၼ်းၵေႃႉၼိုင်ႈ။
3. Am I a farmer ?	ၸွင်ႇၵဝ်ပဵၼ်ၸဝ်ႈၼႃးၵေႃႉၼိုင်ႈႁႃႉ။
4. You are a doctor.	မႂ်းပဵၼ်မေႃယႃလူင်ၵေႃႉၼိုင်ႈၵိူဝ်ႈ။
5. You are not a teacher.	မႂ်းဢမ်ႇပဵၼ်မေႃသွၼ်ၵေႃႉၼိုင်ႈ ။
6. Are you a policeman ?	ၸွင်ႇမႂ်းပဵၼ်တမ်ႇရူတ်ႇၵေႃႉၼိုင်ႈႁႃႉ။
7. We are children.	ႁဝ်းပဵၼ်လုၵ်ႈဢွၼ်ႇတၢင်းၼမ်ၵိူဝ်ႈ။
8. We are not waiters.	ႁဝ်းဢမ်ႇပဵၼ်ၵူၼ်းႁဵတ်းၼႂ်းလၢၼ်ႉ ။
9. Are we drivers ?	ၸွင်ႇႁဝ်းပဵၼ်ၵူၼ်းၶေႃႇလူတ်ႉၵႃးႁႃႉ။
10. They are workers.	ၶဝ်ပဵၼ်ၵူၼ်းႁဵတ်းၵၢၼ်ၵိူဝ်ႈ ။
11. They are not pilots.	ၶဝ်ဢမ်ႇၸႂ်ႈၵူၼ်းၶေႃႇႁိူဝ်းမိၼ် ။
12. Are they Americans	ၸွင်ႇၶဝ်ပဵၼ်ဢမေႇရိၵၢၼ်ႇႁႃႉ။
13. He is a boy.	မၼ်းၸၢႆးပဵၼ်ဢွၼ်ႇၸၢႆးၵေႃႉၼိုင်ႈ။
14. He is not a girl.	မၼ်းၸၢႆးဢမ်ႇၸႂ်ႈၽူႈယိင်းၵေႃႉၼိုင်ႈ။
15. Is he a sergeant ?	ၸွင်ႇမၼ်းၸၢႆးပဵၼ်ႁူဝ်သိုၵ်းၵေႃႉၼိုင်ႈ။
16. She is a nurse.	မၼ်းၼၢင်းပဵၼ်မေႃလုမ်းလႃးၵေႃႉၼိုင်ႈ
17. She is not an actress	မၼ်းဢမ်ႇၸႂ်ႈၼၢင်းလိူင်းၵေႃႉၼိုင်ႈ ။
18. Is she a shop-keeper ?	ၸွင်ႇမၼ်းၼၢင်းပဵၼ်ၵူၼ်းပႂ်ႉလၢၼ်ႉ ။
19. It is a house.	ဢၼ်ၼၼ်ႉပဵၼ်ႁိူၼ်းလင်ၼိုင်ႈ။
20. It is not a temple.	ၼၼ်ႉဢမ်ႇၸႂ်ႈဝတ်ႉ/ၵျွင်းလင်ၼိုင်ႈ။
21. Is it a computer ?	ၼၼ်ႉၸွင်ႇၸႂ်ႈၶွမ်းဢၼ်ၼိုင်ႈႁႃႉ ။

Excercises (တွၼ်ႈၽိုၵ်း) (am, is, are)

1. ၵဝ်ပဵၼ်ၸဝ်ႈသၢင်ႇပႃးၼိုင်ႈဢူဝ်ႈ	(I / novice)
2. ၸွင်ႇၵဝ်ပဵၼ်လုၵ်ႈသိုၵ်းၵေႃႉၼိုင်ႈႁႃႉ	(I / soldier ?)
3. ၵဝ်ဢမ်ႇပဵၼ်မုၼ်လၢင်းပႃးၼိုင်ႈ	(I / monk)
4. သူပဵၼ်လုၵ်ႈႁဵၼ်းတၢင်းၼမ်ဢူဝ်ႈ	(you / students)
5. သူဢမ်ႇၸႂ်ႈၽူႈႁဵတ်းၵၢၼ်ၼႂ်းလၢၼ်ႉ	(you / waiters)
6. ၸွင်ႇသူပဵၼ်ၼၢင်းလိူင်းတင်းၼမ်ႁႃႉ	(you / actresses ?)
7. မၼ်းၸၢႆးဢမ်ႇပဵၼ်မေႃသွၼ်	(he / teacher)
8. မၼ်းၸၢႆးပဵၼ်မေႃယႃၵေႃႉၼိုင်ႈ	(he / doctor)
9. ၸွင်ႇမၼ်းၸၢႆးပဵၼ်ၽူႈၶီႇႁိူဝ်းမိၼ်	(he / pilot ?)
10. ၶဝ်ပဵၼ်လုၵ်ႈဢွၼ်ႇယိင်းဢူဝ်ႈ	(they / girls)
11. ၸွင်ႇၶဝ်ပဵၼ်ၽူႈယဵပ်ႉၶူဝ်းႁႃႉ	(they / tailors ?)
12. ၶဝ်ဢမ်ႇၸႂ်ႈၽူႈၶၢႆၶူဝ်းၶွင်ၼႂ်းလၢၼ်ႉ	(they / shop- keepers)
13. မၼ်းၼၢင်းပဵၼ်ၼၢင်းလိူင်းၵေႃႉၼိုင်ႈ	(she / an actress)
14. မၼ်းၼၢင်းဢမ်ႇပဵၼ်ၽူႈႁၢင်ႈၼူင်ႈ	(she / designer)
15. ၸွင်ႇမၼ်းၼၢင်းပဵၼ်ၽူႈၶူင်သၢင်ႈႁႃႉ	(she / inventor ?)
16. ဢၼ်ၼၼ်ႉဢမ်ႇၸႂ်ႈၵျွင်းမုၼ်ၸဝ်ႈ	(it / monastery)
17. ၸွင်ႇၼၼ်ႉပဵၼ်ၸၢင်ႉတူဝ်ၼိုင်ႈႁႃႉ	(it / an elephant ?)
18. ၼၼ်ႉပဵၼ်သိူဝ်တူဝ်ၼိုင်ႈဢူဝ်ႈ	(it / a tiger)
19. ၸွင်ႇသူပဵၼ်ၼၢင်းၶၢဝ်ႁႃႉ	(you / nuns ?)
20. ယိင်းႁွမ်ပဵၼ်လုၵ်ႈႁဵၼ်းဢူဝ်ႈ	(Ying horm/student)
21. ၸွင်ႇၸၢႆးလႅင်းပဵၼ်ၽူႈသူင်ႇလိၵ်ႈႁႃႉ	(Sai leng/a post-man?)

Subject + Be +Nouns

I'm a writer.	ၵဝ်ပဵၼ်ၽူႈတႅမ်ႈလိၵ်ႈၵေႃႉၼိုင်ႈယိူဝ်ႈ။
queen.	ၵဝ်ပဵၼ်ၼၢင်းႁေႃၶမ်းၵေႃႉၼိုင်ႈ။
king.	ၵဝ်ပဵၼ်ၶုၼ်ႁေႃၶမ်းၵေႃႉၼိုင်ႈ။
volunteer.	ၵဝ်ပဵၼ်ၽူႈလွႆႈၵၢၼ်ၸေႇတၼႃႇၵေႃႉၼိုင်ႈ။
virgin.	ၵဝ်ပဵၼ်သၢဝ်လႅတ်ႈၵေႃႉၼိုင်ႈယိူဝ်ႈ။
rector.	ၵဝ်ပဵၼ်ၽူႈၵႂၢၼ်းလၼ်ႉၸွမ်ၵေႃႉၼိုင်ႈ။
palmist.	ၵဝ်ပဵၼ်ၽူႈႁေႃးလၢႆးၽႄႇမိုဝ်းၵေႃႉၼိုင်ႈ။
professor.	ၵဝ်ပဵၼ်ၶူးမေႃလူင်ၵေႃႉၼိုင်ႈ။
zoologist.	ၵဝ်ပဵၼ်ၽူႈလူင်ႉလႅၼ်ႇၽိူဝ်ႇသတ်းၵေႃႉၼိုင်ႈ။
transplanter.	ၵဝ်ပဵၼ်ၵူၼ်းၽုၵ်ႇသွမ်ႈၵေႃႉၼိုင်ႈ။
president.	ၵဝ်ပဵၼ်ၸွမ်လိုၼ်ႈၵေႃႉၼိုင်ႈ။
lecturer.	ၵဝ်ပဵၼ်ၶူးပူင်သွၼ်ၵေႃႉၼိုင်ႈ။
hero.	ၵဝ်ပဵၼ်ၵူၼ်းႁတ်းႁၢၼ်ၵေႃႉၼိုင်ႈ။
philosopher.	ၵဝ်ပဵၼ်ၽူႈပၢႆးဝူၼ်ႉၶပ်ႉၵေႃႉၼိုင်ႈ။
widow.	ၵဝ်ပဵၼ်မႄႈမၢႆႈၵေႃႉၼိုင်ႈ။
widower.	ၵဝ်ပဵၼ်ပေႃႈမၢႆႈၵေႃႉၼိုင်ႈ။
flourish.	ၵဝ်ပဵၼ်ၵူၼ်းတႅင်ႇမွၵ်ႇၶၢႆၵေႃႉၼိုင်ႈ။
teenager.	ၵဝ်ပဵၼ်လုၵ်ႈၵွၼ်ႇဢႃႇယုႉသိပ်းပၢႆၵေႃႉၼိုင်ႈ။
spinster.	ၵဝ်ပဵၼ်သၢဝ်လူင်ၵေႃႉၼိုင်ႈ။
finance.	ၵဝ်ပဵၼ်ၵေႃႉမၼ်ႈတေၵူပ်ႉၵူႈၵေႃႉၼိုင်ႈ။
divorce.	ၵဝ်ပဵၼ်ပေႃႈႁၢင်ႉၵေႃႉၼိုင်ႈ။
bride.	ၵဝ်ပဵၼ်ၸဝ်ႈသၢဝ်ၵေႃႉၼိုင်ႈ။

Subject + Be + Nouns

They are workmen.	ၶဝ်ပဵၼ်ၵူၼ်းႁဵတ်းၵၢၼ်။
learners.	ၶဝ်ပဵၼ်ၽူႈလဵပ်ႈႁဵၼ်း။
guitarists.	ၶဝ်ပဵၼ်ၵူၼ်းလဵတ်းတိင်ႇ။
climbers.	ၶဝ်ပဵၼ်ၵူၼ်းၶိုၼ်ႈလွႆ။
sculptors.	ၶဝ်ပဵၼ်ၵူၼ်းၶႅၵ်းႁၢင်ႈၵိူဝ်ႈ။
goldsmiths.	ၶဝ်ပဵၼ်ၸၢင်ႈၶမ်းၵိူဝ်ႈ။
guests.	ၶဝ်ပဵၼ်ၶႅၵ်ႇၵိူဝ်ႈ။
informants.	ၶဝ်ပဵၼ်ၵူၼ်းသူင်ႇၶၢဝ်ႇၵိူဝ်ႈ။
detectives.	ၶဝ်ပဵၼ်ၽူႈလွပ်ႇၵိူဝ်ႈ။
cow-boys.	ၶဝ်ပဵၼ်ၵူၼ်းလဵင်ႉဝူဝ်းၵိူဝ်ႈ။
gamblers.	ၶဝ်ပဵၼ်ၵူၼ်းတေႃႇလွင်းၵိူဝ်ႈ။
donors.	ၶဝ်ပဵၼ်ၸဝ်ႈတႃႇၶေၵိူဝ်ႈ။
beggars.	ၶဝ်ပဵၼ်ၵူၼ်းယွၼ်းၵိူဝ်ႈ။
cartoonists.	ၶဝ်ပဵၼ်ၵူၼ်းတႅမ်ႈႁၢင်ႈလူၼ်ႉၵိူဝ်ႈ။
saints.	ၶဝ်ပဵၼ်ၸဝ်ႈသိၼ်ထမ်းၵိူဝ်ႈ။
astronauts.	ၶဝ်ပဵၼ်ၵူၼ်းႁေႃးၶိူင်ႈမိၼ်ၵိူဝ်ႈ။
pick- pockets.	ၶဝ်ပဵၼ်ၵူၼ်းလၵ်ႉလူၵ်းထွင်းၵိူဝ်ႈ။
chefs.	ၶဝ်ပဵၼ်ၵူၼ်းႁုင်ၸဝ်ႈမိူဝ်ႉၵိူဝ်ႈ။
performers.	ၶဝ်ပဵၼ်ၵူၼ်းလဝ်ႇမူၼ်ႈၵိူဝ်ႈ။
trishaws.	ၶဝ်ပဵၼ်ၵူၼ်းၶပ်ႉလူတ်ႉသၢမ်မၢၵ်ႇၵိူဝ်ႈ
novices.	ၶဝ်ပဵၼ်ၸဝ်ႈသၢင်ႇၵိူဝ်ႈ။
brokers.	ၶဝ်ပဵၼ်လၢဝ်းပၢၼ်းၵိၼ်ၵၢင်ၵိူဝ်ႈ။
vocalists.	ၶဝ်ပဵၼ်မေႃႁွင်ႉၵႂၢမ်းၵိူဝ်ႈ။

Subject + Be + Nouns

He is	a friend.	မၼ်းၸၢႆးပဵၼ်ၵူၺ်းၵေႃႉ ၵေႃႉၼိုင်ႈ။
↓	a boy.	မၼ်းၸၢႆးပဵၼ်လုၵ်ႈဢွၼ်ႇၸၢႆးၵေႃႉၼိုင်ႈ။
	a demonstrator.	မၼ်းၸၢႆးပဵၼ်ၵူၼ်းၼႄၶေႃင်လွႆၵေႃႉၼိုင်ႈ။
	a doctor.	မၼ်းၸၢႆးပဵၼ်မေႃယႃၵေႃႉၼိုင်ႈ။
	a teacher.	မၼ်းၸၢႆးပဵၼ်မေႃသွၼ်ၵေႃႉၼိုင်ႈ။
	a staff.	မၼ်းၸၢႆးပဵၼ်ၵူၼ်းႁဵတ်းၵၢၼ်လုမ်း။
	a singer.	မၼ်းၸၢႆးပဵၼ်ၵူၼ်းႁွင်ႉၵႂၢမ်းၵေႃႉၼိုင်ႈ။
	a clerk.	မၼ်းၸၢႆးပဵၼ်ၽူႈမၢႆၵေႃႉၼိုင်ႈ။
	a secretary.	မၼ်းၸၢႆးပဵၼ်ၽူႈၶမ်းၶုၼ်းၵေႃႉၼိုင်ႈ။
	a tutor.	မၼ်းၸၢႆးပဵၼ်ၶူးသွၼ်ၵေႃႉၼိုင်ႈ။
	a partner.	မၼ်းၸၢႆးပဵၼ်ၵေႃႉၽၢၵ်ႈၵေႃႉၼိုင်ႈ။
	a lover.	မၼ်းၸၢႆးပဵၼ်ၵေႃႉႁၵ်ႉၵေႃႉၼိုင်ႈ။
	a competitor	မၼ်းၸၢႆးပဵၼ်ၽူႈၶႄႉၶိင်ႇၵေႃႉၼိုင်ႈ။
	a sweet-heart.	မၼ်းၸၢႆးပဵၼ်ၸူႉႁၵ်ႉၵေႃႉၼိုင်ႈ။
	a brother.	မၼ်းၸၢႆးပဵၼ်ပီႈၸၢႆးၵေႃႉၼိုင်ႈ။
	a father.	မၼ်းၸၢႆးပဵၼ်ပေႃႈၵေႃႉၼိုင်ႈ။
	a sea-man.	မၼ်းၸၢႆးပဵၼ်ၵူၼ်းလွမ်းႁိူဝ်းၵေႃႉၼိုင်ႈ။
	a passenger.	မၼ်းၸၢႆးပဵၼ်ၵူၼ်းၵွၵ်ႈၶၢဝ်းတၢင်း။
	a mason.	မၼ်းပဵၼ်ႁိူဝ်ၶႅႈၵေႃႈသၢင်ႈၵေႃႉၼိုင်ႈ။
	a hunter.	မၼ်းၸၢႆးပဵၼ်မူးသိူဝ်းၵေႃႉၼိုင်ႈ။
	a composer.	မၼ်းၸၢႆးပဵၼ်ၽူႈတႅမ်ႈၵႂၢမ်းၵေႃႉၼိုင်ႈ။

Subject + Be + Nouns.

It is a cat.	ခခေင်ႉပီခ်မ်ဝ်းတူဝ်ခိုင်ႈၵိုဝ်ႈ။
bird.	ခခေင်ႉပီခ်ခူဂ်ႉတူဝ်ခိုင်ႈၵိုဝ်ႈ။
car.	ခခေင်ႉပီခ်လူတ်းလမ်းခိုင်ႈၵိုဝ်ႈ။
cow.	ခခေင်ႉပီခ်ဝူဝ်းတူဝ်ခိုင်ႈၵိုဝ်ႈ။
bat.	ခခေင်ႉပီခ်မိင်ႇတူဝ်ခိုင်ႈၵိုဝ်ႈ။
bag.	ခခေင်ႉပီခ်ထူင်လုဂ်ႈခိုင်ႈၵိုဝ်ႈ။
basket.	ခခေင်ႉပီခ်သႃႉၵာခ်ခိုင်ႈၵိုဝ်ႈ။
bicycle.	ခခေင်ႉပီခ်လူတ်ႇထီပ်ႇလမ်းခိုင်ႈၵိုဝ်ႈ။
bowl.	ခခေင်ႉပီခ်ႁွၵ်းခမေႉၵာခ်ခိုင်ႈၵိုဝ်ႈ။
watch.	ခခေင်ႉပီခ်ယၢမ်းမူင်းၵာခ်ခိုင်ႈၵိုဝ်ႈ။
dog.	ခခေင်ႉပီခ်မႃတူဝ်ခိုင်ႈၵိုဝ်ႈ။
class.	ခခေင်ႉပီခ်ႁူင်ႈသွခ်လိၵ်ႈၵာခ်ခိုင်ႈၵိုဝ်ႈ။
seat.	ခခေင်ႉပီခ်တင်ႇခင်ႈၵာခ်ခိုင်ႈၵိုဝ်ႈ။
string.	ခခေင်ႉပီခ်လိုၵ်ႈသီခ်ႈခိုင်ႈၵိုဝ်ႈ။
trouser.	ခခေင်ႉပီခ်ၵူခ်ၽိုခ်ခိုင်ႈၵိုဝ်ႈ။
shop.	ခခေင်ႉပီခ်လၢခ်ႉၵာခ်ခိုင်ႈၵိုဝ်ႈ။
sheep.	ခခေင်ႉပီခ်တူဝ်းတူဝ်ခိုင်ႈၵိုဝ်ႈ။
market.	ခခေင်ႉပီခ်ၵၢတ်ႇၵာခ်ခိုင်ႈၵိုဝ်ႈ။
house.	ခခေင်ႉပီခ်ႁိုခ်းလင်ခိုင်ႈၵိုဝ်ႈ။
bridge.	ခခေင်ႉပီခ်ခူဝ်ၵာခ်ခိုင်ႈၵိုဝ်ႈ။
wall.	ခခေင်ႉပီခ်ၽႃၵာခ်ခိုင်ႈၵိုဝ်ႈ။

Subject + Be + Nouns

He's an engineer.	မၼ်းၸၢႆးပဵၼ်ၽူႈၸတ်းၵၢၼ်ၵေႃႉၼိုင်ႈ။
accountant.	မၼ်းၸၢႆးပဵၼ်ၽူႈယိပ်းသဵၼ်ႈမၢႆၵေႃႉၼိုင်ႈ။
abbot.	မၼ်းၸၢႆးပဵၼ်ၸဝ်ႈၵုၼ်းဝတ်ႉပႃးၼိုင်ႈ။
assistant.	မၼ်းၸၢႆးပဵၼ်ၽူႈၸွႆႈထႅမ်ၵေႃႉၼိုင်ႈ။
insurgent.	မၼ်းၸၢႆးပဵၼ်ၵူၼ်းထိုၼ်ႇၵေႃႉၼိုင်ႈ။
officer.	မၼ်းၸၢႆးပဵၼ်ၽူႈမီးၸၼ်ႉၵေႃႉၼိုင်ႈ။
owner.	မၼ်းၸၢႆးပဵၼ်ၸဝ်ႈၶွင်ၵေႃႉၼိုင်ႈ။
agent.	မၼ်းၸၢႆးပဵၼ်ၽူႈတၢင်တူဝ်ၵေႃႉၼိုင်ႈ။
inventor.	မၼ်းၸၢႆးပဵၼ်ၽူႈၶူင်သၢင်ႈၵေႃႉၼိုင်ႈ။
astrologer.	မၼ်းၸၢႆးပဵၼ်မေႃပေႇတၢင်ႇၵေႃႉၼိုင်ႈ။

She's an actress.	မၼ်းၼၢင်းပဵၼ်ၼၢင်းလိူင်းၵေႃႉၼိုင်ႈ။
economist.	မၼ်းၼၢင်းပဵၼ်ၽူႈလူၼ်ႉလႅၼ်ႇပၢႆးမၢၵ်ႈမီး။
employer.	မၼ်းၼၢင်းပဵၼ်ၸဝ်ႈႁူင်းၵၢၼ်ၵေႃႉၼိုင်ႈ။
announcer.	မၼ်းၼၢင်းပဵၼ်ၵူၼ်းလၢတ်ႈၶၢဝ်ႇၵေႃႉၼိုင်ႈ
employee.	မၼ်းၼၢင်းပဵၼ်ၵူၼ်းႁဵတ်းၵၢၼ်ၵေႃႉၼိုင်ႈ။
advisor.	မၼ်းၼၢင်းပဵၼ်ၵူၼ်းပၼ်ပၢႆးဝူၼ်ႉ။
artist.	မၼ်းၼၢင်းပဵၼ်ၸဝ်ႈပၢႆးမွၼ်းၵေႃႉၼိုင်ႈ။
idiot.	မၼ်းၼၢင်းပဵၼ်ၵူၼ်းၵိုဝ်ႉၵႃႉၵေႃႉၼိုင်ႈ။
invigilator.	မၼ်းၼၢင်းပဵၼ်ၵူၼ်းပုင်ႉႁွင်ႈတွပ်ႇလိၵ်ႈ။
architect.	မၼ်းၼၢင်းပဵၼ်ၵူၼ်းၶႅၵ်းႁၢင်ႈၵေႃႉၼိုင်ႈ။

(Adjectives & Vocabularies) (ချ့ဂ္ၢမ်းတၢ့ကၢခ်ႇ)

1. satisfied. ၡၢခ်ႉလ္ဲ
2. sure. မခ်ႇလ္ဲ
3. stubborn. ၡူဝ်ခ်ိင်
4. faithful. မိးသိတ်ႉလၢ့
5. humble. ယွမ်းတူဝ်
6. clever. လဂ်ႉလိမ်
7. angry. လ္ဲလမ်
8. hungry. တွင်ႉမ်ႇခဝ်ႇ
9. brave. ၡတ်းၡၢခ်
10. rich ဘခ်မၢဂ်ႇမိး
11. thirsty. တွင်ႉမ်ႇခမ်ႉ
12. lazy. ဘခ်ဓၢခ်ႉ
13. busy. ဘခ်ဂၢခ်ခမ်
14. stingy. ဘခ်ထိ့ခ်ိဝ်
15. charming ဘခ်လခ်လ္ဲ
16. beautiful. ဘခ်ၡၢင်ႇလိ
17. cruel. ဘခ်ၡိတ်းလိႇ
18. expensive. ဘခ်ဂျႇယ္ဲ့
19. polite. ဘခ်ကူခ်ႇကွခ်ႇ
20. doutful. ဘခ်ထၢင့ထိူမ်
21. sad. ဘခ်လ္ဲလိဂ်ႉ
22. tall. ဘခ်သုင်
23. jealous. ခိ့ငဂႉပိူခ်ႇ
24. envious. လိႇလ္ဲပိူခ်ႇ
25. careless. မဝ်မၢင်
26. arrogant. ထၢင့ယ္ဲ့တူဝ်
27. proud. မျ့ခယ္ဲ့
28. rude ဘခ်လိူင်း
29. lonely. ဂိုတ်းဂျေႉလိဝ်
30. happy. ဘခ်သိူဝ်း
31. cowardly. ဘခ်ခိႇယၢခ်ႇ
32. poor. ဘခ်ဖၢခ်
33. healthy. ဘခ်ယူ့လိ
34. diligent. ဘခ်ဂဲႉ
35. honest. ဘခ်သိူဝ်ႇယူဝ်း
36. generous. လေ့တချေ့လိ
37. naughty. ဘခ်လ္ဲပွတ်း
38. kind. ဘခ်လ္ဲလိ
39. piteous. ဘခ်ကိးလူ
40. cheep. ဘခ်ဂျႇပျေး
41. anxious. ဘခ်မ်ႇလ္ဲ
42. bright. ဘခ်လိတ်းဖ်ၢ
43. dumb. ဘခ်ကျႉ
44. short. ဘခ်ပွတ်း

45.enough.	ၵၢၼ်တဵမ်ထူၼ်ႈ	53. delicious.	ၵၢၼ်ဝၢၼ်ၶေႃႈ
46. large.	ၵၢၼ်ယႂ်ႇၵႂၢင်ႈ	54. narrow.	ၵၢၼ်ၵႅပ်ႈၶေႃႈ
47. silly.	ၵၢၼ်မိူၵ်ႈလိူင်း	55. deaf.	ၵၢၼ်ႁူၶူၵ်ႈ
48. famous.	ၵၢၼ်မီးၸိုဝ်ႈသဵင်	56. guilty.	ၵၢၼ်မီးတၢင်းၽိတ်း
49. modern.	ၵၢၼ်ၶိုတ်းလႅၼ်ႉ	57. frank.	ၵၢၼ်ပိုတ်ႈလႅင်း
50. crazy.	ၵၢၼ်ယွင်ႈမဝ်း	58. glad.	ၵၢၼ်ႁူမ်လူမ်း
51. cute.	ၵၢၼ်လီႁၵ်ႉ	59. gossipy.	ၵၢၼ်ၶေႃႉၶႂၢမ်ၸိုဝ်ႈ
52. fresh.	ၵၢၼ်မူတ်းသႂ်	60. important.	ၵၢၼ်လမ်ႇလွင်ႈ

လၢႆးၸႂ်ႉတိုဝ်း (**Possessive Case**) လွင်ႈပိူင်ႇၶူဝ်းၶွင်

- Possessive Cases ၵၢၼ်ဝႆႉၶႂၼ်ႉၸႂ်ႉမိူဝ်ႈႁဝ်းၶႂ်ႈၼႄၶူဝ်းၶွင်ႁူၼ်းသေဢေႃႉ" ၼၼ်ႈသတ်းသေတူဝ်" ပိူင်ႇဝႆႉၶႄၼ်ႉယဝ်ႉ၊ ပိူင်တွၼ်ႈမၼ်း မိူၼ်ၼင်ႇ(လူတ်ႉ ၸဝ်ႈမိူင်းလွႆ ပေႃႈၶေႃးႁွမ်) သင်ဝႆႉပဵၼ်တူဝ်သတ်းဢေႃႈ (ၵၢင်သိူဝ်/ ၵၢင်မႄႉ) လၵ်ႉ ၸိုဝ်းၶႄၼ်ႉ ႁွပ်ႈၶဝ်ပဵၼ်တူဝ်ၵၢၼ်မီးၸွႆၼၼ်ႈ တေလႆႈသႂ်ႇပႃး ('s) ၵၢၽေႃႈ သထရေႃႉၽိူဝ်ႇၼၵႃႉသ်၊ ၼၼ်ႈ (s')ၼၵႃႉသ်ၵၢၽေႃႈထရေႃႉၽိူဝ်ႇသႂ်ႇထိင်ႈလွမ်းတၢင်း ၽိူဝ်ႈတၢင်းလင်ၽိူဝ်ႈလင်ၵၢၼ်ၶမ်း၊ ၵၢၼ်ပဵၼ်လဝ်ႈၶွင်ၶႄၼ်ႉတေႃႈသေႇယဝ်ႉ။

Example (ပိူင်တွၼ်ႈမၼ်း)

1.	Sai Mu's	guitar	တိင်ႇၸၢႆးမူး
	Sai Mong Loi's	cat	မဵဝ်းၸၢႆးမိူင်းလွႆ
	Monk's	robe	သၢင်ႇၵၢၼ်းမုၼ်လဝ်ႈ
	Sai Naung's	mother	ၼမ်ႈၸၢႆးၼွင်ႉ
	Ying Hom's	lover	ဢေႃႉႁၵ်ႉယိင်းႁွမ်
	The Bird's	cage	ၶွၵ်ႈၼူၵ်ႉ

University's	room	ႁွင်ႈၸၼ်ႉလွမ်
Soldier's	camp	ပၢင်လိုဝ်ႈသဝ်းသိုၵ်း
The tiger's	tail	ႁၢင်သိူဝ်
The elephant's	trunk	ငူင်းၸၢင်ႉ
Student's	book	ပပ်ႉလုၵ်ႈႁဵၼ်း
The teacher's	room	ႁွင်ႈမေႃသွၼ်
The cat's	kitten	လုၵ်ႈဢွၼ်ႇမဵဝ်း
The horse's	mother	မႄႈမႃႉ။

2. ၵႂၢမ်းဢၼ်ပိၼ်ၶွင်ပိူင်ႈၶၼ်ႉ၊ ပေႃးပိၼ်တူဝ်ၵၢမ်ႈမီးလွၵ်ႈၶႆတေလႆႈသႂ်ႇထႅင်ႈ (of) ၽၢႆႇလင်ၵႂၢမ်းတႃႇသေႈၶၼ်ႉသေလင်ႈတေပိၼ်ၶွင်ပိူင်ႈမႃး ၶၼ်ႉယဝ်ႉ။

Example (ပိူင်တႅၵ်ႈမၼ်း)

The leg of the table.	တိၼ်ၽိူၼ်
The roof of the house.	လိၵ်းႁိူၼ်း
The wheel of the car.	မၢၵ်ႈၵႃး
The cover of the book.	ၶေႃႈသိူဝ်ႈပပ်ႉ
The name of the temple.	ၸိုဝ်ႈဝတ်ႉ/ၵျွင်း
The name of the flower.	ၸိုဝ်ႈမွၵ်ႇ
The name of the village.	ၸိုဝ်ႈဝၢၼ်ႈ
The name of the country.	ၸိုဝ်ႈမိူင်း
The name of the school.	ၸိုဝ်ႈႁူင်းႁဵၼ်း
The top of the tree.	ပၢႆတူၼ်ႈမႆႉ
The name of the hospital.	ၸိုဝ်ႈႁူင်းယႃ။

(Subject + Be + ***Nouns***) သပ်ႉလႅင်းၼၶႂ်ႈယဝ်ႉ၊ ၵမ်းၼႆႉသမ်ႉတေၼိုင်း သိုပ်ႇလိပ်ႈႁၼ်းတူၺ်းထႅင်ႈၵၢၼ်ပိၼ် (Subject + Be + ***Adjective***) ထႅင်ႈ တွၼ်ႈၼိုင်ႈ။ ၵၢၼ်လူဝ်ႇၼိုင်းမေးလႆႈပၼ်တီႈမၼ်းတေႉပိၼ်တီႈ Nouns ၼၼ်ႉ သေ ၼိုင်းၵၢဝ် Adjective မႄးသွႆႇဝႆႉၼိုင်းၼၼ်ႉယဝ်ႉ ။

Example (ပိူင်တၵ်ႈမၼ်း)

1. Sai Lao Khur is a **soldier**. (solder is ***noun***)
   ၸၢႆးလၢဝ်ၶိူဝ်းပဵၼ်လုၵ်ႈသိုၵ်းၵေႃႉၼိုင်ႈ။

2. Ying Phoe Hom is ***beautiful***. (beautiful is ***adjective***)
   ယိင်းၽူလွမ်းႁွမ်ငၢမ်းလီ ။

- မၢႆတွင်း/ ၵၢၼ်ပိၼ် adjective ၼႆႉ မၼ်းလွင်ႈထၢမ်ႉငၢမ်းၼိူင်းပၼ် noun ၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

I am stingy.	ၵဝ်ၼႆႉထီႇၶႅဝ်ၵိုဝ်ႈ။
You are good- natured.	မႂ်း/သူၸႂ်လီၵိုဝ်ႈ။
We are hungry.	ႁဝ်းတွင်ႉမႆႈၶဝ်ႈၵိုဝ်ႈ။
They are diligent.	ၶဝ်ၵႄႉၵိုဝ်ႈ။
He is selfish.	မၼ်းလၢႆးႁၢင်ပုၼ်ႈသုၼ်ႇတူဝ်ၵိုဝ်ႈ။
She is cruel.	မၼ်းၶေႃင်းႁၵ်တ်းလႆႈၶေႇၵိုဝ်ႈ။
It is narrow.	ၵၢၼ်ၶၼ်ၼၼ်ႉၵပ်ႈၵိုဝ်ႈ။

Subject + Be + Adjectives

I'm	famous.	ၵဝ်ၸိုဝ်ႈသဵင်လင်ၵိူဝ်ႈ။
	faithful.	ၵဝ်မီးၶေႃႈၵိၼ်ၵႅၼ်ႈၵိူဝ်ႈ။
	dumb.	ၵဝ်ၵႃႉၵိူဝ်ႈ။
	ugly.	ၵဝ်ၷၢင်ႈလႃႉၵိူဝ်ႈ။
	glad.	ၵဝ်ငိၼ်းလူမ်းၵိူဝ်ႈ။
	proud.	ၵဝ်မၢၼ်ႈယွၼ်ႈၵိူဝ်ႈ။
	careless.	ၵဝ်မဝ်မၢင်ၵိူဝ်ႈ။
	wrong.	ၵဝ်ၽိတ်းၵိူဝ်ႈ။
	right.	ၵဝ်မႅၼ်ႈၵိူဝ်ႈ။
	sad.	ၵဝ်လွၵ်ႉလႅၵ်ႉၶေႃးၶူမ်ၵိူဝ်ႈ။
	happy.	ၵဝ်မူၼ်ႈသိူဝ်းၵိူဝ်ႈ။
	short.	ၵဝ်ပွၵ်ႉၵိူဝ်ႈ။
	tall.	ၵဝ်သုင်ၵိူဝ်ႈ။
	strong.	ၵဝ်ႁႅင်းၶႅင်ၵိူဝ်ႈ။
	weak.	ၵဝ်ႁႅင်းၵူၼ်ႈၵိူဝ်ႈ။
	stubborn.	ၵဝ်ႁူဝ်ၶႅင်ၵိူဝ်ႈ။
	honest.	ၵဝ်သိုဝ်းယူဝ်းၵိူဝ်ႈ။
	fearful.	ၵဝ်မေႃႇၵူဝ်ၵိူဝ်ႈ။
	rich.	ၵဝ်မၢၵ်ႈမီးၵိူဝ်ႈ။
	poor.	ၵဝ်ၽေႃၶၼ်ၵိူဝ်ႈ။
	pious.	ၵဝ်ၶပ်ႉယမ်ၽြႃႇသႃႇၵိူဝ်ႈ။
	delighted.	ၵဝ်ႁူမ်လူမ်းၵိူဝ်ႈ။

Subject + Be Negative + Adjectives.

I'm not	easygoing.	ဂဝ်ကာမ့်လ္ငုှရူခ်ေးယူ့မဝ်"မာင်"
	cruel.	ဂဝ်ကာမ့်မူဂ်ှလူင်း။
	late.	ဂဝ်ကာမ့်တူဂ်းလုခ်ေး။
	polite.	ဂဝ်ကာမ့်ကူခ်ေှကွခ်ေ့။
	bright.	ဂဝ်လ္ပါခ်ေ့ကာမ့်လ်ေတ်း။
	immature.	ဂဝ်ကာမ့်ပ်ှဓေ့။
	arrogant.	ဂဝ်ကာမ့်ထာင့်ယ္ငု့တူဝ်။
	satisfied.	ဂဝ်ကာမ့်ပ်ေင်းပေါးဍါခ်ေ့လ္ငု။
	boastful.	ဂဝ်ကာမ့်လုင်ှရူခ်ေးသမ့်မ်ေခ်ေ။
	envious.	ဂဝ်ကာမ့်လ်ှလ္ငု။
	enough.	ဂဝ်ကာမ့်ပ်ေင်းပေါးလ္ငု။
	anxious.	ဂဝ်ကာမ့်မ်ှလ္ငု။
	deaf.	ဂဝ်ကာမ့်ဍူခူဂ်ေ့။
	lucky.	ဂဝ်သုခ်ေ့ကာမ့်လီ။
	remorseful.	ဂဝ်ကာမ့်လ်ှဓုခ်ေးခ်ေင်လ္ငု။
	modern.	ဂဝ်ကာမ့်ဓုတ်းလခ်ေ။
	doubtful.	ဂဝ်ကာမ့်ထာင့်ထူမ်သင်။
	guilty.	ဂဝ်ကာမ့်ဍခ်ေဖိတ်းသင်။
	frantic.	ဂဝ်ကာမ့်တုခ်ေ့သာခ်ေှသင်။
	devout.	ဂဝ်ကာမ့်ယုမ့်ယမ်ဖြေ့သျု့ကာခ်ေလ္ငု။
	adorable.	ဂဝ်ကာမ့်ဍဂ်မ်ေခ်ေှဓေါလ္ငု။
	active.	ဂဝ်ကာမ့်လ်ေတ်းသ်ေဝ်း။

Question (Be) + Subject + Adjectives.

1. **Am I** lenient? ၸွင်ႇၵဝ်မေႃၵီးလူတူလႆးပူၼ်ႈႁႃႉ။
effective? ၸွင်ႇၵဝ်မီးၶေမ်ႉတွၼ်းယူႇႁႃႉ။
perverse? ၸွင်ႇၵဝ်လိူဝ်ႈလိူဝ်ႈလလႃႈႁႃႉ။
dumb? ၸွင်ႇၵဝ်ငိူဝ်ႈၵႃႉႁႃႉ။
active? ၸွင်ႇၵဝ်လႅတ်းသႅဝ်းႁႃႉ။
honest? ၸွင်ႇၵဝ်သိုဝ်ႈယူဝ်းႁႃႉ။

2. **Are you** patient? ၸွင်ႇမႂ်း/သူ ၸႂ်ယၢဝ်းႁႃႉ။
strong? ၸွင်ႇမႂ်း/သူ ၶႅင်ႁႅင်းႁႃႉ။
modern? ၸွင်ႇမႂ်း/သူ ၶိုတ်းၵၢပ်ႈႁႃႉ။
happy? ၸွင်ႇမႂ်း/သူ မူၼ်ႈသိူဝ်းႁႃႉ။
pious? ၸွင်ႇမႂ်း/သူ ၼပ်ႉထိုဝ်ၽြႃႇသႃႇႁႃႉ။
interesting? ၸွင်ႇမႂ်း/သူ လီၼဝ်ႈၸႂ်ႁႃႉ။
kind? ၸွင်ႇမႂ်း/သူ ၸႂ်လီႁႃႉ။

3. **Are we** polite? ၸွင်ႇႁဝ်းဢူၼ်ႈဢွၼ်ႇႁႃႉ။
rich? ၸွင်ႇႁဝ်းမၢၵ်ႈမီးႁႃႉ။
poor? ၸွင်ႇႁဝ်းၽေၢၼ်ႁႃႉ။
lazy? ၸွင်ႇႁဝ်းၶီႈၶၢၼ်ႉႁႃႉ။
diligent? ၸွင်ႇႁဝ်းၵႆႉၶတ်းၸႂ်ႁႃႉ။
faithful? ၸွင်ႇႁဝ်းမီးသႅတ်ႉၸႃႇႁႃႉ။
stingy? ၸွင်ႇႁဝ်းထီႇၶႅဝ်ႁႃႉ။

Question (Be) + Subject + Adjective

4.	**Are**	**they**	brave?	လွင်ႇၶဝ်ႁတ်းႁၢၼ်ႁႃႉ။
			cruel?	လွင်ႇၶဝ်ႁဵတ်းလႆႈႁႃႉ။
			humble?	လွင်ႇၶဝ်ၼွမ်းပိူၼ်ႈႁႃႉ။
			fortunate?	လွင်ႇၶဝ်ၵၢမ်ႇလီႁႃႉ။
			angry?	လွင်ႇၶဝ်ၸိုင်လမ်ႁႃႉ။
			selfish?	လွင်ႇၶဝ်ႁၼ်ပုၼ်ႈသုၼ်ႇတူဝ်ႁႃႉ။
			jealous?	လွင်ႇၶဝ်ၶီႈဢၵႉႁႃႉ။
5.	**Is**	**he a**	forgetful?	လွင်ႇမၼ်းၸၢႆးမေႃလိုမ်းႁႃႉ။
			famous?	လွင်ႇမၼ်းၸၢႆးၸိုဝ်ႈသဵင်လင်ႁႃႉ။
			clever?	လွင်ႇမၼ်းၸၢႆးလၵ်းလႅမ်ႁႃႉ။
			popular?	လွင်ႇမၼ်းၸၢႆးၸိုဝ်ႈလိုဝ်းႁႃႉ။
			fat?	လွင်ႇမၼ်းၸၢႆးပီးႁႃႉ။
			favorable?	လွင်ႇမၼ်းၸၢႆးလိူၵ်ႈၶေႃႈႁႃႉ။
			young?	လွင်ႇမၼ်းၸၢႆးၼုမ်ႇႁႃႉ။
6.	**Is**	**she a**	slim?	လွင်ႇမၼ်းၼၢင်းယွမ်ၵႅင်းႁႃႉ။
			beautiful?	လွင်ႇမၼ်းၼၢင်းႁၢင်ႈလီႁႃႉ။
			friendly?	လွင်ႇမၼ်းၼၢင်းမေႃမိုတ်ႈႁိုဝ်းႁႃႉ။
			flirtatious?	လွင်ႇမၼ်းၼၢင်းလွပ်းလႅပ်းႁႃႉ။
			graceful?	လွင်ႇမၼ်းၼၢင်းမီးၵိင်ႇသရေႇႁႃႉ။
			childish?	လွင်ႇမၼ်းၼၢင်းမိူၼ်လုၵ်ႈဢွၼ်ႇႁႃႉ၊
			cowardly?	လွင်ႇမၼ်းၼၢင်းၶီႈယၢၼ်ႈႁႃႉ။

7. **Is it**	big?	ၸွင်ႇၼၼ်ႉယႂ်ႇႁႃႉ။
	small?	ၸွင်ႇၼၼ်ႉလဵၵ်ႉႁႃႉ။
	large?	ၸွင်ႇၼၼ်ႉၵႂၢင်ႈယႂ်ႇႁႃႉ။
	narrow?	ၸွင်ႇၼၼ်ႉၵႅပ်ႈႁႃႉ။
	high?	ၸွင်ႇၼၼ်ႉသုင်ႁႃႉ။
	expensive?	ၸွင်ႇၼၼ်ႉၵႃႈယႂ်ႇႁႃႉ။
	cheep?	ၸွင်ႇၼၼ်ႉၶၼ်ပေႃးႁႃႉ။
	bright?	ၸွင်ႇၼၼ်ႉႁိူဝ်ႈလႅင်းႁႃႉ။
	original?	ၸွင်ႇၼၼ်ႉၸိုဝ်ႈငဝ်ႈတိုၼ်းႁႃႉ။
	necessary?	ၸွင်ႇၼၼ်ႉလူဝ်ႇလမ်ႇလွင်ႈႁႃႉ။
	useful?	ၸွင်ႇၼၼ်ႉၶဝ်ႈတၢင်းတိုဝ်းၼမ်ႁႃႉ။
	clear?	ၸွင်ႇလႅင်ႈလႅင်းလီႁႃႉ။
	delicious?	ၸွင်ႇဝၢၼ်လီႁႃႉ။
	early?	ၸွင်ႇၸဝ်ႉႁႃႉ။
	important?	ၸွင်ႇလမ်ႇလွင်ႈႁႃႉ။
	easy?	ၸွင်ႇငၢႆႈႁႃႉ။
	difficult?	ၸွင်ႇယၢပ်ႇႁႃႉ။
	empty?	ၸွင်ႇပဝ်ႇႁႃႉ။
	heavy?	ၸွင်ႇၼၵ်းႁႃႉ။
	light?	ၸွင်ႇမဝ်ႁႃႉ။
	rare?	ၸွင်ႇယၢပ်ႇယဵၼ်းႁႃႉ။
	complete?	ၸွင်ႇတဵမ်ထူၼ်ႈႁႃႉ။
	wonderful?	ၸွင်ႇလီၵၢမ်းႁႃႉ။

Question & Answer (Yes, No)

ၶေႃႈထၢမ် ငလႈ ၶေႃႈတွပ်ႉ

1. Am	I cowardly?	ၸွင်ႉၵဝ်ၶႃႈၶီႈယၢၼ်ႈၶႃႈႁႃႉ။
Yes,	you are.	ၸေႃႈ သူၶီႈယၢၼ်ႈၶႃႈၸေႃႈ။
No,	you are not.	ဢမ်ႇ သူဢမ်ႇၶီႈယၢၼ်ႈၶႃႈ။
2. Are	you forgetful?	ၸွင်ႉမႂ်းမေလိုမ်းႁႃႉ။
Yes,	I am.	ၸေႃႈ ၶႃႈမေလိုမ်းၶႃႈၸေႃႈ။
No,	I am not.	ဢမ်ႇ ၶႃႈဢမ်ႇမေလိုမ်းၶႃႈ။
3. Are	you stingy?	ၸွင်ႉသူထီႉၼႅဝ်ယူႉႁႃႉ။
Yes,	we are.	ၸေႃႈ ႁဝ်းထီႉၼႅဝ်ၶႃႈၸေႃႈ။
No,	we are not.	ဢမ်ႇ ႁဝ်းဢမ်ႇထီႉၼႅဝ်ၶႃႈ။
4. Are	we diligent?	ၸွင်ႉႁဝ်းၵႆႉၶႃႈႁႃႉ။
Yes,	you are.	ၸေႃႈ သူၵႆႉဢိူဝ်ႈ။
No,	you are not.	ဢမ်ႇ သူဢမ်ႇၵႆႉၶႃႈ။
5. Are	they greedy?	ၸွင်ႉၶဝ်လေႃးၽယ်ႉႁႃႉ။
Yes,	they are.	ၸေႃႈ ၶဝ်လေႃးၽယ်ႉဢိူဝ်ႈ။
No,	they are not.	ဢမ်ႇ ၶဝ်ဢမ်ႇလေႃးၽယ်ႉၶႃႈ။
6. Is	he cruel?	ၸွင်ႉမၢၼ်းလၢႆးႁဵတ်းလႆႈႁႃႉ။
Yes,	he is.	ၸေႃႈ မၼ်းလၢႆးႁဵတ်းလႆႈဢိူဝ်ႈ။
No,	he is not.	ဢမ်ႇ မၼ်းလၢႆးဢမ်ႇႁဵတ်းလႆႈၶႃႈ။
7. Is	she tearful?	ၸွင်ႉမၼ်းၶေႃင်းႁႆႈငၢႆႈႁႃႉ။
Yes,	she is.	ၸေႃႈ မၼ်းၶေႃင်းႁႆႈငၢႆႈဢိူဝ်ႈ။
No,	she is not.	ဢမ်ႇ မၼ်းၶေႃင်းဢမ်ႇႁႆႈငၢႆႈၶႃႈ။

8. Is it expensive? — လွင်ႇၼၼ်ႉၵႃႈယႂ်ႇႁႃႉ။

Yes, it is. — ၵေႃႈ ၼၼ်ႉၵႃႈယႂ်ႇၶႃႈၵေႃႈ။

No, it is not. — ဢမ်ႇ ၼၼ်ႉဢမ်ႇၵႃႈယႂ်ႇၶႃႈ။

Exercises (တွၼ်ႈၽိုၵ်း)

1. လွင်ႇၵဝ်သုင်ၶႃႈႁႃႉ။ ---------------
   ၵေႃႈ မႂ်းသုင်ၵိူဝ်ႈ။ ---------------
   ဢမ်ႇ မႂ်းဢမ်ႇသုင်ၶႃႈ။ ---------------
2. လွင်ႇမႂ်းသိူဝ်းယူႇႁႃႉ။ ---------------
   ၵေႃႈ ၵဝ်သိူဝ်းယူႇၶႃႈ။ ---------------
   ဢမ်ႇ ၵဝ်ဢမ်ႇသိူဝ်းၶႃႈ။ ---------------
3. လွင်ႇသူၶီႈယၢၼ်ႈယူႇႁႃႉ။ ---------------
   ၵေႃႈ ႁဝ်းၶီႈယၢၼ်ႈၶႃႈၵေႃႈ။ ---------------
   ဢမ်ႇ ႁဝ်းဢမ်ႇၶီႈယၢၼ်ႈၶႃႈ။ ---------------
4. လွင်ႇၶဝ်လိူင်းယူႇႁႃႉ။ ---------------
   ၵေႃႈ ၶဝ်လိူင်းၶႃႈၵေႃႈ။ ---------------
   ဢမ်ႇ ၶဝ်ဢမ်ႇလိူင်းၶႃႈ။ ---------------
5. လွင်ႇမၼ်းလႆႈႁၢင်ႈလဝ်းႁႃႉ။ ---------------
   ၵေႃႈ မၼ်းလႆႈလဝ်းၶႃႈၵေႃႈ။ ---------------
   ဢမ်ႇ မၼ်းလႆႈဢမ်ႇလဝ်ႈၶႃႈ။ ---------------
6. လွင်ႇမၼ်းယိင်းလၼ်လႅဝ်ႁႃႉ။ ---------------
   ၵေႃႈ မၼ်းၼေႃင်းလၼ်လႅဝ်ၵေႃႈ။ ---------------
   ဢမ်ႇ မၼ်းၼေႃင်းဢမ်ႇလၼ်လႅဝ်ၶႃႈ။ ---------------

7။ လွင်ႈၵၢၼ်ၶၢင်ႉပဵၼ်သိူဝ်ႈၵျႃႉ။ ----------------
ၵေႃႈ ၶၢင်ႉပဵၼ်သိူဝ်ႈၵေႃႈ။ ----------------
ၵမ်ႈ ၶၢင်ႉၵမ်ႈလူင်ႈသိူဝ်ႈၶႃႈ။ ----------------

3. Adjective ၵၢၼ်ၶဵင်ႉၵဝ်လူင်ႉၵိုၵ်းတင်း Noun ၵေႃႈလႆႈယူႇ၊ မိူၼ်ၼင်ႇဝႃႈႁဝ်း ၶိူဝ်ႈဝႃႈ (ဝၢၼ်ႈလူင်/ ၵူၼ်းမီး/ ၵူၼ်းထဝ်ႈ/ ၵူၼ်းၶၵ်ႉ/ တင်းၵိၼ်ဝၢၼ်) လၢႆႈ လိူဝ်းၶဵင်ႉ ၶဵင်တေလႆႈၵဝ် Adjective မႃးၵိုၵ်းလွမ်းၶေႃမ်ႈ Noun ၶၢင်ႉသေလွင်ႈ တေမီးတီႈပွင်ႇမၢၼ်းယဝ်ႉ။

Example (ပိူင်တႅၵ်ႈမၢၼ်း)

Adjective +Noun	တီႈပွင်ႇမၢၼ်း
Strong - wind.	လူမ်းႁႅင်း
Beautiful - girl.	ယိင်းလဝ်း
Intelligent- person.	ၵူၼ်းလၢၼ်ႇလီ
Funny - story.	ၵပုမ်ႇၵျူၼ်ႉၶူဝ်
Heavy - box.	တိူၵ်ႈၶၢဝ်း
Educated - man	ၵူၼ်းမီးတၢင်းႁူႉ
Bright - light.	ၽႆးႁိူဝ်ႈလႅင်း
Light - thing.	ၶူဝ်းၶူဝ်ၵၢၼ်မဝ်
Secretive - person.	ၵူၼ်းမေႃသိူင်ႇသိမ်း
Cheap - car.	လူတ်ႉၵျႃႈပေႃး

Hard	-	job.	ၵၢၼ်ဢၼ်ယၢပ်ႇ
Free	-	time.	ၶၢဝ်းယၢမ်းဝၢင်း
Sticky	-	rice.	ၶဝ်ႈၼဵဝ်
Expensive	-	clothes.	ၶူဝ်းဢၼ်ၵႃႈယႂ်ႇ
Cruel	-	man.	ၵူၼ်းမူၵ်ႈလူင်း
Strong	-	person.	ၵူၼ်းလၢၵ်ႇလႅၢး
Rich	-	man.	ၵူၼ်းမီး
Rainy	-	season.	ၶၢဝ်းၽူၼ်တူၵ်း
Hot	-	season.	ၶၢဝ်းမႆႈ
Cold	-	season.	ၶၢဝ်းၵတ်းႁႅင်း
Deaf	-	people.	ၵူၼ်းႁူၼူၵ်ႇ
Dead	-	body	တူဝ်တၢႆ
Big	-	monastery.	ၵျွင်းမုၼ်လဵဝ်ႈဢၼ်ယႂ်ႇလူင်
Tall	-	building.	တိုၵ်ႈသုင်"လူင်
Narrow	-	room.	ႁွင်ႉဢၼ်ၶႅပ်ႈ
White	-	board.	ပႅၼ်ႈပုၼ်းၶၢဝ်
Black	-	board.	ပႅၼ်ႈပုၼ်းလမ်
Blue	-	sky.	တွင်ႉၾႃႉသွမ်ႇ
Green	-	book.	ပပ်ႉဢၼ်ၶဵဝ်
Small	-	village.	ဝၢၼ်ႈဢွၼ်ႇ
Large	-	country.	မိူင်းလူင်ယႂ်ႇၵႂၢင်ႈ
Yellow	-	robe.	သၢင်ႇၵၢၼ်းလိူင်
Young	-	man.	ၵူၼ်းၼုမ်ႇ

Poor	-	person.	ၵူၼ်းၽေႃၶၼ်
Lazy	-	student.	လုၵ်ႈႁဵၼ်းၶီႈၶၢၼ်ႉ
Attractive	-	girl.	သၢဝ်ၵၢၼ်လၼ်ၸႂ်
Dutiful	-	person.	ၵူၼ်းႁဵတ်းပၼ်ႈၽွၼ်းတႅမ်ထူၼ်ႈ
Right	-	answers.	ၶေႃႈတွပ်ႇၵၢၼ်မႅၼ်ႈ
Obedient	-	children.	လုၵ်ႈလၢင်းထွမ်ႇၶႂၢမ်း
Patient	-	teacher.	မေႃသွၼ်ၸႂ်ယၢဝ်း
Delicious	-	food.	တင်းၵိၼ်ဝၢၼ်
Cowardly	-	people	ၵူၼ်းၶီႈယၢၼ်ႈ
Brave	-	soldier	သိုၵ်းႁတ်းႁၢၼ်
Sad	-	story.	ၵပုမ်ႉၶေႃးၶူမ်
Interested	-	book.	ပပ်ႉၵၢၼ်လီၶဝ်ႈၸႂ်
Helpful	-	person.	ၵူၼ်းမေႃၸွႆႈထႅမ်ပိူၼ်ႈ
Useless	-	person.	ၵူၼ်းပႅတ်ႈလၢႆ
High	-	school.	ႁူင်းႁဵၼ်းၸၼ်ႉသုင်
Ugly	-	dog.	မႃႁၢင်ႈဝူၺ်ႉ
Dirty	-	shirt.	သိူဝ်ႈၵၢၼ်ၶႂ်း
Clean	-	house.	ႁိူၼ်းၵၢၼ်မူတ်းသႂ်
Soft	-	pen.	ၵမ်လိုမ်းတႅမ်ႈပႅၼ်ႈပုၼ်း
Wealthy	-	country.	မိူင်းမၢၵ်ႈမီး
Busy	-	day.	ဝၼ်းၵၢၼ်ၵၢၼ်ၶမ်
Rough	-	road.	သဵၼ်ႈတၢင်းယၢပ်ႉၵျၢမ်း
Rude	-	action.	ႁၢင်ႈၽၢင်ၵၢၼ်လိူင်း

Weak - patient.	ၵူၼ်းပိၼ်ႁႅင်းဢူၼ်ႈ
Angry - face.	ၼႄႈဢၢၼ်ႁၢင်ႈၸိူဝ်လမ်
Independent - country.	မိူင်းလွတ်ႈလိူဝ်းသဝ်းၼေႃ
Big - elephant.	ၸၢင်ႉငေးလူင်
Valuable - thing.	ၶူဝ်းၶွင်မီးၵႃႈၶၼ်ယႂ်ႇ
White - color.	သီၶၢဝ်
Soft - way.	လၢႆးဢူၼ်ႈဢွၼ်ႇ
Sorrowful - event.	လွင်ႈဢၢၼ်လႆႈၼေးၶူမ်
Tolerable - person.	ၵူၼ်းမေႃယိုၼ်ႉၵၼ်ႈ
Safe - place.	တီႈဢၢၼ်လွတ်ႈၽႄး
Dangerous - place.	တီႈဢၢၼ်ဢမ်ႇလွတ်ႈၽႄး
Conceited - woman.	ၽူႈယိင်းႁူဝ်ၸိူဝ်ၽိၼ်သုင်
Knowledgeable - man.	ၵူၼ်းမီးတၢင်းႁူႉ
Hungry - man.	ၵူၼ်းတွင်ႉမႆႈၶဝ်ႈ
Shameless -person.	ၵူၼ်းဢမ်ႇမီးတၢင်းဢၢႆ
Reliable- man.	ၵူၼ်းဢၢၼ်လႆႈပိုင်ႈဢိင်
Honest - leader.	ႁူဝ်ၼႄႈသိုဝ်ႈယူဝ်း
Wicked - government.	လူင်ပွင်ၵိုင်ႈၸိူဝ်ႁူတ်ႉ
Handsome - man	ၵူၼ်းလေႃးလဝ်း
Tired - person.	ၵူၼ်းႁိုဝ်ႉမွႆႈ
Mad - person.	ၵူၼ်းယွင်ႇ
Studious - man.	ၵူၼ်းလိပ်ႈႁဵၼ်းသွၼ်ဢၢဝ်
Snobbish - person.	ၵူၼ်းလိူၵ်ႈၼေႈ။

Unit (2) တွၼ်ႈသွင်
(**Past Tense** – ၶၢဝ်းယၢမ်းပူၼ်ႉမႃး)

Positive (ၶေႃႈလၢတ်ႈယူင်း″)	***Negative*** (ၶေႃႈထဵင်/သၼ်ၶတ်း)	***Question*** (ၶေႃႈထၢမ်)
I was	I was not	Was I ?
ၵဝ်ပဵၼ်ဝႆႉ	ၵဝ်ဢမ်ႇပဵၼ်ဝႆႉ	ၸွင်ႇၵဝ်ပဵၼ်ဝႆႉ
He was	he was not	Was he ?
မၼ်းၸၢႆးပဵၼ်ဝႆႉ	မၼ်းၸၢႆးဢမ်ႇပဵၼ်ဝႆႉ	ၸွင်ႇၸၢႆးပဵၼ်ဝႆႉ
She was	she was not	Was she ?
မၼ်းၼၢင်းပဵၼ်ဝႆႉ	မၼ်းၼၢင်းဢမ်ႇပဵၼ်ဝႆႉ	ၸွင်ႇၼၢင်းပဵၼ်ဝႆႉ
It was	it was not	Was it ?
ဢၼ်ၼႆႉပဵၼ်ဝႆႉ	ဢၼ်ၼႆႉဢမ်ႇပဵၼ်ဝႆႉ	ၸွင်ႇဢၼ်ၼႆႉပဵၼ်ဝႆႉ
We were	we were not	Were we ?
ႁဝ်းပဵၼ်ဝႆႉ	ႁဝ်းဢမ်ႇပဵၼ်ဝႆႉ	ၸွင်ႇႁဝ်းပဵၼ်ဝႆႉ
You were	you were not	Were you ?
မႂ်း/သူပဵၼ်ဝႆႉ	မႂ်း/သူဢမ်ႇပဵၼ်ဝႆႉ	ၸွင်ႇမႂ်း/သူပဵၼ်ဝႆႉ
They were	they were not	Were they ?
ၶဝ်ပဵၼ်ဝႆႉ	ၶဝ်ဢမ်ႇပဵၼ်ဝႆႉ	ၸွင်ႇၶဝ်ပဵၼ်ဝႆႉ

Example (ပိူင်တႅၵ်ႈမၼ်း)

1. I was a soldier.	ၵဝ်ပဵၼ်ဝႆႉလုၵ်ႈသိုၵ်းၵေႃႉၼိုင်ႈ။
I was not a doctor.	ၵဝ်ဢမ်ႇပဵၼ်ဝႆႉမေႃယႃၵေႃႉၼိုင်ႈ။
Was I a police ?	ၸွင်ႇၵဝ်ပဵၼ်ဝႆႉတမ်ႇရူတ်ႇႁႃႉ။
2. He was a student.	မၼ်းၸၢႆးပဵၼ်ဝႆႉလုၵ်ႈႁဵၼ်းၵေႃႉၼိုင်ႈ။
He was not a merchant.	မၼ်းၸၢႆးဢမ်ႇပဵၼ်ဝႆႉၵူၼ်းၵႃႉၵေႃႉၼိုင်ႈ။
Was he a driver ?	ၸွင်ႇမၼ်းၸၢႆးပဵၼ်ဝႆႉၵူၼ်းၶႃႈလူတ်ႉႁႃႉ။
3. She was a villager.	မၼ်းၼၢင်းပဵၼ်ဝႆႉၵူၼ်းဝၢၼ်ႈၵေႃႉၼိုင်ႈ။
She was not a tailor.	မၼ်းၼၢင်းဢမ်ႇပဵၼ်ဝႆႉၵူၼ်းယဵပ်ႉၶူဝ်း။
Was she an actress ?	ၸွင်ႇမၼ်းၼၢင်းပဵၼ်ဝႆႉၼၢင်းလိူင်းႁႃႉ။
4. It was a monastery.	ၼၼ်ႉပဵၼ်ဝႆႉၵျွင်းမုၼ်လဝ်ႈၵိူဝ်ႈ။
It was not an elephant.	ၼၼ်ႉဢမ်ႇပဵၼ်ဝႆႉၸၢင်ႉတူဝ်ၼိုင်ႈ။
Was it a church ?	ၸွင်ႇၼၼ်ႉပဵၼ်ဝႆႉၵျွင်းၶရိတ်ႉႁႃႉ။
5. You were a farmer.	မႂ်းပဵၼ်ဝႆႉၸဝ်ႈၼႃးသူၼ်ၵေႃႉၼိုင်ႈ။
You were not an actor.	မႂ်းဢမ်ႇပဵၼ်ဝႆႉၸၢႆးလိူင်းၵေႃႉၼိုင်ႈ။
Were you a thief ?	ၸွင်ႇမႂ်းပဵၼ်ဝႆႉၽူႈလၵ်ႉၵေႃႉၼိုင်ႈႁႃႉ။
6. We were friends.	ႁဝ်းပဵၼ်ဝႆႉၵူလုမ်းၵေႃႉၵၼ်ၵိူဝ်ႈ။
We were not waiters	ႁဝ်းဢမ်ႇပဵၼ်ဝႆႉၵူၼ်းပႂ်ႉလၢၼ်ႉ။
Were we enemies ?	ၸွင်ႇႁဝ်းပဵၼ်ဝႆႉၽူႈၶဵၼ်ႁႃႉ။
7. They were footballers.	ၶဝ်ပဵၼ်ဝႆႉၵူၼ်းပိတ်ႉမၢၵ်ႇၶေင်ၵိူဝ်ႈ။
They were not managers.	ၶဝ်ဢမ်ႇပဵၼ်ဝႆႉၽူႈၸတ်းၵၢၼ်။
Were they parents ?	ၸွင်ႇၶဝ်ပဵၼ်ဝႆႉပေႃႈမႄႈႁႃႉ။

Exercise (တွၼ်ႈၽိုၵ်း)

1. ၵဝ်ပဵၼ်ဝႃႉမေႃသွၼ်ႁေႃႉၸိုင်ႈၵိူဝ်ႈ။ ------------------
2. ၵဝ်ၵမ်ႈပဵၼ်ဝႃႉလုၵ်ႈႁဵၼ်းႁေႃႉၸိုင်ႈ။ ------------------
3. ၸွင်ႈၵဝ်ပဵၼ်ဝႃႉလုၵ်ႈသိုၵ်းႁေႃႉၸိုင်ႈ၊ ------------------
4. မၼ်းၶဝ်းပဵၼ်ဝႃႉမေႃယႃႁေႃႉၸိုင်ႈ။ ------------------
5. မၼ်းၶဝ်းၵမ်ႈပဵၼ်ဝႃႉၵူၼ်းႁေးလူတ်ႉ၊ ------------------
6. ၸွင်ႈမၼ်းၶဝ်းပဵၼ်ဝႃႉၶဝ်းလိူင်းႁႃႉ။ ------------------
7. မၼ်းၶဝ်ႉပဵၼ်ဝႃႉၽူႈၸွင်ႉၵၢမ်း။ ------------------
8. မၼ်းၶဝ်ႉၵမ်ႈပဵၼ်ဝႃႉၵူၼ်းယိပ်ႉၶူဝ်း။ ------------------
9. ၸွင်ႈမၼ်းၶဝ်ႉပဵၼ်ဝႃႉငမ်ႈမႃႈႁႃႉ။ ------------------
10. ၶေႉပဵၼ်ဝႃႉၵၢတ်ႈလူင်ၵိူဝ်ႈ။ ------------------
11. ၶေႉၵမ်ႈၸိုင်ႈဝႃႉၵူၼ်းသဝ်းလူင်။ ------------------
12. ၸွင်ႈၶေႉပဵၼ်ဝႃႉၵူၼ်းႁဵၼ်းႁႃႉ။ ------------------
13. မိူးပဵၼ်ဝႃႉၵူၼ်းႁေးၵူဝ်းမိၼ်ၵိူဝ်ႈ။ ------------------
14. မိူးၵမ်ႈပဵၼ်ဝႃႉလဝ်ႈၶေးသူၼ်။ ------------------
15. ၸွင်ႈမိူးပဵၼ်ဝႃႉၵူၼ်းႁေးပေႈတၢင်ႈႁႃႉ၊ ------------------
16. ႁဝ်းပဵၼ်ဝႃႉမုၼ်လၢင်းၵိူဝ်ႈ။ ------------------
17. ႁဝ်းၵမ်ႈပဵၼ်ဝႃႉလဝ်ႈသၢင်ႈ။ ------------------
18. ၸွင်ႈႁဝ်းပဵၼ်ဝႃႉတမ်ႈၶူတ်ႉႁႃႉ။ ------------------
19. ၶဝ်ပဵၼ်ဝႃႉၵူၼ်းတေႃႈလွင်းၵိူဝ်ႈ။ ------------------
20. ၶဝ်ၵမ်ႈပဵၼ်ဝႃႉၶေႃးၶၢဝ်။ ------------------
21. ၸွင်ႈၶဝ်ပဵၼ်ဝႃႉၵူၼ်းႁေႉႁႃႉ။ ------------------

Vocabularies (ၶေႃႈၵႂၢမ်းတႃႇၵၢၼ်ႇ)

journalist.	ၵူၼ်းတႅမ်ႈလိၵ်ႈၶၢဝ်ႇ၊	president.	ၸွမ်ၸိုင်ႈ
prostitute.	ငမ်ႈမွၵ်ႇယူႇ/ငမ်ႈၶၢႆ ၊	gay.	ၵူၼ်းၽူႈငမ်ႈ
bar.	သႅင်ႇလဝ်ႈ	chairman.	ႁူဝ်ပဝ်ႈလူင်
merchant.	ၵူၼ်းၵႃႉလူင်	casino.	ပၢင်တေႃႇလွင်း
night club.	ပၢင်ၵိၼ်ၶႄႇႁွင်ႉၵႂၢမ်း	garage.	သိင်ႇလူတ်ႉၵႃး
supermarket.	ၵၢတ်ႇထၢၼ်ႉသုင်	market.	ၵၢတ်ႇ
gift shop.	ႁၢၼ်ႉၶူဝ်းတွၼ်ႈ	souvenir.	ၶူဝ်းတီႈမၢႆတွင်း
secretary.	ၽူႈၶမ်းၶိုင်း	factory.	ႁူင်းလၢၵ်ႈ
stationary.	ၶိူင်ႈတႅမ်ႈလိၵ်ႈ	garden.	သူၼ်မွၵ်ႇ
shoe - shop.	ႁၢၼ်ႉၶၢႆၶိူပ်းတိၼ်	park	သူၼ်မွၵ်ႇလူင်
clothes shop.	ႁၢၼ်ႇၶၢႆၶူဝ်းၶုင်ႈ	sale - person.	ၵူၼ်းၶၢႆၶူဝ်းၶွင်
court.	လုမ်းတြႃး	office.	လုမ်း
post- office.	ႁူင်းသူင်ႇလိၵ်ႈ	bank	ယေးငိုၼ်း
book- shop.	ႁၢၼ်ႉၶၢႆပပ်ႉလိၵ်ႈ	post- man.	ၵူၼ်းသူင်ႇလိၵ်ႈ
pub.	သႅင်ႇလဝ်ႈ/ပီႇယႃႇ	clerk.	ၽူႈတႅမ်ႈမၢႆ
hotel	ႁူင်းသဝ်း	museum.	ႁွင်ႈၼႄၶူဝ်းၶွင်
dining room.	ႁွင်ႈၵိၼ်ၶဝ်ႈ	class room.	ၶွင်ႉသွၼ်လိၵ်ႈ
bath room.	ၶွင်ႉဢၢပ်ႇၼမ်ႉ	restaurant.	ႁၢၼ်ႉၶဝ်ႈၽၵ်း
cafeteria.	ႁၢၼ်ႉတၢင်းၵိၼ်	library.	ႁူင်းတူၺ်းလိၵ်ႈ
yard.	ဝၢင်းႁိူၼ်း	ward.	ပွၵ်ႉ
living room.	ႁွင်ႈယူႇသဝ်း	kitchen.	သွင်ႇၾႆး

bakery.	တီႈႁဵတ်းၶဝ်ႈမုၼ်း	bus- station.	တႃႈလူတ်ႉၵႃး
fire - station.	ႁူင်းလူတ်ႉႁူတ်းၾႆး	gas - station.	ပၢၼ်ႉၼမ်ႉမၼ်း
police station.	ႁူင်းတမ်ႇၼူတ်ႇ	laundromat.	တီႈသၵ်ႉၶူဝ်း
movie theater.	ႁူင်းငဝ်းတူင်ႉလူင်	house.	ႁိူၼ်း
window.	ၽၵ်းတူႁူးလႅင်း	building.	တိူၵ်ႈဢုတ်ႇ
floor.	ၼိူဝ်ဢုတ်ႇ	closet.	လုၵ်းထၢင်
apartment.	ႁွင်ႈလုၵ်း	basement.	ထၢပ်ႈလိၼ်
door.	ၽၵ်းတူ	stair.	ၶူဝ်လႆ
subject	ၽႃႇသႃႇ	toilet.	ထၢင်ၶီႈ
balcony	ၵၢင်လၢၼ်းႁိူၼ်း	veranda	ၵၢင်လၢၼ်း
furniture.	ၶူဝ်းလိူင်ႉၼိူင်းႁိူၼ်း	compound.	ဝၢင်းႁိူၼ်း
utensil.	ၶူဝ်းလိူင်ႉၼိူင်းသွင်ႇၾႆး	chair.	တင်ႇၼင်ႈ
desk.	ၽိုၼ်တႅမ်ႈလိၵ်ႈ	chalk.	လိၼ်ၶၢဝ်
duster.	ဢၼ်မွတ်ႇတူဝ်လိၵ်ႈ	correction pen.	ဢၼ်မွတ်ႇၵမ်
dictionary.	ပပ်ႉသပ်းလႅင်း	ruler.	မႆႉထတ်ႉ
newspaper.	လိၵ်ႈၽိုၼ်ၶၢဝ်ႇ	map.	ၽႅၼ်ႇလိၼ်
fan.	ၽတ်ႉလူမ်း	wall	ၽႃ
picture.	ၶႅပ်းႁၢင်ႈလၼ်	shrine.	ၶိင်ႇၽြႃး
attic.	ႁွင်ႈသိမ်းၶူဝ်းတီႈၼိူဝ်	computer.	ၶွမ်း
pillow.	မွၼ်ႁူဝ်	lamp.	ငွႆးၾႆး
basin.	ဝၢၼ်ႇလလုင်ႇ	tap.	ႁူဝ်လွတ်ႇၼမ်ႉ
vase.	ၵွၵ်းမွၵ်ႇ	flower.	မွၵ်ႇ
calendar.	ပပ်ႉယႅမ်ႈဝၼ်း	clock.	ယၢမ်းမွင်းၵွႆႈၽႃ

Unit (3) တွၼ်ႈသၢမ်

(Future Tense - ၶၢဝ်းယၢမ်းမိူဝ်းၼႃႈ)

(Shall / will - be)

Positive (ၶေႃႈလၢတ်ႈယူၼ်း″)	***Negative*** (ၶေႃႈထိင်/သၢင်ၶတ်း)	***Question*** (ၶေႃႈထၢမ်)
I shall be ၵဝ်တေပဵၼ်	I shall not be ၵဝ်တေဢမ်ႇပဵၼ်	Shall I be ? ၸွင်ႇၵဝ်တေပဵၼ်
We shall be ႁဝ်းတေပဵၼ်	we shall not be ႁဝ်းတေဢမ်ႇပဵၼ်	Shall we be ? ၸွင်ႇႁဝ်းတေပဵၼ်
He will be မၼ်းၸၢႆးတေပဵၼ်	he will not be မၼ်းၸၢႆးတေဢမ်ႇပဵၼ်	Will he be ? ၸွင်ႇမၼ်းၸၢႆးတေပဵၼ်
She will be မၼ်းၼၢင်းတေပဵၼ်	she will not be မၼ်းၼၢင်းတေဢမ်ႇပဵၼ်	Will she be ? ၸွင်ႇမၼ်းၼၢင်းတေပဵၼ်
It will be ၼၼ်ႉတေပဵၼ်	it will not be ၼၼ်ႉတေဢမ်ႇပဵၼ်	Will it be ? ၸွင်ႇၼၼ်ႉတေပဵၼ်
You will be မႂ်း/သူတေပဵၼ်	you will not be မႂ်း/သူတေဢမ်ႇပဵၼ်	Will you be ? ၸွင်ႇမႂ်း/သူတေပဵၼ်
They will be ၶဝ်တေပဵၼ်	they will not be ၶဝ်တေဢမ်ႇပဵၼ်	Will they be ? ၸွင်ႇၶဝ်တေပဵၼ်

Example (ပိူင်တႅမ်ႈမၼ်း)

1. I shall be a tutor. — ၵဝ်တေပဵၼ်ၶူးပူင်သွၼ်ၵေႃႉၼိုင်ႈ၊
   I shall not be a hooligan. — ၵဝ်တေဢမ်ႇပဵၼ်ၵူၼ်းလိူင်းၵေႃႉၼိုင်ႈ။
   Shall I be a pilot ? — ၸွင်ႇၵဝ်တေပဵၼ်ၵူၼ်းၶႃႇႁိူဝ်းမိၼ်။
2. We shall be farmers. — ႁဝ်းတေပဵၼ်ၸဝ်ႈၼႃးသူၼ်ဢိူဝ်ႈ။
   We shall not be lawyers. — ႁဝ်းတေဢမ်ႇပဵၼ်ၽူႈတၢင်ၼႃႈ။
   Shall we be beggars ? — ၸွင်ႇႁဝ်းတေပဵၼ်ၵူၼ်းယွၼ်းႁႃႉ။
3. He will be a monk. — မၼ်းၸၢႆးတေပဵၼ်မုၼ်ၸၢင်းၸဝ်ႈၼိုင်ႈ။
   He will not be a drunk. — မၼ်းၸၢႆးတေဢမ်ႇပဵၼ်ၶီႈလဝ်ႈ။
   Will he be a trader ? — ၸွင်ႇမၼ်းၸၢႆးတေပဵၼ်ၵူၼ်းၵႃႉႁႃႉ။
4. She will be a nurse. — မၼ်းၼၢင်းတေပဵၼ်မေႃလုမ်းလႃး။
   She will not be a guest. — မၼ်းၼၢင်းတေဢမ်ႇပဵၼ်ၶႅၵ်ႇ။
   Will she be a housewife ? — ၸွင်ႇမၼ်းၼၢင်းတေပဵၼ်မႄႈႁိူၼ်းႁႃႉ။
5. It will be a church. — ၼၼ်ႉတေပဵၼ်ၵျွင်းၶရိတ်ႉလင်ၼိုင်ႈ။
   It will not be a monastery. — ၼၼ်ႉတေဢမ်ႇပဵၼ်ၵျွင်းမုၼ်ၸဝ်ႈ။
   Will it be a hospital ? — ၸွင်ႇၼၼ်ႉတေပဵၼ်ႁူင်းယႃႁႃႉ။
6. You will be firemen. — သူတေပဵၼ်ၵူၼ်းၼႄၾႆးဢိူဝ်ႈ။
   You will not be preachers. — သူတေဢမ်ႇပဵၼ်ၵူၼ်းၶႃးတြႃးယဝ်ႉ။
   Will you be smugglers ? — ၸွင်ႇသူတေပဵၼ်ၵူၼ်းလၵ်ႉသိုဝ်ႉလၵ်ႉၶၢႆ၊
7. They will be composers. — ၶဝ်တေပဵၼ်ၵူၼ်းတႅမ်ႈၵႂၢမ်းဢိူဝ်ႈ။
   They will not be guitarists. — ၶဝ်တေဢမ်ႇပဵၼ်ၵူၼ်းလီတ်းတိင်ႇ။
   Will they be supervisors ? — ၸွင်ႇၶဝ်တေပဵၼ်ၽူႈလူလွမ်ႁႃႉ။

Exercises (တွၼ်ႈၽိုၵ်း)

1. ၵဝ်တေပဵၼ်မေႃမိူဝ်းၵေႃႉၼိုင်ႈၵူၺ်း။ ------------------
2. ၵဝ်တေဢမ်ႇပဵၼ်လၢဝ်းပၢၼ်းၵိၼ်ၵၢင်။ ------------------
3. ၸွင်ႇၵဝ်တေပဵၼ်ၶုၼ်ႁေႃၶမ်းႁႃႉ။ ------------------
4. ႁဝ်းတေပဵၼ်လုၵ်ႈႁဵၼ်းၵူၺ်း။ ------------------
5. ႁဝ်းတေဢမ်ႇပဵၼ်ၵူၼ်းတႅမ်ႈလိၵ်ႈၶၢဝ်ႇ။ ------------------
6. ၸွင်ႇႁဝ်းတေပဵၼ်မုၼ်ၸၢင်းႁႃႉ။ ------------------
7. မၼ်းၸၢႆးတေပဵၼ်ၶူးပူင်သွၼ်ၵေႃႉၼိုင်ႈ။ ------------------
8. မၼ်းၸၢႆးတေဢမ်ႇပဵၼ်တမ်ႇၶူတ်ႇ။ ------------------
9. ၸွင်ႇမၼ်းၸၢႆးတေပဵၼ်ၸဝ်ႈသၢင်ႇႁႃႉ။ ------------------
10. မၼ်းၼၢင်းတေပဵၼ်ၼမ်ႈႁူၼ်းၵူၺ်း။ ------------------
11. မၼ်းၼၢင်းတေဢမ်ႇပဵၼ်မေႃလုမ်းလႃး။ ------------------
12. ၸွင်ႇမၼ်းၼၢင်းတေပဵၼ်ၶႅၵ်ႇႁႃႉ။ ------------------
13. ၶေၼ်ႉတေပဵၼ်ၸၼ်ႉလွမ်ၵူၺ်း။ ------------------
14. ၶေၼ်ႉတေဢမ်ႇပဵၼ်ၸၢင်ႉတူဝ်ၼိုင်ႈ။ ------------------
15. ၸွင်ႇၶေၼ်ႉတေပဵၼ်ၵႂၢင်းမုၼ်ၸဝ်ႈႁႃႉ။ ------------------
16 မႂ်းတေပဵၼ်ပေႃႈမႄႈၵေႃႉၼိုင်ႈၵူၺ်း။ ------------------
17 မႂ်းတေဢမ်ႇပဵၼ်ၸဝ်ႈၸၢႆးၵေႃႉၼိုင်ႈ။ ------------------
18. ၸွင်ႇမႂ်းတေပဵၼ်ၽူႈၼမ်ႈၵေႃႉၼိုင်ႈႁႃႉ။ ------------------
19. ၶဝ်တေပဵၼ်ၵူၼ်းၸၢင်ႈၶမ်းၵူၺ်း။ ------------------
20. ၶဝ်တေဢမ်ႇပဵၼ်လုၵ်ႈသိုၵ်း။ ------------------
21. ၸွင်ႇၶဝ်တေပဵၼ်ၵူၼ်းၵႃႉလူင်ႁႃႉ။ ------------------

Question & Answer (Yes, No)

ၶေႃႈထၢမ် ငလႈ ၶေႃႈတွပ်ႇတေပဵၼ်/ဢမ်ႇပဵၼ်

1. Shall I be a monk ?	ၸွင်ႉၵဝ်တေပဵၼ်မုၼ်လၢင်းပုးၶိုင်ႈႁႃႉ။
Yes, you will be.	ဢေႃႈတေပဵၼ်ၵိူဝ်ႈ။
No, you won't be	ဢမ်ႇတေဢမ်ႇပဵၼ်။
2. Shall we be presidents ?	ၸွင်ႉႁဝ်းတေပဵၼ်လွမ်လိုင်ႈႁႃႉ။
Yes, we'll be.	ဢေႃႈ ႁဝ်းတေပဵၼ်ၵိူဝ်ႈ။
No, we won't be.	ဢမ်ႇ ႁဝ်းတေဢမ်ႇပဵၼ်။
3. Will he be a secretary ?	ၸွင်ႉမၼ်းၸၢႆးတေပဵၼ်ၽူႈၼေမ်းၼွင်းႁႃႉ။
Yes, he will be.	ဢေႃႈ မၼ်းၸၢႆးတေပဵၼ်ၵိူဝ်ႈ။
No, he will not be.	ဢမ်ႇ မၼ်းၸၢႆးတေဢမ်ႇပဵၼ်။
4. Will she be a nurse ?	ၸွင်ႉမၼ်းၼၢင်းတေပဵၼ်မေႃလုမ်းႁႃႉ။
Yes, she will be.	ဢေႃႈ မၼ်းၼၢင်းတေပဵၼ်ၵိူဝ်ႈ။
No, she won't be.	ဢမ်ႇ မၼ်းၼၢင်းတေဢမ်ႇပဵၼ်။
5. Will it be a shrine ?	ၸွင်ႉၼေၼ်ႉတေပဵၼ်ၼိင်ႉၽြႃးႁႃႉ။
Yes, it will be.	ဢေႃႈ ၼေၼ်ႉတေပဵၼ်ၵိူဝ်ႈ။
No, it will not be.	ဢမ်ႇ ၼေၼ်ႉတေဢမ်ႇပဵၼ်။
6. Will you be leaders ?	ၸွင်ႉသူတေပဵၼ်ႁူဝ်ၼေႃႈႁႃႉ။
Yes,we will be.	ဢေႃႈ ႁဝ်းတေပဵၼ်ၵိူဝ်ႈ။
No, we won't be.	ဢမ်ႇ ႁဝ်းတေဢမ်ႇပဵၼ်။
7. Will they be clerks ?	ၸွင်ႉၶဝ်တေပဵၼ်ႁူၼ်းယိပ်းသႅၼ်ႈမႆႈႁႃႉ။
Yes, they'll be.	ဢေႃႈ ၶဝ်တေပဵၼ်ၵိူဝ်ႈ။
No, they won't be.	ဢမ်ႇ ၶဝ်တေဢမ်ႇပဵၼ်ၶေႃႈ။

(Positive or Statement) of Verb - to Be

Subject		Be - သၢင်ႈ – ပဵၼ်		
		ၶၢဝ်းယၢမ်းမိူဝ်ႈလဵဝ်	ၶၢဝ်းယၢမ်းပူၼ်ႉမႃး	ၶၢဝ်းယၢမ်းမိူဝ်းၼႃႈ
1.	I	am	was	shall be will be
2.	We	are	were	
3.	You			
4.	They			
5.	He	is	was	
6.	She			
7.	It			

Verb - to - Be (Negative)

	Subject	Be - သၢင်ႈ – ပဵၼ်		
		ၶၢဝ်းယၢမ်းမိူဝ်ႈလဵဝ်	ၶၢဝ်းယၢမ်းပူၼ်ႉမႃး	ၶၢဝ်းယၢမ်းမိူဝ်းၼႃႈ
No,	I	am not	was not	shall not be shan't be
	we	are not aren't	were not weren't	
	You			will not be won't be
	They			
	He	is not isn't	was not wasn't	
	She			
	It			

Preposition - ၵိင်ႏတီႏ

on	ခိုဝ်	in	ခင်ႏ
at	တီႏ	to	ထိုင်
under	တၢင်ႏတ့်ႏ	near	ၵိမ်ႏလမ်
opposite	တော့ခြေႏၵခ်	outside	တၢင်ႏခွၵ်ႏ
between	ခင်ႏၵၢင်	from	လုၵ်ႉတီႏ
around	ၵိမ်ႏၵွမ်ႏ	in side	တၢင်ႏခင်ႏ
behind	ၽေါ့လင်	in front of	ၽေါ့ခြေႏ
over	ခိုဝ်သုင်	above	တၢင်ႏခိုဝ်
next to	ၵိမ်ႏၶၢင်ႏ	among	ခင်ႏငၢႏၵၢင်
away	တီႏၵ်	out of	တၢင်ႏခွၵ်ႏ
beside	တၢင်ႏၶၢင်ႏ	across	လတ်ႏၶၢမ်ႏၵု့

1. **Preposition -** ခဲ့ပ်ခ်ခြေႏၵုၢမ်ႏၵခ်လီ့ငခပေခ်တီႏလီ့ပခ်တၢင်ႏသေ ပိုင်" ငလႏ ၵခ်မီႏၽေါ့ခြေႏ ၽေါ့လင် လၵုု့လိုဝ်ႏခခေ့ယဝ့။

2. **Noun -** သေတူဝ်"ၵဝ်မုႏၵိုၵ်ႏလွမ်ႏ Preposition ၵွခ့်လင့်တေမီႏတီႏပွင့် ခြေႏၵုၢမ်ႏမခ်ႏတီမ်"ထူခ်ႏ"ခခေ့ယဝ့၊ မူခ်ခင့်ၵဝ်ႏခဲ့ႏဝုႏ တီႏၵူင်ႏၵ်ခ်ႏ ၊ ၵိမ်ႏ ဝတ့်မုခ်လဝ်ႏ၊ ခင်ႏမူင်ႏတံႏ၊ လၵုု့လိုဝ်ႏခဲ့ တေလံႏၵဝ်လိုဲ့ၵိုၵ်ႏၵခ်တင်ႏ Preposition ငလႏ Noun တိုခ်ႏတေလံႏၵဝ်ၵိုၵ်ႏလေုႏၵခ်ဝံ့ယူ့တု့သေ့ခခေ့ယဝ့။

Example (ပိူင်တႅၵ်ႈမၼ်း)

on the table ၼိူဝ်ၽိူၼ် in Shan State ၼႂ်းမိူင်းတႆး
at the airport တီႈဝၢင်းႁိူဝ်းမိၼ် to University ထိုင်တီႈလၢၼ်ႉလွမ်
under the sky တႂ်ႈတွင်ႉၾႃႉ near the house ၵျမ်းလမ်ႁိူၼ်း
opposite the road. တေႃႇၼႃႈတၢင်း outside the city တၢင်းၼွၵ်ႈဝဵင်း
from Thailand လုၵ်ႈတီႈမိူင်းထႆး between the street ၼႂ်းၵၢင်တၢင်း
around the sea ၵျမ်းႁွမ်းပၢင်ႇလၢႆႇ in side the box ၼႂ်းတိူၵ်ႈ
behind me ၽၢႆႇလင်ၵဝ် in front of the car ၽၢႆႇၼႃႈလူတ်ႉ
over the world ၼႂ်းလုမ်ႈၾႃႉ above the water ၼိူဝ်ၼမ်ႉ
next to me တၢင်းၶၢင်ႈၵဝ် among the chair ၼႂ်းၵေႈၵၢင်တင်ႈၼင်ႈ
away from home တီႈၵႆႁိူၼ်း out of the room ၽၢႆႇၼွၵ်ႈႁွင်ႈ
beside the tree တၢင်းၶၢင်ႈတူၼ်ႈမႆႉ
across from the road လတ်းၶၢမ်ႈၶူဝ်ႈတီႈသဵၼ်ႈတၢင်း။

Unit (4) တွၼ်ႈသီႇ

လၢႆးလွင်ႉ Verb to be + place ၵိုၵ်းၵၼ်ၼႆႉလႆႈပၼ်လွင်ႈႁူၼ်းသေ ၶေႃႈ "ၼေႈၶူဝ်းၶွင်သေပိူင်" ၼႆႉမီးတီႈ (place) ၵၼ်ဝႃႈၼႆႉပဵၼ်ၶေႃႈႁၢမ်းၵၼ် ၵဝ် Preposition ၼေႈတင်း Noun မႃးလေႃးၵၼ်သေ ပဵၼ်ၶေႃႈႁၢမ်းၵၼ် လႆႈပၼ်တီႈပၼ်တၢင်းၼေႈႁၢမ်းတူၵ်းပွင်ႇဝႃႈ (တီႈ) ၼႆယဝ်ႉ။

Example (ပိူင်တႅၵ်ႈမၼ်း)

Subject	Be	Place
My friend	is	in Hsipaw.
ၵူလ်းၵေႃႉၵဝ်ၶႃႈ	မီး	သီႇပေႃႉၶႃႈ။

Subject + Be + Place

1. My native town is	in Shan State.	ဝဵင်းၵူတ်ႇၵဝ်ပဵၼ်မိူင်းတႆး။
His father isn't	at home.	ပေႃႈမၼ်းလႆးဢမ်ႇမီးတီႈႁိူၼ်း။
Jai mu's song is	in my book.	ၵႂၢမ်းလၢႆးမူးမီးၼႂ်းပပ်ႉၵဝ်ယူႇ၊
They are	at the school.	ၶဝ်မီးတီႈႁူင်းႁဵၼ်းယူႇ။
We are	from Chang Mai.	ႁဝ်းလုၵ်ႉၵဵင်းမႂ်ႇမႃးယဝ်ႉ။
2. I was	in Yangon	ၵဝ်းမီးဝႆႉတၢႆႁုင်ႈယူႇ။
They were	in Thailand.	ၶဝ်မီးဝႆႉၼႂ်းမိူင်းထႆးယူႇ။
We weren't	in Taunggyi.	ႁဝ်းဢမ်ႇမီးဝႆႉတီႈတွင်ႇၵျီး။
He was not	at the University.	ၵဝ်ဢမ်ႇမီးဝႆႉတီႈလၶဵၼ်ႉလွမ်။
My computer wasn't	on the bus.	ၶွမ်းၵဝ်ဢမ်ႇမီးၼိူဝ်လူတ်ႉၵႃး။
3. I shall be	in the village.	ၵဝ်တေမီးၼႂ်းဝၢၼ်ႈယူႇ။
We shall not be	in the temple.	ႁဝ်းတေဢမ်ႇမီးတီႈဝတ်ႉၸွင်း၊
You will be	at the shop.	မႂ်းတေမီးတီႈလၢၼ်ႉယူႇ။
You won't be	in the office.	မႂ်းတေဢမ်ႇမီးတီႈႁူင်းၵၢၼ်။
They will be	in the city.	ၶဝ်တေမီးၼႂ်းဝဵင်းယူႇ။
They will not be	in the car.	ၶဝ်တေဢမ်ႇမီးၼႂ်းလူတ်ႉ။
He will be	in the class.	မၼ်းလႆးတေမီးၼႂ်းႁွင်ႈယူႇ။
He won't be	at the bus stop.	မၼ်းတေဢမ်ႇမီးတႃႈလူတ်ႉ။
She will be	under the tree.	မၼ်းၼၢင်းတေမီးတႂ်ႈတူၼ်ႈမႆႉ
She won't be	in china.	မၼ်းၼၢင်းတေဢမ်ႇမီးမိူင်းၶေႇ
The bird will be	in the bush.	ၼူၵ်ႉတေမီးၼႂ်းယုမ်းယူႇ။
It won't be	on the table.	ၼၼ်ႉတေဢမ်ႇမီးၼိူဝ်ၽိူၼ်။

Vocabularies (ၶေႃႈၵႂၢမ်းတႃႇၵၢၼ်ႉ)

camel	ၵလႃးၵူၵ်ႉ	animal	တူဝ်သတ်း
creature	သတ်ႉတဝႃႇ	elephant	ၸၢင်ႉ
monkey	လိင်း	tiger	သိူဝ်
bird	ၼူၵ်ႉ	crocodile	ငိူၵ်ႈ
lion	သၢင်ႇသီႈ	snake	ငူး
bear	မီ	chicken	ၵႆႇ
horse	မႃႉ	donkey	မႃႉလႃႈ
cow	ဝူဝ်းမႄႈ	ox	ဝူဝ်းသူဝ်ႈ/ပေႃႈ
buffalo	ၵႂၢႆး	hippopotamus	မႃႉၼမ်ႉ
rhinoceros	ႁူင်	pat	မိင်ႇ
pig	မူ	dental clinic	ႁွင်ႈယႃၶဵဝ်ႈ
dentist	မေႃယႃၶဵဝ်ႈ	hair dresser's	သႅင်ႇၵႅတ်းၽူၼ်ႁူဝ်
hair dresser	ၵူၼ်းၵႅတ်ႈၽူၼ်ႁူဝ်	barber's	သႅင်ႇၵႅတ်းၽူၼ်ႁူဝ်
butcher's	သႅင်ႇၶႆႈၼိူဝ်ႉ	butcher	ၵူၼ်းၶႆႈၼိူဝ်ႉ
monastery	ၵျွင်းမုၼ်လဵဝ်ႈ	abbot	မုၼ်လဵဝ်ႈ
church	ၵျွင်းၶရိတ်ႉ	priest	မုၼ်လဵဝ်ႈၶရိတ်ႉ
bakery	တီႈႁဵတ်းၶဝ်ႈမုၼ်း	baker	ၵူၼ်းႁဵတ်းၶဝ်ႈမုၼ်း
farm	ၼႃး/ႁႆႈ/ သူၼ်	farmer	လဵဝ်ႈသူၼ်းၼႃး
gold field	တီႈၵွၼ်ႇၶမ်း	gold digger	ၵူၼ်းၶုတ်းၶမ်း
vegetable	ၽၵ်းၶဵဝ်	vegetarian	ၵူၼ်းၵိၼ်ၸေႃ
nunnery	ၵျွင်းၼၢင်းၶၢဝ်	nun	ၼၢင်းၶၢဝ်

name	ၸိုဝ်ႈ	address	ၷႅင်းလိၵ်ႈ
phone number	မၢႆၾူင်း	nationality	ၸိူဝ်ႉၶိူဝ်း
race	ၸိူဝ်ႉၶိူဝ်း	peace	ၵတ်းယဵၼ်
artist	လဝ်ႈပၢႆးမွၼ်း	talk - show	ပၢင်လၢတ်ႈၵႃမ်း
architecture	တၢင်းမေႃၶႅၵ်းႁၢင်ႈ	artillery	ၵွင်းၸေပေႃးမွၼ်း
neighbor	ႁူၼ်းၷိမ်းၶွမ်း	friendship	ၵေႃႉမိုတ်ႈၵိုဝ်ႈ
meeting	ပၢင်ၵုမ်	convention hall	ႁွင်ႈပၢင်ၵုမ်လူင်
conference	ပၢင်ၵုမ်လူင်	appointment	ၼိၼ်းၵၼ်
date	ဝၼ်းထီႉ	party	ပၢင်ပွႆးမူၼ်ႈသိူဝ်း
day	ဝၼ်း	month	လိူၼ်
year	ပီ	week	ဝူင်ႈ
Sunday	ဝၼ်းဢႃးတိတ်ႉ	Monday	ဝၼ်းၸၼ်
Tuesday	ဝၼ်းဢင်းၵၢၼ်း	Wednesday	ဝၼ်းပုတ်ႉ
Thursday	ဝၼ်းၽတ်း	Friday	ဝၼ်းသုၵ်း
Saturday	ဝၼ်းသဝ်	January	လိူၼ်ၸၼ်ႇၼူဝ်ႇရီႇ
February	လိူၼ်ၾေႃႇဝႃႇရီႇ	March	လိူၼ်မၢတ်ႉ (သ်)
April	လိူၼ်ဢေပိူဝ်ႇ(လ်)	May	လိူၼ်မေႇ
June	လိူၼ်ၵျုၼ်ႇ	July	လိူၼ်ၵျုၼ်ႇလႆႇ
August	လိူၼ်ဢေႃးၵိတ်ႉ	September	လိူၼ်သႅပ်ႇတႅမ်ႇပိူဝ်ႇ
October	လိူၼ်ဢွၵ်ႇတူဝ်ႇပိူဝ်ႇ	November	လိူၼ်ၼူဝ်ဝႅမ်ႇပိူဝ်ႇ
December	လိူၼ်ၻီႇသႅမ်ပိူဝ်ႇ	Season	ၽိုင်ႈၽေႃႉ။

Unit (4) တွၼ်ႈသီႇ

လၢႆးၸႂ်ႉ There + Be + (Noun & Place) ၼႆႉလႆႈၸႂ်ႉမိူဝ်ႈႁဝ်းလၢတ်ႈ လွင်ႈဝႃႈ တီႈသေတီႈ"ၼၼ်ႉ မီးဝႆႉႁူၼ်းသေၵေႃႉ" ၵမ်ႉၼၼ် ၶူဝ်းၶွင်သေၵၢၼ်" လၵ်ႉလိူဝ်းၼၼ်ႉယဝ်ႉ၊ မိူၼ်ၼင်ႇႁဝ်းၶႂ်ႈဝႃႈ တီႈလၢၼ်ႉလွမ်ၼၼ်ႉ မီးဝႆႉလုၵ်ႈႁဵၼ်း တၢင်းၼမ်ၵူဝ်ႈ ၵမ်ႉၼၼ်ၵေႃႈ ၶႂ်းလၢၼ်ႉမီးၶူဝ်းၶွင်တၢင်းၼမ်ၵူဝ်ႈၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

There	Verb to be	Noun	place
There	is is not are are not	a computer a house students many people	on the table. in the forest at the University. in the village.
	was wasn't were were not	a man a girl many doctors many children	in the temple. in the class- room. in the hospital. in the park.
	will be won't be	a police a monk	at the bus - stop. in the church.

Example (ပိူင်တၵ်ႈမၼ်း)

1. There is a monastery in our village.
   တီႈၶႂ်းဝၢၼ်ႈႁဝ်းမီးၵျွင်းမူၼ်လဝ်ႈလင်ၼိုင်ႈၵူဝ်ႈ။
2. There is not a church in our village.
   တီႈၶႂ်းဝၢၼ်ႈႁဝ်းၵမ်ႉမီးၵျွင်းၶရိတ်ႉလင်ၼိုင်ႈ။
3. There was a woman in the office.
   တီႈၶႂ်းႁူင်းၵၢၼ်ၼၼ်ႉမီးဝႆႉၽူႈယိင်းၵေႃႉၼိုင်ႈၵူဝ်ႈ။

4. There was not anyone in the class room.
   ၵမ်ႇမီးဝႆႉၽႂ်သေၵေႃႉတီႈၼႂ်းႁွင်ႈသွၼ်လိၵ်ႈ။
5. There were many constructions in Thailand.
   ၼႂ်းမိူင်းထႆးမီးဝႆႉတိူၵ်ႈၵေႃႇသၢင်ႈဝႆႉတၢင်းၼမ်ၵိူဝ်ႈ။
6. There were not many people in the restaurant.
   တီႈၼႂ်းလၢၼ်ႉၶၢဝ်ႈၽၵ်းၵမ်ႇမီးဝႆႉၵူၼ်းတၢင်းၼမ်။
7. There will be visitors in Hsipaw.
   တီႈသီႇပေႃႉတေမီးၵူၼ်းၶႅၵ်ႇတၢင်းၼမ်ၵိူဝ်ႈ။
8. There won't be any students at the University.
   တီႈၸၼ်ႉၸွမ်ၼၼ်ႉတေၵမ်ႇမီးလုၵ်ႈႁဵၼ်းသေၵေႃႉ။

လၢႆးလွင်ႉ There + Be + Noun - Place တွၼ်ႈၶေႃႈထၢမ်/ၶေႃႈတွပ်ႇငဝ်ႈ လၢႆးႁဵတ်းၶေႃႈထၢမ် (There + Be + Noun - Place) ၼႆႉတေလႆႈဢဝ် (Be) ၼႆႉမႃးဝႆႉတၢင်းၼႃႈ There သေယဝ်ႉ၊ လင်ႇဢဝ် Noun - Place မႃးသႂ်ႇဝႆႉတၢင်း လင်ၶေႃႈတွပ်ႇ၊ လွင်ႈဢၼ်မၢၼ်ႇမႅၼ်ႈၼၼ်ႉသမ်ႉတေလႆႈလွင်ႉတိုဝ်း Yes လွင်ႈ ဢၼ်သၢၼ်ၶတ်းၼၼ်ႉသမ်ႉတေလႆႈလွင်ႉတိုဝ်းၶေႃႈတွပ်ႇမၼ်းဝႃႈ No ၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

Example (ပိူင်တႅၵ်ႈမၼ်း)

1. Is there a student in the class - room ?
   လွင်ႉလုၵ်ႈႁဵၼ်းၵေႃႉၼိုင်ႈမီးတီႈၼႂ်းႁွင်ႈသွၼ်လိၵ်ႈႁႃႉ။
   Yes, there is.   ၵေႃႈ မီးၼႃႈၵေႃႈ။
   No, there isn't. ၵမ်ႇ   ၵေႃႈၵမ်ႇမီးၼႃႈ။

2. Are there monks in this monastery ?
ၸွင်ႇမုၼ်လၢင်းၼွင်ႈၵျွင်းၼႆႉမီးၼမ်ယူႇ။
Yes, there are. ၸႃႉ ၼမ်ၼႃႇၸႃႉ။
No, there are not. ဢမ်ႇ မီးၼမ်ၼႃႇ။

3. Was there a restaurant in the village ?
ၸွင်ႇၼႂ်းဝၢၼ်ႈမီးဝႆႉလၢၼ်ႉၶဝ်ႈၽၵ်းၵၢၼ်ၶိုင်ႈယူႇ။
Yes, there was. ၸႃႉ မီးဝႆႉၼႃႇၸႃႉ။
No, there wasn't. ဢမ်ႇ မီးဝႆႉၼႃႇ။

4. Were there many people at the bus - stop ?
ၸွင်ႇၵူၼ်းၼမ်မီးဝႆႉတီႈတႃႇလူတ်ႉယူႇ။
Yes, there were. ၸႃႉ မီးၼမ်ဝႆႉၸႃႉ။
No, there were not. ဢမ်ႇ မီးဝႆႉၼမ်ၼႃႇ။

5. Will there be a police in your house ?
ၸွင်ႇတမ်ႇၼူတ်ႇတေမီးၼွင်ႈႁိူၼ်းသူယူႇ။
Yes, there will be. ၸႃႉ တေမီးၼႃႇၸႃႉ။
No, there will not be. ဢမ်ႇ တေဢမ်ႇမီးၼႃႇ။

Verb to be	There	Noun	Place (တီႈ)
Is Are	there	a school solders	in the village ? in the military ?
Was Were	there	a book passengers	on the table ? on the train ?
Will	there be	many people	at the station ?

Exercises (တွၼ်ႈၽိုၵ်း)

1ႉ လွင်ႇတီႈၼႂ်းဝၢၼ်ႈမီးလၢၼ်ႉၶၢႆၶဝ်ႈၽၵ်းႁႃႉ ? (city/a restaurant)
ၵေႃႈ မီးၶႃႈၵေႃႈ။
ဢမ်ႇ မီးၶႃႈ။

2ႉ လွင်ႇၼႂ်းႁူင်းယႃလူင်မီးၵူၼ်းပ်ၼ်ၼမ်ယူႇႁႃႉ ? (patients/ hospital)
ၵေႃႈ မီးၶႃႈၵေႃႈ။
ဢမ်ႇ မီးၶႃႈ။

3ႉ လွင်ႇမုၼ်လဝ်ႈပုၼ်းၼိုင်ႈမီးဝႆႉတီႈၼႂ်းၵျွင်းယူႇၶႃႈႁႃႉ ?(a monk/ temple)
ၵေႃႈ မီးဝႆႉၶႃႈၵေႃႈ။
ဢမ်ႇ မီးဝႆႉၶႃႈ။

4ႉ လွင်ႇလုၵ်ႈႁဵၼ်းၼမ်ဝႆႉတီႈၼႂ်းလၼ်ႉလွမ်ၼႆႉၶႃႈ?(students/ university)
ၵေႃႈ မီးၼမ်ဝႆႉၶႃႈၵေႃႈ။
ဢမ်ႇ မီးဝႆႉၼမ်ၶႃႈ။

5ႉ လွင်ႇၵူၼ်းတေမီးၼမ်တီႈပၢင်ပွႆးႁႃႉ ? (many people/ party)
ၵေႃႈ တေမီးၶႃႈၵေႃႈ။
ဢမ်ႇ တေဢမ်ႇမီးၶႃႈ။

6ႉ လွင်ႇတေမီးမေယႃၼမ်ၼႂ်းႁွင်ႈသွၼ်လိၵ်ႈ ? (doctors/ class room)
ၵေႃႈ တေမီးၵူဝ်ႈ။
ဢမ်ႇ တေဢမ်ႇမီးၶႃႈ။

7ႉ လွင်ႇတေမီးႁိူၼ်းၼမ်တီႈႁိမ်းၽၢင်ႇၼမ်ႉၼၢင်ႉ ?(houses/ river side)
ၵေႃႈ တေမီးၵူဝ်ႈ။
ဢမ်ႇ တေဢမ်ႇမီးၶႃႈ။

Vocabularies (ၶေႃႈၵႂၢမ်းတႃႇၵႃၼ်ႇ)

fruit	မၢၵ်ႇမႆႉ	cucumber	တဵင်
pine - apple	မၢၵ်ႇၵဵင်	apple	မၢၵ်ႇၵဵမ်ႈဢွင်ႇ
orange	မၢၵ်ႇလွၵ်း	lime	မၢၵ်ႇၽေႃႈ
lemon	မၢၵ်ႇဝၢၼ်	coconut	မၢၵ်ႇၵုၼ်
jack-fruit	မၢၵ်ႇလၢင်း	water - melon	တဵင်လမ်ပူႇ
papaya	မၢၵ်ႇသၢင်းၽေႃး	peach	မၢၵ်ႇမူၼ်ႇ
mango	မၢၵ်ႇမူင်ႈ	grape	မၢၵ်ႇၵိတ်ႇ
avocado	မၢၵ်ႇထေႃးပၢတ်ႈ	star - fruit	မၢၵ်ႇၽိူင်း
pomelo	မၢၵ်ႇၵူဝ်း	fig	မၢၵ်ႇၼေႃႉ
pear	မၢၵ်ႇၵေႃႈ	plum	မၢၵ်ႇၼေႃ
tamarind	မၢၵ်ႇၵဵင်း	lychee	မၢၵ်ႇၵႆးၵၢင်
citron	မၢၵ်ႇၵိုၼ်ႈ	durian	မၢၵ်ႇလၢင်းလိၼ်
walnut	မၢၵ်ႇၵိူဝ်ဝၢၼ်	jump-palm	မၢၵ်ႇသပေႇ
gooseberry	မၢၵ်ႇၶၢမ်	guava	မၢၵ်ႇၵႃႇ
rambutan	မၢၵ်ႇႁွၼ်ၵႆႇ	pomegranate	မၢၵ်ႇလင်ႈ
quince	မၢၵ်ႇပိၼ်း	mangosteen	မၢၵ်ႇမိူင်းၵုတ်ႈ
chestnut	မၢၵ်ႇမႆႉယူမ်းလမ်	strawberry	မၢၵ်ႇႁူႈလူင်
custard- apple	မၢၵ်ႇၵေႃးလႃႇ	almond	မၢၵ်ႇၽေႃၼ်းၵူမ်
palmairan nut	မၢၵ်ႇထၢၼ်	acorn	မၢၵ်ႇမႆႉၼိမ်
banana	ၵူၺ်ႈ	betel	မၢၵ်ႇမူႉ
cashew	မၢၵ်ႇမူင်ႈသီႇႁူဝ်ႇ	soap- nut	မၢၵ်ႇႁၢၼ်

2. VERB TO DO (သၢင်ႈတူင်ႉၼိုင်)

Verb to do ၼႆႉပဵၼ် (Verb) ဢၼ်လၢတ်ႈပၼ်လွင်ႈႁဝ်းႁဵတ်းသၢင်ႈတူင်ႉ ၼိုင်ႁူႈလိူဝ်ႉႁူႈလွင်ႈၼၼ်ႉယဝ်ႉ။ ၼင်ႈတွၼ်ႈၼႆႉၵေႃႈလႆႈလိၵ်ႉငၽၿမီးသၢမ်ပိူင် ၼင်ႇ (Verb To Be) ၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

Subjects	Present	Past	Future
I You We They	do	did	will do
He She It	does		

(1) Present Tense [do - does] ၼဝ်းယၢမ်းမိူဝ်ႈလဵဝ်

Positive	*Negative*	*Question*
(ၼေႃႈလၢတ်ႈယူဝ်း")	(ၼေႃႈထိင်/သၼ်ၼတ်း)	(ၼေႃႈထၢမ်)
I speak	I don't speak	Do I speak ?
ၵဝ်လၢတ်ႈ	ၵဝ်ဢမ်ႇလၢတ်ႈ	လွင်ႇၵဝ်လၢတ်ႈ
You speak	you don't speak	Do you speak ?
မႂ်း/သူလၢတ်ႈ	မႂ်း/သူ ဢမ်ႇလၢတ်ႈ	လွင်ႇမႂ်း/သူလၢတ်ႈ

We speak	we don't speak	Do we speak ?
ႁဝ်းလၢတ်ႈ	ႁဝ်းဢမ်ႇလၢတ်ႈ	ၸွင်ႇႁဝ်းလၢတ်ႈ
They speak.	they don't speak.	Do they speak ?
ၶဝ်လၢတ်ႈ	ၶဝ် ဢမ်ႇလၢတ်ႈ	ၸွင်ႇ ၶဝ်လၢတ်ႈ
He speaks	he doesn't speak.	Does he speak ?
မၼ်းၸၢႆးလၢတ်ႈ	မၼ်းၸၢႆးဢမ်ႇလၢတ်ႈ	ၸွင်ႇမၼ်းၸၢႆးလၢတ်ႈ
She speaks.	she doesn't speak.	Does she speak ?
မၼ်းၼၢင်းလၢတ်ႈ	မၼ်းၼၢင်းဢမ်ႇလၢတ်ႈ	ၸွင်ႇမၼ်းၼၢင်းလၢတ်ႈ
It speaks	it doesn't speak.	Does it speak ?

Example (ပိူင်တႅၵ်ႈမၼ်း)

1. I speak English every day. ၵဝ်လၢတ်ႈၵႂၢမ်းဢင်းၵိတ်ႉၵူႊဝၼ်း
2. I don't speak English every day. ၵဝ်ဢမ်ႇလၢတ်ႈဢင်းၵိတ်ႉၵူႊဝၼ်း
3. Do I speak English every day? ၸွင်ႇၵဝ်လၢတ်ႈဢင်းၵိတ်ႉၵူႊဝၼ်း
4. You speak English every day. သူလၢတ်ႈၵႂၢမ်းဢင်းၵိတ်ႉၵူႊဝၼ်း
5. You don't speak English every day. သူဢမ်ႇလၢတ်ႈဢင်းၵိတ်ႈၵူႊဝၼ်း
6. Do you speak English every day? ၸွင်ႇသူလၢတ်ႈဢင်းၵိတ်ႉၵူႊဝၼ်း
7. We speak English every day. ႁဝ်းလၢတ်ႈၵႂၢမ်းဢင်းၵိတ်ႉၵူႊဝၼ်း
8. We don't speak English every day. ႁဝ်းဢမ်ႇလၢတ်ႈဢင်းၵိတ်ႉၵူႊဝၼ်း
9. Do we speak English every day? ၸွင်ႇႁဝ်းလၢတ်ႈဢင်းၵိတ်ႉၵူႊဝၼ်း
10. He speaks English every day. မၼ်းၸၢႆးလၢတ်ႈဢင်းၵိတ်ႉၵူႊဝၼ်း

11. He doesn't speak English every day.မၼ်းထႃးဢမ်ႇလၢတ်ႈဢင်းၵိတ်ႉႁူႈဝၼ်း။
12. Does he speak English every day? ၸွင်ႇမၼ်းထႃးလၢတ်ႈဢင်းၵိတ်ႉႁူႈဝၼ်း။

မၢႆတွင်း (she/ it) ၸႂ်ႉလႆႈမၼ်းမိူၼ်ၶင်ႇ (He) ၶေႉႁူလ်းယဝ်ႉၶႃႈ ။

Vocabularies (ၶေႃႈၵႂၢမ်းတႃႇဢၢၼ်ႇ)

go	ၵႂႃႇ	come	မႃး
eat	ၵိၼ်	drink	ၵိၼ်ၼမ်ႉ
write	တႅမ်ႈ	read	လူဢၢၼ်ႇ
see	ႁၼ်	walk	ပႆ
live	ယူႇသဝ်း	take	ဢဝ်
give	ပၼ်	buy	သိုဝ်ႉ
do	ႁဵတ်းသၢင်ႈ	sell	ၶၢႆ
learn	ႁဵၼ်း	study	လဵပ်ႈႁဵၼ်း
teach	သွၼ်	train	ၽိုၵ်း
catch	တီႉလွပ်း	work	ႁဵတ်းၵၢၼ်
hope	မုင်ႈမွင်း	expect	မွင်း
hear	ငိၼ်း	say	ဝႃႈ

pay	ပၼ်	tell	လၢတ်ႈၼႄ
lend	ပၼ်ယိမ်	borrow	ယိမ်
speak	လၢတ်ႈၵႂၢမ်း	listen	ထွမ်ႇ
sit	ၼင်ႈ	stand	ၸုၵ်း
break	ဢဝ်ႁွႆ	repair	မႄးၶိုၼ်း
prepare	ႁၢင်ႈႁႅၼ်း	show	ၼႄ
appear	ပေႃႇဢွၵ်ႇမႃး	get	လႆႈ
win	ပေႉ	lose	သုမ်း
find	ႁၼ်	keep	သိမ်း
put	သႂ်ႇဝႆႉ	burn	ၸုတ်ႇမႆႈ
pick	ပိတ်း	bring	ဢဝ်မႃး
steal	လၵ်ႉဢဝ်	grab	ထၵ်ႉဢဝ်
rob	ၸူၼ်ဢဝ်	inform	ပွင်ႇလႅင်း
improve	ၶိုၼ်ႈယႂ်ႇ	kill	ဢဝ်တၢႆ
save	ၵဵတ်ႇၵႄ	wash	သုၵ်ႈလၢင်ႉ
watch	တူၺ်း	clean	မူတ်းသႂ်
look	တူၺ်း	spend	ၸႂ်ႉၸၢႆႇ
waste	ၽူဝ်ႉၽေႃႉ	use	ၸႂ်ႉတိုဝ်း
collect	ၵဵပ်းႁွမ်	cook	ႁုင်
copy	ယိူင်ႇမိူၼ်	grow	ၽုၵ်ႇသွမ်ႈ
try	ၶတ်းၸႂ်	fly	မိၼ်
cry	ႁႆႈ	weep	တူၵ်းၼမ်ႉတႃ
forgive	ၶႂၢင်းပၼ်	know	ႁူႉထၵ်ႉ
drive	ႁေႃႇၵႃး	stay	ယင်ႉသဝ်းလိုဝ်ႈ

draw	တႅမ်ႈႁၢင်ႈ	dig	ၶုတ်း
bury	ၽင်	choose	လိူၵ်ႈ
build	ၵေႃႇသၢင်ႈ	blow	ပဝ်ႇ
start	တေႇလ	imitate	ယိူင်ႈ
follow	ၸွမ်း	help	ၸွႆႈထႅမ်
allow	ၶႂၢင်းပၼ်	let	ပွႆႇပၼ်
kick	ပိတ်ႉ	shout	ႁွင်ႉသဵၼ်ႈ
wipe	ထဵတ်ႉ	embrace	ၵွတ်ႇ
lick	လေး	suck	ၸုပ်ႇ
kiss	ၶူမ်	smell	သဵဝ်ၵႃႇ
spell	ၵၢၼ်ႇတူဝ်လိၵ်ႈ	chew	ၵိဝ်ႉ
swallow	ၵိုၼ်လူင်းၶေႃး	knock	တွႆႇ
crash	ၽေႃႇလႃး	want	ၶႂ်ႈလႆႈ
need	လူဝ်ႇ	end	သုတ်းသဵင်ႈ
remember	တွင်းလႆႈ	miss	ၸိုထိုင်
taste	ထိမ်းတူလ်ႈ	console	ၵွၼ်ႈဝွၼ်း
hang	ႁွႆႈၽႅၼ်	hit	တွႆႇထုပ်ႉ
hold	ယိပ်းၵမ်	hurt	ထဵပ်း
lift	ယုၵ်ႉ	meet	ႁူပ်ႉထူပ်း
fall	တူၵ်း	light	လပ်းၽႂ်း
check	ထႅတ်ႈ	pray	ယွၼ်းသူး
pretend	ၵဵတ်းၵဵင်ႈ	intend	တင်ႈၸႂ်
sink	လူမ်ၶမ်ႉ	set	ၵၢင်ဝၼ်းတူၵ်း
ring	သဵင်မေႃး	rid	ၽဵဝ်ႈပႅတ်ႈ

mend	မႄး	move	ၶၢႆႉ
chase	လမ်း	persuade	ပၢႆးႁူၺ်းဢဝ်
seek	သွၵ်ႈႁႃ	examine	ၸႅတ်ႈတူၺ်း
paint	ယွမ်ႉသီ	change	လႅၵ်ႈလၢႆႈ
contact	တိတ်းတေႃႇ	drop	ပွႆႈတူၵ်း
tease	ယွၵ်ႇ	accuse	ၼႄး
obey	ထွမ်ႇဢဝ်ၵႂၢမ်း	punish	ပၼ်တၢမ်ႉ
scold	ပွင်ႉလႃႇ	expel	လိုပ်ႈဢွၵ်ႇ
invite	ၸိတ်ႈမွၵ်ႇ	invent	ၶူင်သၢင်ႈ
publish	ပိုၼ်ဢွၵ်ႇ	ask	ထၢမ်
answer	တွပ်ႇ	destroy	ယႃႉလူႉလႅဝ်
consider	ဝူၼ်ႉ	call	ႁွင်ႉ
found	ပူၵ်းတင်ႈ	search	သွၵ်ႈႁႃ
cover	ႁူမ်ႇ	close	ပိၵ်ႉ
adore	ႁၵ်ႉႁွမ်	wave	ၵႂၵ်းၵႆ
clap	တူပ်းမိုဝ်း	criticize	ထတ်းသၢင်ႈ
cut	တႅပ်း၊ၵႅတ်း	cost	သႅင်ႈၵႃႈၶၼ်
feel	ၶွင်ႉၶမ်ၸႂ်	have	မီး၊ၵိၼ်
forbid	ႁၢမ်ႈသီး	wear	ၼုင်ႈမႆ
feed	လဵင်ႉၵိၼ်	flee	လႅၼ်ႈပၢႆႈပႅတ်ႈ
fear	ၵူဝ်ႁႄ	conclude	ၶွတ်ႇယွတ်ႈ
prefer	လႆႈၸႂ်သေ	supervise	လူလွမ်
frighten	လွၵ်ႇငိုတ်ႈ	rape	လူလၢႆ
apologize	ယွမ်းၶွမ်း	contain	ၶဝ်ႈပႃး

visit	လႄႇဢႅဝ်ႇ	believe	ယုမ်ႇယမ်
fetch	ၵႂႃႇဢဝ်မႃး	travel	ဢွၵ်ႇၶၢဝ်းတၢင်း
spread	ၽႄႈ	attend	ၶိုၼ်ႈႁွတ်ႈ
present	မီး	share	မႅင်ႇပၼ်
rud	လုပ်ႈၵမ်း	hunt	လိုပ်ႈလမ်း
understand	ပွင်ႇၸႂ်	chop	သွႆး
puncture	ၸီးပွင်ႇ	push	ဢီး
pull	ၸၼ်	rescue	ၸွႆႈၶႄ
encourage	ပၼ်ႁႅင်း	explain	သပ်းလႅင်း
fuck	သမ်သႂ်ႇ	refuse	ထိင်ၶိုၼ်း
deny	ဢမ်ႇယွမ်းႁပ်ႉ	predicate	လၢမ်းတူၺ်း
guess	လၢမ်းဝူၼ်ႉ	excuse	ပွႆႇဝၢင်းပၼ်
stroke	ၵွႆးပေႃႉ	support	ၵမ်ႉထႅမ်
fish	မႅတ်းပႃ	compensate	သၢႆႈၶိုၼ်း
think	ဝူၼ်ႉ	chat	လၢတ်ႈတေႃႇ
type	ပေႃႉ	learn	သွၼ်ဢဝ်
jump	ၵျၵ်းဝႅၼ်	lie	လႅၼ်
lenient	ဢီးလူး	count	ၼပ်ႉဢၢၼ်ႇ
press	တႅၵ်း	earn	ႁဵတ်းႁႃ
make	ႁဵတ်း	beat	ပေႃႉထုပ်ႉ
turn	ပိၼ်ႇဝၢႆႇ	tie	မႅၼ်း
knock	တွႆႇ	offer	လူႇတၢၼ်း

(2) Past Tense [Did] ၶၢဝ်းယၢမ်းပူၼ်ႉမႃး

Positive (ၶေႃႈလၢတ်ႈယူဝ်း")	*Negative* (ၶေႃႈထိင်း/သၢင်ႇၶတ်း)	*Question* (ၶေႃႈထၢမ်)
I went	I did not go	Did I go ?
ၵဝ်ၵႂႃႇယဝ်ႉ	ၵဝ်ဢမ်ႇၵႂႃႇယဝ်ႉ	ၸွင်ႇၵဝ်ၵႂႃႇယဝ်ႉ
You went	you did not go	Did you go?
မႂ်း/သူၵႂႃႇယဝ်ႉ	မႂ်း/သူ ဢမ်ႇၵႂႃႇယဝ်ႉ	ၸွင်ႇမႂ်း/သူၵႂႃႇယဝ်ႉ
We went	We did not go	Did we go ?
ႁဝ်းၵႂႃႇယဝ်ႉ	ႁဝ်းဢမ်ႇၵႂႃႇယဝ်ႉ	ၸွင်ႇႁဝ်းၵႂႃႇယဝ်ႉ
They went	they did not go	Did they go ?
ၶဝ်ၵႂႃႇယဝ်ႉ	ၶဝ်ဢမ်ႇၵႂႃႇယဝ်ႉ	ၸွင်ႇၶဝ်ၵႂႃႇယဝ်ႉ
He went	he did not	Did he ?
မၼ်းၸၢႆးၵႂႃႇယဝ်ႉ	မၼ်းၸၢႆးဢမ်ႇၵႂႃႇယဝ်ႉ	ၸွင်ႇမၼ်းၸၢႆးၵႂႃႇယဝ်ႉ
She went	she did not go	Did she go ?
မၼ်းၼၢင်းၵႂႃႇယဝ်ႉ	မၼ်းၼၢင်းဢမ်ႇၵႂႃႇယဝ်ႉ	ၸွင်ႇမၼ်းၼၢင်းၵႂႃႇယဝ်ႉ
It went	it did not go	Did it go ?
ဢၼ်ၼၼ်ႉၵႂႃႇယဝ်ႉ	ဢၼ်ၼၼ်ႉဢမ်ႇၵႂႃႇယဝ်ႉ	ၸွင်ႇဢၼ်ၼၼ်ႉၵႂႃႇယဝ်ႉ

Example (ပိူင်တႅၵ်ႈမၼ်း)

1. I saw you yesterday.	ၵဝ်ႁၼ်မႂ်းယဝ်ႉမိူဝ်ႈဝႃး ။
2. I did not see you yesterday..	ၵဝ်ဢမ်ႇႁၼ်မႂ်းမိူဝ်ႈဝႃး ။
3. Did I see you yesterday ?	ၸွင်ႇၵဝ်ႁၼ်မႂ်းမိူဝ်ႈဝႃး ။
4. You went to market	မႂ်းၵႂႃႇၵၢတ်ႇယဝ်ႉ ။
5. You did not go to market	မႂ်းဢမ်ႇၵႂႃႇၵၢတ်ႇယဝ်ႉ ။
6. Did you go to market ?	ၸွင်ႇမႂ်းၵႂႃႇၵၢတ်ႇယဝ်ႉႁႃႉ ။
7. They studied English	ၶဝ်ႁဵၼ်းဢင်းၵိတ်ႉယဝ်ႉ။
8. They did not study English	ၶဝ်ဢမ်ႇႁဵၼ်းဢင်းၵိတ်ႉယဝ်ႉ ။
9. Did they study English ?	ၸွင်ႇၶဝ်ႁဵၼ်းဢင်းၵိတ်ႉယဝ်ႉႁႃႉ ။
10.He lived in Thailand	မၼ်းၸၢႆးယူႇမိူင်းထႆးယဝ်ႉ ။
11.He did not live in Thailand	မၼ်းၸၢႆးဢမ်ႇယူႇမိူင်းထႆးယဝ်ႉ ။
12.Did he live in Thailand ?	ၸွင်ႇမၼ်းၸၢႆးယူႇမိူင်းထႆးယဝ်ႉႁႃႉ ။
13.She loved music	မၼ်းၼၢင်းလႆႈႁၵ်ႉၵႂၢမ်းယဝ်ႉ ။
14.She did not love music	မၼ်းၼၢင်းဢမ်ႇလႆႈႁၵ်ႉၵႂၢမ်းယဝ်ႉ ။
15.Did she love music ?	ၸွင်ႇမၼ်းၼၢင်းလႆႈႁၵ်ႉၵႂၢမ်းယဝ်ႉႁႃႉ ။
16. It broke	ၶၼ်ႉလႅဝ်ယဝ်ႉ ။
17.It did not break	ၶၼ်ႉဢမ်ႇလႅဝ်ယဝ်ႉ ။
18.Did it break ?	ၸွင်ႇၶၼ်ႉလႅဝ်ယဝ်ႉႁႃႉ ။

(3) Future Tense [will do] ၶၢဝ်းယၢမ်းမိူဝ်းၼႃႈ

Positive (ၶေႃႈလၢတ်ႈယူဝ်း″)	***Negative*** (ၶေႃႈထဵင်/သၢၼ်ၶတ်း)	***Question*** (ၶေႃႈထၢမ်)
I will go	I will not go	Will I go ?
ၵဝ်တေၵႂႃႇ	ၵဝ်တေဢမ်ႇၵႂႃႇ	ၸွင်ႇၵဝ်တေၵႂႃႇ
You will go	You will not go	Will you go ?
မႂ်းတေၵႂႃႇ	မႂ်းတေဢမ်ႇၵႂႃႇ	ၸွင်ႇမႂ်းတေၵႂႃႇ
We will go	we will not go	Will we go ?
ႁဝ်းတေၵႂႃႇ	ႁဝ်းတေဢမ်ႇၵႂႃႇ	ၸွင်ႇႁဝ်းတေၵႂႃႇ
They will go	they will not go	Will they go ?
ၶဝ်တေၵႂႃႇ	ၶဝ်တေဢမ်ႇၵႂႃႇ	ၸွင်ႇၶဝ်တေၵႂႃႇ
He will go	he will not	Will he go ?
မၼ်းၸၢႆးတေၵႂႃႇ	မၼ်းၸၢႆးတေဢမ်ႇၵႂႃႇ	ၸွင်ႇမၼ်းၸၢႆးတေၵႂႃႇ
She will go	she will not go	Will she go ?
မၼ်းၼၢင်းတေၵႂႃႇ	မၼ်းၼၢင်းတေဢမ်ႇၵႂႃႇ	ၸွင်ႇမၼ်းၼၢင်းတေၵႂႃႇ
It will go	it will not go	Will it go ?
ၼၼ်ႉတေၵႂႃႇ	ၼၼ်ႉတေဢမ်ႇၵႂႃႇ	ၸွင်ႇၼၼ်ႉတေၵႂႃႇ ။

မၢႆတွင်း /

ဢၼ်ပိၼ်ၶေႃႈသၢၼ်ၶတ်းၼၼ်ႉပေႃးႁဝ်းတေၸႂ်ႉတူဝ်ပွတ်းမၼ်းၸိုင် ၊ တေလႆႈၸႂ်ႉမိူၼ် (won't go) ၼႆယဝ်ႉ ။

Example (ပိူင်တႅၵ်ႈမၶင်း)

1. I will help you. ၵဝ်တေၸွႆႈမႂ်းၵိူဝ်ႈ ။
2. I will not go abroad. ၵဝ်တေဢမ်ႇၵႂႃႇၼွၵ်ႈမိူင်း ။
3. Will I visit Hsipaw ? လွင်ႉၵဝ်တေဢႅဝ်ႇသီႇပေႃႉ ။
4. You will study English. မႂ်းတေလဵပ်ႈႁဵၼ်းဢၢင်းၵိတ်ႉ။
5. You will not learn Thai. မႂ်းတေဢမ်ႇလဵပ်ႈႁဵၼ်းထႆး။
6. Will you come tomorrow ? လွင်ႉမႂ်းတေမႃးမိူဝ်ႈၽုၵ်ႈ။
7. We will attend the class. ႁဝ်းတေၶိုၼ်ႈလိၵ်ႈၵိူဝ်ႈ။
8. We won't go shopping. ႁဝ်းတေဢမ်ႇၵႂႃႇသိုဝ်ႉၵၢတ်ႇ။
9. Will we a bath ? လွင်ႉႁဝ်းတေဢၢပ်ႇၼမ်ႉႁႃႉ။
10.They will listen to music. ၶဝ်တေထွမ်ႇၵႂၢမ်းၵိူဝ်ႈ။
11. They won't phone you. ၶဝ်တေဢမ်ႇသိုပ်ႇၽူင်းလူးမႂ်း။
12. Will they buy a new house ? လွင်ႉၶဝ်တေသိုဝ်ႉႁိူၼ်းမႂ်ႇႁႃႉ။
13. He will give you suggestion. မၼ်းၸၢႆးတေပၼ်တၢင်းဝူၼ်ႉမႂ်းၵိူဝ်ႈ။
14. He will not sing a song. မၼ်းၸၢႆးတေဢမ်ႇႁွင်ႉၵႂၢမ်း။
15. Will he remember you ? လွင်ႉမၼ်းၸၢႆးတေတွင်းမႂ်းႁႃႉ။
16. She will dance on the stage. မၼ်းယိင်းတေၵႃႈၼိူဝ်ၶူင်ႉၵိူဝ်ႈ။
17. She will not play the guitar. မၼ်းယိင်းတေဢမ်ႇလဵၼ်ႈတိင်ႉ။
18. Will she get married ? လွင်ႉမၼ်းယိင်းတေဢဝ်ၽူဝ်ႈႁႃႉ။

Relate words: Pronouns

Pronouns ၵၢၼ်ဝႃႈၶေႉပၼ်ၶေႃႈၵႂၢမ်းၵၢၼ်တၢင်ပၼ်လိူဝ်ႈငလႈၵိုၵ်ႉတၢင်းၶူဝ်း ၶွင်းၵၢၼ်ႁပ်းပိူင်ႇသေပိူင်″ၶၶေႉယဝ်ႉ။

Example (ပိူင်တွၵ်ႈမၢၼ်း)

ၵဝ်ၶႄႉ	တီႈၵဝ်	ၶွင်ၵဝ်	ႁင်းၵဝ်	တူဝ်ၵဝ်
I	me	my	mine	myself
You (ၵေႃႉ)	you	your	yours	yourself
You (ၶမ်)	you	your	yours	yourselves
We	us	our	ours	ourselves
They	them	their	theirs	themselves
He	him	his	his	himself
She	her	her	hers	herself
It	it	its	its	itself

W / H (Questions)
တွၼ်ႈၶေႃႈထၢမ် (w / h)

1. What ? ပဵၼ်သင်
2. Where ? တီႈလႂ်
3. Why ? ႁူပ်ႈသင်
3. When ? မိူဝ်ႈလႂ်
5. Who ? ၽႂ်
6. Which ? ဢၼ်လႂ်
7. How ? လိူင်ႉႁိုဝ်
8. Whom ? ၶေႃႉလႂ် ။

Example (ပိူင်တႅၵ်ႈမၼ်း)

What is your name ? ၸိုဝ်ႈသူဝႃႈၵိုဝ်ၶႃႈ ။
What are you looking ? သူတိုၵ်ႉတူလ်းဢီႈသင်ယူႇၶႃႈ ။
What am I thinking ? ၵဝ်တိုၵ်ႉဝူၼ်ႉသင်ယူႇလႃႇၼႄႉ ။
What is he eating ? မၼ်းၸၢႆးတိုၵ်ႉၵိၼ်ဢီႈသင်ယူႇၶႃႈ ။
What is she laughing ? မၼ်းၼၢင်းတိုၵ်ႉၶူဝ်ဢီႈသင်ယူႇၶႃႈ ။
What will you do tomorrow ? မိူဝ်ႈၽုၵ်ႈသူတေႁဵတ်းသင်ၶႃႈ ။
What will they do next year ? ၶဝ်တေႁဵတ်းသင်ပီတေမႃးၶႃႈ ။
What will you buy at the shop ? သူတေသိုဝ်ႉသင်တီႈလၢၼ်ႉၶႃႈ ။
What will they take ? ၶဝ်တေဢဝ်ဢီႈသင်ၶႃႈ ။
What will she read ? မၼ်းၼၢင်းတေလူဢီႈသင်ၶႃႈ ။
What will he say ? မၼ်းၸၢႆးတေလၢတ်ႈဢီႈသင်ၶႃႈ ။
What do they do ? ၶဝ်ႁဵတ်းဢီႈသင်ၶႃႈ ။

Where are you from ? သူလုၵ်ႉတီႈလႂ်မႃးၶႃႈ ။
Where is your friend ? ဢူလ်းၵေႃႉသူမီးလႂ်ၶႃႈ ။
Where are they now ? ၶဝ်မီးတီႈလႂ်မိူဝ်ႈလဵဝ် ။
Where is your monastery ? ၵျွင်းၸဝ်ႈမီးတီႈလႂ်ၶႃႈ ။
Where were you last year ? ပီၵၢႆသူမီးတီႈလႂ်ၶႃႈ ။
Where were they yesterday ? မိူဝ်ႈဝႃးၶဝ်မီးဝႆႉတီႈလႂ်ၶႃႈ ။
Where was she last month ? မၼ်းၼၢင်းမီးဝႆႉတီႈလႂ်လိူၼ်ပူၼ်ႉၶႃႈ ။
Where was he yesterday ? မိူဝ်ႈဝႃးမၼ်းၸၢႆးမီးတီႈလႂ်ၶႃႈ ။

Where were we in October ? မိူဝ်ႈလိူၼ်ၵြွၵ်ႉတိူဝ်ႇပိူဝ်ႇႁဝ်းမီးလႂ်ၶႃႈ။
Where do you want live ? သူတေၶႂ်ႈယူႇတီႈလႂ်ၶႃႈ ။
Where will she live ? မၼ်းၼေႃင်းတေယူႇတီႈလႂ်ၶႃႈ။

Why you come here ? သူမႃးတီႈၼႆႉၵွပ်ႈသင်ၶႃႈ ။
Why you go there ? သူၵႂႃႇတီႈၼၼ်ႉၵွပ်ႈသင်ၶႃႈ ။
Why are you leaving ? ၵွပ်ႈသင်သူၽေႃတ်ႇယၢၼ်ၵႂႃႇၶႃႈ ။
Why is she sad ? မၼ်းၼေႃင်းၸႂ်လိၵ်ႉၵွပ်ႈသင်ၶႃႈ။
Why are they happy ? ၵွပ်ႈသင်ၶဝ်မူၼ်ႈသိူဝ်းၶႃႈ ။
Why are we stingy ? ၵွပ်ႈသင်ႁဝ်းထီႇၼဵဝ်ၶႃႈ ။
Why is he angry ? ၵွပ်ႈသင်မၼ်းၸၢႆးၸႂ်လမ်ၶႃႈ ။
Why was he a lone ? ၵွပ်ႈသင်မၼ်းၸၢႆးမီးၵေႃႉလဵဝ်။
Why were you in Thailand ? ၵွပ်ႈသင်မႂ်းမီးဝႆႉတီႈမိူင်းထႆး။
Why were they late ? ၵွပ်ႈသင်ၶဝ်တူၵ်းလိုၼ်း။
Why was it clean ? ၵွပ်ႈသင်ၼၼ်ႉမူတ်းသႂ်ဝႆႉ။
Why do you like her ? ၵွပ်ႈသင်မႂ်းၵျိူၵ်ႈမၼ်းၼေႃင်း။
Why do you study English ? ၵွပ်ႈသင်မႂ်းလဵပ်ႈႁဵၼ်းဢင်းၵိတ်ႉ။
Why do they sleep late ? ၵွပ်ႈသင်ၶဝ်ၼွၼ်းလိုၵ်း။
Why do we go out ? ၵွပ်ႈသင်ႁဝ်းၵႂႃႇတၢင်းၼွၵ်ႈ။
Why does he come back ? ၵွပ်ႈသင်မၼ်းၸၢႆးၶိုၼ်းမႃး။
Why does she early ? ၵွပ်ႈသင်မၼ်းၼေႃင်းၸဝ်ႉၶႃႈ ။
Why does it back ? ၵွပ်ႈသင်ၼၼ်ႉလမ်ၶႃႈ။
Why do they ask me ? ၵွပ်ႈသင်ၶဝ်ထၢမ်ႁဝ်ၶႃႈ ။

Why do you return home ?	ႁွပ်ႈသင်မႂ်းၶိုၼ်းမႃးႁိူၼ်း။
Why do you feel disappointed ?	ႁွပ်ႈသင်မႂ်းလႂ်ႈသိင်ႈ။
Why do you remember her ?	ႁွပ်ႈသင်မႂ်းတွင်းမၼ်းၼၢင်းလႃႈ ။
When do you ask me ?	မႂ်းထၢမ်ၵဝ်မိူဝ်ႈလႂ်။
When do you see her ?	မႂ်းႁၼ်မၼ်းၼၢင်းမိူဝ်ႈလႂ်။
When do they believe you ?	ၶဝ်တေယုမ်ႇမႂ်းမိူဝ်ႈလႂ်။
When do you see them ?	မႂ်းႁၼ်ၶဝ်မိူဝ်ႈလႂ်။
When does he learn English ?	မၼ်းလႆႈႁဵၼ်းဢင်းၵိတ်ႉမိူဝ်ႈလႂ်။
When does she come back ?	မၼ်းၼၢင်းမႃးၶိုၼ်းမိူဝ်ႈလႂ်။
When do they work there ?	ၶဝ်ႁဵတ်းၵၢၼ်တီႈၼၼ်ႉမိူဝ်ႈလႂ်။
When do we attend the meeting?	ႁဝ်းၶဝ်ႈပၢင်ၵုမ်မိူဝ်ႈလႂ်။
When will you go monastery ?	မႂ်းတေၵႂႃႇၵျွင်းမုၼ်လဝ်ႈမိူဝ်ႈလႂ်။
When will you make a plan it ?	မႂ်းတေဝၢင်ႈႁႅၼ်းၼၼ်ႉမိူဝ်ႈလႂ်။
When will I request her ?	ၵဝ်တေလႆႈယွၼ်းမၼ်းၼၢင်းမိူဝ်ႈလႂ်။
When will I live in Bangkok ?	ၵဝ်တေယူႇမိူင်းၵွၵ်ႈမိူဝ်ႈလႂ်။
When will you come to Thailand?	မႂ်းတေမႃးမိူင်းထႆးမိူဝ်ႈလႂ်။
When will you get up tomorrow?	မႂ်းတေလုၵ်ႉလႆၢမွင်းမိူဝ်ႈၽုၵ်ႈ။
When will they attend the class ?	ၶဝ်တေၶဝ်ႈလိၵ်ႈမိူဝ်ႈလႂ်။
When will they go to America ?	ၶဝ်တေၵႂႃႇမိူင်းဢမေႇရိၵမိူဝ်ႈလႂ်။
When will we arrive in Taunggyi?	ႁဝ်းတေၸွတ်ႈထိုင်တွင်ႇၵျီးမိူဝ်ႈလႂ်။
When will we go to work ?	ႁဝ်းတေၵႂႃႇၵၢၼ်မိူဝ်ႈလႂ်။
When will we honor them ?	ႁဝ်းတေယုၵ်ႉယွင်ႈႁုင်ႇၶဝ်မိူဝ်ႈလႂ်။

When will we go to the market ? ႁဝ်းတေၵႂႃႇၵၢတ်ႇမိူဝ်ႈလႂ်
Who is near you ? ၽႂ်မီးႁိမ်းၸမ်မႂ်း
Who is near her ? ၽႂ်မီးႁိမ်းၸမ်မၼ်းၼၢင်း
Who is near them ? ၽႂ်မီးႁိမ်းၸမ်ၶဝ်
Who is near we ? ၽႂ်မီးႁိမ်းၸမ်ႁဝ်း
Who is he ? မၼ်းၸၢႆးပဵၼ်ၽႂ်
Who is she ? မၼ်းၼၢင်းပဵၼ်ၽႂ်
Who is your mother ? မႄႈသူပဵၼ်ၽႂ်
Who is your father ? ပေႃႈသူပဵၼ်ၽႂ်
Who is your friends ? ၵူၺ်းၵေႃႉမႂ်းပဵၼ်ၽႂ်
Who is behind them ? ၽၢႆႇလင်ၶဝ်ၼၼ်ႉပဵၼ်ၽႂ်
Who is near our teacher ? ၽႂ်မီးၸမ်မေႃသွၼ်ႁဝ်း
Who is your English teacher ? မေႃသွၼ်ၵၢင်းဢိတ်ႉသူပဵၼ်ၽႂ်
Who are you ? မႂ်းပဵၼ်ၽႂ်
Who am I ? ၵဝ်ပဵၼ်ၽႂ်
Who are they there ? ၶဝ်ပဵၼ်ၽႂ်တီႈၼၼ်ႈ
Who are we ? ႁဝ်းပဵၼ်ၽႂ်
Who are they in the class ? ၼႂ်းႁွင်ႈသွၼ်လိၵ်ႈၼၼ်ႉပဵၼ်ၽႂ်
Who are upstairs ? ၽႂ်မီးထၢပ်ႈၼိူဝ်
Who are down stairs ? ၽႂ်မီးထၢပ်ႈတႂ်ႈ
Who was in the room last night ? ၽႂ်မီးဝႆႉၼႂ်းႁွင်ႈၶမ်ႈဝႃး
Who were in the kitchen ? ၽႂ်မီးဝႆႉၼႂ်းသွင်ႇၽႆး
Who will come tomorrow ? ၽႂ်တေမႃးမိူဝ်ႈၽုၵ်ႈ
Who will you go with ? မႂ်းတေၵႂႃႇလွမ်းၽႂ်

Who will he married to ?	မၼ်းၸၢႆးတေတႄႇၶေႃႈႁိူၼ်းၸွမ်းၽႂ်
Who will she engaged ?	မၼ်းၼၢင်းတေမၵ်ႉမၼ်ႈၽႂ်
Who will cook for us ?	ၽႂ်တေႁုင်ပၼ်ႁဝ်း
Who will I see ?	ၵဝ်တေႁၼ်ၽႂ်
Who will go with me ?	ၽႂ်တေၵႂႃႇၸွမ်းၵဝ်
Who explain English lesson ?	ၽႂ်သပ်ႉလႅင်းၼႄတွၼ်ႈဢင်းၵိတ်ႉ
Who speaking many languages?	ၽႂ်လၢတ်ႈၵႂၢမ်းလၢႆၽႃႇသႃႇ
Who see the moon first ?	ၽႂ်ႁၼ်လိူၼ်ၵွၼ်တၢင်းပိူၼ်ႈ
Who like to read ?	ၽႂ်လႆႈၸႂ်ဢၢၼ်ႇလိၵ်ႈ
Who do you like ?	မႂ်းၵျိူၵ်ႈၽႂ်
Who take care of you ?	မႂ်းတူၺ်းထိုင်မႂ်း
Which color do you like ?	မႂ်းလႆႈၸႂ်သီသင်
Which books do you like ?	မႂ်းလႆႈၸႂ်ပပ်ႉဢၼ်လႂ်
Which country do you like ?	မႂ်းလႆႈၸႂ်မိူင်းလႂ်
Which fruit do you like ?	မႂ်းလႆႈၸႂ်မၢၵ်ႇမႆႉဢၼ်လႂ်
Which music do you like ?	မႂ်းလႆႈၸႂ်ၵႂၢမ်းဢၼ်လႂ်
Which room do you like ?	မႂ်းလႆႈၸႂ်ႁွင်ႈလႂ်
Which person do you like ?	မႂ်းလႆႈၸႂ်ၵေႃႉလႂ်
Which method do you like ?	မႂ်းလႆႈၸႂ်လၢႆးလႂ်
Which is your computer ?	ၶွမ်းမႂ်းပဵၼ်ဢၼ်လႂ်
Which is your dictionary ?	ပပ်ႉသပ်ႉလႅင်းမႂ်းပဵၼ်ဢၼ်လႂ်
Which is your house ?	ႁိူၼ်းမႂ်းပဵၼ်လင်လႂ်
Which ways ?	ပဵၼ်သဵၼ်ႈတၢင်းလႂ်

Which parts of Shan State ?	မိူင်းတႆးပွတ်းတွၼ်ႈလႂ်
Which city ?	ဝဵင်းလႂ်
Which once ?	ဢၼ်လႂ်
Which books ?	ပပ်ႉဢၼ်လႂ်
Which country ?	မိူင်းလႂ်
Which kind of house ?	ပဵၼ်ႁိူၼ်းမဵဝ်းလႂ်
Which kind of computer ?	ပဵၼ်ၶွမ်းလိူဝ်းလႂ်
Which kind of question ?	ပဵၼ်ၶေႃႈထၢမ်လိူင်ႉႁိုဝ်
Which kind of movie ?	ပဵၼ်လိူင်းလိူင်ႉႁိုဝ်
Which kind of perfume ?	ပဵၼ်ၶေမ်ႉႁွမ်လိူင်ႉႁိုဝ်
Which kind of flowers ?	ပဵၼ်မွၵ်ႇလိူင်ႉႁိုဝ်
Which kind of person ?	ပဵၼ်ၵူၼ်းလိူင်ႁိုဝ်
Which kind of problem ?	ပဵၼ်ပၼ်ႁႃလိူင်ႉႁိုဝ်
Which kind of music ?	ပဵၼ်ၵႂမ်းလိူင်ႉႁိုဝ်
Which kind of car do you buy?	ပဵၼ်ႁူးမဵဝ်းလႂ်မႂ်းသိုဝ်ႉ
Which kind of slipper ?	ပဵၼ်ၵိပ်းတိၼ်မဵဝ်းလႂ်
Which kind of curry do you like?	ပဵၼ်ၽၵ်းလိူင်ႉႁိုဝ်မႂ်းၵျိူၵ်ႈ
Which kind of paper ?	ပဵၼ်ၸေႈမဵဝ်းလႂ်

How are you ?	ယူႇလီယူႇၶႃႈႁႃႉ
How is your father ?	ပေႃႈသူလူးယူႇလီယူႇႁႃႉ
How is your mother ?	မႄႈသူလူးယူႇလီယူႇႁႃႉ
How was your teacher ?	ၶူးသွၼ်သူပဵၼ်ႁိုဝ်ဝႃႉ
How do you study English ?	မႂ်းႁဵတ်းႁိုဝ်သေလဵပ်ႈႁဵၼ်းဢင်းၵိတ်ႉ

How do you come here ? မႂ်းႁဵတ်းႁိုဝ်မႃးတီႈၼႆႉ
How do you think ? မႂ်းႁၼ်ထိုင်လိူဝ်ႉႁိုဝ်
How do you speaking English ? မႂ်းႁဵတ်းႁိုဝ်လၢတ်ႈၵႂၢမ်းဢင်းၵိတ်ႉ
How do you go abroad ? မႂ်းႁဵတ်းႁိုဝ်ၵႂႃႇၼွၵ်ႈမိူင်း
How do you know me ? မႂ်းႁဵတ်းႁိုဝ်ႁူႉၸၵ်းၵဝ်
How do you love her ? မႂ်းႁဵတ်းႁိုဝ်ႁၵ်ႉမၼ်းၼၢင်း
How do you drive a car ? မႂ်းႁဵတ်းႁိုဝ်ႁေႃႇၵႃး
How do you play the guitar ? မႂ်းႁဵတ်းႁိုဝ်လႅၼ်ႈတိင်ႇ
How do you go to Thailand ? မႂ်းႁဵတ်းႁဝ်ၵႂႃႇမိူင်းထႆး
How do you ask them ? မႂ်းႁဵတ်းႁိုဝ်ထၢမ်ၶဝ်
How do you enquirer them ? မႂ်းႁဵတ်းႁိုဝ်လွပ်ႇၶဝ်
How do you decide it ? မႂ်းႁဵတ်းႁိုဝ်တႅပ်းတတ်းၼေၼႆႉ
How do you know ? မႂ်းႁဵတ်းႁိုဝ်ႁူႉ
How do you help me ? မႂ်းတေႁဵတ်းႁိုဝ်ၸွႆႈၵဝ်
How do you go to school ? မႂ်းႁဵတ်းႁိုဝ်ၵႂႃႇႁူင်းႁဵၼ်း
How do you get dressed ? မႂ်းႁဵတ်းႁိုဝ်လၢႆႈၶူဝ်း
How do you answer question ? မႂ်းႁဵတ်းႁိုဝ်တွပ်ႇၶေႃႈထၢမ်
How do you take a bathe ? မႂ်းႁဵတ်းႁိုဝ်ဢၢပ်ႇၼမ်ႉ
How do they sit the exam ? ၶဝ်တေႁဵတ်းႁိုဝ်တွပ်ႇလိၵ်ႈ
How do they apply for the jobs? ၶဝ်တေႁဵတ်းႁိုဝ်လဝ်ႈၵၢၼ်
How do they make decisions ? ၶဝ်ႁဵတ်းႁိုဝ်သေတႅပ်းတတ်း
How do they try to succeed ? ၶဝ်တေႁဵတ်းႁိုဝ်ၵႂ်ႈၵွင်ႇမႅင်ႇ
How do they swim ? ၶဝ်တေႁဵတ်းႁိုဝ်လူၺ်း
How do they run ? ၶဝ်တေႁဵတ်းႁိုဝ်လႅၼ်ႈ

How do we see ?	ႁဝ်းတေႁဵတ်းႁိုဝ်တူၺ်း
How do we cross the river ?	ႁဝ်းတေႁဵတ်းႁိုဝ်ၶၢမ်ႈၶေမ်ႉ
How do we write ?	ႁဝ်းတေႁဵတ်းႁိုဝ်တႅမ်ႈ
How do we teach them ?	ႁဝ်းတေႁဵတ်းႁိုဝ်သွၼ်ၶဝ်
How do we persuade them ?	ႁဝ်းတေႁဵတ်းႁိုဝ်ႁူၺ်းၶဝ်
How do we attack the enemy ?	ႁဝ်းတေႁဵတ်းႁိုဝ်တိုၵ်းၽူႈၶၢင်
How do we revenge them ?	ႁဝ်းတေႁဵတ်းႁိုဝ်တွပ်ႇတႅၼ်းၶဝ်
How do we learn English ?	ႁဝ်းတေႁဵတ်းႁိုဝ်လဵပ်ႈႁဵၼ်းဢင်းၵိတ်ႉ
How do we attend the class ?	ႁဝ်းတေႁဵတ်းႁိုဝ်ၶိုၼ်ႈလိၵ်ႈ
How do we encourage ?	ႁဝ်းတေႁဵတ်းႁိုဝ်ပၼ်ႁႅင်း
How do we believe him ?	ႁဝ်းတေႁဵတ်းႁိုဝ်ယုမ်ႇမၼ်းၸၢႆး
How do we trust you ?	ႁဝ်းတေႁဵတ်းႁိုဝ်ယုမ်ႇမႂ်း
How does he miss me ?	မၼ်းၸၢႆးႁဵတ်းႁိုဝ်ၶႂ်ႈထိုင်ၵဝ်
How does he cheat ?	မၼ်းၸၢႆးႁဵတ်းႁိုဝ်လၵ်ႉ
How does he respect ?	မၼ်းၸၢႆးႁဵတ်းႁိုဝ်ၶေႃႉယမ်
How does he tease you ?	မၼ်းၸၢႆးႁဵတ်းႁိုဝ်ယွၵ်ႇမႂ်း
How does she admire him ?	မၼ်းၼၢင်းႁဵတ်းႁိုဝ်လႆႈၶႂ်ႈမၼ်းၸၢႆး
How does she deceive ?	မၼ်းၼၢင်းႁဵတ်းႁိုဝ်ပဵတ်ႉလႅၼ်
How does she hate you ?	မၼ်းၼၢင်းႁဵတ်းႁိုဝ်ၸင်းမႂ်း
How does she love you ?	မၼ်းၼၢင်းႁဵတ်းႁိုဝ်ႁၵ်ႉမႂ်း
How will you do this ?	မႂ်းတေႁဵတ်းႁိုဝ်ၼႆႉ
How will he remember ?	မၼ်းၸၢႆးတေႁဵတ်းႁိုဝ်တွင်း
How will she know you ?	မၼ်းၼၢင်းတေႁဵတ်းႁိုဝ်ႁူႉမႂ်း

Whom + (object)

Whom do you see ?	ၵၼ်မွၼ်းႁၼ်ပိၼ်ၵေႃႉလႂ်
Whom do you suspect ?	ၵၼ်မွၼ်းထၢင်ႈထိုမ်ပိၼ်ၵေႃႉလႂ်
Whom do you adore ?	ၵၼ်မွၼ်းႁၵ်ႉႁွမ်ပိၼ်ၵေႃႉလႂ်
Whom do you believe ?	ၵၼ်မွၼ်းယုမ်ႈယမ်ပိၼ်ၵေႃႉလႂ်
Whom do you love ?	ၵၼ်မွၼ်းႁၵ်ႉပိၼ်ၵေႃႉလႂ်
Whom do you get married ?	ၵၼ်မွၼ်းႁူပ်ႉႁူႈလွမ်းၵေႃႉလႂ်
Whom do you propose ?	ၵၼ်မွၼ်းႁူပ်ႉႁူႈပိၼ်ၵေႃႉလႂ်

(3) VERB TO HAVE (မီး ၵိၼ် ၊ ပိုင်ႈၶူဝ်းၶွင်)

လၢႆးလိၵ်ႈတိုဝ်း (Verb To Have) ၼႆႉ တေလႆႈလိၵ်ႈမိူဝ်ႈႁဝ်းၸႂ်ႈလၢတ်ႈၼႄလွင်ႈ ၶူဝ်းၶွင်ၵၢၼ်ႁဝ်းမီးဢလႆႈ ၵၢၼ်ႁဝ်းပိုင်ႈၼၼ်ႉယဝ်ႉ ။

Subject	Present	Past	Future
I	have	had	will have
You			
We			
They			
He	has		
She			
It			

(1) Simple Present Tense (ၶၢဝ်းယၢမ်းမိူဝ်ႈလဵဝ်)

Positive	*Negative*	*Question*
ၶေႃႈလၢတ်ႈယွမ်း"	ၶေႃႈသၢၼ်ၶတ်း	ၶေႃႈထၢမ်
I have	I don't have	Do I have ?
ၵဝ်မီး	ၵဝ်ဢမ်ႇမီး	ၸွင်ႇၵဝ်မီး
You have	you don't have	Do you have ?
မႂ်းမီး	မႂ်းဢမ်ႇမီး	ၸွင်ႇမႂ်းမီး
We have	we don't have	Do we have ?
ႁဝ်းမီး	ႁဝ်းဢမ်ႇမီး	ၸွင်ႇႁဝ်းမီး
They have	they don't have	Do they have ?
ၶဝ်မီး	ၶဝ်ဢမ်ႇမီး	ၸွင်ႇၶဝ်မီး
He has	he doesn't have	Does he have ?
မၼ်းၸၢႆးမီး	မၼ်းၸၢႆးဢမ်ႇမီး	ၸွင်ႇမၼ်းၸၢႆးမီး
She has	she dosen't have	Does she have?
မၼ်းၼၢင်းမီး	မၼ်းၼၢင်းဢမ်ႇမီး	ၸွင်ႇမၼ်းၼၢင်းမီး
It has	it doesn't have	Does it have ?
ၼၼ်ႉမီး	ၼၼ်ႉဢမ်ႇမီး	ၸွင်ႇၼၼ်ႉမီး

မၢႆတွင်း/

တီႈၵၢၼ်လွင်ႉဝႆႉ don't ၼၼ်ႉ၊ တူဝ်ယၢဝ်းမၼ်းပဵၼ် do not ၼၼ်ႉယဝ်ႉ ။ လိူဝ်သေၼၼ်ႉတီႈၵၢၼ် doesn't ၼၼ်ႉၵေႃႈ၊ တူဝ်ယၢဝ်းမၼ်း does not ၼၼ်ႉယဝ်ႉၶႃႈ။

Example (ပိူင်တႅၵ်ႈမၼ်း)

1. I have a small house.	ၵဝ်မီးႁိူၼ်းဢွၼ်ႇလင်ၼိုင်ႈဢိူဝ်ႈ။
I don't have a restaurant.	ၵဝ်ဢမ်ႇမီးလၢၼ်ႉၶဝ်ႈၽၵ်း။
Do I have many friends ?	ထွင်ႇၵဝ်မီးၵူလ်းၵေႃႉၼမ်ႁႃႉ။
2. You have brothers and sisters.	မႂ်းမီးပီႈၼွင်ႉယိင်းဢိူဝ်ႈ။
You don't have a boy- friend.	မႂ်းဢမ်ႇမီးၵူလ်းၵေႃႉႁူၼ်းၸၢႆး။
Do you have parents ?	ထွင်ႇမႂ်းမီးပေႃႈမႄႈႁိူဝ်။
3. We have a competition.	ႁဝ်းမီးပၢင်ၶေႉၶႅင်ႇၵၼ်ဢိူဝ်ႈ။
We don't have a good idea.	ႁဝ်းဢမ်ႇမီးပၢႆးဝူၼ်ႉသင်။
Do we have meeting ?	ထွင်ႇႁဝ်းမီးပၢင်ႁူမ်ႁိူဝ်။
4. They have good behavior.	ၶဝ်မီးတၢင်းယၢမ်ႈလီဢိူဝ်ႈ။
They don't have house to stay.	ၶဝ်ဢမ်ႇမီးႁိူၼ်းတေႃႇယူႇ။
Do they have much money ?	ထွင်ႇၶဝ်မီးငိုၼ်းၼမ်ႁႃႉ။
5. He has three children.	မၼ်းၸၢႆးမီးလုၵ်ႈဢွၼ်ႇသၢမ်ၵေႃႉ။
He doesn't have any daughter.	မၼ်းဢမ်ႇမီးလုၵ်ႈယိင်းသေၵေႃႉ။
Does he have a boy ?	ထွင်ႇမၼ်းၸၢႆးမီးလုၵ်ႈၸၢႆးႁိူဝ်။
6. She has many sweet-hearts.	မၼ်းၼၢင်းမီးၵူႉၼမ်ၼႃႇဢိူဝ်ႈ။
She doesn't have a husband.	မၼ်းၼၢင်းဢမ်ႇမီးၽူဝ်။
Does she have flirtatious ?	ထွင်ႇမၼ်းၼၢင်းၵႂ်ၼမ်ႁိူဝ်။
7. It has four wheels.	လူတ်ႉၼၼ်ႉမီးသီႇမၢၵ်ႇဢိူဝ်ႈ။
It doesn't have a roof.	လူတ်ႉၼၼ်ႉဢမ်ႇမီးဢၼ်မုင်း။
Does it have a driver ?	ထွင်ႇမီးႁူၼ်းၵေႃႇလူတ်ႉၼၼ်ႉ။

Using Question
လွင်ႉတိုဝ်းၸႂ်ႉထၢမ်

1. What's your name ? ၸိုဝ်ႈမႂ်းဝႃႈႁိုဝ်။
   What's his name ? ၸိုဝ်ႈမၼ်းၸၢႆးဝႃႈႁိုဝ်။
   What's her name ? ၸိုဝ်ႈမၼ်းၼၢင်းဝႃႈႁိုဝ်။
2. Who am I ? ၵဝ်ပဵၼ်ၽႂ်။
   Who are you ? မႂ်းပဵၼ်ၽႂ်။
   Who are we ? ႁဝ်းပဵၼ်ၽႂ်။
   Who are they ? ၶဝ်ပဵၼ်ၽႂ်။
   Who is he ? မၼ်းၸၢႆးပဵၼ်ၽႂ်။
   Who is she ? မၼ်းၼၢင်းပဵၼ်ၽႂ်။
   Who is it ? ၼၼ်ႉပဵၼ်ၽႂ်ၼၼ်ႉ။
3. Where am I ? ၵဝ်မီးလႂ်ၼေႃႈ။
   Where are you ? မႂ်းမီးလႂ်။
   Where are we ? ႁဝ်းမီးလႂ်။
   Where are they ? ၶဝ်မီးလႂ်။
   Where is he ? မၼ်းၸၢႆးမီးလႂ်။
   Where is she ? မၼ်းၼၢင်းမီးလႂ်။
   Where is it ? ၼၼ်ႉမီးလႂ်။
4. What am I doing ? ၵဝ်တိုၵ်ႉႁဵတ်းသင်ယူႇၼေႃႈ။
   What are you doing ? မႂ်းတိုၵ်ႉႁဵတ်းသင်ယူႇ။
   What are we doing ? ႁဝ်းတိုၵ်ႉႁဵတ်းသင်ယူႇ။
   What are they doing ? ၶဝ်တိုၵ်ႉႁဵတ်းသင်ယူႇ။

What is he doing ? မၼ်းၸၢႆးတိုၵ်ႉႁဵတ်းသင်ယူႇ။

What is she doing ? မၼ်းၼၢင်းတိုၵ်ႉႁဵတ်းသင်ယူႇ။

What is it doing ? ၼၼ်ႉတိုၵ်ႉႁဵတ်းသင်ယူႇၼၼ်ႉ။

(2) Simple Past Tense (ၶၢဝ်းယၢမ်းပူၼ်ႉမႃး)

Positive ၶေႃႈလၢတ်ႈယူဝ်း″	*Negative* ၶေႃႈသၢၼ်ၶတ်း	*Question* ၶေႃႈထၢမ်
I had	I did not have	Did I have ?
ၵဝ်မီးဝႆႉယဝ်ႉ	ၵဝ်ဢမ်ႇမီးဝႆႉ	ၸွင်ႇၵဝ်မီးဝႆႉ
You had	you did not have	Did you have ?
မႂ်းမီးဝႆႉယဝ်ႉ	မႂ်းဢမ်ႇမီးဝႆႉ	ၸွင်ႇမႂ်းမီးဝႆႉ
We had	we did not have	Did we have ?
ႁဝ်းမီးဝႆႉယဝ်ႉ	ႁဝ်းဢမ်ႇမီးဝႆႉ	ၸွင်ႇႁဝ်းမီးဝႆႉ
They had	they did not have	Did they have?
ၶဝ်မီးဝႆႉယဝ်ႉ	ၶဝ်ဢမ်ႇမီးဝႆႉ	ၸွင်ႇၶဝ်မီးဝႆႉ
He had	he did not have	Did he have ?
မၼ်းၸၢႆးမီးဝႆႉ	မၼ်းၸၢႆးဢမ်ႇမီးဝႆႉ	ၸွင်ႇမၼ်းၸၢႆးမီးဝႆႉ
She had	she did not have	Did she have ?
မၼ်းၼၢင်းမီးဝႆႉ	မၼ်းၼၢင်းဢမ်ႇမီးဝႆႉ	ၸွင်ႇမၼ်းၼၢင်းမီး
It had	it did not have	Did it have ?
ၼၼ်ႉမီးဝႆႉယဝ်ႉ	ၼၼ်ႉဢမ်ႇမီးဝႆႉ	ၸွင်ႇၼၼ်ႉမီးဝႆႉ

Example (ပိူင်တၵ်ႈမၢၼ်း)

1. I had many friends in Thailand. ၵဝ်မီးဝႆႉတႆးၵေႃႉၼမ်ၵိူဝ်ႈမိူင်းထႆး။
   I did not have a computer here. ၵဝ်ဢမ်ႇမီးဝႆႉၶွမ်းတီႈၼႆႈ။
   Did you have dinner tonight? မႂ်းၵိၼ်ၶဝ်ႈၶမ်ႈယဝ်ႉႁႃႉ။
2. You had a house in this village. မႂ်းမီးဝႆႉႁိူၼ်းလင်ၼိုင်ႈၼႂ်းဝၢၼ်ႈၼႆႉ။
   You didn't have many children. မႂ်းဢမ်ႇမီးဝႆႉလုၵ်ႈလၢင်းၼမ်။
   Did you have parents ? ၸွင်ႇမႂ်းမီးဝႆႉပေႃႈမႄႈႁႃႉ။
3. We had exam last week. ဝူင်ႈပူၼ်ႉႁဝ်းမီးဝႆႉပၢင်တွပ်ႇလိၵ်ႈ။
   We didn't have a car. ႁဝ်းဢမ်ႇမီးဝႆႉၵႃး။
   Did we have something? ၸွင်ႇႁဝ်းမီးဝႆႉသေပိူင်" ႁႃႉ။
4. They had lunch at noon. ၶဝ်ၵိၼ်ၶဝ်ႈယဝ်ႉဝႆးဝၼ်းၶၼ်ႉယဝ်ႉ
   They didn't have a secret. ၶဝ်ဢမ်ႇမီးဝႆႉလိူင်ႈသူင်ႉသိမ်း။
   Did they have morality? ၸွင်ႇၶဝ်မီးဝႆႉသီၼ်ႁႃႉ။
5. He had the teacher with him. မၼ်းၸၢႆးမီးဝႆႉမေႃသွၼ်ႁိမ်းမၼ်း။
   He didn't have promise. မၼ်းၸၢႆးဢမ်ႇမီးဝႆႉၵတိ။
   Did he have breakfast? ၸွင်ႇမၼ်းၸၢႆးၵိၼ်ၶဝ်ႈၼႂ်ယဝ်ႉႁႃႉ။
6. She had a lot of properties. မၼ်းၼၢင်းမီးပိုၼ်းၶမ်းၼမ်ဝႆႉ။
   She did not have a store. မၼ်းၼၢင်းဢမ်ႇမီးဝႆႉလၢၼ်ႉၶၢႆ။
   Did she have a bath ? ၸွင်ႇမၼ်းၼၢင်းဢၢပ်ႇၼမ်ႉယဝ်ႉႁႃႉ။
7. It had a cave there. တီႈၼၼ်ႉမီးဝႆႉထမ်ႈၵိူဝ်ႈ။
   It did not have the path. ၼၼ်ႉဢမ်ႇမီးဝႆႉတၢင်းပႆ။
   Did it have the monastery? ၸွင်ႇၼၼ်ႉမီးဝႆႉၵျွင်းမုၼ်လဵဝ်ႈႁႃႉ။

Vocabulary - ၶေႃႈၵႂၢမ်းတႃႇၵျၢၵ်ႈဝႆႉ

	Simple present (v1)	Simple past (v2)	Past participle(v3)	Present participle(v4)
1.	go	went	gone	going
	ၵႂႃႇ	ၵႂႃႇယဝ်ႉ	ၵႂႃႇယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၵႂႃႇယူႇ။
2.	come	came	come	coming
	မႃး	မႃးယဝ်ႉ	မႃးယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉမႃးယူႇ။
3.	eat	ate	eaten	eating
	ၵိၼ်	ၵိၼ်ယဝ်ႉ	ၵိၼ်ယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၵိၼ်ယူႇ။
4.	drink	drank	drunk	drinking
	ၵိၼ်	ၵိၼ်ယဝ်ႉ	ၵိၼ်ယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၵိၼ်ယူႇ။
5.	write	wrote	written	writing
	တႅမ်ႈ	တႅမ်ႈယဝ်ႉ	တႅမ်ႈယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉတႅမ်ႈယူႇ။
6.	read	read	read	reading
	လူ	လူယဝ်ႉ	လူယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉလူယူႇ။
7.	see	saw	seen	seeing
	ႁၼ်	ႁၼ်ယဝ်ႉ	ႁၼ်ယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉႁၼ်ယူႇ။
8.	sleep	slept	slept	sleeping
	ၼွၼ်း	ၼွၼ်းယဝ်ႉ	ၼွၼ်းယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၼွၼ်းယူႇ။
9.	walk	walked	walked	walking
	ပႆ	ပႆယဝ်ႉ	ပႆယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉပႆယူႇ။

10. live	lived	lived	living
ယူႇ	ယူႇယဝ်ႉ	ယူႇယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉယူႇယူႇ။
11. take	took	taken	taking
ဢဝ်	ဢဝ်ယဝ်ႉ	ဢဝ်ယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉဢဝ်ယႇ။
12. give	gave	given	giving
ပၼ်	ပၼ်ယဝ်ႉ	ပၼ်ယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉပၼ်ယူႇ။
13. buy	bought	bought	buying
သိုဝ်ႉ	သိုဝ်ႉယဝ်ႉ	သိုဝ်ႉယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉသိုဝ်ႉယူႇ။
14. do	did	done	doing
ႁဵတ်း	ႁဵတ်းယဝ်ႉ	ႁဵတ်းယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉႁဵတ်းယူႇ။
15. sell	sold	sold	selling
ၶၢႆ	ၶၢႆယဝ်ႉ	ၶၢႆယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၶၢႆယူႇ။
16. learn	learned	learned	learning
ႁဵၼ်း	ႁဵၼ်းယဝ်ႉ	ႁဵၼ်းယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉႁဵၼ်းယူႇ။
17. study	studied	studied	studying
လဵပ်ႈႁဵၼ်း	လဵပ်ႈႁဵၼ်းယဝ်ႉ	လဵပ်ႈႁဵၼ်းယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉလဵပ်ႈႁဵၼ်းယူႇ။
18. teach	taught	taught	teaching
သွၼ်	သွၼ်ယဝ်ႉ	သွၼ်ယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉသွၼ်ယူႇ။
19. train	trained	trained	training
ၽိုၵ်း	ၽိုၵ်းယဝ်ႉ	ၽိုၵ်းယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၽိုၵ်းယူႇ။
20. catch	caught	caught	catching
ႁွပ်း	ႁွပ်းယဝ်ႉ	ႁွပ်းယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉႁွပ်းယူႇ။
21. work	worked	worked	working
ႁဵတ်းၵၢၼ်	ႁဵတ်းၵၢၼ်ယဝ်ႉ	ၵၢၼ်ယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉႁဵတ်းၵၢၼ်ယူႇ။

22. hope	hoped	hoped	hoping
မွင်း	မွင်းယဝ်ႉ	မွင်းယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉမွင်းယူႇ။
23. expect	expected	expected	expecting.
မုင်ႈမွင်း	မုင်ႈမွင်းယဝ်ႉ	မုင်ႈမွင်းယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉမုင်ႈမွင်းယူႇ။
24. hear	heard	heard	heaing.
ငိၼ်း	ငိၼ်းယဝ်ႉ	ငိၼ်းယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉငိၼ်းယူႇ။
25. say	said	said	saying.
ဝႃႈ	ဝႃႈယဝ်ႉ	ဝႃႈယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉဝႃႈယူႇ။
26. pay	paid	paid	paying.
ပၼ်	ပၼ်ယဝ်ႉ	ပၼ်ယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉပၼ်ယူႇ။
27. tell	told	told	telling.
လၢတ်ႈၼႄ	လၢတ်ႈၼႄယဝ်ႉ	လၢတ်ႈယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉလၢတ်ႈၼႄယူႇ
28. lend	lent	lent	lending.
ပၼ်ၺိမ်	ပၼ်ၺိမ်ယဝ်ႉ	ၺိမ်ယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉပၼ်ၺိမ်ယူႇ။
29. borrow	borrowed	borrowed	borrowing.
ပၼ်ၺိမ်	ပၼ်ၺိမ်ယဝ်ႉ	ပၼ်ၺိမ်ယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉပၼ်ၺိမ်ယူႇ။
30. speak	spoke	spoken	speaking.
လၢတ်ႈၵႂမ်း	လၢတ်ႈၵႂၢမ်းယဝ်ႉ	လၢတ်ႈယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉလၢတ်ႈၵႂၢမ်းယူႇ
31. listen	listened	listened	listening.
ထွမ်ႇ	ထွမ်ႇယဝ်ႉ	ထွမ်ႇယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉထွမ်ႇယူႇ။
32. sit	sat	sat	sitting.
ၼင်ႈ	ၼင်ႈယဝ်ႉ	ၼင်ႈယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၼင်ႈယူႇ။
33. stand	stood	stood	standing.
လုၵ်း	လုၵ်းယဝ်ႉ	လုၵ်းယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉလုၵ်းယူႇ။
34. break	broke	broken	breaking.

	လႅဝ်	လႅဝ်ယဝ်ႉ	လႅဝ်ယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉလႅဝ်ယူႇ။
35.	repair	repaired	repaired	repairing.
	မႄး	မႄးယဝ်ႉ	မႄးယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉမႄးယူႇ။
36.	prepare	prepared	prepared	preparing.
	ႁႅၼ်း	ႁႅၼ်းယဝ်ႉ	ႁႅၼ်းယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉႁၢင်ႈႁႅၼ်းယူႇ။
37.	show	showed	showed	showing.
	ၼႄ	ၼႄယဝ်ႉ	ၼႄယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၼႄယူႇ။
38.	appear	appeared	appeared	appearing.
	ပေႃႇမႃး	ပေႃႇမႃးယဝ်ႉ	ပေႃႇမႃးယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉပေႃႇမႃးယူႇ။
39.	disappear	disappeared	disappeared	disappearing.
	ႁၢႆၵႂႃႇ	ႁၢႆၵႂႃႇယဝ်ႉ	ႁၢႆၵႂႃႇယဝ်ႈယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉႁၢႆၵႂႃႇယူႇ။
40.	get	got	got	getting.
	လႆႈ	လႆႈယဝ်ႉ	လႆႈယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉလႆႈယူႇ။
41.	win	won	won	winning.
	ပေႉ	ပေႉယဝ်ႉ	ပေႉယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉပေႉယူႇ။
42.	lose	lost	lost	losing.
	သုမ်း	သုမ်းယဝ်ႉ	သုမ်းယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉသုမ်းယူႇ။
43.	find	found	found	finding.
	ႁႃ	ႁႃယဝ်ႉ	ႁႃယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉႁႃယူႇ။
44.	keep	kept	kept	keeping.
	သိမ်းဝႆႉ	သိမ်းဝႆႉယဝ်ႉ	သိမ်းဝႆႉယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉသိမ်းဝႆႉယူႇ။
45.	put	put	put	putting.
	သႂ်ႇဝႆႉ	သႂ်ႇဝႆႉယဝ်ႉ	သႂ်ႇဝႆႉယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉသႂ်ႇဝႆႉယူႇ။

46. burn	burned	burned	burning.
လုတ်ႇ	လုတ်ႇယဝ်ႉ	လုတ်ႇယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉလုတ်ႇၽိုၼ်းယူႇ။
47. pick	picked	picked	picking.
ပိတ်ႉ	ပိတ်ႉယဝ်ႉ	ပိတ်ႉယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉပိတ်ႉယူႇ။
48. test	tested	tested	testing.
ၸၢမ်း	ၸၢမ်းယဝ်ႉ	ၸၢမ်းယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၸၢမ်းယူႇ။
49. bring	brought	brought	bringing.
ဢဝ်မႃး	ဢဝ်မႃးယဝ်ႉ	ဢဝ်မႃးယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉဢဝ်မႃးယူႇ။
50. steal	stole	stolen	stealing.
လၵ်ႉ	လၵ်ႉယဝ်ႉ	လၵ်ႉယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉလၵ်ႉယူႇ။
51. grab	grabbed	grabbed	grabbing.
ၸၵ်ႉဢဝ်	ၸၵ်ႉဢဝ်ယဝ်ႉ	ၸၵ်ႉယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၸၵ်ႉဢဝ်ယူႇ။
52. rob	robbed	robbed	robbing.
လူၼ်	လူၼ်ယဝ်ႉ	လူၼ်ယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉလူၼ်ယူႇ။
53. inform	informed	informed	informing.
ပွင်ႇၶၢဝ်ႇ	ပွင်ႇၶၢဝ်ႇယဝ်ႉ	ပွင်ႇၶၢဝ်ႇယဝ်ႉယဝ်ႉ	တိုၵ်ႉပွင်ႇၶၢဝ်ႇယူႇ။
54. improve	improved	improved	improving.
ၶိုၼ်ႈယႂ်ႇ	ၶိုၼ်ႈယႂ်ႇယဝ်ႉ	ၶိုၼ်ႈယႂ်ႇယဝ်ႉယဝ်ႉ	တိုၵ်ႉၶိုၼ်ႈယႂ်ႇယူႇ။
55. kill	killed	killed	killing.
ဢဝ်တၢႆ	ဢဝ်တၢႆယဝ်ႉ	ဢဝ်တၢႆယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉဢဝ်တၢႆယူႇ။
56. save	saved	saved	saving.
ၸွႆႈဢဝ်သၢၵ်ႈ	ၸွႆႈဢဝ်သၢၵ်ႈယဝ်ႉ	ၸွႆႈဢဝ်သၢၵ်ႈယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၸွႆႈဢဝ်သၢၵ်ႈယူႇ
57. wash	washed	washed	washing.
သၵ်ႈလၢင်ႉ	သၵ်ႈလၢင်ႉယဝ်ႉ	သၵ်ႈလၢင်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉသၵ်ႈလၢင်ႉယူႇ

58. clean	cleaned	cleaned	cleaning.
ၸိုၶ်ႈသႂ်	ၸိုၶ်ႈသႂ်ယဝ်ႉ	ၸိုၶ်ႈသႂ်ယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၸိုၶ်ႈသႂ်ႇယူႇ။
59. watch	watched	watched	watching.
တူၺ်း	တူၺ်းယဝ်ႉ	တူၺ်းယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉတူၺ်းယူႇ။
60. spend	spent	spent	spenting.
ၸႂ်ႉလၢႆႇ	ၸႂ်ႉလၢႆႇယဝ်ႉ	ၸႂ်ႉလၢႆႇယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၸႂ်ႉလၢႆႇယူႇ။
61. waste	wasted	wasted	wasting.
ၽူဝ်ႉၽႄႉ	ၽူဝ်ႉၽႄႉယဝ်ႉ	ၽူဝ်ႉၽႄႉယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၽူဝ်ႉၽႄႉယူႇ။
62. use	used	used	using.
ၸႂ်ႉတိုဝ်း	ၸႂ်ႉတိုဝ်းယဝ်ႉ	ၸႂ်ႉတိုဝ်းယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၸႂ်ႉတိုဝ်းယူႇ။
63. look	looked	looked	looking.
တူၺ်း	တူၺ်းယဝ်ႉ	တူၺ်းယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉတူၺ်းယူႇ။
64. collect	collected	collected	collecting.
ၵဵပ်းႁွမ်	ၵဵပ်းႁွမ်ယဝ်ႉ	ၵဵပ်းႁွမ်ယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၵဵပ်းႁွမ်ယူႇ။
65. copy	copied	copied	copying.
ၵူး	ၵူးယဝ်ႉ	ၵူးယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၵူးယူႇ။
66. cook	cooked	cooked	cooking.
ႁုင်	ႁုင်ယဝ်ႉ	ႁုင်ယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉႁုင်ယူႇ။
67. grow	grew	grown	growing.
ၽုၵ်ႇသွမ်ႈ	ၽုၵ်ႇသွမ်ႈယဝ်ႉ	ၽုၵ်ႇသွမ်ႈယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၽုၵ်ႇသွမ်ႈယူႇ။
68. try	tried	tried	trying.
ၶတ်းၸိုင်း	ၶတ်းၸိုင်းယဝ်ႉ	ၶတ်းၸိုင်းယဝ်ႉယဝ်ႉ	တိုၵ်ႉၶတ်းၸိုင်းယူႇ။
69. cry	cried	cried	crying.
ႁႆႈ	ႁႆႈယဝ်ႉ	ႁႆႈယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉႁႆႈယူႇ။

70.	weep	wept	wept	weeping.
	ႁႆႈ	ႁႆႈယဝ်ႉ	ႁႆႈယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉႁႆႈယူႇ။
71.	forget	forgot	forgotten	forgetting.
	လိုမ်း	လိုမ်းယဝ်ႉ	လိုမ်းယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉလိုမ်းယူႇ။
72.	drive	drove	driven	driving.
	ၵေႃႈၵႃး	ၵေႃႈၵႃးယဝ်ႉ	ၵေႃႈၵႃးယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၵေႃႈၵႃးယူႇ။
73.	stay	stayed	stayed	staying.
	လိုဝ်ႈသဝ်း	လိုဝ်ႈသဝ်းယဝ်ႉ	လိုဝ်ႈသဝ်းယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉလိုဝ်ႈသဝ်းယူႇ။
74.	know	knew	known	knowing.
	ႁူႉလၵ်း	ႁူႉလၵ်ႉယဝ်ႉ	ႁူႉလၵ်းယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉႁူႉလၵ်းယူႇ။
75.	draw	drew	drawn	drawing.
	တႅမ်ႈႁၢင်ႈ	တႅမ်ႈႁၢင်ႈယဝ်ႉ	တႅမ်ႈႁၢင်ႈယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉတႅမ်ႈႁၢင်ႈယူႇ။
76.	dig	dug	dug	digging.
	ၶုတ်း	ၶုတ်းယဝ်ႉ	ၶုတ်းယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၶုတ်းယူႇ။
77.	bury	buried	buried	burying.
	ၽင်	ၽင်ယဝ်ႉ	ၽင်ယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၽင်ယူႇ။
78.	choose	chose	chosen	shoosing.
	လိူၵ်ႈ	လိူၵ်ႈယဝ်ႉ	လိူၵ်ႈယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉလိူၵ်ႈယူႇ။
79.	build	built	built	building.
	ၵေႃႇသၢင်ႈ	ၵေႃႇသၢင်ႈယဝ်ႉ	ၵေႃႇသၢင်ႈယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၵေႃႇသၢင်ႇယူႇ။
80.	blow	blew	blown	blowing.
	ပဝ်ႇ	ပဝ်ႇယဝ်ႉ	ပဝ်ႇယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉပဝ်ႇယူႇ။
81.	start	started	started	starting.
	တႄႇ	တႄႇယဝ်ႉ	တႄႇယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉတႄႇယူႇ။

82.	follow	followed	followed	following.
	ၸွမ်း	ၸွမ်းယဝ်ႉ	ၸွမ်းယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၸွမ်းယူႇ။
83.	imitate	imitated	imitated	imitating.
	ယိူင်ႈ	ယိူင်ႈယဝ်ႉ	ယိူင်ႈယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉယိူင်ႈယူႇ။
84.	help	helped	helped	helping.
	ၸွႆႈ	ၸွႆႈယဝ်ႉ	ၸွႆႈယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၸွႆႈယူႇ။
85.	let	let	let	letting.
	ပွႆႇပၼ်	ပွႆႇပၼ်ယဝ်ႉ	ပွႆႇပၼ်ယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉပွႆႇပၼ်ယူႇ။
86.	kick	kicked	kicked	kicking.
	ပိတ်ႉ	ပိတ်ႉယဝ်ႉ	ပိတ်ႉယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉပိတ်ႉယူႇ။
87.	shout	shouted	shouted	shouting.
	ႁွင်ႉပဝ်ႇ	ႁွင်ႉပဝ်ႇယဝ်ႉ	ႁွင်ႉပဝ်ႇယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉႁွင်ႉပဝ်ႇယူႇ။
88.	wipe	wiped	wiped	wiping.
	ၸဵတ်ႉ	ၸဵတ်ႉယဝ်ႉ	ၸဵတ်ႉယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၸဵတ်ႉယူႇ။
89.	embrace	embraced	embraced	embracing.
	ၵွတ်ႇ	ၵွတ်ႇယဝ်ႉ	ၵွတ်ႇယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၵွတ်ႇယူႇ။
90.	lick	licked	licked	licking.
	လေး	လေးယဝ်ႉ	လေးယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉလေးယူႇ။
91.	suck	sucked	sucked	sucking.
	ၸုပ်ႇ	ၸုပ်ႇယဝ်ႉ	ၸုပ်ႇယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၸုပ်ႇယူႇ။
92.	kiss	kissed	kissed	kissing.
	ၶူမ်	ၶူမ်ယဝ်ႉ	ၶူမ်ယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၶူမ်ယူႇ။
93.	smell	smelled	smelled	smelling.
	ငိၼ်းၵႃႇ	ငိၼ်းၵႃႇယဝ်ႉ	ငိၼ်းၵႃႇယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉငိၼ်းၵႃႇယူႇ။

94. spell	spelled	spelled	spelling.
ပွင်းတူဝ်းလိၵ်ႈ	ပွင်းယဝ်ႉ	ပွင်းယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉပွင်းတူဝ်ယူႇ။
95. chew	chewed	chewed	chewing.
ၶဵဝ်ႉ	ၶဵဝ်ႉယဝ်ႉ	ၶဵဝ်ႉယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၶဵဝ်ႉယူႇ။
96. swallow	swallowed	swallowed	swallowing.
ၵိုၼ်လူင်း	ၵိုၼ်လူင်ယဝ်ႉ	ၵိုၼ်းလူင်းယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၵိုၼ်လူင်းယူႇ
97. knock	knocked	knocked	knocking.
တွႆႇ	တွႆႇယဝ်ႉ	တွႆႇယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉတွႆႇယူႇ။
98. crash	crashed	crashed	crashing.
ၸေႃႇလႃး	ၸေႃႇလႃးယဝ်ႉ	ၸေႃႇလႃးယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၸေႃႇလႃးယူႇ။
99. want	wanted	wanted	wanting.
ၶႂ်ႈလႆႈ	ၶႂ်ႈလႆႈယဝ်ႉ	ၶႂ်ႈလႆႈယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၶႂ်ႈလႆႈယူႇ။
100. need	needed	needed	needing.
လူဝ်ႇ	လူဝ်ႇယဝ်ႉ	လူဝ်ႇယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉလူဝ်ႇယူႇ။
101. end	ended	ended	ending.
သုတ်း	သုတ်းယဝ်ႉ	သုတ်းယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉသုတ်းယူႇ။
102. remember	remembered	remembered	remembering.
တွင်းလႆႈ	တွင်းလႆႈယဝ်ႉ	တွင်းလႆႈယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉတွင်းလႆႈယူႇ။
103. miss	missed	missed	missing.
ၵႂ်ထိုင်	ၵႂ်ထိုင်ယဝ်ႉ	ၵႂ်ထိုင်ယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၵႂ်ထိုင်ယူႇ။
104. taste	tasted	tasted	tasting.
လိမ်းတူၺ်း	လိမ်းတူၺ်းယဝ်ႉ	လိမ်းယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉလိမ်းတူၺ်းယူႇ။
105. console	consoled	consoled	consoling.
ၶေႃး	ၶေႃးယဝ်ႉ	ၶေႃးယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၶေႃးယူႇ။

106. hang	hung	hung	hanging.
ႁွႆႈ	ႁွႆႈယဝ်ႉ	ႁွႆႈယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉႁွႆႈယူႇ။
107. hit	hit	hit	hitting.
ထုပ်ႉ	ထုပ်ႉယဝ်ႉ	ထုပ်ႉယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉထုပ်ႉယူႇ။
108. hold	held	held	holding.
ယိပ်း	ယိပ်းယဝ်ႉ	ယိပ်းယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉယိပ်းယူႇ။
109. hurt	hurt	hurt	hurting.
ၸဵပ်း	ၸဵပ်းယဝ်ႉ	ၸဵပ်းယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၸဵပ်းယူႇ။
110. lead	led	led	leading.
ၵွၼ်ၵၢဝ်	ၵွၼ်ၵၢဝ်ယဝ်ႉ	ယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၵွၼ်ၵၢဝ်ယူႇ။
111. lift	lifted	lifted	lifting.
ယုၵ်း	ယုၵ်းယဝ်ႉ	ယုၵ်းယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉယုၵ်းယူႇ။
112. meet	met	met	meeting.
ႁူပ်ႉထူပ်း	ႁူပ်ႉထူပ်းယဝ်ႉ	ႁူပ်ႉထူပ်ႉယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉႁူပ်းထူပ်းယူႇ။
113. fall	fell	fallen	falling.
တူၵ်း	တူၵ်းယဝ်ႉ	တူၵ်းယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉတူၵ်းယူႇ။
114. light	lit	lit	lighting.
လပ်းၾႆး	လပ်းၾႆးယဝ်ႉ	ယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉလပ်းၾႆးယူႇ။
115. quit	quit	quit	quitting.
ပွႆႇပႅတ်ႈ	ပွႆႇပႅတ်ႈယဝ်ႉ	ပွႆႇပႅတ်ႈယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉပွႆႇပႅတ်ႈယူႇ။
116. rid	rid	rid	ridding.
ယႃႉပႅတ်ႈ	ယႃႉပႅတ်ႈယဝ်ႉ	ယႃႉယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉယႃႉပႅတ်ႈယူႇ။
117. set	set	set	setting.
ၵၢင်ဝၼ်းတူၵ်း	တူၵ်းယဝ်ႉ	တူၵ်းယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉတူၵ်းယူႇ။

118. sew	sewed	sewed	sewing.
ယဵပ်ႉ	ယဵပ်ႉယဝ်ႉ	ယဵပ်ႉယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉယဵပ်ႉယူႇ။
119. shake	shook	shaken	shaking.
ၶွၼ်း	ၶွၼ်းယဝ်ႉ	ၶွၼ်းယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၶွၼ်းယူႇ။
120. sink	sank	sunk	sinking.
လူမ်	လူမ်ယဝ်ႉ	လူမ်ယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉလူမ်ယူႇ။
121. sow	sowed	sown	sowing.
ၽုၵ်ႇ	ၽုၵ်ႇယဝ်ႉ	ၽုၵ်ႇယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၽုၵ်ႇယူႇ။
122. check	checked	checked	checking.
ထႅတ်ႈ	ထႅတ်ႈယဝ်ႉ	ထႅတ်ႈယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉထႅတ်ႈယူႇ။
123. pray	prayed	prayed	praying.
ယွၼ်းသူး	ယွၼ်းသူးယဝ်ႉ	ယွၼ်းသူးယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉယွၼ်းသူးယူႇ။
124. pretend	pretended	pretended	pretending.
ႁဵတ်းၵႅင်ႈ	ႁဵတ်းၵႅင်ႈယဝ်ႉ	ႁဵတ်းၵႅင်ႈယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉႁဵတ်းၵႅင်ႈယူႇ။
125. move	moved	moved	moving.
တူင်ႉၶၢႆႉ	တူင်ႉၶၢႆႉယဝ်ႉ	တူင်ႉၶၢႆႉယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉတူင်ႉၶၢႆႉယူႇ။
126. chase	chased	chased	chasing.
လမ်း	လမ်းယဝ်ႉ	လမ်းယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉလမ်းယူႇ။
127. persuade	persuaded	persuaded	persuading.
ၵူႈလဵပ်း	ၵူႈလဵပ်းယဝ်ႉ	ၵူႈလဵပ်းယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၵူႈလဵပ်းယူႇ။
128. seek	sought	sought	seeking.
သွၵ်ႈႁႃ	သွၵ်ႈႁႃယဝ်ႉ	သွၵ်ႈႁႃယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉသွၵ်ႈႁႃယူႇ။
129. examine	examined	examined	examining.
ထတ်းသၢင်ႈ	ထတ်းသၢင်ႈယဝ်ႉ	ထတ်းသၢင်ႈယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉထတ်းသၢင်ႈယူ

130.	paint	painted	painted	painting.
	ယွမ်ႉသီ	ယွမ်းသီယဝ်ႉ	ယွမ်းသီယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉယွမ်ႉသီယူႇ။
131.	change	changed	changed	changing.
	လႅၵ်ႈလၢႆႈ	လႅၵ်ႈလၢႆႈယဝ်ႉ	လႅၵ်ႈလၢႆႈယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉလႅၵ်ႈလၢႆႈယူႇ။
132.	contact	contacted	contacted	contacting.
	ၵပ်းသိုပ်ႇ	ၵပ်းသိုပ်ႇယဝ်ႉ	ၵပ်းသိုပ်ႇယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၵပ်းသိုပ်ႇယူႇ။
133.	drop	dropped	dropped	dropping.
	ယွတ်ႇ	ယွတ်ႇယဝ်ႉ	ယွတ်ႇယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉယွတ်ႇယူႇ။
134.	tease	teased	teased	teasing.
	ယွၵ်ႇ	ယွၵ်ႇယဝ်ႉ	ယွၵ်ႇယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉယွၵ်ႇယူႇ။
135.	accuse	accused	accused	accusing.
	ၼၶႄး	ၼၶႄးယဝ်ႉ	ၼၶႄးယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၼၶႄးယူႇ။
136.	obey	obeyed	obeyed	obeying.
	ၵဝ်ၵႂၢမ်း	ၵဝ်ၵႂၢမ်းယဝ်ႉ	ၵဝ်ၵႂၢမ်းယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၵဝ်ၵႂၢမ်းယူႇ။
137.	punish	punished	punished	punishing.
	ပၼ်တၢမ်ႇ	ပၼ်တၢမ်ႇယဝ်ႉ	ပၼ်တၢမ်ႇယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉပၼ်တၢမ်ႇယူႇ။
138.	scold	scolded	scolded	scolding.
	လႃႇ	လႃႇယဝ်ႉ	လႃႇယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉလႃႇယူႇ။
139.	expel	expelled	expelled	expelling.
	လိုပ်ႈဢွၵ်ႇ	လိုပ်ႈဢွၵ်ႇယဝ်ႉ	လိုပ်ႈဢွၵ်ႇယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉလိုပ်ႈဢွၵ်ႇယူႇ
140.	invite	invited	invited	inviting.
	ၽိတ်ႈမွၵ်ႇ	ၽိတ်ႈမွၵ်ႇယဝ်ႉ	ၽိတ်ႈမွၵ်ႇယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၽိတ်ႈမွၵ်ႇယူႇ
141.	publish	published	published	publishing.
	ပေႃႉဢွၵ်ႇ	ပေႃႉဢွၵ်ႇယဝ်ႉ	ပေႃႉဢွၵ်ႇယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉပေႃႉဢွၵ်ႇယူႇ

142. answer	answered	answered	answering.
တွပ်ႇ	တွပ်ႇယဝ်ႉ	တွပ်ႇယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉတွပ်ႇယူႇ။
143. ask	asked	asked	asking.
ထၢမ်	ထၢမ်ယဝ်ႉ	ထၢမ်ယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉထၢမ်ယူႇ။
144. destroy	destroyed	destroyed	destroying.
ယႃႉ	ယႃႉယဝ်ႉ	ယႃႉယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉယႃႉယူႇ။
145. consider	considered	considered	considering.
ဝူၼ်ႉ	ဝူၼ်ႉယဝ်ႉ	ဝူၼ်ႉယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉဝူၼ်ႉယူႇ။
146. call	called	called	calling.
ႁွင်ႉလိုဝ်ႈ	ႁွင်ႉလိုဝ်ႈယဝ်ႉ	ႁွင်ႉလိုဝ်ႈယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉႁွင်ႉလိုဝ်ႈယူႇ။
147. found	founded	founded	founding.
ပူၵ်းတင်ႈ	ပူၵ်းတင်ႈယဝ်ႉ	ပူၵ်းတင်ႈယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉပူၵ်းတင်ႈယူႇ။
148. adore	adored	adored	adoring.
ႁၵ်ႉႁွမ်	ႁၵ်ႉႁွမ်ယဝ်ႉ	ႁၵ်ႉႁွမ်ယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉႁၵ်ႉႁွမ်ယူႇ။
149. forbid	forbade	forbidden	forbidding.
ႁၢမ်ႈသီး	ႁၢမ်ႈသီးယဝ်ႉ	ႁၢမ်ႈသီးယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉႁၢမ်ႈသီးယူႇ။
150. wear	wore	worn	wearing.
ၼုင်ႈ	ၼုင်ႈယဝ်ႉ	ၼုင်ႈယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၼုင်ႈယူႇ။
151. pull	pulled	pulled	pulling.
လၼ်	လၼ်ယဝ်ႉ	လၼ်ယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉလၼ်ယူႇ။
152. push	pushed	pushed	pushing.
ၵီး	ၵီးယဝ်ႉ	ၵီးယဝ်ႉယဝ်ႈ	တိုၵ်ႉၵီးယူႇ။
153. compensate	compensated	compensated	+
သႂ်ႈတႅၼ်း	သႂ်ႈတႅၼ်းယဝ်ႉ	သႂ်ႈတႅၼ်းယဝ်ႉယဝ်ႈ။	

(3) Simple Future Tense (ခၢဝ်းယၢမ်းမ့ူဝ်းခ့ၠ)

Positive	*Negative*	*Question*
ခ့ၠလၢတ်ႏယူၣ်း"	ခ့ၠသၢၣ်ခတ်း	ခ့ၠထၢမ်
I will have	I will not have	Will I have ?
ဂဝ်တေမီး	ဂဝ်တေဢမ်ႇမီး	လွၚ်ႇဂဝ်တေမီး
You will have	you will not have	Will you have ?
မ့ၣ်းတေမီး	မ့ၣ်းတေဢမ်ႇမီး	လွၚ်ႇမ့ၣ်းတေမီး
We will have	we wil not have	Will we have ?
ၡဝ်းတေမီး	ၡဝ်းတေဢမ်ႇမီး	လွၚ်ႇၡဝ်းတေမီး
They will have	they will not have	Will they have?
ခဝ်တေမီး	ခဝ်တေဢမ်ႇမီး	လွၚ်ႇခဝ်တေမီး
He will have	he will not have	Will he have ?
မၣ်းလၢံးတေမီး	မၣ်းလၢံးတေဢမ်ႇမီး	လွၚ်ႇမၣ်းတေမီး
She will have	she will not have	Will she have ?
မၣ်းခၚေၚ်းတေမီး	မၣ်းခၚေၚ်းတေဢမ်ႇမီး	လွၚ်ႇခၚေၚ်းတေမီး
It will have	it will not have	Will it have ?
ခခေၚ်ႋတေမီး	ခခေၚ်ႋတေဢမ်ႇမီး	လွၚ်ႇခခေၚ်ႋတေမီး

** မံၢတွၚ်း ** တီႏဢၣ်ပ်ၢၣ်ခ့ၠသၢၣ်ခတ်းဢၣ်ပ်ၢၣ်တူဝ်(will have)
ခခေၚ်ႋတူဝ်ပွတ်းမၣ်းလ့ၚ်ႋ(won't have) ခၣ်ဂ့ၠလံႏယူႇၡ့ၠဢေ့ၠ။

Example (ပိူင်တ်ဂ်ႈမခ်း)

1. I will have a car next year. ဂဝ်တေမိးဂျုးပိခေျုႈမျုး။
   I will not have a problem. ဂဝ်တေဘာမ်ႇမိးပခ်ရျု။
   Will you have a lot of money ? လွင်ႇမွ်းမိးငိုခ်းခမ်ရျုႉ။
2. You will have a child next week. မွ်းတေမိးလုဂ်ႈဘွခ်ႇဝူင်ႈခေျုႈ။
   You won't have a body. မွ်းတေဘာမ်ႇမိးလုဂ်ႈလဝ်းဘွခ်ႇ။
   Will you have dinner with me? လွင်ႇမွ်းတေဂိခ်ခဝ်ႈခမ်ႈလွမ်းဂဝ်။
3. We will have a meeting here. ရဝ်းတေမိးပါင်ဂုမ်တိႈခ်ႉဘိူဝ်ႈ။
   We won't have debate this year. ရဝ်းတေဘာမ်ႇမိးပါင်ထိင်ဂခ်ပိခ်ႉ။
   Will we have exam again ? လွင်ႇရဝ်းတေမိးပါင်တွပ်ႇလိဂ်ႈထိင်ႈ။
4. They will have a good teacher. ခဝ်တေမိးမေျသွခ်လိဂေျႉခိုင်ႈ။
   They won't have a bad teacher. ခဝ်တေဘာမ်ႇမိးမေျသွခ်ဘာမ်ႇလိ။
   Will they have a conference? လွင်ႇခဝ်တေမိးပါင်ဂုမ်လူင်။
5. He will have an accident. မခ်းလဝ်းတေလါင်ႈပိခ်သေလွင်ႈ"။
   He will not have a trouble. မခ်းလဝ်းတေဘာမ်ႇမိးလွင်ႈသုဂ်ႉလွိ။
   Will he have a house ? လွင်ႇမခ်းလဝ်းတေမိးရှူခ်း။
6. She will have a lover. မခ်းခေါင်းတေမိးဂေျႉရျဂ်ႉဘိူဝ်ႈ။
   She will not have a tutor. မခ်းခေါင်းတေဘာမ်ႇမိးမေျသွခ်။
   Will she have a father? လွင်ႇမခ်းခေါင်းတေမိးပေျုႈ။
7. It will have a big cave there. တိႈခခ်ႉတေမိးထမ်ႈလူင်ဘိူဝ်ႈ။
   It won't have a stream. ခခ်ႉတေဘာမ်ႇမိးခမ်ႉရှွင်ႈဘွခ်ႇ။
   Will it have a way ? လွင်ႇခခ်ႉတေမိးလွဂ်ႈလဝ်းမခ်း။

HELPING VERBS (ၸွႆႈသၢင်ႈ)

shall	တေ
should	ၵိုင်ႇလီ – ထုၵ်ႇလီ
will	တေ
would	ၵိုင်ႇလီ – ထုၵ်ႇလီ
can	ႁဵတ်း/ပဵၼ်လႆႈ
could	ႁဵတ်းလႆႈယဝ်ႉ
may	တေပဵၼ်
might	လႅပ်းပဵၼ်ယဝ်ႉ
must	တေလႆႈႁဵတ်း
ought to	ၵိုင်ႇလီ – ထုၵ်ႇလီ
use to	ယၢမ်ႈ

Helping - Verbs	be + Noun
	be + Adjective
	have
	v1
	be + v1 + ing
	have + v3

1. I shall meet you someday. ၵဝ်တေထူပ်းမႂ်းယူႇသေဝၼ်းဝၼ်း။
2. We shall learn English ႁဝ်းတေလဵပ်ႈႁဵၼ်းဢင်းၵိတ်ႉ။
3. I should get up early. ၵဝ်ထုၵ်ႇလီလုၵ်ႉၸဝ်ႉၸဝ်ႉ။
4. He will come here today. မၼ်းၸဝ်ႈတေမႃးတီႈၼႆႈမိူဝ်ႈၼႆႉ။
5. They would like to attempt it. ၶဝ်ၶိုင်ႇလီၶတ်းၸႂ်ၵူဝ်ႈၼၼ်ႉ။

(1)Helping Verbs + be +Noun

Example:

1. He **can be** Jai Kham Hseng. မၼ်းၸဝ်ႈပဵၼ်ၸဝ်ႈၶမ်းသႅင်ၵူဝ်ႈ။
2. He **can not be** our teacher. မၼ်းၸဝ်ႈဢမ်ႇပဵၼ်လႆႈမေႃသွၼ်ႁဝ်း။
3. They **can be** workers. ၶဝ်ပဵၼ်ၵူၼ်းႁဵတ်းၵၢၼ်ၵူဝ်ႈ။
4. We **should be** soldiers. ႁဝ်းထုၵ်ႇလီပဵၼ်လုၵ်ႈသိုၵ်းယဝ်ႉ။
5. They **shouldn't be** beggars. ၶဝ်ဢမ်ႇၶိုင်ႇလီပဵၼ်ၵူၼ်းယွၼ်း။

(2)Helping Verbs + be +adjective

Example:

1. We **must be** honest. ႁဝ်းတေလႆႈသိုဝ်ႈယူဝ်းယဝ်ႉ။
2. Kham Hseng **must be** early. ၶမ်းသႅင်တေလႆႈၸဝ်ႉၸဝ်ႉၵူဝ်ႈ။
3. They **must be** clever. ၶဝ်တေလႆႈလၵ်ႉလႅမ်ၵူဝ်ႈ။
4. You **must be** polite. မႂ်းတေလႆႈယႅၶ်ႇငေႈၵူဝ်ႈ။
5. She **must be** kind. မၼ်းၶေႃင်းတေလႆႈၸႂ်လီၵူဝ်ႈ။
6. They **must not be** rude. ၶဝ်တေဢမ်ႇလႆႈလိူင်းႁၢႆႉ။

(3)Helping Verbs + have

Example:

1. I ought to have a television. ၵဝ်ထုၵ်ႇလီမီးထီႇဝီႇၵၢၼ်ၶိုင်ႈၵူဝ်ႈ။
2. Jai Kham Hseng will have a friend in this town.
ၸႆၢးၶမ်းသႅင်တေမီးဝႆႉၵူလွၵ်းၵေႃႉ ၵေႃႉၶိုင်ႈယဝ်ႉၶွင်းဝဵင်းၼႆႉ။

(4) **Helping Verbs + V1**

Example:

1. We can play under the school.ႁဝ်းလဵၼ်ႈတႂ်ႈႁူင်းႁဵၼ်းလႆႈၵူဝ်ႈ။
2. You should drink milk every morning.
မႂ်းထုၵ်ႇလီၵိၼ်ၶမ်ႉၶူမ်းႁူႈၶႂ်ၵူဝ်ႈ။
3. I can see you in the class room every day.
ၵဝ်ႁၼ်သူၶႂ်းႁွင်ႉသွၼ်လိၵ်ႈႁူႈဝၼ်းၵူဝ်ႈ။
4. They can play the guitar very well.
ၶဝ်မေႃလဵၼ်ႈတိင်ႇလီလီၵူဝ်ႈ။
5. He shouldn't drink alcohol. မၼ်းလႆႈၵမ်ႇထုၵ်ႇလီၵိၼ်လဝ်ႈ။
6. She should think what happened.
မၼ်းၶေႃင်းၵိုင်ႇလီဝူၼ်ႉၵူဝ်ႈပဵၼ်သင်ၵေႃႈ။
7. You shouldn't decide it at once.
မႂ်းၵမ်ႇထုၵ်ႇလီတဵၵ်းတတ်းၵမ်းလဵဝ်။
8. You shouldn't believe them. မႂ်းၵမ်ႇထုၵ်ႇလီယုမ်ႇၶဝ်။

(5) **Helping Verbs + be+ V1+ ing**

Example:

1. Mother will be cooking rice in the kitchen.
   ဢမႄႈတေႁုင်ၶဝ်ႈၶင်ႈသွင်ႇၾႆးယဝ်ႉ။
2. We ought to be reading English Newspaper every day.
   ႁဝ်းထုၵ်ႇလီဢၢၼ်ႇၶၢဝ်ႇဢင်းၵိတ်ႉၵူႈဝၼ်းယဝ်ႉ။
3. All the children will be attending English Class tomorrow.
   လုၵ်ႈဢွၼ်ႇၶဝ်တင်းမူတ်းတေၶိုၼ်ႈလိၵ်ႈဢင်းၵိတ်းယဝ်ႉမိူဝ်ႈၽုၵ်ႈ။
4. I will be leaving Hsipaw next month.
   ၵဝ်တေၽၢတ်ႇယၢၼ်သီႇပေႃႉယဝ်ႉလိူၼ်ၼႃႈ။
5. Ying Zarm Horm will be getting married in Winter.
   ယိင်းၸၢမ်ႁွမ်တေဢဝ်ၽူဝ်ၶိူင်းယဝ်ႉၶၢဝ်ႈၼၢဝ်းၵတ်း။
6. Jai Lao ought to be learning foreign Language.
   ၸႆၢးလၢဝ်ထုၵ်ႇလီလဵပ်ႈႁဵၼ်းၽႃႇသႃႇၵႂၢမ်းလၢတ်ႈၶွၼ်ႇမိူင်းယဝ်ႉ။
7. It will be raining cats and dogs this evening.
   ႁူဝ်ၶမ်ႈၼႆႉတေတူၵ်းၽုၼ်ႉယူႇၽုၼ်ႉလူင်ယဝ်ႉ။

(6) **Helping Verbs + have + V3**

Example:

1. We ought to have studied English.
   ႁဝ်းၵိုင်ႈလီလဵပ်ႈႁဵၼ်းဢင်းၵိတ်ႉယဝ်ႉယဝ်ႈ။
2. The students can have learnt the English.
   လုၵ်ႈႁဵၼ်းၶဝ်တေႁဵၼ်းဢင်းၵိတ်ႉယဝ်ႉယဝ်ႈ။

OTHER VERBS (သၢင်ႈမင်လိူဝ်း)

1. (be) able to	ပဵၼ်လႆႈ
2. (be) about to	ၸမ်တေ/ၵၢင်ႈတေ
3. (be) going to	တိုၼ်းတေ
4. (be) to	တေ
5. (have) to	တေလႆႈ
6. want to	ၶႂ်ႈပဵၼ်
7. want + obj + to	ၶႂ်ႈႁႂ်ႈပဵၼ်
8. let + obj + v1	ၶႂၢင်းပၼ်ႁႂ်ႈပဵၼ်
9. make +obj +v1/adj	ၶႂၢင်း/ႁဵတ်းႁႂ်ႈ/ပဵၼ်
10. seem to	မိူၼ်ႁၢင်ႈ/လႅပ်ႈတေ
11. dare to	ႁတ်း
12. need to	လူဝ်ႇ

1. **(be) able to** - ပဵၼ်လႆႈ

Example:

1. I am able to be a teacher. ၵဝ်ပဵၼ်လႆႈမေႃသွၼ်ႁေႃႉၶိုင်ႈၵူဝ်ႈ။
2. He is able to be clever. မၼ်းၵေႃႈပဵၼ်ၵူၼ်းလႅၵ်ႈလႅမ်ၵူဝ်ႈ။
3. They are able to live here. ၶဝ်ယူႇတီႈၼႆႉလႆႈၵူဝ်ႈ။
4. We are able to learn English. ႁဝ်းလႅပ်ႈႁဵၼ်းၵၢင်းၵိတ်ႉလႆႈၵူဝ်ႈ။
5. I was able to speak English. ၵဝ်လၢတ်ႈၵႂၢမ်းၵၢင်းၵိတ်ႉလႆႈယဝ်ႉ။
6. You were able to work there. မႂ်းႁဵတ်းၵၢၼ်တီႈၼၼ်ႈလႆႈယဝ်ႉ။

7. We were able to study all subjects.
ၦဝ်းလိ်ပ်ႇၦ်ခ်းဂူႇၯျေ့သျု့လိႇယဝ်.။
8. We shall be able to attend the University next year.
ၦဝ်းတေခိုခ်ႇလခ်.လွမ်လိႇယဝ်.ပိတေမျး။
9. She will be able to help them. မခ်းခဒေါင်းတေလွိႇခဝ်လိႇယဝ်.။
10. They will be able to control their mind.
ခဝ်တေထိင်းလို်ခဝ်လိႇယဝ်.။

2. **(be) about to -** လမ်တေ/အာင်ႇတေ

Example:

1. I am about to take a bath. ဂဝ်ချုႇလမ်တေအာပ့်ခမေ.ယဝ်.။
2. I am not about to explain. ဂဝ်အာင်ႇတေအာမ့်သပ်းလ်င်းယဝ်.။
3. Are you about to say ? မွိုးအာင်ႇတေဝုႇၦု.။
4. You are about to sleep. သူလမ်တေငဝ်ခွခ်းယဝ်.။
5. You are not about to walk. သူအာင်ႇတေပ့်တာင်းအာမ့်လို်ႇ။
6. Are you about to have coffee? သူတေအာင်ႇဂိခ်ရေျ့ဖျိ့ၦု.။
7. We are about to watch movie. ၦဝ်းအာင်ႇတေတူလျုံးငဝ်းတူင်.ယဝ်.။
8. They are about to cry. ခဝ်လမ်တေၦ်ႇယဝ်.။
9. He is about to leave. မခ်းလ်ုံးလမ်တေဂု့ယဝ်.။
10. She isn't about to go. မခ်းခဒေါင်းအာင်ႇတေဂု့အာမ့်လိုဝ်ႇ။
11. It is about to rain. ၯူခ်လမ်တေတူဂ်းယဝ်.။

3.(be) going to - တိုၼ်းတေ

Example:

1. I am going to be a soldier. ၵဝ်တိုၼ်းတေပဵၼ်လုၵ်ႈသိုၵ်းယဝ်ႉ။
2. I am not going to be a doctor. ၵဝ်တိုၼ်းတေဢမ်ႇႁဵတ်းမေႃယႃယဝ်ႉ
3. Are you going play tennis? မႂ်းတိုၼ်းတေလဵၼ်ႈ tennis ႁႃႉ။
4. You are going to work. မႂ်းတိုၼ်းတေႁဵတ်းၵၢၼ်ယဝ်ႉ။
5. You aren't going to stay. မႂ်းတိုၼ်းတေဢမ်ႇယူႇယဝ်ႉ။
6. We are going to paint our monastery this year.
   ႁဝ်းတိုၼ်းတေတႃးသီဝတ်ႉႁဝ်းယဝ်ႉပီၼႆႉ။
7. We aren't going to stay in Thailand after examination.
   ႁဝ်းတိုၼ်းတေဢမ်ႇယူႇမိူင်းထႆးယဝ်ႉဝႆႉတွပ်ႇလိၵ်ႈယဝ်ႉ။
8. Are they going to play football on Monday afternoon ?
   လွင်ႈၶဝ်တေလဵၼ်ႈမၢၵ်ႇၶင်ဝၼ်းၸၼ်ဝၢႆးဝၼ်း။
9. They are going to repair their house.
   ၶဝ်တိုၼ်းတေၶိုၼ်းမေးႁိူၼ်းၶဝ်ယဝ်ႉ
10. This girl was going to be beautiful.
    ယိင်းၵေႃႉၼႆႉတိုၼ်းတေႁၢင်ႈလီဝႆႉယဝ်ႉ။
11. They are going to have much money in this village.
    ၶဝ်တိုၼ်းတေမီးငိုၼ်းၼမ်ယဝ်ႉၼႂ်းဝၢၼ်ႈၼႆႉ။
12. We were going to go Mandalay on Saturday.
    ႁဝ်းတိုၼ်းတေၵႂႃႇမၢၼ်းတလေးယဝ်ႈဝၼ်းသဝ်။

4.**(be) to** - တေ

Example:

1. I am to learn English. ၵဝ်တေလဵပ်ႈႁဵၼ်းဢင်းၵိတ်ႉ။
2. He was to go to market. မၼ်းၶဝ်းတေၵႂႃႇၵၢတ်ႇယဝ်ႉ။

5. **(have) to** - တေလႆႈ

Example:

1. I have to read a lot. ၵဝ်တေလႆႈဢၢၼ်ႇလိၵ်ႈၼမ်ၼမ်။
2. They have to work hard. ၶဝ်တေလႆႈႁဵတ်းၵၢၼ်ႁႅင်းၵိုဝ်ႈ။
3. He has to study for exam. မၼ်းၶဝ်းတေလႆႈလဵပ်ႈႁဵၼ်းတႃႇတွပ်ႇ
4. She has to come early. မၼ်းၼၢင်းလုၵ်ႇမႃးၸဝ်ႉၸဝ်ႉၵိုဝ်ႈ။
5. He had to be angry yesterday. မၼ်းၶဝ်းတေၸႂ်လႆႈၵိုတ်းယဝ်ႉမိူဝ်ႈဝႃး။
6. They had to go to Yangon. ၶဝ်တေလႆႈၵႂႃႇတႃႈၵုင်ႈယဝ်ႉ။
7. She wll have to have a daughter. မၼ်းၼၢင်းတေလႆႈမီးလုၵ်ႈယိင်းယဝ်ႉ။
8. They will have to write English. ၶဝ်တေလႆႈတႅမ်ႈဢင်းၵိတ်းယဝ်ႉ။

6.want to - ၶႂ်ႈပဵၼ်

Example:

1. I want to be a pilot. ၵဝ်ၶႂ်ႈပဵၼ်ၵူၼ်းၶၢႆႈႁိူဝ်းမိၼ်။
2. I don't want to be a doctor. ၵဝ်ဢမ်ႇၶႂ်ႈပဵၼ်တွၵ်ႉတိူဝ်ႇ။
3. Do you want to be a tutor ? ၸွင်ႇမႂ်းၶႂ်ႈပဵၼ်ၶူးသွၼ်ၶေႃႉၵိုင်ႈ။

2. He wants to have a big house. မၼ်းၶႂ်ႈမီးႁိူၼ်းလူင်လင်ၼိုင်ႈ။
3. He doesn't want to have many people in the living room.
မၼ်းဢမ်ႇၶႂ်ႈႁႂ်ႈမီးၵူၼ်းၼမ်ၼႂ်းႁွင်ႈသဝ်း။
4. She wanted to be happy.
မၼ်းၼၢင်းၶႂ်ႈမူၼ်ႈသိူဝ်းဝႆႉယဝ်ႉ။
5. He wanted to live in Shan State forever.
မၼ်းၶႂ်ႈယူႇမိူင်းတႆးတေႃႇလူဝ်ႈယဝ်ႉ။
6. They will want to visit Inlay late in Shan State.
ၶဝ်တေၶႂ်ႈၵႅဝ်ႇၼလႇၶႂင်ၵၢင်းလေးၶွင်းလိူင်ႈတႆးယဝ်ႉ။
7. We will want to take a rest here.
ႁဝ်းတေၶႂ်ႈလိူဝ်ႈယင်ႉတီႈၼႆႈယဝ်ႉ။

7. want +obj + to
ၶႂ်ႈႁႂ်ႈပဵၼ်

Example:
1. She wants me to be a merchant.
မၼ်းၼၢင်းၶႂ်ႈႁႂ်ႈၵဝ်ပဵၼ်ၵူၼ်းၵႃႉၵေႃႉၼိုင်ႈ။
2. She doesn't want him to be hooligan.
မၼ်းၼၢင်းဢမ်ႇၶႂ်ႈႁႂ်ႈမၼ်းၸၢႆးပဵၼ်ၵူၼ်းၸႃႉ။
3. I wanted you to be a rich man in this country.
ၵဝ်ၶႂ်ႈႁႂ်ႈမႂ်းပဵၼ်ၵူၼ်းမၢၵ်ႈမီးလူင်ၵေႃႉၼိုင်ႈၼႂ်းမိူင်းၼႆႉ။
4. We don't want you to be a poor person.
ႁဝ်းဢမ်ႇၶႂ်ႈႁႂ်ႈမႂ်းပဵၼ်ၵူၼ်းၽၢၼ်ၵေႃႉၼိုင်ႈ။

5. Do we want him to be a gambler ?
   လွင်ႉႁဝ်းၶႂ်ႈႁႂ်ႈမၼ်းလဵၼ်ႈပဵၼ်ၵူၼ်းတေႃႉလွင်း။
6. They wanted her to married with someone.
   ၶဝ်ၶႂ်ႈႁႂ်ႈမၼ်းၼၢင်းဢဝ်ႇၶေႃႈႁူၼ်းလွမ်းသေၵေႃႉၵေႃႉယဝ်ႉ။
7. They did not want me to live alone in dark.
   ၶဝ်ဢမ်ႇၶႂ်ႈႁႂ်ႈၵဝ်ယူႇၶိုင်းလပ်းသိင်ႇၵေႃႉလဵဝ်။
8. I will want them to read all the books.
   ၵဝ်တေၶႂ်ႈႁႂ်ႈၶဝ်လူဢၼ်ႇပပ်ႉလိၵ်ႈတင်းမူတ်းယဝ်ႉ။
9 They will want me to learn Foreign Language.
   ၶဝ်တေၶႂ်ႈႁႂ်ႈၵဝ်လဵပ်ႈႁဵၼ်းၽႃႇသႃႇၵႂၢမ်းလၢတ်ႈၼွၵ်ႈမိူင်းယဝ်ႉ။

8. Let + obj + V1
ၸၢင်ႉပၼ်ႁႂ်ႈပဵၼ်

Example:

1. I let you go home early today. ၵဝ်ပၼ်သူမိူဝ်းႁိူၼ်းလဝ်ႉ" မိူဝ်ႈၼႆႉ။
2. I don't let you talk here. ၵဝ်ဢမ်ႇပၼ်ၸၢင်ႉႁႂ်ႈသူလၢတ်ႈတီႈၼႆႈ။
3. The teacher lets me go. မေႃသွၼ်ၸၢင်ႉပၼ်ႁႂ်ႈၵဝ်ၵႂႃႇ။
4. Mother lets her son sleep. ဢမႄႈၸၢင်ႉပၼ်ႁႂ်ႈလုၵ်ႈၸၢႆးမၼ်းၼွၼ်း။
5. She lets me love her. မၼ်းၼၢင်းၸၢင်ႉပၼ်ၵဝ်ႁၵ်ႉမၼ်းယဝ်ႉ
6. He lets his friend speak. မၼ်းၸၢႆးၸၢင်ႉပၼ်တေႃးၵေႃႉမၼ်းလၢတ်ႈ။
7. They don't let me go alone. ၶဝ်ဢမ်ႇၸၢင်ႉပၼ်ၵဝ်ၵႂႃႇၵေႃႉလဵဝ်။

9. make + obj + V1/ adj
ၶၢင်ႉ/ႁဵတ်းႁႂ်ႈ/ပဵၼ်

Example:

1. Jai Kham Lu makes the baby cry.
ၸၢႆးၶမ်းလူႇႁဵတ်းႁႂ်ႈလုၵ်ႈဢွၼ်ႇႁႆႈ။
2. My friend makes me happy. ၵူလ်းၵေႃႉႁဝ်ႁဵတ်းႁႂ်ႈႁဝ်သိုဝ်း။
3. The love movies make us sad. လိူင်းတၢင်းႁၵ်ႉႁဵတ်းႁႂ်ႈႁဝ်းၶေႃးၶူမ်။
4. The good books made the people clever.
ပပ်ႉလိၵ်ႈလီႁဵတ်းႁႂ်ႈၵူၼ်းလႅတ်းသႅဝ်းယဝ်ႉ။
5. The teacher will make Nang Zarm Horm buy a car.
မေႃသွၼ်တေႁဵတ်းႁႂ်ႈၼၢင်းၸၢမ်ႁွမ်သိုဝ်ႉၵႃးလမ်းၼိုင်ႈယဝ်ႉ။
6. Thinking too much will make you crazy.
ဝူၼ်ႉၼမ်ႉၼႄႉတေႁဵတ်းႁႂ်ႈမူၼ်းယွင်ႇယဝ်ႉ။

10. seem to - မိူၼ်ႁၢင်ႈ/ လႅပ်ႈတေ

Example:

1. He seems to be in Shan State. မၼ်းၸၢႆးမိူၼ်ႁၢင်ႈမီးမိူင်းတႆးၵိူဝ်ႈ။
2. They seem to go to Thailand. ၶဝ်မိူၼ်ႁၢင်ႈၵႂႃႇမိူင်းထႆးယဝ်ႉ။
3. Ying Hseng Lao seems beautiful in our village.
ယိင်းသႅင်လၢဝ်မိူၼ်ႁၢင်ႈလဝ်းလီဝႆႉၼႂ်းဝၢၼ်ႈႁဝ်း။
4. Jai Hsai Khur seemed to have many girl-friends.
ၸၢႆးသၢႆၶိူဝ်းမိူၼ်ႁၢင်ႈမီးလူႉၼမ်ဝႆႉယဝ်ႉ။
5. She seemed to have a husband. မၼ်းၼၢင်းလႅပ်ႈတေမီးၽူဝ်ဝႆႉယဝ်ႉ။

11. dare to - ႁတ်း

Example:

1. I dare to say it. ၵဝ်ႁတ်းဝႃႈၵိူဝ်ႈၼၼ်ႉ။
2. I don't dare to see her. ၵဝ်ၵႃမ်ႉႁတ်းတူၺ်းမၼ်းၼၢင်း။
3. Do you dare to come here ? လွင်ႈမႂ်းႁတ်းမႃးတီႈၼႆႉႁႃႉ။
4. You dare to call her at night. မႂ်းႁတ်းႁွင်ႉမၼ်းၼၢင်းၵၢင်ၶိုၼ်း။
5. You don't dare to scold them. မႂ်းၵႃမ်ႉႁတ်းထႃႉလႃႈၶဝ်။
6. He dares to decide that. မၼ်းၸၢႆးႁတ်းတႅပ်းတတ်းလွင်ႈၼၼ်ႉ
7. She doesn't dare to explain. မၼ်းၼၢင်းၵႃမ်ႉႁတ်းသပ်းလႅင်းၼႄ။
8. We dared to walk in the dark. ႁဝ်းႁတ်းပႆၼႂ်းလပ်းသိင်ႈယဝ်ႉ။
9. We will dare to attack. ႁဝ်းတေႁတ်းတိုၵ်းယဝ်ႉ။
10. They will dare to talk back. ၶဝ်တေႁတ်းတွပ်ႇထႅင်ႈၶိုၼ်းယဝ်ႉ။

12. need to - လူဝ်ႇ

Example:

1. He needs to go abroad. မၼ်းၸၢႆးလူဝ်ႇၵႂႃႇၶွၵ်ႈမိူင်း။
2. She doesn't need to speak. မၼ်းၼၢင်းၵႃမ်ႉလူဝ်ႇလၢတ်ႈ။
3. We need to learn everything. ႁဝ်းလူဝ်ႇလဵပ်ႈႁဵၼ်းၵူႈပိူင်ပိူင်။
4. They don't need to do this. ၶဝ်ၵႃမ်ႉလူဝ်ႇႁဵတ်းလိူင်ႉၼႆႉ။
5. I needed to have a phone. ၵဝ်လူဝ်ႇမီးၽူင်းဝႆႉယဝ်ႉ။
6. He needed to have a wife. မၼ်းၸၢႆးလူဝ်ႇမီးမေးဝႆႉယဝ်ႉ။
7. We will need to write a bout Shan People and History.
   ႁဝ်းတေလူဝ်ႇတႅမ်ႈလွင်ႈၵူၼ်းၶိူဝ်းတႆးလႄႈပိုၼ်းယဝ်ႉ။

Tenses (ၶၢဝ်းယၢမ်း)

Tenses - ၶၢဝ်းယၢမ်းၵၢၼ်ဝႆႉၶႂ်ႈသမ်ႉတေမီးဝႆႉယူႇသၢမ်ၶၢဝ်း။ ၶင်းသၢမ်ၶၢဝ်း လိူဝ်းၶႄၼ်ႉသမ်ႉတေပဵၼ် (1) Present Tense - ၶၢဝ်းယၢမ်းမိူဝ်ႈလဵဝ်၊ (2) Past Tense - ၶၢဝ်းယၢမ်းပူၼ်ႉမႃး၊ (3) Future Tense - ၶၢဝ်းယၢမ်းမိူဝ်းၼႃႈ ၵႂႃႇ လိူဝ်းၶႄၼ်ႉယဝ်ႉ။ ႁူဝ်းႁႃႈၶၵ်းၶဝ်သၢမ်းၶၢဝ်းလိူဝ်းၶႄၼ်ႉ ၶိုင်ႈၶၢဝ်းသမ်ႉတေမိုၼ်း မီးဢိင်ႇငၢႆႈၵွၼ်ႇမႃးထိင်ႈတႃႇ (4) ၶၢဝ်း၊ ပေႃးၶဝ်မႃးၶူမ်ႈလေႃးၵၢၼ်တင်းမူတ်းၶႆတေ မီးယူႇ (12) ၶၢဝ်းယဝ်ႉ။ လိူဝ်သေၶႄၼ်ႉၵေႃႈတေပဵၼ်လုမ်းလႅပ်ႈလုမ်းၶႄၼ်ႉ လွမ်း ၶင်ႇၵၢၼ်ငၶဝ်ႉတီႈတႅင်ႈလိူဝ်းၶႆႉယဝ်ႉ။

(12) Sentences Tenses
ထိုဝ်လိၵ်ႈသိပ်းသွင်ၶၢဝ်း

1.	**Present**	Simple Tense	Verb -1 (s - es)
		Continuous Tense	am,is,are + Ving
		Perfect Tense	has,have + V3
		Perfect Continuous Tense	has,have + been + Ving
2.	**Past**	Simple Tense	Verb - 2
		Continuous Tense	was, were + Ving
		Perfect Tense	had + V3
		Perfect Continuous Tense	had + been + Ving
3.	**Future**	Simple Tense	will, shall + V1
		Continuous Tense	will, shall + be + Ving
		Perfect Tense	will, shall + have + V3
		Perfect Continuous Tense	will,shall+have+been +Ving

1. Present Simple Tense (ၶၢဝ်းယၢမ်းမိူဝ်ႈလဵဝ်)

Present Simple Tense - ၶႂ်ႈလၢတ်ႈၼႄလွင်ႈၵၢၼ်ပဵၼ်ယူႇတႃႇသေႇလႄႈ ၵၢၼ်ႁဵတ်းယူႇတႃႇသေႇၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

Affirmative		Negative		Question		
I You We They	work	I You we they	do not work	Do	I you we they	work ?
He She It	works	he she it	dosenot work	Does	he she it	

Example (ပိူင်တႅၵ်ႈမၼ်း)

1. I work in the office everyday. ၵဝ်ႁဵတ်းၵၢၼ်ၼႂ်းလုမ်းၵူႈဝၼ်း။
2. I don't study English in the class everyday.
   ၵဝ်ဢမ်ႇလဵပ်ႈႁဵၼ်းဢင်းၵိတ်ႉၼႂ်းႁွင်ႈၵူႈဝၼ်း။
3. Do you come to school daily? ၸွင်ႇမိူဝ်းမႃးႁဵၼ်းၵူႈဝၼ်းႁႃႉ။
4. We play football everyday in the afternoon.
   ႁဝ်းလဵၼ်ႈမၢၵ်ႈၼင်ၵူႈဝၼ်းပေႃးဝၢႆးဝၼ်း။
5. We do not go out every night. ႁဝ်းဢမ်ႇၵႂႃႇတၢၵ်းၼွၵ်ႈၵူႈၶမ်ႈ။
6. They get up early everyday in the morning.
   ၶဝ်လုၵ်ႉလဝ်ႉလဝ်ႉၵူႈၼႂ်။
7. He likes Shan Noodle every much.
   မၼ်းၸေႃးလႆႈၶိူင်ၶဝ်ႈသွႆးတႆးတေႉယဝ်ႉ။
8. She doesn't like kidding her. မၼ်းၼၢင်းဢမ်ႇလႆႈၶိူင်ယွၵ်ႇမၼ်း။
9. It rains every evening. ဝၢႆးဝၼ်းၾူၼ်တူၵ်းတႃႇသေႇ။

2. Present Coninuous Tense (ၶၢဝ်းယၢမ်းမိူဝ်ႈလဵဝ်တိုၵ်ႉသိုပ်ႇပဵၼ်ယူႇ)

Present Continous Tense - ၼႆႉၸမ်ႉသပ်းလႅင်းဢၼ်လွင်ႈၵၢၼ်တိုၵ်ႉပဵၼ်ယူႇ ဢၼ်လႆႈလွင်ႈၵၢၼ်တိုၵ်ႉႁဵတ်းယူႇဝႆႉယၢမ်းလဵဝ်ၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

Affirmative			Negative			Question		
I	am	working	I	am not	working	Am	I	working?
You We They	are		you we they	are not		Are	you we they	
He She It	is		he she it	is not		Is	he she it	

Example:

1. I am walking on the street now. ၵဝ်တိုၵ်ႉပႆတၢင်းယူႇမိူဝ်ႈလဵဝ်။
2. I am not having breakfast now. ၵဝ်တိုၵ်ႉၵိၼ်ၶဝ်ႈယူႇဢမ်ႇၸႂ်ႈမိူဝ်ႈလဵဝ်။
3. Are you sleeping right now ? ၸွင်ႇမႂ်းတိုၵ်ႉၼွၼ်းယူႇႁႃႉမိူဝ်ႈလဵဝ်
4. You are attending the class now. သူတိုၵ်ႉၶိုၼ်ႈလိၵ်ႈယူႇမိူဝ်ႈလဵဝ်။
5. You are not talking. သူတိုၵ်ႉလၢတ်ႈၵႂၢမ်းယူႇဢမ်ႇၸႂ်ႈ။
6. Are they sitting at the moment? ၸွင်ႇၶဝ်တိုၵ်ႉၼင်ႈဝႆႉယူႇႁႃႉမိူဝ်ႈလဵဝ်။
7. He is living in Thailand now. မၼ်းၸၢႆးတိုၵ်ႉယူႇမိူင်းထႆးမိူဝ်ႈလဵဝ်
8. He is not staying in Yangon. မၼ်းၸၢႆးတိုၵ်ႉယူႇတီႈယၢင်ႈၵုင်ႈဢမ်ႇၸႂ်ႈ
9. Is she driving a car ? ၸွင်ႇမၼ်းၼၢင်းတိုၵ်ႉၶေႃႇႁူးယူႇ။
10. She is having a meal now. မၼ်းၼၢင်းတိုၵ်ႉၵိၼ်ၶဝ်ႈယူႇမိူဝ်ႈလဵဝ်။
11. This restaurant is closing now. လၢၼ်ႉၶဝ်ႈဢွၵ်းၼႆႉတိုၵ်ႉပိတ်ႉယူႇ
12. It is shinning today. မိူဝ်ႈၼႆႉလႅတ်ႇတိုၵ်ႉႁိူဝ်ႈယူႇ။

3.Present Perfect Tense (ၶၢဝ်းယၢမ်းယဝ်ႉတူဝ်ႈႁူႉမူဝ်ႈလီဝ်)

Present Perfect Tense - ၶႅဝ်ႉလမ်ႉသပ်းလိူင်းၶေလွင်ႈၵၢၼ်ၵိူတ်းသၢင်ႈယဝ်ႉ တူဝ်ႈႁူႉငလႈၵၢၼ်ၵိူတ်းသၢင်ႈႁူႉယဝ်ႉပႆႇပေႃးႁိုင်သင်လိူဝ်းၶေၶႅဝ်ႉယဝ်ႉ။

Affirmative			Negative			Question		
I You We They	have	worked	I you we they	have not	worked	Have	I you we they	worked?
He She It	has		he she it	has not		Has	he she it	

Example:

1. I have worked in Thailand **for** three years.
   ၵဝ်ၵိူတ်းၵၢၼ်ၶွင်ႈမိူင်းထႆးယဝ်ႉႁူႉသၢမ်ပီယဝ်ႈ။
2. I have not seen you **for** along time.
   ၵဝ်ၵမ်ႉႁၼ်သူပေႃးႁိုင်ယဝ်ႉယဝ်ႈ။
3. Have you **ever** been to Shan State before ?
   လွင်ႉသူယၢမ်းႁွတ်ႈထိုင်မိူင်းတႆးမူဝ်ႈၵႂၢၼ်တၢင်းၶျႈ။
4. You have studied English this morning.
   သူလိၵ်ႈၵိၼ်းၵၢင်းဢိတ်ႉယဝ်ႉယဝ်ႈၶၢင်ၶႅဝ်ႉ။
5. You have not eaten your breakfast this morning.
   သူယင်းၵမ်ႉလႆႈၵိၼ်ၶဝ်ႈၶၢင်သူယဝ်ႉၶၢင်ၶႅဝ်ႉ
6. We have been to that restaurant three time this week.
   ႁဝ်းႁူႉတီႈလၢၼ်ႉၶဝ်ႈၸၢၵ်ႈၶေၶႅဝ်ႉသၢမ်ပွၵ်ႈယဝ်ႉယဝ်ႈဝူင်ႈၶႅဝ်ႉ။
7. We have not been to your monastery **for** along time.

ႁဝ်းၵမ်ႉႁွတ်ႈထိုင်ၵျွင်းလဝ်ႈၶဝ်ပေႃးႁိုဝ်ယဝ်ႉယဝ်ႈ။

8. Have we been to Lashio **yet** ? လွင်ႈႁဝ်းထိုင်လႃႈသဵဝ်ႈယဝ်ႉယဝ်ႈႁႃႉ
9. They have come here again and again.
   ၶဝ်မႃးယဝ်ႉယဝ်ႈတီႈၼႆႉပွၵ်ႈၼိုင်ႈယဝ်ႉပွၵ်ႈၼိုင်ႈ။
10. They have sloved this problem **for** many times.
    ၶဝ်ၵႄႈၶႆႈပၼ်ႁႃၼႆႉပဵၼ်လၢႆပွၵ်ႈယဝ်ႉယဝ်ႈ။
11. They have **never** been here. ၶဝ်ၵမ်ႉယၢမ်ႈႁွတ်ႈထိုင်တီႈၼႆႉ။
12. Has he ever eaten sea-food ? လွင်ႈမၼ်းလေႃးယၢမ်ႈၵိၼ်တင်းပၢင်ႇလႆႈ။
13. He has been to Mandalay **since** 2014.
    မၼ်းလေႃးႁွတ်ႈထိုင်မၼ်းတလေးလိူဝ်မိူဝ်ႈပီ 2014ၼၼ်ႉယဝ်ႉ။
14. She has **already** finished high school.
    မၼ်းၶႅင်းယဝ်ႉႁဵၼ်းႁိၼ်းလၼ်ႉသုင်လီလီယဝ်ႉ။

မၢႆတွင်း/

ပေႃးဝႃႈၶေႃႈထႅဝ်လိၵ်ႈပႃးဝႆႉ (Adverb) မိူၼ်ၼင်ႇ *Just,Since,For,Already* ၵမ်ႉၼၼ် *Yet,Ever, Never* လႄႈလူဝ်းၼႆႉ ၵမ်ႈၼမ်" တေႉၶဝ်တေၵိုတ်းလွမ်း **Present Perfect Tense** ၼႆႉယဝ်ႉ။

• • • • • • • • • • • • • •

4.Present Perfect Continuous Tense (has,have +been +Ving)

Present Perfect Continuous Tense - ၼႆႉလမ်ႉသပ်းလိၵ်ႈဢၼ်လွင်ႈၵၢၼ် လႆႈဢွၼ်ႇတေႃႇႁဵတ်းသၢင်ႈမႃးယဝ်ႉသေမိူဝ်ႈလဵဝ်ၵေႃႈတိုၵ်ႉလႆႈႁဵတ်းသၢင်ႈယူႇပႆႇယဝ်ႉ တူဝ်ႈဢေႈၵၢၼ်တိုၵ်ႉတေသိုပ်ႇႁဵတ်းၵႂႃႇထိုင်ၶိုၼ်းၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

Affirmative			Negative			Question		
I You We They	have	been working	I you we they	have not	been working	Have	I you we they	been working ?
He She It	has		he she it	has not		Has	he she it	

Example:

1. I have been studying English since 2014.
   ၵဝ်ႁဵၼ်းမႄးၵၢင်းဢိတ်ႉလိၼ်မိူဝ်ႈပီ2014ၶၶေၼ်ႉယဝ်ႉယဝ်ႈ။
2. I haven not been working for many days.
   ၵဝ်ၵမ်ႈႁဵတ်းၵၢၼ်ပေႃးမီးလၢႆဝၼ်းယဝ်ႉယဝ်ႈ။
3. We have been practicing meditation for ten days.
   ႁဝ်းၽိုၵ်းတြႃးပေႃးမီးၼႂ်းသိပ်းဝၼ်းယဝ်ႉယဝ်ႈ။
4. We have been living in Thailand for three years.
   ႁဝ်းယူႇၼႂ်းမိူင်းထႆးၶႆႉပေႃးမီးၼႂ်းသၢမ်ပီယဝ်ႉယဝ်ႈ။
5. Have they been waiting here long ?
   ၸွင်ႇၶဝ်ပႂ်ႉဝႆႉတီႈၼႆႈႁိုင်ၼႂ်းယဝ်ႉယဝ်ႈႁႃႉ။
6. They haven't been contacting with us for many years.
   ၶဝ်ၵမ်ႈၵပ်းသိုပ်ႇၸူးႁဝ်းပေႃးမီးၼႂ်းလၢႆပီယဝ်ႉယဝ်ႈ။
7. He has been writing thise assignment since 9 o'clock.
   မၼ်းလၢႆးတႅမ်ႈလိၵ်ႈတၢင်ႇလဝ်ႈၵၢဝ်လိၼ်မိူဝ်ႈၵဝ်ႈမွင်းၶၶေၼ်ႉမေးယဝ်ႉ။
8. She has not been driving a car since 2013.
   မၼ်းၶၢဝ်းၵမ်ႈၶီႇႁႃးၵၢဝ်လိၼ်မိူဝ်ႈပီ 2013ၶၶေၼ်ႉမေးယဝ်ႉ။
9. It has been raining. ၽူၼ်တိူၵ်ႉသိုပ်ႇတူၵ်းယူႇ။

5. Past Simple Tense (ၶၢဝ်းယၢမ်းပူၼ်ႉမႃး)

Past Simple Tense - ၶႅၼ်ႉလမ်ႉလၢတ်ႈၼႄလွင်ႈၵၢၼ်ႁဵတ်းသၢင်ႈယဝ်ႉမႃးလိူဝ်း ၶၶႅၼ်ႉယဝ်ႉ။

Affirmative		Negative			Question		
I You We They He She It	worked came	I you we they he she it	did not	work come	Did	I you we they he she it	work ? come ?

Example:

1. I worked in the office yesterday. ၵဝ်ႁဵတ်းၵၢၼ်ၶွင်းလုမ်းယဝ်ႉမိူဝ်ႈဝႃး
2. I did not work at the University. ၵဝ်ၵမ်ႉႁဵတ်းၵၢၼ်တီႈလၶၼ်ႉလွမ်ယဝ်ႉ။
3. Did you study in Shan State ? ၸွင်ႇသူလဵပ်ႈႁဵၼ်းၶွင်းမိူင်းတႆးယဝ်ႉ
4. You went to market this morning. သူၵႂႃႇၵၢတ်ႇယဝ်ႉၶွင်ၶၢဝ်ႉ။
5. You did not stay at home. သူၵမ်ႉမီးဝႆႉတီႈႁိူၼ်းယဝ်ႉ။
6. Did they come home late yesterday night ?
   ၸွင်ႇၶဝ်ပွၵ်ႈမႃးႁိူၼ်းလိူဝ်းဝႆႉၵႂႃႇမိူဝ်ႈၶမ်ႈဝႃး။
7. They did not get up late this morning. ၶဝ်ၵမ်ႉလုၵ်ႉလႃႈၶွင်ၶၢဝ်ႉ။
8. Did he work hard ? ၸွင်ႇမၼ်းႁဵတ်းၶတ်းၸႂ်ၵႂႃႇ။
9. He worked hard to pass this examination.
   မၼ်းႁဵတ်းၶတ်းတေႉယဝ်ႉတႃႇၵႂၢင်ႇပူၼ်ႉပၢင်တွပ်ႇလိၵ်ႈၶၢဝ်ႉ။
10. She made her best. မၼ်းၶေႃင်းၶတ်းၸႂ်ၸိူဝ်ႈလီဝႆႉယဝ်ႉ။
11. The clock stopped two hours. ယၢမ်းမူင်းၵိတ်းသွင်ၸူဝ်ႈမွင်းယဝ်ႉ။

6.Past Continuous Tense (was, were + Ving)

Past Continuous Tense - ၶဵဝ်ႉလၢမ်ႉသပ်းလႅင်းၶႄလွင်ႈၵၢၼ်တိုၵ်ႉသိုပ်ႇႁဵတ်း သၢင်ႈယူႇမိူဝ်ႈပူၼ်ႉမႃးလိူဝ်းၶႄၶၼ်ႉယဝ်ႉ။

Affirmative		Negative			Question		
I He She It	was working	I he she it	was not	working	Was	I he she it	working?
You We They	were working	you we they	Were not		Were	you we they	

Example:

1. I was studying English in Yangon last year this time.
   ၵဝ်ၶႃႈတိုၵ်ႉသိုပ်ႇလဵပ်ႈႁဵၼ်းၵၢင်းၵိတ်းယူႇတႃႈႁုင်ႈပီၵၢႆႇၶဝ်းၶႄႉ။
2. I was not working in the afternoon yesterday.
   ၵဝ်ၶႃႈတိုၵ်ႉသိုပ်ႇႁဵတ်းၵၢၼ်ယူႇဢမ်ႇလႆႈမိူဝ်ႈဝၼ်းဝႃးဝၢႆးဝၼ်း။
3. Was he playing football yesterday evening ?
   လွင်ႉမၼ်းၸၢႆးတိုၵ်ႉသိုပ်ႇလဵၼ်ႈမၢၵ်ႇၼင်မိူဝ်ႈဝၼ်းႁူဝ်ၶမ်ႈ။
4. She was not living in Bangkok 2015.
   မၼ်းၼၢင်းတိုၵ်ႉသိုပ်ႇယူႇသဝ်းမိူင်းပၢင်ၵွၵ်ႉဢမ်ႇလႆႈပီ2015 ၶႄၶႄႉ။
5. It was shinning yesterday morning this time.
   လႅတ်ႉတိုၵ်ႉသိုပ်ႇႁိုဝ်ႈယူႇမိူဝ်ႈဝၼ်းၵၢင်ၶင်ၶဝ်းၶႄႉ။
6. Were they attending the class yesterday morning?
   လွင်ႉၶဝ်တိုၵ်ႉသိုပ်ႇၶဝ်ႈလိၵ်ႈယူႇမိူဝ်ႈဝၼ်းၵၢင်ၶင်။
7. They were not watching TV at 9 o'clock last night.
   ၶဝ်တိုၵ်ႉသိုပ်ႇတူလ်းယူႇ TV ဢမ်ႇလႆႈမိူဝ်ႈၵၢင်ၶမ်ႈၵဝ်ႈမွင်းၶႄၶႄႉ။

7. Past Perfect Tense (had - V3)

Past Perfect Tense - ၶႆႈလၢမ်ႉသပ်းလႅင်းၶေလွင်ႈၵၢၼ်ၵိူတ်းသၢင်ႈပူၼ်ႉမႃး ယဝ်ႉၶႄၼ်ႉသေၵၢၼ်ၶိုင်ႈသမ်ႉလဝ်ႉလိူဝ်သေၵၢၼ်ၶိုင်ႈၶႄၼ်ႉယဝ်ႉ။ သင်ဝႃႈ မႃးၵဝ်တၵ်ႈတင်း Past Simple Tenes ၼလႈႁိုၵ်းထႅင်ႈ (w/h) လိုၼ်တေလႆႈ ႁၼ်မိူၼ်ၶင်ႇၽင်ႁၢင်ႈၼလႈပိူင်တၵ်ႈၵၢၼ်ၼၶဝ်ႉပႃႈတွင်ႈလိူဝ်းၶႄၼ်ႉယဝ်ႉ။

Affirmative		Negative		Question		
I You We They He She It	had worked	I you we they he she it	had not worked hadn't worked	Had	I you we they he she it	worked ?

Example:

1. I had finished dinner when the light went out.
   ၵဝ်ၶႃႈၵိၼ်ၶဝ်ႈၶမ်ႈယဝ်ႉယဝ်ႈမိူဝ်ႈၽႆးမွတ်ႇၵႂႃႇၶႄၼ်ႉ။
2. I hadn't written my assignment when you came.
   ၵဝ်ယင်းပႆႇတႅမ်ႈယဝ်ႉလိၵ်ႈတၢင်ႇလဝ်ႈၵဝ်ၶႃႈမိူဝ်ႈသူမႃးၶႄၼ်ႉ။
3. He hadn't eaten all day yesterday, so he was very hungry when he got home.
   မၼ်းမိူဝ်ႈဝႃးယင်းၵမ်ႇၵိၼ်ၶဝ်ႈတင်းဝၼ်းမိူဝ်ႈဝႃး ၵွပ်ႈၶႄၼ်ႉ မၼ်းမိူဝ်ႈတွင်ႉမႆႈ ႁၢဝ်ႈႁိူင်းတေႉၽွင်းမိူဝ်ႈမၼ်းႁွတ်ႈထိုင်ႁိူၼ်းယဝ်ႉၶႄၼ်ႉ။
4. The football stadium had closed when I arrived.
   ဝၢင်းပိတ်ႉမၢၵ်ႇၶင်ပိၵ်ႉယဝ်ႉယဝ်ႈမိူဝ်ႈၵဝ်ၶႃႈႁွတ်ႈထိုင်ၶႄၼ်ႉ။
5. The furniture shop had opened when he got there.
   လၢၼ်ႉၶၢႆမိူင်ႈလွင်ႉၶွင်းႁိူၼ်းၽေႃလႆႇယဝ်ႉယဝ်ႈမိူဝ်ႈမၼ်းမိူဝ်ႈထိုင်တီႈၶႄၼ်ႉ။

8.Past Perfect Continuous Tense (had,been + Ving)

Past Perfect Continuous Tense - ၶဵဝ်ႉလမ်ႉလိူဝ်းသပ်းလႅင်းမၢၼ်းမူၼ်ၵၢၼ် တင်း Present Perfect Continuous Tense ၶၢင်ႉႁူၺ်း။ ႁူၺ်းၵျႃးမၢၼ်းသမ်ႉ ပိူင်ႈၵၢၼ်(Tense) ၶၢဝ်းယၢမ်းမၢၼ်းၶၢင်ႉယဝ်ႉ။

Affirmative		Negative		Question		
I You We They He She It	had been working	I you we they he she it	had not been working	Had	I you we they he she it	been working ?

Example:

1. I had been standing there for nearly a half an hour.
   ၵဝ်ၶႃႈလုၵ်ႉသိုပ်ႇလုၵ်းယဝ်ႉယဝ်ႈတီႈၶၢင်ႉတျႃႇမွၵ်ႉၶိုင်ႈလူဝ်ႈမွင်း။
2. I had been working hard all day.
   ၵဝ်ၶႃႈၶတ်းလွင်ႈသိုပ်ႇႁဵတ်းၵၢၼ်ယဝ်ႉမျႃးယဝ်ႈတင်းဝၼ်း။
3. Jai Hsai Lao's sister had been studying at University for eight years before she finally passed her examinations.
   ၶွင်ႉယိင်းၸၢႆးသၢႆလၢဝ်သိုပ်ႇလဵပ်ႈႁဵၼ်းတီႈလၢၼ်ႉလွမ်မျႃးယဝ်ႉယဝ်ႈတျႃႇပႅတ်ႇ ပီ မိူဝ်ႈမၢၼ်းၶၢင်းပႆႇၵွင်ႇပူၼ်ႉပၢင်တွပ်ႇလိၵ်ႈမၢၼ်းၶၢင်းၵမ်းလိုၼ်းသုတ်း။
4. Ying Hseng Horm had been teaching for three years.
   ယိင်သႅင်ႁွမ်သိုပ်ႇသွၼ်လိၵ်ႈမျႃးယဝ်ႉယဝ်ႈတျႃႇသၢမ်ပီ။
5. Jai Kham Pang had been driving for an hour when his car broke down.
   ၸၢႆးၶမ်းပၢင်ႇသိုပ်ႇၶျေႃးၵျႃးမျႃးယဝ်ႉယဝ်ႈတျႃႇၶိုင်ႈၶိုင်ႈလူဝ်ႈမွင်း မိူဝ်ႈၵျႃးမၢၼ်း ႁွႆၶၢင်ႉ။

9. Future Simple Tense (will + V1)

Future Simple Tense - ၶဵဝ်ႉလမ်ႉသပ်းလႅင်းၼႂ်းလွင်ႈၵၢၼ်တေႁဵတ်းသၢင်ႈၵႂႃႇ ၶၢဝ်းယၢမ်းမိူဝ်ႈၼႃႈၼၼ်ႉလႄႈလၢမ်းလၢတ်ႈဝႆႉၶၢၼ်ႉယဝ်ႉ။

Affirmative		Negative		Question		
I You We They He She It	will work	I you we they he she it	will not work	Will	I you we they he she it	work ?

Example:

1. I will work in the garden tomorrow in the morning.
   ၵဝ်တေႁဵတ်းၵၢၼ်ၼႂ်းသူၼ်ၵၢင်ၼႂ်မိူဝ်ႈၽုၵ်ႈ။
2. I will not stay in Hsipaw next year.
   ၵဝ်တေဢမ်ႇမီးယူႇသီႇပေႃႉပီတေမႃး။
3. Will you go come to my house tonight ?
   ၸွင်ႇသူတေမႃးႁိူၼ်းႁဝ်းၶမ်ႈၼႆႉ။
4. We will go to the restaurant next week.
   ႁဝ်းတေၵႂႃႇလၢၼ်ႉၶဝ်ႈၽၵ်းဝူင်ႈၼႃႈ။
5. They will have many friends in this city.
   ၶဝ်တေမီးၵူလၢႆးၵေႃႉၸမ်ၼႂ်းဝဵင်းၼႆႉ။
6. Jai Kham Khur will have girl-friend with Thai girl.
   ၸၢႆးၶမ်းၶိူဝ်းတေမီးလူႉတၢင်းသၢဝ်ထႆး။
7. It will rain this afternoon. ၽူၼ်တေတူၵ်းပေႃးဝၢႆးဝၼ်း။

10. Future Continuous Tense (will - be + Ving)

Future Continuous Tense - ၶႄႉလမ်ႉသပ်းလႅင်းၼၶေလွင်ႈၵၢၼ်တေသိုပ်ႇ ၵဵတ်းသၢင်ႈယူႇၶၢဝ်းယၢမ်းမိူဝ်းၶေႃႈၶေႃၼႉယဝ်ႉ။

Affirmative		Negative		Question		
I You We They He She It	will be working	I you we they he she it	will not be working	Will	I you we they he she it	be working

Example:

1. I will be working at 9 o'clock in the morning.
   ၵဝ်ၶႃႈတေသိုပ်ႇၵဵတ်းၵၢၼ်ယူႇၵၢင်ၶင်ႇၵဝ်ႈမွင်း။
2. I will not be staying at home tomorrow this time.
   ၵဝ်ၶႃႈတေဢမ်ႇသိုပ်ႇယူႇတီႈႁိူၼ်းမိူဝ်ႈၽုၵ်ႈၶၢဝ်းယၢမ်းၼႆႉ။
3. Will you be planting in the garden tomorrow evening?
   ၸွင်ႇသူတေသိုပ်ႇၽုၵ်ႇသွမ်ႈၶင်းသူၼ်ယူႇမိူဝ်ႈၽုၵ်ႈယၢမ်းႁူဝ်ၶမ်ႈ။
4. You will be having dinner at 7 o'clock tonight.
   သူတိုၵ်ႉတေသိုပ်ႇၵိၼ်ၶဝ်ႈၶမ်ႈယူႇၸဵတ်းမွင်းၶမ်ႈၼႆႉ။
5. They will be playing football at 4 o' clock.
   ၶဝ်တိုၵ်ႉတေသိုပ်ႇလဵၼ်ႈမၢၵ်ႇၶဵင်ယူႇသီႇမွင်းၶၶႄႉ။
6. Will he living in PangLong ?
   ၸွင်ႇမၼ်းၵေႃးတိုၵ်ႉတေသိုပ်ႇယူႇပၢင်လူင်။
7. Ying Hseng Aye will not playing with the dog.
   ယိင်းသႅင်ဢေးတိုၵ်ႉတေဢမ်ႇသိုပ်ႇလဵၼ်ႈၵေႃႉမႃယူႇ။

11. **Future Perfect Tense** (will have - V3)

Future Perfect Tense - ၼႄႉလႅမ်ႉသပ်းလႅင်းၼႄလွင်ႈၵၢၼ်တေႁဵတ်းသၢင်ႈႁႂ်ႈ ယဝ်ႉတူဝ်ႈၶၢဝ်းယၢမ်းမိူဝ်းၼႃႈၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

Affirmative		Negative		Question		
I You We They He She It	will have finished	I you we they he she it	will not have finished	Will	I you we they he she it	havefinished ?

Example:

1. I will have eaten breakfast at this time tomorrow.
   ၵဝ်ၶႃႈတေၵိၼ်ၶဝ်ႈငၢႆယဝ်ႉႁႂ်ႈယဝ်ႈၶၢဝ်းယၢမ်းၼႆႉမိူဝ်ႈၽုၵ်ႈ။
2. I will not have watched the News on TV this week.
   ၵဝ်ၶႃႈၵမ်ႇပႆႇတူလၢႆးယဝ်ႉတူဝ်ႈႁႂ်ႈၶၢဝ်ႇတီႈၼင်ႈ TV ဝူင်ႈၼႆႉ။
3. You will have worked here for a year next September.
   သူတေႁဵတ်းၵၢၼ်တီႈၼႆႈယဝ်ႉတူဝ်ႈႁႂ်ႈၼိုင်ႈပီယဝ်ႈလိူၼ်ၼႃႈသတႅမ်ႇပိူဝ်ႇ။
4. We will have finished this University in 2017.
   ႁဝ်းတေယဝ်ႉလၼ်ႉလွမ်ႁႂ်ႈယဝ်ႈၼင်ႈပီ2017ႁႃႉ။
5. Will they have listened the Dhamma?
   လွင်ႈၶဝ်တေထွမ်ႇယဝ်ႉယဝ်ႈတြႃးၼၼ်ႉ။
6. Jai Lao Hsai will have gone to Singapore next month.
   ၸၢႆးလၢဝ်သႆတေၵႂႃႇသိင်ႇၵပူဝ်ႇယဝ်ႉယဝ်ႈလိူၼ်ၼႃႈ။
7. Education will have changed the life of the citizen.
   ပၢႆးပိင်ႈလႃႈတေလႅၵ်ႈလၢႆႈၸၢတ်ႈပၢၼ်ၵူၼ်းႁႂ်ႈယဝ်ႉယဝ်ႈ။

12.Future Perfect Continuous Tense (will have - been + Ving)

Future Perfect Continuous Tense - ၶႅႆႉလမ်ႉသပ်းလိင်းၶလွင်ႈၵၢၼ် တေမ်ႉၶၼ်ႈၽွင်းႁဵတ်းသၢင်ႇယူႇငလႈပႆႇယဝ်ႉတူဝ်ႈသေတေသိုပ်ႇႁဵတ်းသၢင်ႈၵျႇပၼ်ႈ တျႇၶၢဝ်းယၢမ်းမိူဝ်းၶျေႈၶေႃႉယဝ်ႉ။

Positive		Negative		Question		
I You We They He She It	will have been working	I you we they he she it	will not have been working	Will	I you we they he she it	have been working ?

Example:

1. I will have been studying English at this time tomorrow.
   ၵဝ်ၶျႈတေသိုပ်ႇလဵပ်ႈႁဵၼ်းၵၢင်းဢိၵ်ႉယူႇၶၢဝ်းယၢမ်းၶႅႆႉမိူဝ်ႈၽုၵ်ႈ။
2. I will not have been going to University next week.
   ၵဝ်တိုၵ်ႉတေသိုပ်ႇၵျႇလၶႅၼ်ႉလွမ်ယူႇၵၢမ်ႇလႅင်ႈဝူင်ႈၶျေႈ။
3. You will have been waiting at the bus-station at 7 o'clock.
   သူတိုၵ်ႉတေသိုပ်ႇပွင်ႉယူႇတီႈတျႈလူတ်ႉၶေႃႉလိတ်းမွင်း။
4. We will have been attending the class at 9 o'clock.
   ႁဝ်းတိုၵ်ႉတေသိုပ်ႇၶိုၼ်ႈလိၵ်ႈၵျႇယူႇၵဝ်ႈမွင်းတေႃႉ။
5. He will have been driving a car on the street tomorrow.
   မၢၼ်းလိူၼ်းတိုၵ်ႉတေသိုပ်ႇၶျေႈၵျးယူႇၶိူဝ်သိၼ်ႈတၢင်းမိူဝ်ႈၽုၵ်ႈ။
6. She will not have been talking to her friends.
   မၢၼ်းၶေႃၵ်းတိုၵ်ႉတေၵုပ်ႇၵူလျ်းၵေႃႉမၢၼ်းၶေႃၵ်းယူႇၵၢမ်ႇလႅင်ႈ။
7. The shop will have been opening at this time tomorrow.
   လၢၼ်ႉတိုၵ်ႉတေသိုပ်ႇၽုလျ်ႇၵျႇယူႇၶၢဝ်းယၢမ်းၶႅႆႉမိူဝ်ႈၽုၵ်ႈ။

Contractions (လၢႆးၸိုင်ႉတူဝ်ပွတ်းမၼ်း)

Affirmative Contractions & Negative Contractions

1.	I am -	I'm	I am not	- I'm not
2.	He is -	he's	He is not	- he's not,isn't
3.	She is -	she's	She is not	- she's not,isn't
4.	It is -	it's	It is not	- it's not, isn't
5.	You are -	you're	You are not	- you're not,aren't
6.	We are -	we're	We are not	- we're not, aren't
7.	They are -	they're	They are not	- they're not,aren't
8.	There is -	there's	There is not	- there's not, isn't
9.	There are-	there're	There are not	- there're not,aren't
10.	He has -	he's	He has not	- he's not, hasn't
11.	She has -	she's	She has not	- she's not, hasn't
12.	I have -	I've	I have not	- I've not, haven't
13.	We have -	we've	We have not	- we've not,haven't
14.	They had-	they'd	They had not	- they'd not, hadn't
15.	I had -	I'd	I had not	- I'd not, hadn't
16.	I shall -	I'll	I shall not	- I'll not, shan't
17.	I should -	I'd	I should not	- I'd not,shouldn't
18.	We will -	we'll	We will not	- we'll not, won't
19.	We can -	+	We can not	- we can't
20.	You may -	+	You may not	- you mayn't
21.	You might	+	You might not	- you musn't
22.	We ought	+	We ought not	- we oughtn't
23.	We need	+	We need not	- we needn't
24.	He does	+	He does not	- he doesn't
25.	We do	+	We do not	- we don't
26.	They did	+	They did not	- they didn't
27.	We would-	we'd	We would not	- we wouldn't
28.	We used	+	We used not	- we usedn't

Comparison of Adjectives (လႆႈတၢၵ်ႈၶႅင်းၶေႃႈၵႂၢမ်းၵမ်ႉထႅမ်လိူဝ်ႈ)

လႆႈတၢၵ်ႈၶႅင်းၶေႃႈၵႂၢမ်းၵမ်ႉထႅမ်လိူဝ်ႈလိူဝ်းၶႄႉၵေႃႈမီးဝႆႉယူႇသၢမ်ပိူင်ယဝ်ႉ။

	Positive	Comparative	Superlative
1.	high	higher than	the highest
	သုင်	သုင်လိူဝ်	သုင်သုတ်း
2.	clean	cleaner than	the cleanest
	မူတ်းသႂ်	မူတ်းသႂ်လိူဝ်	မူတ်းသႂ်သုတ်း
3.	young	younger than	the youngest
	လဵၵ်ႉၼုမ်ႇ	လဵၵ်ႉၼုမ်ႇလိူဝ်	လဵၵ်ႉၼုမ်ႇသုတ်း
4.	green	greener than	the greenest
	ၶဵဝ်	ၶဵဝ်လိူဝ်	ၶဵဝ်လိူဝ်သုတ်း
5.	new	newer than	the newest
	မႂ်ႇ	မႂ်ႇလိူဝ်	မႂ်ႇလိူဝ်သုတ်း
6.	poor	poorer than	the poorest.
	ယၢၵ်	ယၢၵ်လိူဝ်	ယၢၵ်လိူဝ်သုတ်း
7.	sad	sadder than	the saddnest
	ၶေႃးၶူမ်	ၶေႃးၶူမ်လိူဝ်	ၶေႃးၶူမ်လိူဝ်သုတ်း
8.	thin	thinner than	the thinnest
	ယွမ်	ယွမ်လိူဝ်	ယွမ်လိူဝ်သုတ်း
9.	hot	hotter than	the hottest
	မႆႈ	မႆႈလိူဝ်	မႆႈလိူဝ်သုတ်း
10.	fat	fatter than	the fattest
	ပီး	ပီးလိူဝ်	ပီးလိူဝ်သုတ်း
11.	big	bigger than	the biggest
	ယႂ်ႇ	ယႂ်ႇလိူဝ်	ယႂ်ႇလိူဝ်သုတ်း

12.	brave	braver than	the bravest
	ႁတ်းႁၢၼ်	ႁတ်းႁၢၼ်လိူဝ်	ႁတ်းႁၢၼ်လိူဝ်သုတ်း
13.	pure	purer than	the purest
	သႂ်	သႂ်လိူဝ်	သႂ်လိူဝ်သုတ်း
14.	late	later than	the latest
	တူၵ်းလိုၼ်း	တူၵ်းလိုၼ်းလူဝ်	တူၵ်းလိုၼ်းလိူဝ်သူတ်း
15.	nice	nicer than	the nicest
	ၼႅမ်ႉ	ၼႅမ်ႉလိူဝ်	ၼႅမ်ႉလိူဝ်သုတ်း
16.	safe	safer than	the safest
	လွတ်ႈၽေး	လွတ်ႈၽေးလိူဝ်	လွတ်ႈၽေးလိူဝ်သုတ်း
17.	busy	busier than	the busiest
	ၵၢၼ်သုၵ်ႉ	ၵၢၼ်သုၵ်ႉလိူဝ်	ၵၢၼ်သုၵ်ႉလိူဝ်သုတ်း
18.	dry	drier than	the driest
	ႁႅင်ႈ	ႁႅင်ႈလိူဝ်	ႁႅင်ႈလိူဝ်သုတ်း
19.	lovely	lovelier than	the loveliest
	လီႁၵ်ႉ	လီႁၵ်ႉလိူဝ်	လီႁၵ်ႉလိူဝ်သုတ်း
20.	noisy	noisier than	the noisiest
	မေႃးၵူၼ်	မေႃးၵူၼ်လိူဝ်	မေႃးၵူၼ်လိူဝ်သုတ်း
21.	beautiful	more beautiful than	the most beautiful
	ႁၢင်ႈလီ	ႁၢင်ႈလီလိူဝ်	ႁၢင်ႈလီလိူဝ်သုတ်း
22.	honest	more honest than	the most honest
	သိုဝ်ႈယူဝ်း	သိုဝ်ႈယူဝ်းလိူဝ်	သိုဝ်ႈယူဝ်းလိူဝ်သုတ်း
23.	peaceful	more peaceful than	the most peaceful
	ၵတ်းယဵၼ်	ၵတ်းယဵၼ်လိူဝ်	ၵတ်းယဵၼ်လိူဝ်သုတ်း

23.	terrible	more terrible than	the most terrible
	လီၵူဝ်	လီၵူဝ်လိူဝ်	လီၵူဝ်လိူဝ်သုတ်း
24.	bad,ill	worse than	the morst
	ၶုၺ်ႈ	ၶုၺ်ႈလိူဝ်	ၶုၺ်ႈလိူဝ်သုတ်း
25.	far	farther than	the farthest
	ၵႆ	ၵႆလိူဝ်	ၵႆလိူဝ်သုတ်း
26.	good	better than	the best
	လီ	လီလိူဝ်	လီလိူဝ်သုတ်း

1. ၵဝ်ၵၢမ်ႇလွင်ႈႁူၼ်းမေႃ – တႃႇတေမေႃၶၢၼ်ႉ – ၵဝ်တိုၵ်ႉလဵပ်ႈႁဵၼ်းယူႇ။
2. ၵမ်ၵၢမ်ႇလွင်ႈႁူၼ်းႁူႉ – တႃႇတေႁူႉၶၢၼ်ႉ – ၵဝ်တိုၵ်ႉႁဵၼ်းႁႃယူႇ။
3. ၵဝ်ၵၢမ်ႇလွင်ႈႁူၼ်းၶႅၼ်ႇ – တႃႇတေလႅၼ်ႇၶၢၼ်ႉ –ၵဝ်တိုၵ်ႉၶတ်းၸႂ်ယူႇ။
4. ၵဝ်ၵၢမ်ႇလွင်ႈႁူၼ်းလီ – တႃႇတေလီၶၢၼ်ႉ – ၵဝ်တိုၵ်ႉၽိုၵ်းၵျၢင်ႉၵမ်ယူႇ။
5. ၵဝ်ၵၢမ်ႇလွင်ႈႁူၼ်းမီး – တႃႇတေမႃးမီးၶၢၼ်ႉ – ၵဝ်တိုၵ်ႉၵဵပ်းႁွမ်ယူႇ။

တႅမ်ႈ – ၸဝ်ႈလၢႆႈၶေႈ (သီႇပေႃႉ)

Gerund - တီႈသ႟င်ႈခခေ်ႉလွင်ႈဘာဝ် ing သိုပ်ႇသေင်ႇပ်ာခ်ဖူႈဂ်ာတ်း သ႟င်ႈပ်ာခ်လိုဝ်ႈ(ခ႟မ်ႇ)ခခေ်ႉယဝ်ႉ။ တီႈတေႉမခ်းရေႈGerundခႆႉပ်ာခ်Present Participle (Ving) ခခေ်ႉယဝ်ႉ။ ဂူလ်းဂ႟ႈ တီႈပွင်ႇမခ်းတေပိူင်ႈဂခ်လွမ်းခင်ႇ မခ်းဂ်ာတ်းဂ႟ခ်ဘခ်လ်ာဘခ်ခခေ်ႉယဝ်ႉ။ Present Participle ခႆႉသင်ဘာဝ်မႈ လ်ာႉပ်ာခ် Verb ခိုင်ႈခိုင်ႈငလႈ Adjective ခိုင်ႈခိုင်ႈလိုင်၊ တေၵွင်ႉဝ႟ႈ Verbal adjective ခႆႉယဝ်ႉ။ လိူဝ်သေခခေ်ႉသင်ဘာဝ် Gerund မႈလ်ာႉဂိုဂ်း Verb ခိုင်ႈ ခိုင်ႈငလႈ Noun ခိုင်ႈခိုင်ႈလိုင်၊ တေၵွင်ႉဝ႟ႈ Verbal noun ခႆႉယဝ်ႉ။

Example:

1. The walking man is our teacher.
   ဂူခ်းရေႉပႆတ႟င်းခခေ်ႉပ်ာခ်မေသွခ်ဂ်ာဝ်းဘူဝ်ႈ။
   (walking ခႆႉပ်ာခ် Present Participle သေဂ်ာတ်းပ်ာခ် Adjective သေ မႈဂမ်ႉပခ်တီႈ The man သေ၊ သပ်းလ်ာင်းငခလွင်ႈဝ႟ႈ The man ခခေ်ႉ ဂ်ာတ်းသင်ယူႇခခေ်ႉယဝ်ႉ။
2. Running is a good exercise. ဂ႟ခ်လ်ာခ်ႈခႆႉပ်ာခ်ဂ႟ခ်ဘွဂ်ႇဂ်ာင်းဘာခ် လီ။ (Running ခႆႉပ်ာခ် Gerund ဘာဝ်ဂ်ာတ်းပ်ာခ် Noun ခခေ်ႉယဝ်ႉ။

ဂူလ်းဂ႟ႈခင်း Gerund ခႆႉလမ်ႉတီႈယူႇမခ်းမီးဝႆႉထ်ာင်ႈ(4)တီႈခခေ်ႉယဝ်ႉ။ မခ်းယူႇလႆႈတီႈ 1.Subject 2.Complement 3. Object 4. Preposition လဂ႟ႇလိူဝ်းခႆႉယဝ်ႉ။

(1) <u>Gerund ဘခ်ယူႇတီႈ Subject</u>

Running is a good exercise. ဂ႟ခ်လ်ာခ်ႈခႆႉပ်ာခ်ဂ႟ခ်ဘွဂ်ႇဂ်ာင်းလီ။

Studying in this situation is nice.

ဂ႟ခ်လ်ာပ်ႈဂ်ာခ်းငဝ်းလႆးလိူင်ႉခႆႉလီတေႉယဝ်ႉ။

Writing is my hobby. ဂ႟ခ်တ်ာမ်ႈလိဂ်ႈခႆႉပ်ာခ်ဝ႟ႇသခ႟ႇဂဝ်။

Reading newspaper is my job. ၵၢၼ်ဢၢၼ်ႇၶၢဝ်ႇၶၢဝ်းပဵၼ်ၵၢၼ်ၵဝ်ယဝ်ႉ

Eating too much is dangerous. ၵၢၼ်ၵိၼ်ၼမ်ၼႆႉပဵၼ်ၽေးၵူဝ်ႈ။

(2) Gerund ဢၼ်ယူႇတီႈ Complement.

My exercise is running in early morning.

လွင်ႈဢွၵ်ႇႁႅင်းၵဝ်ၼၼ်ႉပဵၼ်လွင်ႈလႅၼ်ႈၵၢင်ၼႂ်လဝ်ႉ″။

What I hated is smoking.

လွင်ႈဢၼ်ၵဝ်ၸင်းၼၼ်ႉပဵၼ်လွင်ႈလုတ်ႈယႃႈ။

What I like best is working too much.

လွင်ႈဢၼ်ၵဝ်ၵျိူၵ်ႈၼၼ်ႉပဵၼ်လွင်ႈႁဵတ်းၵၢၼ်ၼမ်ယဝ်ႉ။

The only thing that interests him is swimming.

မိဝ်းလိဝ်ဢၼ်ႁဵတ်းႁႂ်ႈမၼ်းလၢႆးၼဝ်ႈလွႆၼၼ်ႉပဵၼ်လွင်ႈလုယ်းၼမ်ႉ။

Seeing is believing. လွင်ႈႁၼ်ၼၼ်ႉပဵၼ်လွင်ႈယုမ်ႇယမ်ယဝ်ႉ

(3) Gerund ဢၼ်ယူႇတီႈ Object

I like reading a newspaper.

ၵဝ်ၶႃႈၵျိူၵ်ႈၵၢၼ်ဢၢၼ်ႇလိၵ်ႈၽိုၼ်ၶၢဝ်ႇၵူဝ်ႈ။

She likes singing a song.

မၼ်းၶေႃင်းၵျိူၵ်ႈၵၢၼ်ႁွင်ႉၵႂၢမ်းၵူဝ်ႈ။

Children stop talking loudly.

လုၵ်ႈဢွၼ်ႇၵိုတ်းၵၢၼ်လၢတ်ႈၵႂၢမ်းႁႅင်းၵူဝ်ႈ။

We like running in every morning.

ႁဝ်းလႆႈလိူၵ်ႈၵၢၼ်လႅၼ်ႈၵၢင်ၼႂ်ၵူႈၼႂ်ၵူဝ်ႈ။

(4) Gerund ၵၢၼ်ယူႇတီႈ Preposition

Thank you for remembering the date.
ၶိၼ်းလူမ်းၼွပ်ႈလွင်ႈတီႈၼုၵ်းလွင်ႈလႆႈဝၼ်းထီႉ။
I used to waiting at the bus- stop.
ၵဝ်ယၢမ်ႈပႂ်ႉတႃႇလူတ်ႉမႃးယဝ်ႉ။
After having my dinner, I went to bed.
ဝၢႆးသေၶႃႈၵိၼ်ၶဝ်ႈၶမ်ႈယဝ်ႉ ၶႃႈၵႂႃႇၼွၼ်းယဝ်ႉ။
She is very found of reading.
မၼ်းၶႄင်းၵျိူၵ်ႈၵၢၼ်လူၵၢၼ်ႇလိၵ်ႈၼႃႇ။
Jai Hsai Lao Khur left the room without saying anywords.
ၸၢႆးသႆလၢဝ်မိူဝ်းၵွၵ်ႈဢွင်ႈႁွင်ႈယဝ်ႉၵမ်ႈလၢတ်ႈၵႂၢမ်းသင်သေဢမ်ႇ။

☆ ☆ ☆ ☆ ☆

Active & Passive Voice

(လၢတ်ႈလွင်ႈၵိတ်းၶလႈၶၢမ်ႈ)

Active voice - ၶေႉသပ်းလႅင်းၶလွင်ႈၵိတ်းသၢင်ႈၵၢၼ်လၢတ်ႈလွင်ႈၶေႉ ၵိတ်းသၢင်ႈ subject ၶၼ်ႉယဝ်ႉ။ Passive voice - ၶေႉထမ်ႉသပ်းလႅင်းၶလွင်ႈၵၢၼ်လႆႈၶၢမ်ႈၵိတ်းသၢင်ႈ objecet ၶၼ်ႉယဝ်ႉ။ ႁူလ်းၵျႈတီႈပွင်ႈမၼ်းတေႃႉ မိူၼ်ၵၼ်တၢင်း subject ၶၼ်ႉႁူလ်း။

THE FORM OF PASSIVE VOICE

ၽင်ႁၢင်ႈၵၢၼ်ၶၢမ်ႉႁဵတ်းသၢင်ႈ

Present	Simple Tense Continuous Tense Perfect Tense Perfect Continuous	am,is,are + Verb 3 + by am,is,are + being + Verb 3 + by has,have + Verb 3 + by has, have + been + Verb 3 + by
Past	Simple Tense Continuous Tense Perfect Tense Perfect Continuous	was,were + Verb 3 + by was,were + being + Verb 3 + by had + been + Verb 3 + by had + been + being + Verb 3 + by
Future	Simple Tense Continuous Tense perfect Tense Perfect Continuous	will,shall + Verb 3 + by will,shall + being + Verb 3 + by will, shall + have + been + Verb 3 + by will,shall + have + been + being + Verb 3 + by

Active Voice လႆႈပိၼ်ႇပဵၼ် Passive Voice ၶုင်း (12) Tense

Example - ပိူင်တႅၵ်ႈမၼ်း

Present Simple Tense

Active: I study English.

ၵဝ်ႁဵၼ်းဢင်းၵိတ်းဢိုဝ်ႈ။

Passive : English is studied by me.

ဢင်းၵိတ်းလႆႈၶၢမ်ႉၵဝ်ႁဵၼ်းဢိုဝ်ႈ။

Present Continuous Tense

Active : I am studying English.
ၵဝ်ၶႃႈတိုၵ်ႉႁဵၼ်းဢင်းၵိတ်ႉယူႇ။

Passive : English is being studied by me.
ဢင်းၵိတ်ႉလႆႈၶၢမ်ႇတင်းၵဝ်ၶႃႈတိုၵ်ႉႁဵၼ်းယူႇ။

Present Perfect Tense

Active : I have studied English.
ၵဝ်ၶႃႈႁဵၼ်းဢင်းၵိတ်ႉယဝ်ႉယဝ်ႈ။

Passive : English has been studied by me.
ဢင်းၵိတ်ႉလႆႈၶၢမ်ႇတင်းၵဝ်ႁဵၼ်းယဝ်ႉယဝ်ႈ။

Present Perfect Continuous Tense

Active : I have been studying English.
ၵဝ်ၶႃႈတိုၵ်ႉသိုပ်ႇႁဵၼ်းဢင်းၵိတ်ႉယူႇ။

Passive : English has been being studied by me.
ဢင်းၵိတ်ႉတိုၵ်ႉလႆႈၶၢမ်ႇတၢင်းၵဝ်ၶႃႈသိုပ်ႇႁဵၼ်းယူႇ။

Past Simple Tense

Active : I studied English.
ၵဝ်ၶႃႈႁဵၼ်းဢင်းၵိတ်ႉယဝ်ႉ။

Passive : English was studied by me.
ဢင်းၵိတ်ႉလႆႈၶၢမ်ႇၵဝ်ႁဵၼ်းယဝ်ႉ။

Past Continuous Tense

Active : I was studying English.
ၵဝ်ၶႃႈတိုၵ်ႉသိုပ်ႇႁဵၼ်းဢင်းၵိတ်ႉဝႆႉယူႇ။

Passive : English was being studied by me.
ဢင်းၵိတ်ႉလႆႈၶၢမ်ႇတၢင်းၵဝ်ၶႃႈသိုပ်ႇႁဵၼ်းဝႆႉယူႇ။

Past Perfect Tense

Active : I had studied English.

ၵဝ်ၶျႈႁ်ၶၼ်းဢၢင်းၵိတ်ႉယဝ်ႉတူဝ်ႈယဝ်ႈ။

Passive : English had been studied by me.

ဢၢင်းၵိတ်ႉလံႈၶါမ်ႇတါင်းၵဝ်ၶျႈႁ်ၶၼ်းယဝ်ႉတူဝ်ႈယဝ်ႈ။

Past Perfect Continuous Tense

Active : I had been studying English.

ၵဝ်ၶျႈသိုပ်ႇႁ်ၶၼ်းဢၢင်းၵိတ်ႉယဝ်ႉတူဝ်ႈမျႈယဝ်ႈ။

Passive : English had being studied by me.

ဢၢင်းၵိတ်ႉလံႈၶါမ်ႇၵဝ်ၶျႈသိုပ်ႇႁ်ၶၼ်းယဝ်ႉတူဝ်ႈမျႈယဝ်ႈ။

Future Simple Tense

Active : I will study English.

ၵဝ်တေႁ်ၶၼ်းဢၢင်းၵိတ်ႉ။

Passive : English will be studied by me.

ဢၢင်းၵိတ်ႉတေလံႈၶါမ်ႇတါင်းၵဝ်ၶျႈႁ်ၶၼ်း။

Future Continuous Tense

Active : I will be studying English.

ၵဝ်ၶျႈတေသိုပ်ႇႁ်ၶၼ်းဢၢင်းၵိတ်ႉဥျႈယူႈ။

Passive : English will be being studied by me.

ဢၢင်းၵိတ်ႉတေလံႈၶါမ်ႇတါင်းၵဝ်ၶျႈသိုပ်ႇႁ်ၶၼ်းဥျႈယူႈ။

Future Perfect Tense

Active : I will have studied English.

ၵဝ်ၶျႈတေႁ်ၶၼ်းဢၢင်းၵိတ်ႉယဝ်ႉယဝ်ႈ။

Passive : English will have been studied by me.

ဢၢင်းၵိတ်ႉတေလံႈၶါမ်ႇတါင်းၵဝ်ၶျႈႁ်ၶၼ်းယဝ်ႉယဝ်ႈ။

Future Perfect Continuous Tense.

Active : I will have been studying English.
ၵဝ်ၶႃႈတေသိုပ်ႇႁဵၼ်းဢင်းၵိတ်ႉၵူႈယူႇ။

Passive : English will have been being studied by me.
ဢင်းၵိတ်ႉတေလႆႈၶၢမ်ႇတၢင်းၵဝ်ၶႃႈသိုပ်ႇႁဵၼ်းၵူႈယူႇ။

လၢႆးဢၢဝ်လွၵ်ႈသၢင်ႈႁဵတ်းပဵၼ် (Passive Voice)

Subject +	can could may might must ought to has to have to be going to	be + Verb +3

Example: (ပိူင်တႅၵ်ႈမၼ်း)

Active : She can drive a car.
မၼ်းၶႅၼ်းႁေႃႈၶိူင်းလႆႈၵူဝ်ႈ။

Passive : A car can be driven by her.
ၶိူင်းလႆႈၶၢမ်ႇမၼ်းၶႅၼ်းႁေႃႈၵူဝ်ႈ။

Active : He may write a letter this evening.
မၼ်းထႅမ်းလိၵ်ႈတေတႅမ်ႈလိၵ်ႈဝၢႆးဝၼ်းၼႆႉ။

Passive : A letter may be written by him this evening.

ၽိုၼ်လိၵ်ႈလ်ပ်ႈတေလႆႈၶၢမ်ႉမၼ်းၸဝ်းတ်မ်ႈဝႆးဝၼ်းၼႆႉ။

Active : Ying Hseing Horm must clean a house.

ယိင်းသ်င်ႁွမ်တေလႆႈႁဵတ်းလွင်ႈမူတ်းသုၺ်ႁိူၼ်းယဝ်ႉ။

Passive : A house must be cleaned by Ying Hseing Horm.

ႁိူၼ်းတေလႆႈၶၢမ်ႉတၢင်းယိင်းသ်င်ႁွမ်ႁဵတ်းလွင်ႈမူတ်းသုၺ်ယဝ်ႉ။

Active : You ought to meet him this month.

သူထုၵ်ႉလီထူပ်းမၼ်းၸဝ်းလိူၼ်ၼႆႉ။

Passive : He ought to be met by you this month.

မၼ်းၸဝ်းထုၵ်ႉလီၶၢမ်ႉတၢင်းသူထူပ်းယဝ်ႉလိူၼ်ၼႆႉ။

Active : I have to speak English.

ၵဝ်ၶႃႈတေလႆႈလၢတ်ႈၵၢင်းၵိတ်ႉ။

Passive : English has to be spoken by me.

ၵၢင်းၵိတ်ႉတေလႆႈၶၢမ်ႉတၢင်းၵဝ်ၶႃႈလၢတ်ႈ။

Active : She is going to sell her car.

မၼ်းၶေႃင်းတိုၼ်းတေၶၢႆႈၵႃးမၼ်းယဝ်ႉ။

Passive : Her car is going to be sold by her.

ၵႃးမၼ်းၶေႃင်းတိုၼ်းတေၶၢမ်ႉမၼ်းၶေႃင်းၶၢႆႈယဝ်ႉ။

Active : They will look after her well.

ၶဝ်တေတူလုၺ်းထိုင်မၼ်းၶေႃင်းလီလီယဝ်ႉ။

Passive : She will be well looked after.

မၼ်းၶေႃင်းတေလႆႈၶၢမ်ႉတူလုၺ်းထိုင်လီလီယဝ်ႉ။

Active : I don't like people looking at me.

ၵဝ်ၶႃႈၵၢမ်ႉၵျိုၵ်ႈၵူၼ်းတူလုၺ်းၵဝ်ၶႃႈ။

Passive :I don't like being looked at.

ၵဝ်ၶႃႈၵမ်ႇၵျူႁၵ်ႈယွၼ်ႉလႆႈၶၢမ်ႇတူၺ်း။

Exercise (တွၼ်ႈၽိုၵ်း)

Change these sentences from Active Voice into Passive Voice

လႆႈထႅဝ်လိၵ်ႈလိူဝ်းပိၼ်ႇ Active Voice ႁႂ်ႈပိၼ်ႇမႃး Passive Voice

1. Jai Long writes a letter every day.
2. He is visiting his friends in Shan State.
3. They have painted the fence for three days.
4. The man told them to repair their house.
5. We shall postpone the football macth because of the weather.
6. The dentist pulled out one of my teeth last week.
7. The teacher punished me when I talked in the class.
8. After they had read those books they left.
9. Ying Lao Lao will break the glass if she is careless.
10. Jai Hsai Lao will have finished his work when we arrive.

CONJUNCTON (ၶေႃႈၵၢမ်းၵပ်း)

Conjunction - ၵၢမ်ႈဝႃႈၼႆႉပဵၼ်ၶေႃႈၵၢမ်းၵၢၼ်ၵပ်းပၢၼ်ၶေႃႈထႅဝ်လိၵ်ႈ ထႅဝ်ၶိုင်ႈထႅဝ်ၶိုင်ႈႁႂ်ႈပေႃးပဵၼ်မႃးထႅဝ်လဵဝ်ၵၼ်ၶၼ်ႉတေလႆႈၵၢဝ် Conjuncton ၼႆႉၵပ်းပၢၼ်/တိတ်းပၢၼ်ၶၼ်ႉယဝ်ႉ။ ႁူဝ်ၵျေႈ Conjunction ၼႆႉၵေႈတေမီးဝႆႉ ယူႇသွင်ပိူင်။

1. Co - ordinationg Conjunction – ထႅဝ်လိၵ်ႈမိူၼ်ၵၼ်၊ လွင်ႈၵီတ်းသၢင်ႈ မိူၼ်ၵၼ်သေၵၢဝ်ၵပ်းၵၼ်ႁႂ်ႈပဵၼ်ထႅဝ်လဵဝ်ၵၼ်ၶၼ်ႉယဝ်ႉ။
2. Subordination Conjunction-ထႅဝ်လိၵ်ႈၵမ်ႈမိူၼ်ၵၼ်၊လွင်ႈၵီတ်းသၢင်ႈ

ၵမ်ႉမိူၼ်ၵၼ်သေၵွၺ်တ်းၸႂ်ႈၶိုၼ်းပၼ်ထဝ်လိၵ်ႈၵၼ်လႅဝ်ၵၼ်မႃးၶၼ်ႉလင်ႉလႆႈ ၵပ်းပၼ်ၶၼ်ႉယဝ်ႉ။

1. Co - ordination Conjunctions

1.	and	=	ၼႄႈ/တင်း
2.	both and	=	သွင်ၼႄႈ/တင်းသွင်
3.	as well as	=	ထိူင်ႉၶၼ်ႇ/ၵေႃႈ
4.	no less than	=	။
5.	and - too	=	။
6.	and - also	=	။
7.	not only - but also	=	ၵမ်ႇၵူး – ၵေႃႈပူး
8.	not only - but	=	။
9.	either - or	=	ၵမ်ႇၶၼ်ၵေႃႈ
10.	or	=	။
11.	else	=	။
12.	otherwise	=	။
13.	neither	=	ၼႄႈ – တင်းသွင်
14.	but - however	=	ႁူလႅၵ်းၵူႈ
15.	yet - still	=	ႁူလႅၵ်းၵူႈ
16.	nevertheless	=	လိူဝ်သေၶၼ်ႉ၊ ၵမ်ႇၶၼ်
17.	therefore	=	ႁွပ်ႈၶႅဝ်ႉ – ယွၼ်ႉၶၼ်
18.	so	=	။
19.	for	=	လွင်ႈတၢင်းမၼ်းတေႉ
20.	while - whereas	=	ၽွင်းၶၼ် / တီႈတေႉမၼ်းၵေႃႈ

Example: (ပိူင်တႅၵ်ႈမၼ်း)

1. All the students and the teacher in the class - room.
   လုၵ်ႈႁဵၼ်းတင်းသဵင်ႈလႄႈမေႃသွၼ်မီးၼႂ်းႁွင်ႈသွၼ်လိၵ်ႈၵူဝ်ႈ။
2. Both father and mother are in Hsipaw.
   ပေႃႈလႄႈမႄႈတင်းသွင်မီးသီႇပေႃႉၶႃႈ။
3. Jai Kham as well as Ying Zarm Morn are happy.
   ၸၢႆးၶမ်းၵေႃႈမူၼ်ႈသိုဝ်းလိူင်ႉၶႅင်ႇယိင်းၸၢမ်မွၼ်းယဝ်ႉ။
4. Ying Kham Khorng is my friend on less than sister.
   ယိင်းၶမ်းၶွင်ႇၶႄႉပီႈၼွင်ႉၵေႃႉၵဝ်မိူၼ်လိူင်ႉၶႅင်ႇၼွင်းယိင်းယဝ်ႉ။
5. She is in Thailand and I too.
   မၼ်းၶဝ်းမီးမိူင်းထႆးလိူင်ႉၶႅင်ႇၵဝ်ၶႃႈ။
6. I am lazy and he also.
   ၵဝ်ၶၢၼ်ႉမၼ်းၸၢႆးၵေႃႈမိူၼ်ၶႅၼ်။
7. Not only they learn English but also computer.
   ၶဝ်ႁဵၼ်းၽႃႇသႃႇဢင်းၵိတ်ႉၵူၺ်းၵမ်ႈၵႃး ၶွမ်းၵေႃႈပႃးၵူဝ်ႈ။
8. Not only we but also they are students.
   ႁဝ်းၵူၺ်းၵမ်ႈလွင်ႈ ၶဝ်ၵေႃႈပဵၼ်လုၵ်ႈႁဵၼ်းၵူဝ်ႈ။
9. Either Ying Kham Noon or mother is in the house.
   ယိင်းၶမ်းၼူၼ်းၵမ်ႈၶၼ်ၵေႃႈမႄႈမီးတီႈႁိူၼ်းၵူဝ်ႈ။
10. Either the teacher or her students are in the class- room.
   မေႃသွၼ်ၵမ်ႈၶၼ်ၵေႃႈလုၵ်ႈႁဵၼ်းမၼ်းၶဝ်းမီးၼႂ်းႁွင်ႈသွၼ်လိၵ်ႈၵူဝ်ႈ။
11. She or children in the village.
   မၼ်းၶဝ်းၵမ်ႈၶၼ်ၵေႃႈလုၵ်ႈဢွၼ်ႇမီးၼႂ်းဝၢၼ်ႈ။
12. You must try hard else you will fail the exam.
   သူတေလႆႈၶတ်းလႅင်ႉၵမ်ႈၶၼ်ၵေႃႈသူတေတူၵ်းပၢင်တွပ်ႇလိၵ်ႈၵူဝ်ႈ။

13. You must go to school otherwise you will be punished.
သူတိုၼ်းလူဝ်ႇၵႂႃႇႁူင်းႁဵၼ်းၵူဝ်ႈၵမ်ႇၼၼ်ၸေႈသူတေလႆႈတၢမ်ႇယဝ်ႉ။
14. She is neither beautiful nor tall.
မၼ်းၼၢင်းႁၢင်ႈၸေႈႁၢင်ႈလီသုင်ၸေႈသုင်။
15. My parents nor I can be happy.
ပေႈမႄႈႁဝ်းလႄႈၵဝ်ၶႃႈၸေႈၵမ်ႇမူၼ်ႈသိူဝ်း။
16. I don't like Thailand but I want to study my education.
ၵဝ်ၶႃႈၵမ်ႇၵျိုၵ်ႈမိူင်းထႆး ၵူၺ်းၵေႈၵဝ်ၶႃႈလူဝ်ႇႁဵၼ်းပႂ်းပိင်ႇလၢႆႈၶႃႈၵေႃႈ။
17. She was lazy however she passed the examination.
မၼ်းၼၢင်းၶၢၼ်ႉဝႆႉၵူဝ်ႈ ၵူၺ်းၵေႈမၼ်းၼၢင်းၵႂၢင်ႇလိူၵ်ႈယဝ်ႉ။
18. Jai Mourng Loi was ill yet he went the market.
ၸၢႆးမိူင်းလွႆၼၢဝ်ဝႆႉၵူဝ်ႈ ၵူၺ်းၵေႈမၼ်းၸၢႆးၵႂႃႇၵၢတ်ႇယဝ်ႉ။
19. I like tea still he like coffee.
ၵဝ်ၵျိုၵ်ႈၼမ်ႉၼိင်ႈ ၵူၺ်းၵေႈမၼ်းၸၢႆးၵျိုၵ်ႈၵႃႈၽီႇ။
20. She is very beautiful nevertheless she is not proud.
မၼ်းၼၢင်းလဝ်ႈႁၢင်ႈလီၵူဝ်ႈ ၵူၺ်းၵေႈမၼ်းၼၢင်းၵမ်ႇႁူဝ်လွင်ႈသုင်။
21. Nang Kham Phourng was tried therefore she was sleeping in the house the whole day today.
ၼၢင်းၶမ်းၽွင်ႁိုဝ်ႉဝႆႉၵူဝ်ႈႁွပ်ႈၼၼ်ႉလႄႈမၼ်းၼၢင်းၼွၼ်းယူႇၼႂ်းႁိူၼ်းတင်း
ဝၼ်းမိူဝ်ႈၼႆႉ။
22. Jai Leng Khur got up late therefore he missed the school bus this morning.
ၸၢႆးလႅင်းၶိုဝ်းလုၵ်ႉလႆႈႁွပ်ႈၼၼ်ႉလႄႈမၼ်းၸၢႆးၵမ်ႇၶိုတ်းလူတ်ႉႁူင်းႁဵၼ်းၼင်ႈ
ၼႆႉ။

23. I do not love her for she is proud.
ၵဝ်ၶႃႈၵၢမ်ႇႁၵ်ႉမၼ်းၼေႃင်းယွၼ်ႉပိူဝ်ႈမၼ်းၼေႃင်းႁူဝ်လွၵ်ႈသုင်။

24. Mother works at home whereas father works in the office.
မႄႈႁဵတ်းၵၢၼ်တီႈႁိူၼ်းၽွင်းမိူဝ်ႈပေႃႈႁဵတ်းၵၢၼ်တီႈလုမ်းၼၼ်ႉ။

25. All the boys are playing football while girls are studying English language in the University.
ၵွၼ်ႇၸၢႆးၶဝ်တင်းမူတ်းတိုၵ်းလိၼ်ႈမၢၵ်ႇၼေင်ယူႇ ၽွင်းမိူဝ်ႈၵွၼ်ႇယိင်းၶဝ်
တိုၵ်းလဵပ်ႈႁဵၼ်းၽႃႇသႃႇၵၢင်းၵိတ်ႉတီႈၶွင်းလၼ်ႉလွမ်ၼၼ်ႉ။

2. Subordinating Conjunctions

1. as	=	မိူၼ်ၼင်ႇ၊ၼင်ႇၵၼ်
2. since	=	လိမ်မိူဝ်ႈ
3. because	=	ၵွပ်ႈပိူဝ်ႈ၊ယွၼ်ႉပိူဝ်ႈ
4. though	=	ပိၵ်ႉသမ်ႉဝႃႈ
5. although	=	ပိၵ်ႉသမ်ႉဝႃႈ၊ၵူၺ်းၵႃႈ
6. till	=	တေႃႇထိုင်
7. until	=	တေႃႇထိုင်
8. before	=	မိူဝ်ႈပႆႇ
9. after	=	ဝၢႆးသေ
10. when	=	ယၢမ်းမိူဝ်ႈ
11. as soon as	=	ၵမ်းလဵဝ်၊မိူဝ်ႈလႆႈသေၵၢမ်ႇဝႃႈ
12. while	=	ၽွင်းတိုၵ်ႉ
13. as if	=	မိူၼ်ၼင်ႇ၊ၸၢႆးၼင်ႇ

14.	as though	=	လိူင်ႉၶင်ႇၸႂ်းၶင်ႇ
15.	that - may	=	ၶင်ႇႁိုဝ်၊ပေႃးတေ
16.	that - might	=	။
17.	so + adj + that	=	ယွၼ်ႉပိူဝ်ႈၶႅၼ်ႈလႄႈ
18.	so + adv + that	=	။
19.	so long as	=	လူဝ်ႈၵျႈ
20.	so that	=	ပေႃးလိူင်ႉၶႅၼ်ႁွၼ်ႇ
21.	whether or not	=	သင်ဝႃႈ၊ ၵမ်ႇၶႅၼ်
22.	as mush as	=	ၶမ်ႇတၢၼ်ႇႁိုဝ်ၵေႃႈ
23.	lest	=	ၶင်ႇႁိုဝ်ပေႃးတေၵမ်ႇ
24.	if	=	သင်ဝႃႈ၊ပေႃးၶႅၼ်
25.	unless	=	ၵမ်ႇၶႅၼ်လိူင်၊သင်ဝႃႈ
26.	provided that	=	။
27.	on condition that	=	။
28.	however + Adjective	=	ပိၵ်ႉသမ်ႉဝႃႈ၊ ၸိုင်ႈ
29.	as far as	=	ပေႃးတေၵဝ်ဝႃႈတေႉ
30.	not because - but because		ယွၼ်ႉၶႅၼ်ၵမ်ႇ၊ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈၶႅၼ်

Example: (ပိူင်တႅၵ်ႈမၢၼ်း)

1. She works as a mother in our family.
   ၶေႃင်းၶေႃင်းႁဵတ်းမူၼ်ၶင်ႇငမ်ႈႁူဝ်းတီႈႁိူၼ်းယဝ်ႉ။
2. I lived in here since I was child.
   ၵဝ်ၶျႈယူႇတီႈၼႆႉလိမ်မိူဝ်ႈၶျႈပဵၼ်လုၵ်ႈဢွၼ်ႇယဝ်ႉ။
3. Jai Nor Leng ran away because he was afraid of ghost.
   ၸႂ်းၼေႃႇလႅင်းလႅၼ်ႈပႂ်ႈ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈမၢၼ်းၸႂ်းႁူဝ်ၽဵတ်ႇယဝ်ႉ။

4. I thought it was right,though I wasn't sure.
ၵဝ်ၶႂ်ႈဝူၼ်ႉဝႃႈမၼ်းမၢၼ်ႇယဝ်ႉ.ပၵ်ႉသမ်ႉၶႂ်ႈၵမ်ႈၶႄႉၸွင်ႇၼေႃႈ။
5. Although Jai Hseing Mourng tried hard,he failed the exam.
ပၵ်ႉသမ်ႉဝႃႈၸၢႆးသႅင်မူင်းၶတ်းၸႂ်ၼေႃႈမၼ်းၸၢႆးတူၵ်းလိၵ်ႈယဝ်ႉ။
6. Till I return back, she will stay at home.
တေႃႇထိုင်ၶႂ်ႈၶိုၼ်းပွၵ်ႈမႃးမၼ်းၶေႃင်းတေမီးတီႈႁိုၼ်း။
7. You must wait at the station untill the train come.
သူတေလႆႈပႂ်ႉတီႈတႃႈလူတ်ႉၾႆးတေႃႇထိုင်လူတ်ႉၾႆးမႃးယဝ်ႉ။
8. Before I came to Thailand, I learned English and Thai language for fours.
ၵွၼ်ႇတၢင်းၶႂ်ႈပႆႇမႃးမိူင်းထႆးၶႂ်ႈလဵပ်ႈႁဵၼ်းၵၢင်ႈၵိတ်ႉလႄႈၽႃႇသႃႇၵႂၢမ်းလၢတ်ႈထႆးတႃႇသီႇပီၶႂ်ႈၵေႃႈ။
9. After final examination, all the students will go back.
ဝႆးသေပၢင်တွပ်ႇလိၵ်ႈယဝ်ႉလုၵ်ႈႁဵၼ်းတၢင်းမူတ်းတေမိူဝ်းမူတ်းယဝ်ႉ။
10. When they have eaten dinner, they will watch the TV.
ၽွင်းမိူဝ်ႈၶဝ်ၵိၼ်ၶဝ်ႈၶမ်ႈယဝ်ႉၶဝ်တေတူၺ်းငဝ်းတူင်ႉယဝ်ႉ။
11. As soon as I arrived in Bangkok Thailand , I will attend the University.
ၽွင်းမိူဝ်ႈၵဝ်ၶႂ်ႈၸွတ်ႈထိုင်မိူင်းႁွၵ်ႈလိုင်ႈထႆးယဝ်ႉ ၵဝ်ၶႂ်ႈတေၶိုၼ်ႈလႅၼ်ႉလွမ်ႉ ၵမ်းလီဝ်ယဝ်ႉ။
12. The students are studying in the class - room while I am coming on the road.
လုၵ်ႈႁဵၼ်းၶဝ်တိုၵ်ႉႁဵၼ်းလိၵ်ႈယူႇၶၼ်ႈႁွင်ႈသွၼ်လိၵ်ႈၽွင်းၵဝ်ၶႂ်ႈတိုၵ်ႉမႃးယူႇ လွမ်းတၢင်းၶၼ်ႉ။
13. My friend Jai Hseing Harn lives as if he is a poor man.
ၵူၺ်းၵေႃႉၶႂ်ႈၸၢႆးသႅင်ႁၢၼ်ယူႇမိူၼ်ၶဝ်ႈမၼ်းၸၢႆးပဵၼ်ၵူၼ်းၽၢၼ်ၵူၺ်း။

14. Jai Leng speaks English as though he is a English speakers.
ၸၢႆးလႅင်းလၢတ်ႈၵႂၢမ်းဢင်းၵိတ်ႉၸိူင်းမိူၼ်ၵူၼ်းဢင်းၵိတ်ႉၶဝ်လူဝ်းၶေႃႈယဝ်ႉ။
15. I come to you that I may help you.
ၵဝ်ၶႃႈမႃးတီႈသူၶေႃႈၶႂၢင်ႉၸွႆႈၶႃႈတေလႆႈသူလႆႈ။
16. People eat food that they might live.
ၵူၼ်းၵိၼ်တင်းၵိၼ်ၶေႃႈၶႂၢင်ႉၸွႆႈၶဝ်တေယူႇသဝ်းလႆႈယဝ်ႉ။
17. My brother is so young that he cannot dress himself.
ၼွင်ႉၸၢႆးၶႃႈၵေႃႉလဵၵ်ႉၼႃႇယွၼ်ႉပိူင်ႈၶေႃမၼ်းၵမ်ႈမေႃၶူင်ႈၼုင်ႈႁၢင်းမၼ်း
18. The bus is so slowly that we couldn't arrive on time.
ၵႃးထိုင်းၼႃႇၵႃးလႅၼ်ႈႁွပ်ႈပိူင်ႈၶေႃႈႁဝ်းႁဝ်းၵမ်ႈႁွတ်ႈၶိုတ်းၶၢဝ်းယၢမ်း။
19. I shall love you so long as the world lasts.
ၵဝ်တေႁၵ်ႉသူလူဝ်ႈၵူႈၵမ်ႈၽႅၼ်ႇတိုၵ်ႉမီးယူႇဝႆႉ။
20. We must save the money so that we will able to buy a car.
ႁဝ်းတေလႆႈၵႄႇငိုၼ်းယဝ်ႉႁွပ်ႈၶေႃႉႁဝ်းတေၵၢင်ႈသိုဝ်ႉလႆႈၵႃးလမ်းၼိုင်ႈ။
21. We must go whether Jai Khur Leng comes or not.
ႁဝ်းတေၵႂႃႇၵွႆႈၵမ်ႈၶေႃၸၢႆးၶူဝ်းလႅင်းတေမႃး။
22. You can take these books as much as you like.
သူဢဝ်လႆႈၵွႆႈပပ်ႉလိၵ်ႈလွႆးၶႄႉၵမ်ႈသူၶႂ်ႈလႆႈ။
23. He held my hand lest I should fall.
မၼ်းၸၢႆးယိပ်းမိုဝ်းၶႃႈဝႆႉယဝ်ႉၶွင်ႉၵွႆႈၶႃႈတေၵမ်ႈတူၵ်း။
24. If you work hard, you will pass the exam.
ပေႃးသူၶတ်းၸႂ်၊သူတေၵႂၢင်ႉလိၵ်ႈၵွႆႈ။
25. Unless he eats rice, he will be thin.
သင်မၼ်းၸၢႆးၵမ်ႈၵိၼ်ၶဝ်ႈမၼ်းတေယွမ်ႈၵွႆႈ။

26. You can borrow the book provided that you return it soon.
    ပေႃးသူႁိမ်ပပ်ႉလိၵ်ႈလိုင်ၵၢမ်ႇၸိူင်သင်သူတေလႆႈသူင်ႇၶိုၼ်းၵူဝ်ႈ။
27. We will not go out side on condition that it rains.
    ႁဝ်းတေၵၢမ်ႇၵႂႃႇတၢင်းၼွၵ်ႈပေႃးၽူၼ်မႃးလိုင်။
28. However beautiful she is, I cannot marry her.
    ပၵ်ႉသမ်ႉဝႃႈမၼ်းၶႅင်းႁၢင်ႈလီၵေႃႈၶႃႈၵၢမ်ႇၵဝ်မၼ်းၶႅင်းလႆႈ။
29. This book is most interesting as far as I have read.
    ပပ်ႉလိၵ်ႈၼႆႉလီၶဝ်ႈလွင်ႈသုတ်းယဝ်ႉပေႃးၵဝ်ၶႃႈလူယဝ်ႉဝႃႈတေႃႉ။
30. We go to the monastery not because to pay homage to the Lord Buddha but because we would like to practice Buddhist meditation.
    ႁဝ်းၵႂႃႇတီႈၵျွင်းမုၼ်လဵဝ်ႈယွၼ်ႉပိူဝ်ႈတႃႇဝႆႈၽြႃးပေႃးလဵဝ်ႈႁူလ်းၵၢမ်ႇၵႃး
    ယွၼ်ႉပိူဝ်ႈႁဝ်းၶႂ်ႈၽိုၵ်းၵမ်ႉမထၢၼ်းတြႃးၽြႃးပေႃးလဵဝ်ႈၶေႃႉယဝ်ႉ။

☆ ☆ ☆ ☆ ☆

Participle (ၶေႃႈသွႆႈသၢင်ႈ)

Participle - ၶေႃႈသွႆႈသၢင်ႈၼႆႉလမ်ႇမီးဝႆႉယူႇသီႇပိူင်ၼၼ်ႉယဝ်ႉ။ ၶႂၢင်းသီႇပိူင် လိူဝ်းၼၼ်ႉလမ်ႇ – 1. Present Participle (N + Ving)

2. Past Participle (N + V3)

3. Perfect Participle (N + Having + V3)

4. Absolute Participle (N + being + adj + N)

1. Present Participle - ၼႆႉလမ်ႇမၼ်းပဵၼ်(V+ing) သေယူႇဝႆႉၽႂ်ႇ လင် Noun သေလႆႉတိုၵ်းႁၢင်ႈၶိုင်ႈပၼ်ထႅင်ႈ Noun ၼၼ်ႉသေၵႂ်ႈတီႈပွင်ႇမၼ်းတႅမ် ထူၼ်ႈလီမႃးလိူဝ်ၵဝ်ႇၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

Example (ပိူင်တႅၵ်ႈမၼ်း)

1. They are walking along the street.
   ၶဝ်တိုၵ်ႉပႆလွမ်းတၢင်းယူႇ။
2. He was sleeping under the tree.
   မၼ်းလႆးတိုၵ်ႉၼွၼ်းဝႆႉယူႇတႂ်ႈတူၼ်ႈမႆႉ။
3. We are having dinner at the restaurant.
   ႁဝ်းတိုၵ်ႉၵိၼ်ၶဝ်ႈၶမ်ႈတီႈလၢၼ်ႉၶဝ်ႈၽၢၵ်းယူႇ။
4. I have been working here for two hours.
   ၵဝ်ၶူၺ်ႈႁဵတ်းၵၢၼ်မႃးတီႈၼႆႉတိုၵ်ႉမီးသွင်ၸူဝ်ႈမူင်း။
5. She had been running there.
   မၼ်းၶၢဝ်းသိုပ်ႇလႅၼ်ႈမႃးယဝ်ႉယဝ်ႉတီႈၼၼ်ႈ။

မိူဝ်ႈတွၼ်း/ သင်ဝႃႈႁဝ်းၵပ်ႉၵိုၵ်းလွမ်းသၢင်ႈ (Verb of Sensation) ပေႃးၼႆလိူဝ်၊ တီႈပွင်ႇမၼ်းတေပိူင်ႈၵႂႃႇလွမ်းၼင်ႇထဵဝ်လိၵ်ႈမၼ်းမီးဝႆႉၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

6. I saw them coming here.
   ၵဝ်ႁၼ်ယဝ်ႉၶဝ်တိုၵ်ႉမႃးတီႈၼႆႈယူႇ။

7. She heard me talking in the class - room.
မၼ်းၶေႃင်းငိၼ်းၵဝ်ၶျႃႈလၢတ်ႈၵႂၢမ်းၼႂ်းႁွင်ႈသွၼ်လိၵ်ႈယဝ်ႉ။
8. The teacher watched us playing football.
မေႃသွၼ်တူၺ်းႁဝ်းလဵၼ်ႈမၢၵ်ႇၶၢင်ယဝ်ႉ။
9. I knew that woman entering the shop.
ၵဝ်ႁူႉယဝ်ႉၽူႈယိင်းၵၼ်တိုၵ်ႉၶဝ်ႈမႃးၶွင်းသိင်ႇယူႇၶႄႉ။
10. A running girl is afraid of a barking dog.
ၵွၼ်ႇယိင်းတိုၵ်ႉလႅၼ်ႈယူႇၶႄႉႁူဝ်မႃၵၼ်တိုၵ်ႉႁဝ်ႇယူႇၶႄႉယဝ်ႉ။
11. Don't let the barking dog come in.
ယႃႇပေပၼ်မႃတိုၵ်ႉႁဝ်ႇၶႄႉၶဝ်ႈမႃး။
12. The daily news is disappointing.
ၶၢဝ်ႇႁူႈဝၼ်းၶႄႉလွႆသိင်ႈယူႇ။

(1) Present Participle သင်ဝႃႈၵၢဝ်ၵိုၵ်းၵၼ်တင်း **Verbs** ၵၼ်ၼၼ်ၶဝ်ႉ လိူဝ်းၶႄႉလိုင်၊တေလႆႈႁၼ်ၽေႃငႃင်ႈထႅဝ်လိၵ်ႈလိူင်ႉၶင်ႇသပ်းလႅင်းၼၼ်ႉၶႄႉယဝ်ႉ

find,keep,leave,catch,set,get,send,discover,bring,draw, imagine,paint,show, လၵူႇလိူဝ်းၶႄႉ။

Subject + Verb + Oject + Present Participle

1. My teacher asked me **waiting** the whole day.
မေႃသွၼ်ႁဝ်းလၢတ်ႈၵဝ်ၵွႈပွႆႉယူႇဝႆႉတၢင်းဝၼ်း။
2. He left me **standing** at the hall.
မၼ်းလႅးပွႆႇၵဝ်ယဝ်ႉၵွႈလုၵ်းတီႈႁွင်းႁွင်ႈၶႄႉ။

3. The doctor will soon have him going home.
တွၵ်ႇတိူဝ်ႇၵမ်ႇၵိူင်သင်တိုၼ်းတေၸွႆႈမၼ်းလႆႈမိူဝ်းႁိူၼ်းယဝ်ႉ။
4. The government can't have you doing that.
လူင်ပွင်ၸိုင်ႈၵမ်ႇပၼ်သူသိုပ်ႇႁဵတ်းၶႄႉ။

(2) Present Participle ၸႂ်ႉပေႃးၵဝ်ႇႁဵတ်းပဵၼ် **Adjective Clause** ပေႃးၸႂ်ႉၸိုင်၊ တေလႆႈႁၼ်ၽၢင်ႁၢင်ႈထႅဝ်လိၵ်ႈမိူၼ်ၼင်ႇၼႆႉတီႈတႂ်ႈၽိုၼ်းၼႆႉယဝ်ႉ။

1. The man driving the car indicated that he was going left and he turned right.
ၵူၼ်းၸႂ်ႈၶီႇရူးယူင်းၵႃၶၼ်းၶၢင်ႉမၼ်းၶဝ်ႈယူႇဝႆႉၽၢႆႇသၢႆႉလႄႈမၼ်းပိၼ်ႇ
ၽၢႆႇၶႂႃႇယူႇ။
2. There are a lot of boys in the pool swimming.
ၵႂၼ်ႇၸိူဝ်းတင်းၶမ်ၶိုင်းၶွင်ၶမ်ႉတိုၵ်ႉလွႆလိူၼ်းယူႇ။
3. The man smoking a cigarette is my uncle.
ၵူၼ်းၸႂ်ႈလုတ်ႇယႃၶၼ်းယူႇၸီးၵရႅတ်ႉပဵၼ်လုင်းႁဝ်းၵူၺ်ႈ။

(3) Present Participle ၸႂ်ႉပေႃးၸွႆႈၵဝ်ႇႁဵတ်းပဵၼ် **Adverb** ပေႃးၸႂ်ႉ ၸိုင်၊ တေလႆႈႁၼ်ၽၢင်ႁၢင်ႈထႅဝ်လိၵ်ႈလွမ်းၼင်ႇၵၼ်ၼႆႉတီႈတႂ်ႈၽိုၼ်းၼႆႉယဝ်ႉ။

1. General **speaking,** a worker is more tired than a thinker.
ပေႃးလၢတ်ႈတႅၼ်ႈၼႄမၼ်း၊ ၵူၼ်းႁဵတ်းၵၢၼ်ၸႂ်ႉႁိုဝ်ႉလိူဝ်သေၵူၼ်းဝူၼ်ႉၵူၺ်ႈ။

2. **Talking** of football, have you ever seen the Myanmar team play?

   လၢတ်ႈလွင်ႈမၢၵ်ႇၶႅင်ႇ၊ ၸွင်ႇသူယၢမ်ႈႁၼ်လုမ်းမိူင်းမၢၼ်ႈလဵၼ်ႈယဝ်ႉႁႃႉ။

3. **Considering** the condition as a whole, he is better of now than yesterday.

   ဝူၼ်ႉတူၺ်းငဝ်းလၢႆးတၢင်းသႅင်ႈမူတ်းတေႉ၊မၼ်းၶႃႈမိူဝ်ႈလဵဝ်ၼႆႉလီဝ်မႃး သေဝၼ်းသိုၼ်းယဝ်ႉ။

4. Strictly **speaking**, they have no right to be there.

   ပေႃးလၢတ်ႈတေႉတေႉ၊ ၶဝ်ၵမ်ႉမီးသုၼ်ႇတႃႇတေယူႇတီႈၼၼ်ႈ။

သင်ဝႃႈၶႂ်ႈၵဝ်ႇၵွတ်းပၼ်ထႅဝ်လိၵ်ႈၵၢၼ်သုၵ်ႉယုင်ႈ(**Complex Sentence**) ပေႃး ၶႂ်ႈလိုင်၊ၵႂၢၼ်တၢင်းသုတ်းတေလႆႈတႅမ်ႈပၼ်ထႅဝ်လိၵ်ႈ (**Simple Sentence**) သေသွင်ထႅဝ်ၶေႃႉယဝ်ႉ။ ဢၢင်ႁၢင်ႈထႅဝ်လိၵ်ႈတေႉမိူၼ်ၶင်ႇၵၼ်ငၶတေႃးတွႆႈၶႂ်ႉ ယဝ်ႉ။

= He crossed the street. He was knocked down by a car.

  မၼ်းၸၢႆးၶၢမ်ႈတၢင်းယဝ်ႉ။ မၼ်းၸၢႆးလႆႈၶၢမ်ႇတၢင်းၵႃးလေႃႇလၢႆးယဝ်ႉ။

1. **Crossing the street**, he was knocked down by a car.

   ဢွင်ႈမိူဝ်ႈတိုၵ်ႉၶၢမ်ႈတၢင်းၶၼ်ႉမၼ်းၸၢႆးလႆႈၶၢမ်ႇတၢင်းၵႃးလေႃႇလၢႆးယဝ်ႉ။

= I'm walking to the market. I saw a lovely show of flowers.

  ၵဝ်ၶႃႈတိုၵ်ႈၵႂႃႇၵၢတ်ႇ၊ ၵဝ်ၶႃႈႁၼ်မွၵ်ႇႁၢင်ႈလီငၶဝေ်ယဝ်ႉ။

2. **Walking to the market**, I saw a lovely show of flowers.

   ဢွင်ႈမိူဝ်ႈတိုၵ်ႈၵႂႃႇၵၢတ်ႇၵဝ်ၶႃႈႁၼ်မွၵ်ႇႁၢင်ႈလီငၶဝေ်ႉယဝ်ႉ။

= He stood on the road. He saw a car accident.

  မၼ်းၸၢႆးလုၵ်ႈဝႆႉၶိူဝ်တၢင်းယဝ်ႉ၊မၼ်းၸၢႆးႁၼ်ၵႃးၵိုင်ႉၵၢင်ႉပၼ်သေပိူင်ယဝ်ႉ။

3. **Standing on the road**, he saw a car accident.

   ဢွင်ႈမိူဝ်ႈတိုၵ်ႉလုၵ်ႈယူႇၶိူဝ်တၢင်းမၼ်းၸၢႆးႁၼ်ၵႃးၵိုင်ႉၵၢင်ႉပၼ်သေပိူင်ယဝ်ႉ။

= His mother was absent. He looked after the house.
မႄႈမၼ်းၵႆးဢမ်ႇမီးဝႆႉ။ မၼ်းၵႆးလႆႈတူၺ်းထိုင်ႁိူၼ်းဝႆႉယဝ်ႉ။

4. **His mother being absent**, he looked after the house.
ယွၼ်ႉပိူဝ်ႈမႄႈမၼ်းၵႆးဢမ်ႇမီးဝႆႉ မၼ်းၵႆးလႆႈတူၺ်းထိုင်ႁိူၼ်းယဝ်ႉ။

= The cinema was full. We went home.
ႁူင်းငဝ်းတူင်ႉတဵမ်ဝႆႉယဝ်ႉ။ ႁဝ်းမိူဝ်းႁိူၼ်းၵႂႃႇယဝ်ႉ။

5. **The cinema being full**, we went home.
ယွၼ်ႉပိူဝ်ႈႁူင်းငဝ်းတူင်ႉတဵမ်ဝႆႉႁဝ်းမိူဝ်းႁိူၼ်းၵႂႃႇယဝ်ႉ။

= He studied hard. He could pass his examination.
မၼ်းၵႆးၶတ်းႁဵၼ်းဝႆႉ။ မၼ်းၵႆးၵွင်ႉပူၼ်ႉပွႆးတွပ်ႇလိၵ်ႈယဝ်ႉ။

6. **He studying hard,** he could pass his examination.
ယွၼ်ႉပိူဝ်ႈမၼ်းၵႆးၶတ်းၸႂ်ယဝ်ႉမၼ်းၵႆးၵွင်ႉပူၼ်ႉပွႆးတွပ်ႇလိၵ်ႈယဝ်ႉ။

2. Past Participle - ၶႅၼ်ႉလမ်ႉပိၼ်ၶ (N+V3) သေယူႇၽႂ်ႇလင် Noun သေလွင်ႉတိုဝ်းၵၢင်ႈၼိူင်ႈပၼ်ထႅင်ႈ Noun သေၵွႆႈၶေႃႈၵႂၢမ်းၵၢင်ႈလီမီးတီႈပွင်ႇမၼ်း တိုဝ်းလိုဝ်မေႈၶၶေႉယဝ်ႉ။

Example (ပိူင်တႅၵ်ႈမၼ်း)

1. I have studied in Thailand for three years.
ၵဝ်ၶႃႈလဵပ်ႈႁဵၼ်းတီႈမိူင်းထႆးမီးသၢမ်ပီယဝ်ႉယဝ်ႈ။

2. They have never met me.
ၶဝ်ၵမ်ႉယၢမ်ႈထူပ်းၶႃႈသေပွၵ်ႈ။

3. The guests have gone back already.
ၶႅၵ်ႇၶဝ်ၶိုၼ်းမိူဝ်းၵႂႃႇယဝ်ႉယဝ်ႈ။

မံၢ်တွင်း/ သင်ဝါးၵာဝ် Verb to be သေဂိုဂ်းလွှမ်းV3 ခဲႋပေါးခဲႋလိုင်ၜေၚ် ၵၢင်း တူခ်းထ်ဝ်လိဂ်းခခေ်ႋတေပီခ်မ်ုးၜေၚ်ၵၢင်းကခ်လံးခၢမ်ၦ (Passive Voice) ခခေ်ႋ ယဝ်ႋ။

4. I am sentenced.
   ဂဝ်ခုးလျုးတၢမ်ၦယဝ်ႋ။
5. He was punished by the teacher.
   မခ်းလံၢးလံးခၢမ်ၦမေျသွခ်ပခ်တၢမ်ၦယဝ်ႋ။
6. This monastery was built in 2016.
   ဝတ်ႋခဲႋဂ်တ်းသၢင်းယဝ်ႋခ့်းပီ2016။
7. Some students have been questioned.
   လုဂ်းဂ်ခ်းမင်လိူဝ်းလံးခၢမ်ၦတင်းထၢမ်ယဝ်ႋယဝ်း။
8. The stolen money has been found.
   ငိုခ်းလဂ်ႋဂၠၦခခေ်ႋၵၢခ်ခိုခ်းယဝ်ႋယဝ်း။
9. The fallen leaves were burned.
   မ့်မံႋၡူင်းတူဂ်းခခေ်ႋလုတ်ၦပ်တ်းယဝ်ႋ။
10. The girl bitten by a mad dog was sent to hospital.
   ကွခ်ၦယိင်းခၢမ်ၦမျမျးခူပ်းခခေ်ႋသူင်ၦဂၠၦတီးၡူင်းယျယဝ်ႋ။
11. The students punished by the teacher are very lazy.
   လုဂ်းဂ်ခ်းလံးခၢမ်ၦမေျသွခ်ပခ်တၢမ်ၦခခေ်ႋခၢခ်ႋလိူဝ်ချေၦ။
12. These clothes made in Thailand.
   ခူဝ်းခငုင်းလိူဝ်းခဲႋဂ်တ်းကွဂ်ၦမိူင်းထံးယဝ်ႋ။
13. Punished by his teacher, he came to school early.
   မခ်းလံၢးလံးခၢမ်ၦမေျသွခ်ပခ်တၢမ်ၦယဝ်ႋ၊မခ်းလံၢးမုးၡူင်းဂ်ခ်းလဝ်ႋလဝ်ႋ ယဝ်ႋ။

သင်ဝုႈၵာဝ်လေးဂခ်သေၵ်တ်းၵျ်ႈပ်ခ် (**Compound Adjective**) ပေးခ်ႉ လိုင်၊ တေလႆႈၵာဝ် **(Adverb+ Past Participle + Noun)** ၵိုၵ်းဂခ်သေ တေ လႆႈၵျခ်ၽေႃင်ၵျႃင်ႈထ်ဝ်လိၵ်ႈလွမ်းခင်ႉတီႈတ်ုႈလိူဝ်းခ်ႉယဝ်ႉ။

A well - dressed woman	ၽူႈယိင်းခုင်ႈၶူဝ်းလ်ပ်ႈလီ။
A badly - built house.	ၵျူခ်းၵ်တ်းလလိူဝ်ႈလလျႈ။
A frequently - used word.	ခေျႈၵုမ်းဂမ်းဂမ်းလႃတ်ႈ။
A well - finished examination.	ပႃင်တွပ်ႉလိၵ်ႈယဝ်ႉၼ်ပ်ႈလ်ပ်ႈ။

Past Participle ခ်ႉသင်ၵာဝ်ၵ်တ်းပ်ခ် **(Compound Noun)** ပေးခ်လိုင်၊ တေလႆၵာဝ် (Adjective + Noun ငလႈ ed + Noun) သေၵိုၵ်းဂခ်ပေးခ်ႉ လိုင်တေလႆႈၵျခ်ထ်ဝ်လိၵ်ႈလွမ်းခင်ႉတီႈတ်ုႈခ်ႉယဝ်ႉ။

A blue - eyed baby	- လုၵ်ႈၵွခ်ႉတျသွမ်ႉ။
A long - legged man	- ၵူခ်းၶျယႃဝ်း။
A bad - tempered teacher.	- မေျသွခ်သူပ်းဂျႃမ်း။
A brown - haired girl.	- ၵွခ်ႉယိင်းၶူခ်ၵျူဝ်ၶွခ်ႉ။
A yellow - monk robe.	- သႃင်ႉဂႃခ်းလိူင်မုခ်လဝ်ႈ။

3. Perfect Participle - ခ်ႉလမ်ႉပ်ခ် V3 သေသင်ၵာဝ် Having သ်ုႉ ပခ်ထ်င်ႈသေလ်ုႉတိုဝ်းလႆႈမိူခ်ခင်ႉလႆး Present Participle ခခ်ႉယဝ်ႉ။ ၵူလ်း ဂျႈလႆႈလိုဝ်ႈမခ်းသေမိုခ်းၵွင်ႉဝျႈ Perfect Participle ခ်ႉယဝ်ႉ။တီႈပွင်ႉ ၵုမ်းမႃမခ်းတေႉၵာမ်ႉပေးပိူင်ႈဂခ်သင်။ Perfect ခ်ႉမခ်းပွင်ႉဝျႈ ယဝ်ႉတူဝ်ႈၵုျႉ ခ်ယဝ်ႉ။

Example (ပိုၚ်တၚ်ဂၞန်မဒ်)

= He finished his work. He went home.

1. Having finished his work, he went home.
   ဝံၚ်သေၚ်ဂၢဒ်မဒ်လ္ၚ်ယဝ်ရတူဝ်နၚ်ဂၠုမဒ်လ္ၚ်မူဝ်ဂ္ၚ်ဒ်ယဝ်ရ။

= She wrote her essay. The girl was allowed to go back home.

2. Having written her essay, the girl was allowed to go back home.
   ဝံၚ်သေၚ်မဒ်ခေါင်တၚ်မ်နလိက်ယဝ်ရတူဝ်ဂၠုမဒ်ခေါင်ပဒ်ဍုင်ရမူဝ်ဒိုဒ် ဂ္ၚ်ဒ်ယဝ်ရ။

= They arrived in Thailand. They went to visit Ayuttaya.

3. Having arrived in Thailand, they went to visit Ayuttaya.
   ဝံၚ်သေၚ်ဂွတ်နထိုၚ်မူၚ်ထံယဝ်နခဝ်ဂၠုကၚ်ဝ်တီနကယုတယရယဝ်ရ။

4. Absolute Participle - ခဲရလမ်ရပ်ဒ်ထ်ဝ်လိက်နဒုၚ်နထ်ဝ်သၚ်မိဝံ Subject ကဒ်ကမ်မူဒ်ဂဒ်တ္ၚ်သွၚ်ကဒ်သေ ဗၞဲလၚ် Subject ကဒ်မိဝံ ကွဒ်တၢင်ခဒေ်ရသၚ်ဝ္ကကဝ် Participle လ္ၚ်ရိုက်တိုဝ်ပဒ်ပေခဲလိုၚ်ဂွၚ်ဝ္ Absolute Participle ခဲယဝ်ရ။

Example (ပိုၚ်တၚ်ဂၞန်မဒ်)

1. All things having been considered, we began to work quickly.
   ဂူနလိုဝ်ရဂူနလွၚ်နခ္ၚ်နလ္ၚ်တူလ္ပ်လီယဝ်ရ ဂှ်ဝ်တေလ္ၚ်ဂ္ၚ်တ်ဂၢဒ်ဂၠုဝံဝံယဝ်ရ။

2. These students having been punished, they went to school in time.
   ဝံၚ်သေလုက်နဂ္ၚ်ဒ်လိုဝ်ခဲရပဒ်တၢမ်ယဝ်ရ ခဝ်ဂၠုဂ္ၚ်ဂ္ၚ်ဒ်ဒိုတ်ဓါဝ်ယၢမ် ယဝ်ရ။

3. His brother having been absent, he had to took after the house.

ဝႆးသေပီႈၵၢႆႈမၼ်းလႆးၵၢမ်ႉမီးယဝ်ႉ မၼ်းလႆးလႆႈတူၺ်းထိုင်လုမ်းလႃးႁိူၼ်းယဝ်ႉ။

☆ ☆ ☆

Phrases (ၶေႃႈၵႂၢမ်းၸုမ်းတူမ်ႈ)

Phrases–ၵၢၼ်ဝႃႈၶဝ်ႉလမ်ႉပၼ်ၶေႃႈၵႂၢမ်းၸုမ်းတူမ်ၵၼ်ၶၼ်ႉယဝ်ႉ။ ႁူလ်း ၵႃႈၶဵင်းၶေႃႈၵႂၢမ်းၸုမ်းတူမ်ၶၼ်ႉတေမီးဝႆႉပၼ်လႆပိူင်မီးၶၼ်ၶႅင်ႈလိုဝ်ႈၶဝ်ၵၢၼ်ငၶဝ်ႉ တီႈတွင်ႈၶဝ်ႉယဝ်ႉ ။

1. Noun Phrase
2. Adjective Phrase
3. Adverb Phrase
4. Absolute Phrase
5. Prepositional Phrase
6. Participle Phrase
7. Gerund Phrase
8. Infinite Phrase

(1) Noun Phrase

Noun Phrase - ၶဝ်ႉလမ်ႉပေႃးမိုၼ်းမႃးလိၵ်ႈၶဝ်လိုင်ၵိင်ႈငၸမၼ်းတေမီးယူႈသၢမ် တီႈမီးၶၼ်ၶႅင်ႈတီႈ Subject + Object + Complement လၵ်ႈလိုဝ်းၶၼ်ႉတေ မီးၶေႃႈၵႂၢမ်းၸုမ်းတူမ် Phrase ဝႆႉယဝ်ႉ။

Example (ပိူင်တၢင်ႇမၼ်ႈ)

Noun Phrase - ၵၢၼ်ယူႇတီႈ Subject.

1. **Learning a new language** is difficult.
   ႁဵၼ်းၽႃႇသႃႇၵႂၢမ်းလၢတ်ႈမႂ်ႇၼၼ်ႉယၢပ်ႇတေႉယဝ်ႉ။
2. **Discussing politics** is boring.
   ၵုပ်ႇပႃႈမိူင်းၼၼ်ႉလီၶၢၼ်ႉၶႃႇ။
3. **Writing a book** is not an easy thing to do.
   လွင်ႈတႅမ်ႈပပ်ႉလိၵ်ႈၼၼ်ႉၵမ်ႇလွၵ်ႈၵၢၼ်ငၢႆႈငၢႆႈဢမ်ႇၸႂ်ႈ။

Noun Phrase -ၵၢၼ်ယူႇတီႈ Object.

4. I don't know **where I am going to live next year.**
   ၵဝ်ၵမ်ႇႁူႉတေယူႇတီႈလႂ်ပီၼႃႈမႃး။
5. I will ask **what should we do.**
   ၵဝ်ၶႂ်ႈတေထၢမ်တူၺ်းႁဝ်းထုၵ်ႇလီႁဵတ်းသိုဝ်ႉ။
6. My shirt need **to be washed every day.**
   သိူဝ်ႈၵဝ်လူဝ်ႇသၵ်ႉၵူႈဝၼ်းယဝ်ႉ။

Noun Phrase -ၵၢၼ်ယူႇတီႈ Complement.

7. Nang Zarm Hom makes Jai Hseing Khur **happy**.
   ၼၢင်းလၢမ်ႁွမ်ႁဵတ်းႁႂ်ႈၸႆးသဵင်ၶိူဝ်းမူၼ်ႈသိူဝ်း။
8. The teacher makes **us speak in front of the students in the class room every week.**
   မေႃသွၼ်ႁဵတ်းႁႂ်ႈႁဝ်းလၢတ်ႈၵႂၢမ်းၽၢႆႇၼႃႈလုၵ်ႈႁဵၼ်းၼႂ်းႁွင်ႈႁဵၼ်းၵူႈဝူင်ႈ။
9. Her job is **to go shopping every morning.**
   ၵၢၼ်မၼ်းၼၢင်းပဵၼ်ၵၢၼ်ၵႂႃႇသိုဝ်ႉၵၢတ်ႇၵူႈၸဝ်ႉၶၢဝ်ႉယဝ်ႉ။

(2) Adjective Phrase

Adjective Phrase – ၶေႃႈလၢမ်ႉၵမ်ႈၶမ်တေႁိုၵ်းလွမ်း Noun သေတေၵမ်ႉ ထႅမ် ၵၢင်ႈၶိူင်ႈပၼ် Noun ၼၼ်ႉတႃႇသေႇယဝ်ႉ။

Example (ပိူင်တႅၵ်ႈမၼ်ႈ)

1.A pen **on the table is mine.**
ၵမ်လိၵ်ႈၼိူဝ်ၽိူၼ်ၼၼ်ႉပဵၼ်ၶွင်ၶႃႈ။

2. A girl **in the house is my sister.**
ၵွၼ်ႇယိင်းၵေႃႉၼိုင်ႈၼႂ်းႁိူၼ်းပဵၼ်ၼွင်ႉယိင်းၶႃႈ။

3. A girl **with the long hair is my class-mate**.
ၵွၼ်ႇယိင်းၽူၼ်ႁူဝ်ယၢဝ်းပဵၼ်ၵူလ်းၵေႃႉႁူမ်ႈႁဵၼ်းၶႃႈၵေႃႈ။

5. The students **in the class room**.
လုၵ်ႈႁဵၼ်းၼႂ်းႁွင်ႈႁဵၼ်း။

6. The people **in Thailand**.
ၵူၼ်းၼႂ်းမိူင်းထႆး။

7. The children **playing football**.
လုၵ်ႈဢွၼ်ႇတဵၼ်းမၢၵ်ႈၶၢင်။

8. The birds flying **in the blue sky**.
ၼူၵ်ႉမိၼ်ၼႂ်းတွင်ႉၾႃႉသွမ်ႇ။

9. The thief lived **in a house built of stone**.
ၽူႈလၵ်ႉယူႇဝႆႉၼႂ်းႁိူၼ်းဢၼ်မၢၵ်ႈႁိၼ်ႁဵတ်းဝႆႉၼၼ်ႉ။

10. My friend is **a wealth man**.
ၵူလ်းၵေႃႉၶႃႈပဵၼ်ၵူၼ်းမီးၶွင်းလႆၵေႃႉၼိုင်ႈၵေႃႈ။

(3) Adverb Phrase

Adverb Pharse -ၼႆႉလမ်ႇပိၼ်ၶေႃႈၵႂၢမ်းၵူမ်ႉသေတေႁဵတ်းၵၢၼ်ၵမ်ႉထိမ်သၢင်ႈ ပၼ် Verb ၼၼ်ႉလွင်ႈႁႂ်ႈဝႃႈ Adverb Pharse ၼႆယဝ်ႉ။ ၵူလ်းၵေႃႈၶွင်ႈAdverb Phases ၼႆႉၶေႃႈတေမီးဝႆႉၵိင်ႇၼၼ်ႉမၼ်းထိင်ႈ (6) ပိူင်ယူႇယဝ်ႉ။

1. Adverb Phrase of Direction - ၵမ်ႉသၢင်ႈၵၢၼ်ၼၶတီႈၵႂႃႇ။
2. Adverb Phrase of Manner - ၵမ်ႉသၢင်ႈၵၢၼ်ၼၶလွင်ႈတူင်ႉၼိုင်။
3. Adverb Phrase of Place - ၵမ်ႉသၢင်ႈၵၢၼ်ၼၶၵွင်ႈတီႈ။
4. Adverb Phrase of Time - ၵမ်ႉသၢင်ႈၵၢၼ်ၼၶလွင်ႈၶၢဝ်းယၢမ်း။
5. Adverb Phrase of Reason or Purpose - ၵမ်ႉသၢင်ႈလၢတ်ႈၼၶလွင်ႈတၢင်းၼၼ်ႉယိူင်းၵၢၼ်းၶၼ်ႉယဝ်ႉ။
6. Adverb Phrase of Frequency - ၵမ်ႉသၢင်ႈၵၢၼ်ၵမ်းၵမ်းပိၼ်။

Example (ပိူင်တၢင်ႈ)

(1) Adverb Phrase of Direction - ၼၶတီႈၵႂႃႇ

She goes to the school. မၼ်းၶဝ်ႈၵႂႃႇႁူင်းႁဵၼ်း။

I go to the office. ၵဝ်ၶႃႈၵႂႃႇတီႈလုမ်း။

The car goes through to Northern Shan State.

ၵႃးလမ်းၵႂႃႇတေႃႇထိုင်မိူင်းတႆးပွတ်းႁွင်ႇၵိူဝ်ႈ။

(2) Averb Pharse of Manner - ၼၶလွင်ႈတူင်ႉၼိုင်ႁဵတ်းသၢင်ႈ

The students go to school slowly. လုၵ်ႈႁဵၼ်းၶဝ်ၵႂႃႇႁူင်းႁဵၼ်းလွႆးလွႆး။

Jai Lao Leng speaks English quickly.

ၸၢႆးလၢဝ်လိင်းလၢတ်ႈၵႂၢမ်းဢင်းၵိတ်းဝႆးဝႆးယဝ်ႉ။

The children work very hard. လုၵ်ႈဢွၼ်ႇၶဝ်ၶတ်းလႅင်ငတေႉ။

Shan Youth Network students speak English fluently.

လုၵ်ႈႁဵၼ်းၵေႃႉပ်းသၢၼ်ၵူၼ်းၶၼ်ႉတႆးလၢတ်ႈဢင်းၵိတ်းလႆႈလီၶႃႈ။

(3) Adverb Phrase of Place- ၼၵႂႂၢင်ႈတီႈ

I have been studying in Thailand.

ၵဝ်ၶႃႈတိုၵ်ႉသိုပ်ႇႁဵၼ်းတီႈၼႂ်းမိူင်းထႆးယူႇ။

We come from Shan State.

ႁဝ်းလုၵ်ႉမိူင်းတႆးမႃးၶႃႈၵေႃႈ။

She will go to Lashio.

မၢၼ်းၶၢင်းတေၵႂႃႇလႃႈသဵဝ်ႈ။

My friends study English at the American Center,Yangon.

ၵူလ်းၵေႃႉၶႃႈႁဵၼ်းဢင်းၵိတ်းၵႂၢင်ႈတီႈဢမေႇရိၵၢၼ်ႇတူႈႁုင်ႈ။

(4) Adverb Phrase of Time - လၢတ်ႈလႂၢင်ႈၶၢဝ်းယၢမ်း

Our examination will be finished in May every year.

ပွႆးတွပ်ႇလိၵ်ႈႁဝ်းတေယဝ်ႉၼႂ်းလိူၼ်မေႇႁူႈပီယဝ်ႉ။

Shan Youth Network English Speaking will be opening next month.

ပၢင်သွၼ်လၢတ်ႈၵႂၢမ်းဢင်းၵိတ်းၵေႃႉပ်းသၢၼ်ၵူၼ်းၶၼ်ႉတႆးတေပိုတ်ႇၼႂ်းလိူၼ်ၼႃႈယဝ်ႉ။

Jao Zarm Tun passed away in July, 20.1947.

ၸဝ်ႈၸၢမ်ႇထုၼ်းလပ်းတၢႆလိမ်းမိူင်းၵႂႃႇၼႂ်းလိူၼ်ၵျူႇလၢႆႇ၊20.1947ၶၢဝ်ႉယဝ်ႉ။

After the class is over, we went back home.

ဝႆးသေသွၼ်လိၵ်ႈယဝ်ႉ၊ ႁဝ်းမိူဝ်းမိုၼ်းႁိူၼ်းယဝ်ႉ။

(5) Adverb Phrase of Reason or Purpose -လွၚ်ႇတၢၚ်းယှိၣ်းဘၢၣ်း

We attack for freedom. ၦဝ်းတိုဂ်းတၠႉလွတ်းလ်ဝ်းဘှိဝ်ႇ။

Earning the money for living. ၦၠွမ်ငိုၣ်းတၠႉယှူႉသဝ်း။

Learn to use. လ်ပ်ႇၡ်ၣ်းတၠႉလ့ၬ်ႉတိုဝ်းဘှိဝ်ႇ။

Studying from this University is to gain more knowledge and experience more than ever before.

ၡ်ၣ်းဘဝ်တီႇလၣ်ႉလွမ်ၣ်ႉတၠႉတေလံႇတၢၚ်းၡှူႉငလႇတှူဝ်ထှူပ်းခမ်ၬလှိဝ်

မုးသေမှိဝ်ႇကွၣ်တၢၚ်းခခၣ်ႉယဝ်ႉ။

(6) Adverb Phrase of Frequency- ဂမ်ႉသၢၚ်ႇဘၢၣ်ဂမ်းဂမ်းပ်ၣ်

I am always in the class.

ဂဝ်မီးခၚ်းၡွၚ်ႇသွၣ်လိဂ်ႇတၠႉသေႉ

I have never seen the ghost.

ဂဝ်ခုႇဘမ်ႉတွၣ်ႉယၢမ်ႇၦၣ်ဖ်တ်ႉ

Sometimes,he gets up late in the morning.

မၢၚ်ပွဂ်ႇမၢၚ်လှ် မၣ်းလံးလုဂ်ႉလုႇဘှိဝ်ႇဂၢၚ်ခၚ်။

They hardly seen that kind of movies.

ခဝ်ဘမ်ႉတွၣ်ႉယၢမ်ႇၦၣ်ငဝ်းတှူၚ်ႉလှိၚ်ႉခခၣ်ႉသေပွဂ်ႇ။

Occasionlly, we go fishing.

မၢၚ်ပွဂ်ႇမၢၚ်လှ်ၦဝ်းဍုႉမ်တ်းပု။

I'll work almost everything.

ဂဝ်တေဘၢၚ်ႇတေၡ်တ်းသ်ၚ်ႇမှူတ်း။

I generally get up at 4 o'clock in the morning.

ဂမ်ခမ်ၬဂဝ်ခုႇလုဂ်ႉဂၢၚ်ခၚ်လဝ်ႉသီႉမွၚ်းခုႇဘောႇ။

I usually work so late. ဂဝ်ခုႇၡ်တ်းဂၢၣ်တှူဂ်းလိုၣ်းမှိၣ်ဂဝ်ႉၡှူလ်ႇ။

(4) Absolute Phrase

Absolute Pharse -ၶႆႉလမ်ႉပိၼ်ၶေႃႈၵႂၢမ်းၸုမ်ႈတူမ်ၵၼ်တိုၼ်းပိၼ်တေႉတေႉ ၶႅၼ်ႉယဝ်ႉ။

Example (ပိူင်တႅၵ်ႈမၼ်း)

1. **The bus being late**, we had to stay overnight on the road.
   ယွၼ်ႉပိူဝ်ႈႁႃးတူၵ်းလိုၼ်း ႁဝ်းလႆႈယူႇလွမ်းတၢင်းၼိုၼ်းၶိုင်ႈယဝ်ႉယဝ်ႈ။
2. **The sun having set**, they didn't go back home.
   ၵၢင်ဝၼ်းတိူၵ်ႉတူၵ်းယူႇ ၶဝ်ၵမ်ႇပႆႇမိူဝ်းၼိုၼ်းႁိူၼ်းယဝ်ႉ။
3. **The house having been built**, we had to live under the tree.
   ႁွပ်ႈႁိူၼ်းတိုၵ်းသိုပ်ႇႁဵတ်းသၢင်ႈယူႇ ႁဝ်းလႆႈယူႇသဝ်းတႂ်ႈတူၼ်ႈမႆႉဝႆႉယဝ်ႉ။

(5) Prepositional Phrase

Prepositional Phrase-ၶႆႉလမ်ႉပိၼ်ၶေႃႈၵႂၢမ်းၸုမ်ႈတူမ်ၵၼ်ၵိဝ်ႈလူလႆႈတၼ်း ႁႅင်းတီႈၶႅၼ်ႉယဝ်ႉ။

Example (ပိူင်တႅၵ်ႈမၼ်း)

1. The children came **in accordance with** parents.
   လုၵ်ႈဢွၼ်ႇၶဝ်မႃးလွမ်းမိူၼ်လိူင်ႉၶေင်ႇပေႃႈမႄႈၶႅၼ်ႉယဝ်ႉ။
2. Thailand is interesting **in comparison to** Yangon.
   မိူင်းထႆးၶႆႉပေႃးတႅၵ်ႈၶိူင်းလိူင်ႉလီၶဝ်ႈၸႂ်သေတႃႈႁၢင်ႈၵုင်ႈ။
3. This window may be broken **in case of** an emergency.
   ၽၵ်းတူႁူးလႅင်းၶႆႉလႅပ်ႈလႅဝ်ယဝ်ႉယွၼ်ႉပိူဝ်ႈႁူၵ်ႉႁၵ်းမီးမႃးၶႅၼ်ႉ။

4. We stand **in front of** the University building.
   ႁဝ်းလုၵ်ႈၽၢႆႇၼႃႈႁေႃလၢၼ်ႉလွမ်ႉလူင်ၵူဝ်ႈ။
5. We studied hard **in order to** pass the final examination.
   ႁဝ်းၶတ်းလႆႈတႃႇႁႂ်ႈၵႂၢင်ႇပူၼ်ႉပၢင်တွပ်ႇလိၵ်ႈၵမ်းလိုၼ်းသုတ်းၶၢဝ်ႉယဝ်ႉ။
6. The children played football **in spite of** the rain.
   လုၵ်ႈဢွၼ်ႇၶဝ်လဵၼ်ႈမၢၵ်ႇၶၢင်ယဝ်ႉပဵၼ်ႉသမ်ႉၽူၼ်တူၵ်းယူႇ။
7. They crossed the river **by means of** the boat
   ၶဝ်လတ်းၶၢမ်ႈၼမ်ႉလွႆႉတိုဝ်းတင်းႁိူဝ်းယဝ်ႉ။
8. We congratulate you **on behalf of** all teachers.
   ႁဝ်းၵၢဝ်ႇၶုၼ်ႇမုၼ်သူတၢင်မေႃသွၼ်တင်းသဵင်ႈ။
9. The dog always barks a strange person **by reason of** its honest for the master.
   မႃႁဝ်ႇႁုၼ်းလၢၵ်ႈလႅၼ်းတႃႇသေႇယဝ်ႉယွၼ်ႉပိူင်ႈမၼ်းသိုဝ်ႈယူဝ်းတေႃႇၸဝ်ႈၶွင်
   မၼ်း။
10. I am unable to go work as **a result of** my sickness.
   ၵဝ်ၶႂ်ႈၵမ်ႉပၢၼ်ႂၢႇၵၢၼ်ယွၼ်ႉပိူင်ႈလွင်ႈၵမ်ႉယူႇလီၵဝ်ၶႂ်ႈ။
11. She resigned a job **with the intention of** M.A study.
   မၼ်းဢွၵ်ႇယွမ်းႁပ်ႉၵၢၼ်ယိူင်းဢၢၼ်းတႃႇႁဵၼ်းလၼ်ႉၼႂ်းမေႃလူင်။
12. We didn't say anything **with reference to** this problem.
   ႁဝ်းၵမ်ႉလၢတ်ႈသင်သေၵိတ်းၵိၼ်ႇၵပ်းလူၺ်ႈပၼ်ႁႃၵၢၼ်ၼႆႉ။
13. They worked hard **for the purpose of** buying a new car.
   ၶဝ်ၶတ်းလႆႈႁဵတ်းၵၢၼ်ယိူင်းဢၢၼ်းတႃႇတေသိုဝ်ႉၵႃးမႂ်ႇလမ်းၼိုင်ႈယဝ်ႉ။
14. He did the work **in apposition of** his wish.
   မၼ်းလႆႈႁဵတ်းသၢၼ်ၶတ်းတၢင်းၶႂ်ႈလႆႈမၼ်းဝႆႉၵူၺ်ႈ။
15. I can say nothing **in connection with** this situation.

ၶူႈၵမ်ႉၸၢင်ႈလၢတ်ႈသင်လွမ်းၵိဝ်ႉလူလုပ်ႈသႂ်ၸႂ်ၵၢၼ်ၶႆႈ။

(6) Participle Phrase

Participle Phrase - ၶႆႈၵျႈမီးဝႆႉယူႇ (3) ပိူင်ၸႂ်ႉၶဵင်းၵျႈၶဝ်လိူဝ်းၶၢၼ်ႉတေပဵၼ် 1. Present Participle Phrase 2. Past Participle Pharse 3. Perfect Participle Phrase ၶႆႈယဝ်ႉ။

Example (ပိူင်တႅၵ်ႈ)

(1)Present Participle Pharse -

The woman **crossing the stree**t is an old friend of my moher's.

ၽူႈယိင်းၶၢမ်ႈသၢႆၶၢင်ႈတၢင်းၶၢၼ်ႉပဵၼ်ၵေႃႈလုၼ်းၵျႉႁဝ်ႉငမႈၵဝ်းၵိူဝ်ႈ။

Jai Khur Lao and Ying Hseng Aye,**hoping to pass this exam**, are very work hard.

ၸၢႆးၶိူဝ်းလၢဝ်ငလႈယိင်းသႅင်ၵေႃးမုင်ႈမွင်းတျႉၵွင်ႉပူၶႆႉပၢင်တွပ်ႉလိၵ်ႈၶႆႉ ၶတ်းလႄႇတေႃႉတေႃႉ။

English **being taught** by Ying Horm Noon is an international language.

ၵၢင်းဢိတ်ႉၶၢမ်ႉယိင်းႁွမ်ၶူၼ်းသွၼ်ယဝ်ႉၶၢၼ်ႉပဵၼ်ၽျႉသျႉၵၢမ်းလၢတ်ႈတၢင်း ၵမ်ႉၽျႉယဝ်ႉ။

(2) Past Participle Phrase -

Anyone **bitten by a mad dog** ought to see a doctor right away.

ၵူၼ်းလိူဝ်းလႆႈၶၢမ်ႉမျွင်ႉၶူပ်းယဝ်ႉၶၢၼ်ႉထုၵ်ႉလီထူပ်းမေႃယျၵမ်းလီဝ်ယဝ်ႉ။

The jewelary **stolen from our neihbor's house** was found by the police yesterday.

ရတၼႃႉၵၢၼ်လႆႈၶၢမ်ႉၵိမ်းၵွမ်းၵိူၼ်းလၵ်ႉၶၢၼ်ႉလႆႈၶၢမ်ႉတမ်ႉၶူတ်ႉႁၢၼ်ၶိုၼ်း

မိူဝ်ႈဝႃႈယဝ်ႉ။

Supported by people,Shan Youth Network had strong that it can open the course each year.

လႆႈၶၢမ်ႇႁူၼ်းလွႆႈထႅမ်သေၵေႃႉၵပ်းသၢၼ်ႁူၼ်းၼုမ်ႇတႆးၵႆၼ်ႇၼႅင်ဝႆႉပိုတ်ႇၽုၺ်ႇ
လႆႈပၢင်သွၼ်ႁူႈပီပီ။

(3) Perfect Participle Pharse -

Anyone **having discussed with him** will be convinced of his innocence.

ႁူႈၵေႃႉၵေႃႈၵုပ်ႇလၢတ်ႈလွင်ႈမၼ်းယဝ်ႉသေလွင်ႈတေႁူႉဝႃႈမၼ်းဢမ်ႇၵၢမ်ႇမီး
တၢင်းၽိတ်းၼႆႉယဝ်ႉ။

Jai Nor Leng,**having been injured in the car accident**,died a year later.

ၸၢႆးၼေႃႇလိင်းၶၢမ်ႇမၢတ်ႇလိပ်းဝႆႉလွင်ႈၵႃးၵၢမ်ႇသၢင်ႇထုၵ်ႇသေပၢၼ်ၶေၼ်ႉ
တၢင်ႇပီပူၼ်ႉမႃးယဝ်ႉ။

Tourests **having stayed in Shan State** like the hospitalities of Tai people.

ၶူၼ်းလေႇမိူင်းလႆႈယင်ႉသဝ်းတီႈမိူင်းတႆးယဝ်ႉသေလႆႈၸွႆႈလွင်ႈမေႃလုမ်းလႃး
တူလ်းထိုင်ၶိူဝ်ၶူၼ်းတႆးယဝ်ႉ။

(7) Gerund Phrase

Gerund Pharse - ၶေႃႉလမ်ႉပဵၼ်ၶေႃႈၵႂၢမ်းၵျူမ်းတုမ်ၵၢၼ်ၵၢဝ် Ving သေလွႆႉ
ဝႆႉလွမ်းသေၶေႃႈၵႂၢမ်းၶေႃႉယဝ်ႉ၊ ၵူလ်းၵႃႈတီႈမၼ်းတေႃႉပိူင်ႈၵၼ်ၵႂၢႇလွမ်းလူလ်ႈ
တီႈယူႇမၼ်းငလႈတီႈၵွတ်းၵၢၼ်မၼ်းၶေႃႉယဝ်ႉ။

Example (ပိူင်တႅၵ်ႈမၼ်း)

1. I enjoy **playing the guitar**
   ၵဝ်ၶႂ်ႈလႆႈလဵၼ်လွင်ႈလဵၼ်ႈၵီႇတႃႇဢေႃႈ။
2. We love **watching the football match.**
   ႁဝ်းၶိူၵ်ႈလွင်ႈတူလုၼ်းပွႆးမၢၵ်ႇၶၼ်ဢေႃႈ။
3. I like your **speaking English.**
   ၵဝ်လႆႈၶႂ်ႈသူလၢတ်ႈၵႂၢမ်းဢင်းၵိတ်ႉၵိူဝ်ႈ။
4. We are used **to eating rice and curry**.
   ႁဝ်းယၢမ်ႈၵိၼ်ၶဝ်ႈငၢႆးၽၵ်းၵိူဝ်ႈ။
5. My father appreciated **my speaking English**.
   ပေႃႈႁဝ်းပွင်ႇပၼ်လွင်ႈၵဝ်ၶႂ်ႈလၢတ်ႈၵႂၢမ်းဢင်းၵိတ်ႉယဝ်ႉ။
6. He likes **walking in the morning every day**.
   မၼ်းလႆးလႆႈလွင်ႈပႆတၢင်းၵၢင်ၶႂ်ႈႁူဝ်ၶၼ်းဢေႃႈ။
7. What she wants is **living with her husband in Shan State.**
   ဢၼ်မၼ်းၶႂ်ႈလူဝ်ႇတေႃႉယူႇလွမ်းၽူဝ်မၼ်းၶႂ်ႈတီႈမိူင်းတႆးဢေႃႈ။
8. What my father insists on is my **going to school every day**.
   ဢၼ်ပေႃႈႁဝ်းတိုၵ်းသူၼ်းတေႃႉပိၼ်လွင်ႈၵဝ်ၵႂႃႇႁူင်းႁဵၼ်းႁူးဝၼ်းၵိူဝ်ႈ။
9. My parents want to get one thing, **my going to school every day.**
   ပေႃႈမႄႈႁဝ်းလူဝ်ႇဢၼ်ၼိုင်ႈတေႃႉလွင်ႈၵဝ်ၵႂႃႇႁူင်းႁဵၼ်းႁူးဝၼ်းၶႅၼ်ႉၵိူဝ်ႈ။

(8) Infinitive Pharse

Infinitive Pharse- ၶေႃႉလမ်ႉပိၼ်ၶေႃႈၵႂၢမ်းႁူမ်ႈတုမ်ဢၼ်ဢဝ် Verb သေငတ ပိၼ်ငဝ်ႈၶႅၼ်ႉယဝ်ႉ။ Infinitive Pharse ၶေႃႉၵေႃႈတီႈမၼ်းမီးဝႆႉယူႇ(3) ပိူင် ယဝ်ႉ။ယူႇလႆႈတီႈSubject + Object+ Complement ၵွႆႇလိူဝ်းၶႅၼ်ႉယဝ်ႉ

Example (ပိူင်တႅၵ်ႈမၼ်း)

Infinitive Phrase ဢၼ်ယူႇတီႈ Subject

1. **To cook breakfast every day** is necessary.
   တႃႇတေႁုင်ၶဝ်ႈၼိုင်ႈၵူႈဝၼ်းပဵၼ်ဢၼ်လူဝ်ႇယဝ်ႉ။
2. **To speak** is easier than act.
   တႃႇလၢတ်ႈတေငၢႆႈလိူဝ်သေႁဵတ်းၵေႃႈ။
3. **To write the book** is difficult than read.
   တႃႇတေတႅမ်ႈပပ်ႉလိၵ်ႈၼၼ်ႉယၢပ်ႇလိူဝ်သေလူၵေႃႈ။

Infinitive Phrase ဢၼ်ယူႇတီႈ Object

4. The class - room needs **to be closed every evening**.
   ႁွင်ႈသွၼ်လိၵ်ႈတိုၼ်းတေလူဝ်ႇပိၵ်ႉၵူႈၵူဝ်ၶမ်ႈယဝ်ႉ။
5. The food needs **to be cooked every morning**.
   ၶဝ်ႈၽၵ်းတိုၼ်းတေလူဝ်ႇႁုင်ၵူႈၼိုင်ယဝ်ႉ။
6. Learing English needs **to be practiced every day**.
   လဵပ်ႈႁဵၼ်းဢင်းၵိတ်ႉတိုၼ်းလူဝ်ႇၽိုၵ်းၵူႈဝၼ်းယဝ်ႉ။

Infinitive Phrase ဢၼ်ယူႇတီႈ Complement

7. Their work is **to playing computer game**.
   ၵၢၼ်ၶဝ်တေပဵၼ်တႃႇလဵၼ်ႈၵဵမ်းၶွမ်းၵူလိုၼ်း။
8. My mother job is **to washing the clothes every day.**
   ၵၢၼ်ၼေမႈႁၢဝ်းတေပဵၼ်လွင်ႈသၵ်ႉၶူဝ်းၵူႈဝၼ်း။

Three kinds of Conditional Sentences

(တူၼ်ႈထႅဝ်လိၵ်ႈၵၢၼ်ငၶသႂ်ႇငၢႆသၢမ်ပိူင်)

1. Real Conditions (Present) သႂ်ႇငၢႆၵၢၼ်ပဵၼ်တေႉယၢမ်းမိူဝ်ႈလဵဝ်
2. Unreal Conditions(Present) သႂ်ႇငၢႆၵၢၼ်ၵမ်ႇပဵၼ်တေႉမိူဝ်ႈလဵဝ်
3. Unreal Conditions(past) သႂ်ႇငၢႆၵၢၼ်ၵမ်ႇပဵၼ်တေႉမိူဝ်ႈပူၼ်ႉမႃး

Conditional Sentences - ၼႆႉလမ်ႉတေလႆႈမီးၶၵ်ႉလိၵ်ႈ (clause) သွင်ပွတ်း ဝႃႉၼၼ်ႉယဝ်ႉ။ 1. ပေႃးပဵၼ်တွၼ်ႈၵၢၼ်ငၶသႂ်ႇငၢႆလိူင်တေလႆႈၵၢဝ် (If clause) ၼၼ်ႉမႃးယူႇဝႃႉၼႆႉ၊ၶႄႈသေတီႈသုတ်းၶၵ်ႉလိၵ်ႈၼၼ်ႉတေလႆႈသႂ်ႇယၵ်း comma ပၼ်သေလွင်ႇသိုပ်ႇၶၵ်ႉလိၵ်ႈၵမ်းသွင်ၼၼ်ႉယဝ်ႉ။ 2. ၵၢၼ်ပဵၼ်ၶၵ်ႉလိၵ်ႈ Main clause ၼႆႉပဵၼ်တွၼ်ႈတႃႇငၶလႅင်ႈတၢင်းပိူင်လူင်မၼ်းၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

(1) **Real Conditions (Present)** သႂ်ႇငၢႆၵၢၼ်ပဵၼ်တေႉယၢမ်းမိူဝ်ႈလဵဝ်

1. If the weather is good, she will probably ride her bicycle.
   ပေႃးသႂ်ႇငၢႆတွင်ႉၾႃႉလီလိူင်မၼ်းၶၢင်းလႅပ်ႈတေၶီႇလူတ်ႇထိပ်ႇမၼ်းၶၢင်း။
2. If the weather is bad, she'll probably take the bus.
   ပေႃးသႂ်ႇငၢႆတွင်ႉၾႃႉၵမ်ႇၶမ်ႉလိူင်မၼ်းၶၢင်းလႅပ်ႈတေၶီႇၵႃးယဝ်ႉ။
3. If it rains,we will not play football.
   သင်ၾူၼ်မႃး ႁဝ်းတေၵမ်ႇလဵၼ်ႈမၢၵ်ႇၼင်။
4. If you annoy the cat, it will scratch you.
   ပေႃးသူယွၵ်ႇမႅဝ်းလိူင်မၼ်းတေယႃႉသူယဝ်ႉ။
5. If you attend the class, you will be able to speak English.
   ပေႃးသူၶိုၼ်ႈလိၵ်ႈလိူင်သူတေမေႃလၢတ်ႈၵႂၢမ်းဢင်းၵိတ်ႉၵိုဝ်ႈ။
6. If I have money, I will buy a car.
   သင်ၵဝ်မီးငိုၼ်းလိူင်ၵဝ်တေသိုဝ်ႉၵႃးလမ်းၼိုင်ႈ။

မႂ်ႇတွင်း/ ၶွင်ႈတွၼ်ႈ Conditional Sentence ၶေႃႈသင်ဝႃႈၵၢဝ်ႇ Main Clause ၶၼ်ႈၼိုင်ႈမႃးယူႇၽၢႆႇၼႃႈသေၵၢင်ပဵၼ် If Clause ၶၼ်ႈၼိုင်ႈတူၵ်းၽၢႆႇလင် ပေႃးၶႆႈလိူင်ၵမ်ႇလူဝ်ႇသႂ်ႇယၢၵ်း Comma ယဝ်ႉ။

7. You will hurt yourself if you are not careful.
   မႂ်းတေလႆႈလဵပ်းတူဝ်မႂ်းၵူဝ်ႈ ပေႃးမႂ်းၵမ်ႇမီးသတိလီလိုင်။
8. I will miss the bus if I don't hurry.
   ၵဝ်တေလုတ်ႈၵႃးၵူဝ်ႈပေႃးၵဝ်ၵမ်ႇႁဵတ်းဝႆးဝႆးလိုင်။
9. They will go with you if you come early.
   ၶဝ်တေၵႂႃႇၸွမ်းသူၵူဝ်ႈ သင်သူမႃးၸဝ်ႉၸဝ်ႉလိုင်။
10. I am going to concert if I can get a ticket.
   ၵဝ်တေၵႂႃႇပၢင်တွႆႇတိုင်ႈၵူဝ်ႈပေႃးၵဝ်လႆႈမႂ်ႇတိတ်းမၼ်းလိုင်။

(2) Unreal Conditional (Present)သႂ်ႇၵၢမ်ၵမ်ႇပဵၼ်တေႉမိူဝ်ႈလဵဝ်

1. If I had a wing, I would fly to you.
   သင်ၵဝ်မီးပိၵ်ႇလိုင် ၵဝ်ထုၵ်ႇလီမိၼ်မႃးႁႃးသူယဝ်ႉ။
2. If I were you, I would get married her.
   သင်ၵဝ်ပဵၼ်မႂ်းလိုင် ၵဝ်ၼႃႇၶႅၵ်ႈႁိူၼ်းလွမ်းမၼ်းၶေႃင်းယဝ်ႉ။
3. If I were a bird, I would fly round the country.
   သင်ၵဝ်ပဵၼ်ၼူၵ်ႉလိုင် ၵဝ်တေမိၼ်ႁွပ်ႇပၢၼ်ႇတူဝ်ႈမိူင်းယဝ်ႉ။
4. He would help you if he knew the answer.
   မၼ်းၸၢႆးတေၸွႆႈသူယဝ်ႉ ပေႃးမၼ်းၸၢႆးႁူႉၶေႃႈတွပ်ႇမၼ်းလိုင်။
5. She would scold you if she saw you now.
   မၼ်းၼၢင်းတေလႃႇသူယဝ်ႉ သင်မၼ်းၼၢင်းႁၼ်ယဝ်ႉမိူဝ်ႈလဵဝ်။

(3) Unreal Conditional (Past) သႂ်ငၢႆၵၢၼ်ၵမ်ႉပၼ်တေႉမိူဝ်ႈပူၼ်ႉမႃး

1. If I had been feeling well, I would have in class yesterday.
   သင်ဝႃႈၵဝ်ယူႇလီဝႆႉပေႃးၶႆလိုင်ၵဝ်ပေႃးထုၵ်ႇလီလႆႈၶိုၼ်ႈလိၵ်ႈယဝ်ႉမိူဝ်ႈဝႃး။
2. If you had gone with me, you would have enjoyed the trip.
   သင်ဝႃႈသူၵႂႃႇယဝ်ႉလွမ်းၵဝ်လိုင်သူပေႃးတေသိူဝ်းမူၼ်ႈလွမ်းၶၢဝ်းတၢင်းယဝ်ႉ။
3. If I had left earlier, I would have been caught the bus.
   သင်ၵဝ်ဢွၵ်ႇၵႂႃႇၸဝ်ႉပေႃးၶႆလိုင် ၵဝ်ပေႃးထုၵ်ႇလီၶိုတ်းရူးယဝ်ႉယဝ်ႈ။
4. If the door had been opened, the thief would have walked in.
   သင်ဝႃႈၽၵ်းတူၽူၺ်ႉဝႆႉပေႃးၶႆလိုင်ၽူႈလၵ်ႉပေႃးၶဝ်ႈမႃးယဝ်ႉယဝ်ႈ။
5. If I have come to the party, I would have enjoyed myself.
   သင်ဝႃႈၵဝ်မႃးပွႆးလီင်ႉလူၶႆႉလိုင် ၵဝ်ပေႃးတေလႆႈၵျူႉယဝ်ႉၵူိဝ်ႈၶႆႉ။
6. You would have not been punished if you have gone work.
   သူပေႃးတေၵမ်ႉလၢႆးတၢမ်ႉယဝ်ႉပေႃးသူၵႂႃႇႁၢၼ်ယဝ်ႉယဝ်ႈလိုင်။
7. I would have been in time if it hadn't rained.
   ၵဝ်ပေႃးတေႁွတ်ႈထိုင်ၶိုတ်းၶၢဝ်းယၢမ်းယဝ်ႉပေႃးၽူၼ်ၵမ်ႉတူၵ်းလိုင်။
8. You would have passed if you had studied regularly.
   သူပေႃးထုၵ်ႇလီၵွင်ႉယဝ်ႉယဝ်ႈ သင်သူလီပ်ႈႁဵၼ်းမၢၼ်ႇမၼ်ႇလိုင်။
9. I would have seen her if I had looked out of the window.
   ၵဝ်ပေႃးတေႁၼ်မၼ်းၼၢင်းယဝ်ႉယဝ်ႈ သင်ၵဝ်တူလ်ႈၵွၵ်ႉႁူးလီင်းလိုင်။
10. She would have been happier if her father had not died.
   မၼ်းၼၢင်းပေႃးတေမူၼ်ႈသိူဝ်းယဝ်ႉ သင်ပေႃႈမၼ်းၼၢင်းၵမ်ႉတၢႆလိုင်။

☆ ☆ ☆

Clause (ၶၵ်ႉလိၵ်ႈ)

Clause-ၼႆႉလမ်ႇပိၼ်ႇဝႃႈၵႂၢမ်းၸုမ်ႈတုမ်ၶွင်ႈတွၼ်ႈၶၵ်ႉလိၵ်ႈသေၼလႈမီးဝႆႉယူႇ Subject တင်း Verb သေၵူၺ်းၵေႃႈတီႈပွင်ႇမၢၼ်ႈဢမ်ႇပႆႇတဵမ်ထူၼ်ႈၼႄႈလွင်ႇဝႃႈ ၶၵ်ႉလိၵ်ႈ clause ၼႆယဝ်ႉ။ ၶွင်ႈတွၼ်ႈၶၵ်ႉလိၵ်ႈၼႆႉၵေႃႈၵိုင်ႇၼၼ်ႉမၢၼ်ႈမီးဝႆႉယူႇ (3) ပိူင်မိူၼ်ၼင်ႇ –

1. Noun Clause
2. Adjective Clause
3. Adverb Clause

(1) **Noun Clause** - ၼႆႉၵေႃႈတီႈယူႇမၼ်းမီးဝႆႉယူႇသၢမ်တီႈမိူၼ်ၼင်ႇတီႈ Subject+ Object+Complement ၸိူဝ်းၼႆႉယဝ်ႉ။

Noun Clause - ဢၼ်ယူႇတီႈ Subject

1. **What she is doing** seems very easy.
   ဢၼ်မၼ်းၶဵင်းတိုၵ်ႉႁဵတ်းယူႇၼၼ်ႉမိူၼ်ႁၢင်ႈငၢႆႈဝႆႉ။
2. **Where he lives** is not known.
   တီႈဢၼ်မၼ်းလႆႈယူႇၼၼ်ႉဢမ်ႇႁူႉယဝ်ႉ။
3. **Who I obey** is my teacher.
   ၵေႃႉၵဝ်ထွမ်ႇဢဝ်ၼၼ်ႉပဵၼ်မေႃသွၼ်ႁဝ်းဢိူဝ်ႈ။
4. **Where I want to live** is Shan State.
   တီႈဢၼ်ၵဝ်ၶႂ်ႈယူႇၼၼ်ႉပဵၼ်မိူင်းတႆးဢိူဝ်ႈ။
5. **How you will say** depends on your idea.
   သူတေလၢတ်ႈဝႃႈသင်ၵေႃႈၵိုင်ၼိူဝ်ပႃးဝူၼ်ႉသူၵူၺ်း။
6. **What you will talk about** is not connection with me.
   သူတေလၢတ်ႈလွင်ႈၵႃႈသင်ၵေႃႈမၼ်းဢမ်ႇၵဵဝ်ႇၵွင်ႉၵၼ်တင်းၵဝ်ၶႃႈ။

Noun Clause - ဢၼ်ယူႇတီႈ Object

1. I know **that she is innocent**.
   ၵဝ်ႁူႉယဝ်ႉၼၼ်ႉမၼ်းၼၢင်းဢမ်ႇမီးတၢင်းၽိတ်း။
2. She doesn't know how they go.
   မၼ်းၼၢင်းဢမ်ႇႁူႉၶဝ်ႁဵတ်းႁိုဝ်ၵႂႃႇ။
3. You knew **when I came**.
   သူႁူႉယဝ်ႉမိူဝ်ႈၵဝ်မႃးၼၼ်ႉ။
4. They asked me **what I wanted**.
   ၶဝ်ထၢမ်ၵဝ်ယဝ်ႉ ဢၼ်ၵဝ်ၶႂ်ႈလႆႈၼၼ်ႉ။
5. I can't believe in **what he says.**
   ၵဝ်ဢမ်ႇၶႂ်ႈယုမ်ႇလႆႈဢၼ်မၼ်းလၢဝ်းဝႃႈၼၼ်ႉ။

Noun Clause - ဢၼ်ယူႇတီႈ Complement

1. This house is **what I want**.
   ႁိူၼ်းလင်ၼႆႉယဝ်ႉဢၼ်ၵဝ်ၶႂ်ႈလႆႈ။
2. My opinion is **that he is guilty**.
   တၢင်းႁၼ်ထိုင်ၵဝ်ၼႆႉတေႉမၼ်းလၢဝ်းမီးတၢင်းၽိတ်းဢိူဝ်ႈ။
3. The problem is **what we should do now**.
   ပၼ်ႁႃဢၼ်ၼၼ်ႉႁဝ်းထုၵ်ႇလီႁဵတ်းႁိုဝ်မိူဝ်ႈလဵဝ်။
4. The question is **how we should solve this problem**.
   ၶေႃႈထၢမ်ၼၼ်ႉႁဝ်းထုၵ်ႇလီႁဵတ်းႁိုဝ်ၵေႈၶႆႈပၼ်ႁႃၼၼ်ႉ။
5. He has become **what we expected**.
   မၼ်းလၢဝ်းပဵၼ်မႃးယဝ်ႉ မိူၼ်ၼင်ႇႁဝ်းမုင်ႈမွင်းဝႆႉယဝ်ႉ။

(2) Adjective Clause - ၶႆႉလမ်ႉပဵၼ်ၶၵ်ႉလိၵ်ႈၵႃႉၷမ်ႉထႅမ်ၸိုဝ်ႈၶေႃႉ ယဝ်ႉ။ လူဝ်ႇသေၶေႃႉၵႃႉပဵၼ်– **1.Relative Pronouns**(တၢင်ၸိုဝ်ႈ) **2. Relative Adverbs**(ၷမ်ႉသၢင်ႈ)ၶဝ်ႈပုၼ်းသေႁွင်ႉသၢၼ်ပၼ်ၵႃႉပဵၼ်Adjective Clause ၶႆႉယဝ်ႉ။

(1) Relative Pronouns - who,which, whose, whom, that, as, but.

(2) Relative Adverbs - when,where,why.

1. Jai Hseing Harm **who** is speaking in front of the students is my friend.
   ၸႆၢးသႅင်ႁၢၼ်ႈၵေႃႉၵႃႉတိုၵ်ႉလၢတ်ႈၼႃႈမၢၵ်ႈၽႆႇၶေႃႈလုၵ်ႈႁဵၼ်းၶေႃႉပဵၼ်ၵူၺ်း ၵေႃႉၷဝ်ၶႃႈၵေႃႈ။
2. The people **who** eat the food in the restaurant are our Shan Youth Network students.
   ႁူၼ်းလိူဝ်းၵႃႉၵိၼ်တင်းၵိၼ်ၶွင်းလၢၼ်ႉၶေႃႉပဵၼ်လုၵ်ႈႁဵၼ်းၵေႃႉၷပ်းသၢၼ် ႁူၼ်းၶုမ်ႇတႆးႁဝ်းၶႃႈၵေႃႈ။
3. The books **that** on the shelf are old.
   ပပ်ႉလိၵ်ႈၵႃႉမီးၶူဝ်ၼိူင်ႇလိူဝ်းၶေႃႉပဵၼ်ပပ်ႉၷဝ်ႇ။
4. The place **where** I was born is a small village.
   တီႈၵႃႉၷဝ်ၶႃႈၵိူတ်ႇၶေႃႉပဵၼ်ဝၢၼ်ႈႁွၼ်ႇႁူလ်းၶႃႈၵေႃႈ။
5. The time **when** he will get back is not known to me.
   ၶၢဝ်းယၢမ်းမိူဝ်ႈလႅဝ်မၼ်းၸႆၢးတေပွၵ်ႈမႃးမိုၼ်းၶေႃႉၷဝ်ၶႃႈၵမ်ႇႁူႉဝႃႉ။
6. The books **which** I wrote will be very useful to students.
   ပပ်ႉလိၵ်ႈၵႃႉၷဝ်တႅမ်ႈၶေႃႉတေၸဝ်ႈတၢင်းတိုဝ်းၶမ်ႇတႃႇလုၵ်ႈႁဵၼ်းယဝ်ႉ။
7. The girl **whom** I am teaching English is very honest.
   ၵွၼ်ႇယိင်းၵေႃႉၵႃႉၷဝ်ၶႃႈတိုၵ်ႉသွၼ်ၵၢင်ႈၵိတ်ႉၶေႃႉသိုဝ်ႈယူဝ်းၶႃႇ။

Adjective Clauses

1. Defining Clause - ၶဵင်ႉပဵၼ်ၶၵ်ႉလိၵ်ႈၵၢၼ်ၶေႃႈမုၼ်းမၼ်းလမ်ႇလွင်ႈယဝ်ႉ။
2. Non-defining Clause -ၶဵင်ႉပဵၼ်ၶၵ်ႉလိၵ်ႈၵၢၼ်ၶေႃႈမုၼ်းမၼ်းလိူဝ်ၶႄႉယဝ်ႉ။

Defining Clause

1. The boy **who reads a book in the library** is my brother.
   ၵွၼ်ႇၸၢႆးၵေႃႉဢၼ်ဢၢၼ်ႇပပ်ႉလိၵ်ႈၼႂ်းႁူင်းတူလ်းလိၵ်ႈၼၼ်ႉပဵၼ်ပီႈၸၢႆးၶႃႈ။
2. The woman **whose son passed exam** is my grandmother.
   ၽူႈယိင်းၵေႃႉဢၼ်လုၵ်ႈၸၢႆးမၼ်းၵႂၢင်ႇလိၵ်ႈၼၼ်ႉပဵၼ်ၵႂၢၵ်ႇႁဝ်းၵူဝ်ႈ။

Non - defining Clause

3. Ying Horm**, who is three years older then him,** is his sister.
   ယိင်းႁွမ်ၵေႃႉဢၼ်ယႂ်ႇလိူဝ်သေမၼ်းၸၢႆးသၢမ်ပီၼၼ်ႉပဵၼ်ပီႈၼၢင်းမၼ်းၸၢႆး။
4. My sister**, who lives in Thailand**, sent me a computer.
   ပီႈၼၢင်းၶဝ်ၵေႃႉဢၼ်ယူႇတီႈမိူင်းထႆးၼၼ်ႉသူင်ႇၶွမ်းလုၵ်ႈၼိုင်ႈမႃးပၼ်ၶဝ်။
5. The student **, who was from Northern Shan State,** didn't give the correct answer.
   လုၵ်ႈႁဵၼ်းၵေႃႉဢၼ်လုၵ်ႉမႃးမိူင်းတႆးပွတ်းႁွင်ႇၼၼ်ႉဢမ်ႇပၼ်ၶေႃႈတွပ်ႇမၢၼ်ႇမႅၼ်ႈဝႆႉ။
6. Our new teacher**, who seems to be nice,** has said nothing about Jai Loo**, whom he replaced.**
   ၶေႃးသွၼ်မႂ်ႇႁဝ်းၵေႃႉဢၼ်မီးၸႂ်ႁၢင်ႈလီၵမ်ႉလၢတ်ႈၶိုဝ်းသင်လွင်ႈၸၢႆးလူၵေႃႉဢၼ်မၼ်းၸၢႆးလႆႈၶၢမ်ႇတၢင်တီႈၼၼ်ႉ။
7. Jai Harn**, whom you met in Thailand,** is now back in Hsipaw.
   ၸၢႆးႁၢၼ်ၵေႃႉဢၼ်မႂ်းထူပ်းတီႈမိူင်းထႆးၼၼ်ႉမိူဝ်ႈလဵဝ်ၶိုၼ်းမႃးသီႇပေႃႈယဝ်ႉ။

(3) Adverb Clause - ၶေႃႉလမ်ႉပဵၼ်ၶၢဝ်ႇလိၵ်ႈဢမ်ႇသၢင်ႇမီး Subject + Predicate ဝႆႉတဵမ်ထူၼ်ႈသေတူင်ႉၶိုင်ႈၸွမ်းၵၢၼ် Adverb ၶွၼ်ႉယဝ်ႉ။ Adverb Clause ၶေႃႉလမ်ႉမူႇပိူင်မၼ်းမီးဝႆႉယူႇပဵၼ်လႅၼ်ပိူင်ၶွၼ်ႉယဝ်ႉ။

1. Adverb Clause of Manner - ၶၢဝ်ႇလိၵ်ႈၼႄလွင်ႈတူင်ႉၶိုင်
2. Adverb Clause of Place - ၶၢဝ်ႇလိၵ်ႈၵၢၼ်ၼႄၵွင်ႈတီႈ
3. Adverb Clause of Time - ၶၢဝ်ႇလိၵ်ႈၵၢၼ်ၼႄယၢမ်းၶၢဝ်း
4. Adverb Clause of Reason - ၶၢဝ်ႇလိၵ်ႈၵၢၼ်ၼႄလွင်ႈတၢင်း
5. Adverb Clause of Result - ၶၢဝ်ႇလိၵ်ႈၵၢၼ်ၼႄၽွၼ်းလီ/ၸႃႉ
6. Adverb Clause of Purpose - ၶၢဝ်ႇလိၵ်ႈၼႄလွင်ႈယိူင်းဢၢၼ်း
7. Adverb Clause of Concession - ၶၢဝ်ႇလိၵ်ႈၼႄလွင်ႈသၢင်ၶတ်း
8. Adverb Clause of Comparison - ၶၢဝ်ႇလိၵ်ႈၼႄလွင်ႈတႅၵ်ႈၶိူင်း
9. Adverb Clause of Reservation - ၶၢဝ်ႇလိၵ်ႈၼႄလွင်ႈတႅၵ်ႉလႅင်း
10. Adverb Clause of Condition - ၶၢဝ်ႇလိၵ်ႈၵၢၼ်လွင်ႈၼႄသႂ်ႇငဝ်

Example (ပိူင်တႅၵ်ႈမၼ်း)

Adverb Clause of Manner -

1. He works as a machine does.
   မၼ်းႁဵတ်းၵၢၼ်မိူၼ်ၶိူင်ႈၸၢၵ်ႈယဝ်ႉ။
2. She treats me as if I were her slave.
   မၼ်းၼၢင်းႁဵတ်းတေႃႇၵဝ် မိူၼ်ၼင်ႇၵဝ်ပဵၼ်ၶီႈၶႃႈမၼ်းၼၢင်းဝႆႉ။
3. They acted as though they had been the doctors.
   ၶဝ်ႁဵတ်းသၢင်ႇငၢႆးမိူၼ်ၼင်ႇၶဝ်ယၢမ်ႈပဵၼ်မေႃယႃမႃးယဝ်ႉယဝ်ႈ။

Adverb Clause of Place -

1. I can't tell wherever they live.
   ၵဝ်လၢတ်ႈၵမ်ႉလႆႈၶဝ်ယူႇတီႈလႂ်သေၵမ်ႉဝႃႈ။
2. He wants to die where he was born.
   မၼ်းလၢႆးၶႂ်ႈတၢႆတီႈဢၼ်မၼ်းလၢႆးၵိူတ်ႇၼေၼ်ႉ။
3. The students study hard as far as they could.
   လုၵ်ႈႁဵၼ်းၶဝ်ၶတ်းၸႂ်ၼင်ႇႁႃႈၶဝ်ပဵၼ်လႆႈၼေၼ်ႉယဝ်ႉ။
4. He drove his car as near the main road as he could.
   မၼ်းလၢႆးၵေႃႈၵႃးမၼ်းလမ်သဵၼ်ႈတၢင်းလူမ်းၼင်ႇမၼ်းလၢႆးပဵၼ်လႆႈယဝ်ႉ။

Adverb Clause of Time -

1. I knew her well while I was in Shan State.
   ၵဝ်ႁူႉမၼ်းၼၢင်းလီယဝ်ႉ ၽွင်းၵဝ်မီးဝႆႉတီႈမိူင်းတႆးၼေၼ်ႉ။
2. The thief was caught as he was getting off the house.
   ၽူႈလၵ်ႉလႆႈၶၢမ်ႉတီႉၽွင်းမၼ်းမၼ်းလၢႆးဢွၵ်ႉႁိူၼ်းမႃးၼေၼ်ႉယဝ်ႉ။
3. I have been here since the sun rose.
   ၵဝ်ႁွတ်ႈထိုင်မႃးတီႈၼႆႈလႅမ်မိူဝ်ႈၵၢင်ဝၼ်းၶိုၼ်ႈယဝ်ႉ။
4. She will live in Thailand till she rich.
   မၼ်းၼၢင်းတေယူႇမိူင်းထႆးတေႃႇထိုင်မၼ်းၼၢင်းမၢၵ်ႈမီး။
5. They talk of old times whenever they meet.
   ၶဝ်ၵုပ်ႉလွင်ႈမိူဝ်ႈၵွၼ်ႉမိူဝ်ႈၶဝ်လႆႈထူပ်းမႃး။
7. He had gone before the police arrived.
   မၼ်းလၢႆးၵႂႃႇယဝ်ႉယဝ်ႈ ၵွၼ်တၢင်းတမ်ႇၼူတ်ႉႁွတ်ႈထိုင်ယဝ်ႉ။

8. This book was written after the Second World War had ended.
   ပပ်ႉၼႆႉလႆႈတႅမ်ႈဝႆႉဝၢႆးသေသိုၵ်းၵမ်ႇၽႃႇပွၵ်ႈသွင်ယဝ်ႉတူဝ်ႈၵႂႃႇၼၼ်ႉယဝ်ႉ။
9. As soon as the bell rings, the children will go to the class.
   ၸွင်းမိူဝ်ႈသဵင်ၵိင်ႇမေးလုၵ်ႈဢွၼ်ၶဝ်တေၵႂႃႇႁွင်းႁဵၼ်းသွၼ်လိၵ်ႈယဝ်ႉ။
10. I didn't see you as long as I was studying in Bangkok.
   ၵဝ်ဢမ်ႇထူပ်းသူယဝ်ႉၸူဝ်ႈၵႃႈၵဝ်တိုၵ်ႉလဵပ်ႈႁဵၼ်းဝႆႉယူႇတီႈမိူင်းၵွၵ်ႈ။
11. So long as they are alive, no one can harm them.
   ၸူဝ်ႈၵႃႈၶဝ်ယူႇသဵင်ႈဢမ်ႇမီးၽူႈလႆႈႁဵတ်းႁၢႆၶဝ်လႆႈ။
12. She was unhappy all the time (that) she lived with him.
   မၼ်းၼၢင်းဢမ်ႇမူၼ်ႈသိူဝ်းၵူႈၸူဝ်ႈယၢမ်းယဝ်ႉၸွင်းမိူဝ်ႈယူႇႁူမ်ႈမၼ်းၸၢႆး။
13. He will be watering in the garden by the time I reach at his home.
   မၼ်းၸၢႆးတေႁူတ်းသူၼ်ယဝ်ႉၸွင်းမိူဝ်ႈၵဝ်ႁွတ်ႈထိုင်တီႈႁိူၼ်းမၼ်းၸၢႆးၼၼ်ႉ။

Adverb Clause of Reason -

1. He is unhappy because he is poor.
   မၼ်းၸၢႆးဢမ်ႇမူၼ်ႈသိူဝ်း ၵွပ်ႈပိူဝ်ႈမၼ်းၸၢႆးၽၢၼ်။
2. She has decided to come because she loves festival.
   မၼ်းၼၢင်းတႅပ်းတတ်းတႃႇတေမႃးယဝ်ႉ ၵွပ်ႈပိူဝ်ႈမၼ်းၼၢင်းသူင်ပွႆးလၢမ်း။
3. I could not come as it rained hard yesterday.
   ၵဝ်မႃးဢမ်ႇလႆႈယဝ်ႉ ယွၼ်ႉပိူဝ်ႈၽူၼ်တူၵ်းႁႅင်းၶႃႈမိူဝ်ႈဝႃး။
4. As he was a foolish, he refused to listen to Dhamma.
   ၵွပ်ႈမၼ်းၸၢႆးပဵၼ်ဝႆႉႁူၼ်းမိူၵ်ႈတႃႇတေထွမ်ႇထမ်းမၼ်းတွပ်ႇထႅင်ၶိုၼ်းယဝ်ႉ။
5. Since you have worked very hard, you will certainlly succeed.
   ယွၼ်ႉသူၵတ်းၸႂ်ႁဵတ်းၵၢၼ်တေႉတေႉသူတိုၼ်းတေၵွင်ႇမႅၼ်ႇတႅမ်ထူၼ်ႈယဝ်ႉ။

6. I haven't seen him since he was only at home.
   ၵဝ်ဢမ်ႇႁၼ်မၼ်းၸၢႆးယဝ်ႉလဵမ်မိူဝ်ႈမၼ်းၸၢႆးမီးဝႆႉၵေႃႉလဵဝ်တီႈႁိူၼ်း။
7. Now that he was ill, he couldn't come to work.
   ၵွပ်ႈပိူဝ်ႈမၼ်းၸၢႆးဢမ်ႇယူႇလီ မၼ်းဢမ်ႇပဵၼ်မႃးၵၢၼ်လႆႈယဝ်ႉ။
8. Seeing that he was tired, he couldn't go to work.
   ၵွပ်ႈပိူဝ်ႈမၼ်းၸၢႆးႁိူဝ်ႉဝႆႉမၼ်းၸၢႆးလင်ႇဢမ်ႇပဵၼ်ၵႂႃႇၵၢၼ်လႆႈယဝ်ႉ။
9. Whereas he disobeyed the law, he was punished.
   ယွၼ်ႉပိူဝ်ႈမၼ်းၸၢႆးဢမ်ႇၸွမ်းမၢႆမီး မၼ်းၸၢႆးလႆႈလူးတၢမ်ႇယဝ်ႉ။
10. In as much as he didn't finishe working, he wasn't paid money.
   ယွၼ်ႉပိူဝ်ႈမၼ်းၸၢႆးဢမ်ႇႁဵတ်းၵၢၼ်ယဝ်ႉမၼ်းလင်ႇဢမ်ႇလႆႈငိုၼ်းယဝ်ႉ။
11. Jai Mong was punished due to the fact that he disobeyed the law.
   ၸၢႆးမိူင်းလူးတၢမ်ႇၶေၼ်ႉယွၼ်ႉပိူဝ်ႈတီႈတေႉမၼ်းမၼ်းၸၢႆးဢမ်ႇၸွမ်းမၢႆမီးယဝ်ႉ
12. He failed owning to the fact that he was sick.
   မၼ်းၸၢႆးတူၵ်းယွၼ်ႉပိူဝ်ႈတီႈတေႉလိူင်မၼ်းၸၢႆးဢမ်ႇယူႇလီယဝ်ႉ။
13. I agreed in view of the fact that your plan is good.
   ၵဝ်ၶူႈလႆႈၸႂ်ႁၼ်ထိုင်ၸွမ်းတေႉယွၼ်ႉပိူဝ်ႈသူဝၢင်းၽႅၼ်ၶႅမ်ႉၶေၼ်ႉယဝ်ႉ။
14. On account of the fact that the country was at war, all the young men were drafted.
   ယွၼ်ႉပိူဝ်ႈတီႈတေႉမၼ်းဝၢၼ်ႈမိူင်းပဵၼ်ဝႆႉပၢင်တိူၵ်းၶေၼ်ႉႁူၼ်းၶူမ်ႉတၢင်းသဵင်
   ၵႂႃႉလိူင်းယဝ်ႉ။

Adverb Clause of Result -

1. He won the government lottery yesterday, so that he can now buy a motor - cycle.

မၢၼ်းလႄႈပွၵ်ႈထီႇလူင်ပွင်လိုင်ႈမိူဝ်ႈဝႃးႁွပ်ႈပိူဝ်ႈၶဝ်မၢၼ်းလႄႈမိူဝ်ႈလဵဝ်သိုဝ်ႉလႆႈ
လူတ်ႉၶိူင်ႈလမ်းၶိုင်ႈယဝ်ႉ။

2. The boy is so young that he can not dress himself.
ၵွၼ်ႇလႄႈယွၼ်ႉပိူဝ်ႈဢေႇလိၵ်ႉၶႄႇမၢၼ်းၵမ်ႇမေႃၶုင်ႈၶူဝ်းၶၢင်းမၢၼ်း။

3. Nang Kham Noung sang so beautifully that everyone applauded her sound.
ၼၢင်းၶမ်းၼွင်ႉႁွင်ႉၵႂၢမ်းသႅင်လီတေႉယဝ်ႉႁွပ်ႈၶဝ်ၵူၼ်းၵူႈဢေႃႉတူပ်းမိုဝ်းပၼ်
ၵိုၼ်းမၢၼ်းၼၢင်းယဝ်ႉ။

4. It is so hard a job that I can't bear doing it.
ၼၼ်ႉပဵၼ်ၵၢၼ်ယၢပ်ႇတေႉႁွပ်ႈၶဝ်ၵဝ်ၵမ်ႇၶၢမ်ႇလႆႈယဝ်ႉ။

5. Ying Zarm Horm has such pretty dimple that we enjoy looking at it.
ယိင်းၸၢမ်ႁွမ်မီးၵႅမ်ႈလွၵ်းလိူင်ႉၶဝ်ႁွပ်ႈၶဝ်ႁၼ်းလႆႈလွင်ႈတူၺ်းယဝ်ႉ။

6. They are such good servants that we let them go home every year.
ၶဝ်ပဵၼ်ၵူၼ်းလွင်ႉလီႁွပ်ႈၶဝ်ႉႁၼ်းပၼ်ၶႂၢင်းၶဝ်မိူဝ်းႁိူၼ်းၵူႈပီယဝ်ႉ။

7. It is such a hot day today that I can't go on working.
မိူဝ်ႈၼႆႉမႆႈႁၢဝ်ႈႁႅင်းတေႉ ႁွပ်ႈၶဝ်ၵဝ်ၵမ်ႇၵႂႃႇႁဵတ်းၵၢၼ်ၵဝ်လႆႈ။

8. She is a good lady that I beg to get married.
မၢၼ်းၼၢင်းပဵၼ်ၽူႈယိင်းလီဢေႃႉၶိုင်ႈႁွပ်ႈၶဝ်ၵဝ်ၶေႃႈတေႃႇဢဝ်ႁိူၼ်းလွမ်း။

Adverb Clause of Purpose -

1. She tried hard so that she passed with the distinction.
မၢၼ်းၼၢင်းၶတ်းၸႂ်လႄႈယွၼ်ႉၼၼ်ႉမၢၼ်းၼၢင်းၵွင်ႇလိၵ်ႈၵိုၵ်းပႃးလၢဝ်
လွင်ႈယဝ်ႉ

2. I come so I see their students.
   ၵဝ်မႃးၸင်လႆႈႁၼ်ႇၶေႃႈၵဝ်ၵျၢၼ်လုၵ်ႈႁဵၼ်းၶဝ်။
3. Some people work in order that they may live.
   ၵူၼ်းမၢင်ၸိူဝ်းႁဵတ်းၵၢၼ်ယွၼ်ႉပိူဝ်ႈတႃႇၶဝ်တေယူႇသဝ်း။
4. He took medicine for the purpose that he might recover.
   မၼ်းၸၢႆးၵိၼ်ယႃယွၼ်ႉပိူဝ်ႈယိူင်းဢၢၼ်းတႃႇမၼ်းၸၢႆးတေယူႇလီၶိုၼ်းယဝ်ႉ။
5. I 'm telling you this lest you should make a mistake.
   ၵဝ်လၢတ်ႈသူၼႆႉၵွပ်ႈပိူဝ်ႈသူဢမ်ႇထုၵ်ႇလီႁဵတ်းၽိတ်းၶေႃႉယဝ်ႉ။
6. I helped him for fear that he failed in the exam.
   ၵဝ်ၸွႆႈမၼ်းၸၢႆးယဝ်ႉၵွပ်ႈပိူဝ်ႈၵူဝ်မၼ်းၸၢႆးတူၵ်းလိူၵ်ႈယဝ်ႉ။
7. Don't let the boy go too near the bank of the river in case he falls in.
   ယႃႇပၼ်ၵႂၼ်ႇၸၢႆးဢွၼ်ႇလမ်ႉၵိမ်းၽင်ႇၶမ်ႉယွၼ်ႉပိူဝ်ႈၵူဝ်မၼ်းတူၵ်းၶမ်ႉ။

Adverb Clause of Concession -

1. He is honest, though he is poor.
   မၼ်းၸၢႆးသိုဝ်ႈယူဝ်းၵိုဝ်ႈပႅၵ်ႉသမ်ႉမၼ်းၽေႃၶၢၼ်ၵေႃႈ။
2. Even though she tried hard, she failed in the exam.
   ပႅၵ်ႉသမ်ႉမၼ်းၼၢင်းၶတ်းၸႂ်သေတႃႉမၼ်းၼၢင်းတူၵ်းလိူၵ်ႈယူႇ။
3. Although he is intelligent, he is lazy.
   ပႅၵ်ႉသမ်ႉမၼ်းၸၢႆးလၢၵ်ႇလီၵေႃႈမၼ်းၸၢႆးၶၢၼ်ႉ။
4. I will get there, even if I have to walk all day.
   ၵဝ်တေထိုင်တီႈၼၼ်ႉပႅၵ်ႉသမ်ႉဝႃႈၵဝ်တေလႆႈပႆတင်းဝၼ်းၵေႃႈ။
5. Much as I admire him, I dislike him doing that thing.
   ပႅၵ်ႉသမ်ႉဝႃႈၵဝ်ၶမ်ႉယမ်မၼ်းၸၢႆးၵေႃႈၵဝ်ဢမ်ႇၶိူၵ်ႈလွင်ႈမၼ်းႁဵတ်းၼၼ်ႉ။

6. Rich as he is, he is never happy.
   မီးမူၼ်ၶၼ်ၶင်ႇမၼ်းလႄႈၵေႃႈ မၼ်းၵမ်ႉတွၼ်ႉသိူဝ်း။
7. However hard he tries, he never seems to passed.
   ပၼ်ႇသမ်ႉမၼ်းလႄႈၶတ်းလႆၵေႃႈ မၼ်းမူၼ်ၵၢင်ႈၵမ်ႉၵွင်ႇသေပွၼ်ႈ။
8. However difficult the problem is, I won't give up.
   ပၼ်ႇသမ်ႉပၼ်ႁႃယၢပ်ႇသေတႃႉၵေႃႈ ၵဝ်တေၵမ်ႉယွမ်းၵၢၼ်ႉ။
9. Admitting that he was poor, he decided not to cancel the
   wedding.
   ပၼ်ႇသမ်ႉမၼ်းလႄႈၶၢၼ်ဝႆႉၵေႃႈမၼ်းလႄႈတၼ်းတတ်းယဝ်ႉၵမ်ႉယႃႉပၢတ်ႈလွင်ႈ
   ႁူပ်ႉႁူႈ။
10. I went on working notwithstanding that the sun was going to
    set.
    ၵဝ်ႁဵတ်းၵၢၼ်ယဝ်ႉ ပၼ်ႇသမ်ႉဝၼ်းၵၢင်ဝၼ်းလမ်တေတူၵ်းယဝ်ႉသေတႃႉၵေႃႈ။
11. She is going there in spite of the fact that I told her it was
    very dangerous.
    မၼ်းၶႂၢင်းတိုၵ်ႉႁဵတ်းၶၼ်ႉယူႇပၼ်ႇသမ်ႉဝႃးတီႈတေႉၵဝ်လၢတ်ႈၼႄမၼ်း
    ၶႂၢင်းၶၼ်ႉမီးၼၢႆးၶိုၼ်ၶမ်ၶႂႃႇၵေႃႈ။
12. He could pass his examination notwithstanding the fact that
    he didn't study hard.
    မၼ်းလႄႈၵွင်ႇလိၵ်ႈမၼ်းယဝ်ႉပၼ်ႇသမ်ႉတီႈတေႉ မၼ်းလႄႈၵမ်ႉလဵၼ်ႈၶတ်းလႆ
    သေတႃႉၵေႃႈ။
13. Whenever he arrives, he will be punished.
    မၼ်းလႄႈႁွတ်ႈထိုင်ယၢမ်းလႂ်ၵမ်ႉဝႃးမၼ်းတေလူးတၢမ်ႇယဝ်ႉ။
14. Whatever you may say, I still think I did the right thing.
    မိုၼ်းတေလၢတ်ႈဝႃးသင်သေၵမ်ႉဝႃးၵဝ်တိုၵ်ႉဝူၼ်ႉဝႃးၵဝ်မၼ်ၼႄယဝ်ႉၶႅၵ်ႈၵိူဝ်ႈ။

15.Wherever you put it, I could find it easily.
သူသူင်ႇခခေဝ်ႉဝံႉတီႈလွ်သေၵာမ်ႇဝူႈ ၵဝ်တိုခ်းတေၵျႁၢခင်ၢႈင်ၢႈယဝ်ႉ။

16. No matter why he did that thing, he must be punished.
ယွခ်ႉပိူဝ်ႈသင်လ်ၢႈၵာမ်ႇၵ်တ်းသေတျႉၵျေႈမခ်းတိုခ်းထုၵ်ႇလျုႈတၢမ်ႇယဝ်ႉ။

17. Whatever games he plays, he can't do them well.
မခ်းလ်ၢႈလႅီခ်ႈၵိမ်းၵာခ်လွ်သေၵာမ်ႇဝူႈမခ်းလ်ၢႈတိုခ်းၵာမ်ႇမေလႅီခ်ႈလီလီ

18. Whatever kind of songs Jai Mu wrote, everybody likes to listen it.
ၵျၢမ်းလ်ၢႈမူးတၢ်မ်ႈလိူင်ႉၵ်ူဝ်သေၵာမ်ႇ ဝူႈၵူခ်းၵူႈၵျေႉလံႈလွ်ထွမ်ႇခခေ်ႉယဝ်ႉ။

Adverb Clause of Comparison -

1. She is as clever as you are.
   မခ်းခေါင်းလၵ်းလႅမ်လိူင်ႉခင်ႇသူခင်ႇၵဝ်ႇ။
2. I ran as fast as my brother did.
   ၵဝ်လႅီခ်ႈဝံးလိူင်ႉခင်ႇပီႈၵၢႆႈၵဝ်ခခေ်ႉယဝ်ႉ။
3. She is not so tall as I did.
   မခ်းခေါင်းၵာမ်ႇသုင်လိူင်ႉခင်ႇၵဝ်ယဝ်ႉ။
4. He didn't write as fast as I did.
   မခ်းလ်ၢႈၵာမ်ႇတၢ်မ်ႈဝံးလိူင်ႉခင်ႇၵဝ်ခခေ်ႉယဝ်ႉ။
5. I love you more than I can say.
   ၵဝ်ၵျၵ်ႉမွ်းလိူဝ်သေၵာခ်ၵဝ်လၢတ်ႈလံႈၵိူဝ်ႈ။
6. They studied harder than I did.
   ခဝ်ခတ်းလွ်ၵျ်င်းလိူဝ်ၵဝ်ခခေ်ႉယဝ်ႉ။
7. I have no such a car as you have.

ၵဝ်ၵၢမ်ႇမီးၵႃႈလိူင်ႉၶႅင်ႇသူမီးၶၶႅင်ႉ။

8. There are not such an easy work as you think.
   မၼ်းၵၢမ်ႇလွင်ႈငၢၼ်ငၢႆႈလိူင်ႉၶႅင်ႇသူဝူၼ်ႉၶၶႅင်ႉ။
9. There are not such things as you need.
   မၼ်းၵၢမ်ႇမီးၶူဝ်းၶွင်လိူင်ႉၶႅင်ႇသူလူဝ်ႇၶၶႅင်ႉ။
10. The more you learn, the more you get knowledge.
    ၶိုင်ႈသူႁဵၼ်းၼမ်ၶိုင်ႈသူလႆႈတၢင်းႁူႉၼမ်ယဝ်ႉ။
11. The sooner you finish your work, the sooner you will go home.
    ၶိုင်ႈသူလီဝ်းယဝ်ႉငၢၼ်သူၶိုင်ႈသူတေလီဝ်းလႆႈမိူဝ်းႁိူၼ်းယဝ်ႉ။

Adverb Clause of Reservation -

1. He knew nothing about what he did in Thailand except that he was to go there.
   မၼ်းလႆၢးၵၢမ်ႇႁူႉဝႆႉသင်လွင်ႈမၼ်းပဵၼ်သင်တီႈမိူင်းထႆးၶၶႅင်ႉလိူဝ်သေမၼ်ႈမႂ်းဝႆႉတေၵႂႃႇတီႈၶၶႅင်ႉယဝ်ႉ။
2. She is a very good girl except that she rarely talks.
   မၼ်းၶႄင်းပဵၼ်ယိင်းၵူၼ်းလီလိူဝ်သေၶၶႅင်ႉမၼ်းၶႄင်းၵၢမ်ႇသူႈလၢတ်ႈၵႂၢမ်း။
3. That was a very good concert,except for the fact that the singing was very bad.
   ပၢင်တွႆႇတိုင်ႈၶၶႅင်ႉၼၼ်ႉဝႆႉတေႉယဝ်ႉလိူဝ်သေတီႈတေႉမၼ်းလွင်ႈႁွင်ႉၵႂၢမ်းလႄ
   လိူဝ်ႈလလႃႈၵူၺ်း။
4. Everyone practices meditation, except me learning today.
   ၵူႈၵေႃႉၵေႃႉၶဵင်ႈတြႃးယဝ်ႉလိူဝ်သေၵဝ်ၵေႃႉလဵဝ်ၵူၺ်းလဵပ်ႈႁဵၼ်းမိူဝ်ႈၼႆႉ။
5. Except English books I have read them all in the library.
   လိူဝ်သေပပ်ႉၵၢင်ႈဢိတ်ႉၵဝ်လူမူတ်းယဝ်ႉယဝ်ႈၶွင်ႈႁူင်းတူၺ်းလိၵ်ႈ။

Adverb Clause of Condition -

1. I would come with you if I were not so busy.
   ၵဝ်တေမႃးၸွမ်းသူၵူဝ်ႈသင်ဝႃႈၵဝ်ၵမ်ႉမီးၵၢၼ်ၶမ်ႈၶႅပ်ႉလိူင်။
2. If only he couldn't gone to work there, he wouldn't have been killed.
   သင်ဝႃႈမၼ်းဢမ်ႇၵမ်ႉၵႂႃႇႁဵတ်းၵၢၼ်တီႈၼၼ်ႈႁူၺ်းတေႉမၼ်းဢမ်ႇၵမ်ႉထုၵ်ႇ
   တင်းလႆႈၶႃႈၵမ်ႉၵဝ်ႇတၢႆယဝ်ႉ။
3. We won't have the party unless the weather is good.
   ႁဝ်းတေၵမ်ႉမီးပၢင်လီင်ႉလူယဝ်ႉပေႃးၾႃႉၽူၼ်ၵမ်ႉလီလိူင်။
4. Supposing it rains, what shall I do ?
   ပေႃးဝႃႈၽူၼ်တူၵ်းၵဝ်တေႁဵတ်းသင်။
5. Provided that I am free, I shall come.
   သင်ဝႃႈၵဝ်တၢင်းၶၢႆလိူင်ၵဝ်ၶႃႈတေမႃးၵူဝ်ႈ။
6. You may take this book from the library on condition that you return it next week.
   သူၵဝ်လႆႈၵူဝ်ႈပပ်ႉလိၵ်ႈတီႈႁွင်းတူလ်းလိၵ်ႈၶၢၼ်ႉသင်ဝႃႈသူသူင်ႇၶိုၼ်းမၼ်း
   ဝူင်ႈၶႄႈလိူင်။
7. Don't let anybody do for him in the event that he fails to come.
   ယႃႇပွင်ႇသေၵေႃႉၵေႃႉႁဵတ်းပၼ်ႈတႃႇမၼ်းတီႈတေႉမၼ်းလိူင်မၼ်းဢမ်ႇတူၵ်း
   လူဝ်ႇမႃးၵူဝ်ႈ။
8. In case I forget, please remind me about that.
   သင်ဝႃႈၵဝ်ၶႃႈလိုမ်းလိူင်ၶၼ်းတေႃႈၽၢင်ႉၵဝ်ၶႃႈလူးလွင်ႈၶၢၼ်ႉ။
9. You may borrow my dictionary as long as you learn English.
   သူၵမ်လႆႈၵူဝ်ႈပပ်ႉသပ်းလိၵ်းၵဝ်လူဝ်ႈၵႃႈသူႁဵၼ်းၵၢင်းဢိင်းၵလိတ်ႉယူႇလိူင်။

10. I shall be so happy on the understanding that you all become friends.
    ၵဝ်တေမူၼ်ႈသိုဝ်းယဝ်ႉသင်ဝႃႈသူတင်းသဵင်ႈပဵၼ်ၵူလ်းၵေႃႉၵၼ်မႃးလိုင်။
11. He would come with me but that he is so busy.
    မၼ်းတေႃးထုၵ်ႇလီမႃးၸွမ်းၵဝ်ယဝ်ႉ သင်ဝႃႈမၼ်းတေႃးၵမ်ႇၵၢၼ်ၶမ်လိုင်။
12. She would have fallen down but that I caught her hand.
    မၼ်းၶေႃင်းလူမ်ႉတူၵ်းယဝ်ႉပေႃးဝႃႈၵဝ်ၵမ်ႇၺွပ်းၵဝ်မိုဝ်းမၼ်းၶေႃင်းလိုင်။

☆ ☆ ☆

ၵၢၼ်တွၼ်ႈၾိုၵ်းတႅမ်ႈ

တႃႇတေတႅမ်ႈထႅဝ်လိၵ်ႈၵၢင်ႈၵိတ်ႉၵွၼ်တၢင်းသုတ်းႁဝ်းတေလႆႈဝူၼ်ႉ ၽၢႆႇတႆးႁဝ်းသေ လွင်ႈၶိုၼ်းၶပ်ႉႁဵတ်းထႅဝ်လိၵ်ႈၵၢင်ႈၵိတ်ႉၶႅၼ်ႉယဝ်ႉ။ သင်ဝႃႈႁဝ်း တေႁဵတ်းထႅဝ်လိၵ်ႈမၼ်းႁႂ်ႈပေႃးႁၢင်ႈလီ၊ ၶေႃႈၵႂၢမ်းမၼ်းပေႃးတႅမ်ထူၼ်ႈပေႃးၶႅဝ်ႈလိူင် ၼ်ၶဵၼ်းတေႃႇဝူၼ်ႉၽၢႆႇတႆးႁဝ်းပဵၼ်ထႅဝ်လွၵ်ႈထႅဝ်ၶႅၼ်ႉသေ၊မိူၼ်းမူးၵဝ်ႇႁဵတ်းပဵၼ်ထႅဝ် လိၵ်ႈၵၢင်ႈၵိတ်ႉႁူပ်ႈယၢဝ်းယၢဝ်းၶႅၼ်ႉၼမ်ႉထီႉသုတ်းယဝ်ႉ။ လႆႈဝူၼ်ႉသေတႅမ်ႈတေႉ လွမ်းၶင်ႇငၶဝႆႉတီႈတွင်ႈလူဝ်းၶႅၼ်ႉယဝ်ႉ။

1. (ၵ) ယိင်းသႅင်လၢဝ်ၵွင်ႇပူၼ်ႉလၼ်ႉသိပ်းယဝ်ႉပႂ်းလၢဝ်လွင်ႈႁႃႈၵၢၼ်။

   Ying Hseing Lao passed the tenth standard with five distinctions.

   (ၶ) ယိင်းသႅင်လၢဝ်ပဵၼ်လုၵ်ႈယိင်းပႂ်ႈယိင်းသီတႃႇၵေႃႉလဵၵ်ႉသုတ်း။

   Ying Hseing Lao is the youngest daughter of Pa Ying Hsi Tar.

   (င) ပႂ်ႈယိင်းသီတႃႇၶဝ်ႉပဵၼ်ၶူးၶေႃႈၵေႃႁပ်းသၢၼ်ႁူၼ်းၶုမ်ႇတႆးႁဝ်း။

   Pa Ying Hsi Tar is our Shan Youth Network headmistress.

   (ၸ) ပၢင်တွပ်ႇလိၵ်ႈလၼ်ႉသိပ်း 2016 ၊ ၶိူင်းလိူၼ်မတ်ႉ။

   The tenth standard examination held in March, 2016.

သင်မိူၼ်းၵပ်ႉၵွတ်းပဵၼ်ထႅဝ်လိၵ်ႈၵၢၼ်လႅဝ်လိူင် –

ယိင်းသႅင်လၢဝ်ၵေႃႉပဵၼ်လုၵ်ႈယိင်းၵေႃႉလဵၵ်ႉသုတ်းပႂ်ႈယိင်းသီႇတႃႇၶူးၶေႃႈၵေႃ ႁပ်းသၢၼ်ႁူၼ်းၶုမ်ႇတႆးႁဝ်းၵွင်ႇပူၼ်ႉလၼ်ႉသိပ်းပၢင်တွပ်ႇလိၵ်ႈၶိူင်းလိူၼ် မၢတ်ႉ 2016 ၶၢၼ်ႉပႂ်းလၢဝ်လွင်ႈႁႃႈၵၢၼ်ယဝ်ႉ။

Ying Hseing Lao, the youngest daughter of Pa Ying Hsi Tar, our Shan Youth Network headmistress, passed the tenth standard held in March, 2016 with five distinctions.

2. (ၵ) ၸၢႆးၼေႃႇၶမ်းၵိူတ်ႇမိူဝ်ႈပီ 1981 တီႈဝဵင်းသီႇပေႃႉ။
   Jai Nor Kham was born in Hsipaw, 1981.
   (ၶ) ၸၢႆးၼေႃႇၶမ်းပဵၼ်ဝႆႉမေႃသွၼ်ဢင်းၵိတ်းႁဝ်းၶႃႈၵေႃႉ။
   Jai Nor Kham was our English teacher.
   (င) ဝဵင်းသီႇပေႃႉမီးၽၢင်ႈသၢႆၶေႃးၼမ်ႉတူႈၵိုဝ်ႈ။
   Hsipaw City is next to bank of Nam Doo river.
   (ၸ) ၼမ်ႉတူႈၼႆႉလုၵ်ႉတၢင်းႁွင်ႇသေလႆလူင်းလူးတၢင်းၸၢၼ်းၵိုဝ်ႈ။
   Nam Doo river flows from the north to the south.

ၶေႃႈတွပ်ႇမၼ်းလိုင် –

ၸၢႆးၼေႃႇၶမ်းၵေႃႉပဵၼ်မေႃသွၼ်ဢင်းၵိတ်းႁဝ်းၶႃႈၵိူတ်ႇပီ 1981 တီႈဝဵင်းသီႇပေႃႉၵၼ်မီးၽၢင်ႈသၢႆၶေႃးၼမ်ႉတူႈၵၼ်လုၵ်ႉတၢင်းႁွင်ႇသေလႆလူင်းလူးတၢင်းၸၢၼ်းၶေႃႉယဝ်ႉ။

Jai Nor Kham, our English teacher was born in 1981 in Hsi paw City, which is next to the bank of Nam Doo river which flows from the north to the south.

3. (ၵ) ၶုမ်ႇသဵၼ်းပၢၼ်မႂ်ႇမိူဝ်ႈလဵဝ်တင်းသိင်ႈတႃႇတေၶဝ်ႈႁူမ်ႈပွင်သၢင်ႈဝၢၼ်ႈမိူင်းၶေႃးတူဝ်ႈတၢၼ်းဝႆႉယဝ်ႉ။
   Youths of today are ready to take part in the nation building tasks.
   (ၶ) ၶုမ်ႇသဵၼ်းပၢၼ်မႂ်ႇမိူဝ်ႈလဵဝ်တိုၵ်ႉၽိုၵ်းႁဵၼ်းသွၼ်တီႈႁူင်းႁဵၼ်းႁူႈတီႈတီႈယူႇ။
   Youths of today are being trained at various training schools.

(င) ရှူင်းရှ်ခ်င်းဖိုဂ်းသွခ်ပိုတ့််ဝိ့လွတ့််တူဝ်ႈမိူင်းယဝ်ႉ။

The schools have been opened throughout the country.

(ၸ) တျ့တေပွင်သၢင်ႈချေႈၵၢခ်ဝၢခ်ႈမိူင်းခခေ်ႉ လူင်ပွင်လိုင်ႈၶဝ်ၶပ်ႉၼိုင်ဝ်ႉ ယူ့။

The nation building tasks are being under - taken by the government.

ချေႈတွပ့််မခ်ႈလိုင် –

ခုမ့််သ်ခ်ႈရှူခ််ႈမွ့််ၶဝ်တိုဂ််ႉဖိုဂ််းရှ်ခ််းၵၢဝ်တီႈရှူင်းရှ်ခ််းဖိုဂ််းသွခ််ၵၢခ််ပိုတ့်် ဝ်ႉလွတ့််တူဝ််ႈမိူင်းခခေ််ႉတူဝ််ႈတခ််းယဝ််ႉတျ့တေၶဝ််ရှူမ််ႈပွင်သၢင််ႈပုခ််ႈ ဖွခ််းဝၢခ််ႈမိူင်းၵၢခ််လူင်ပွင်လိုင််ႈၶဝ််ၶပ််ႉၼိုင်ဝ််ႉခခေ််ႉယဝ််ႉ။

Youths of today are being trained at various training schools which have been opened throughout the country are ready to take part in the nation building tasks which are being under - taken by the government.

4\. (ၵ) ၼူဝ်မွ့််လိူဝ််းခခေ််ႉတေပ်ခ််သၢ်သ်ခ််ႈတၢင််းတွခ််ႈတျ့ၵူခ််းၵမ််ႈခမေ််ၵပ််း သိုပ့််တိတ််းတေျ့ၵခ််ၵျ့ငၢႈမျႈလီယဝ််ႉ။

The new bridges will make the transportation smooth for national races.

(ၶ) ၼူဝ််မွ့််လိူဝ််းခခေ််ႉဖွင််းမိူဝ််ႈလ်ဝ််တိုဂ််ႉၵျေ့သၢင််ႈလွတ့််တူဝ််ႈမိူင််းယူ့။

The new bridges are being built all over the country.

(င) ၵူခ််းၵမ််ႈခမေ််ယူ့ရှူမ််ႈလိခ််၊ ၵိခ််ရှူမ််ႈခမေ််ႉၵခ််ခခေ််ႉယဝ််ႉ။

The national races who are living on the same land and drinking the same water.

ချေႈတွပ့််မခ််းလိုင် –

ၶူဝ်မႂ်ႇၸိူဝ်းၵၢၼ်တိုၵ်ႉၵေႃႇသၢင်ႈယူႇလွတ်ႈတူဝ်ႈမိူင်းယၢမ်းမိူဝ်ႈလႅဝ်ၶဝ်ႉတေ ပဵၼ်သၢႆသဵၼ်ႈတၢင်းတႃႇၵပ်းသိုပ်ႇၵႂႃႇမႃးလီၵူၼ်းၵမ်ႈၶဝ်ႈလိူဝ်းယူႇၼမ်ႉလိၼ် ၵိၼ်ၼမ်ႉၶဝ်ႉၵၼ်ၶဝ်ႉယဝ်ႉ။

The new bridges which are now being built all over the country will make the transportation smooth for national races those who are living on the same land and drinking the same water.

☆ ☆ ☆

1. Simple Sentence – ထႅဝ်လိၵ်ႈယူဝ်းယူဝ်း
2. Compound Sentence – ထႅဝ်လိၵ်ႈလေႃးၵၼ်
3. Complex Sentence – ထႅဝ်လိၵ်ႈသုၵ်ႉသၵ်ႉ

(1) Simple Sentence & Compound Sentence
ထႅဝ်လိၵ်ႈယူဝ်းယူဝ်း ၼလႄႈ ထႅဝ်လိၵ်ႈလေႃးၵၼ်

1. Simple : After making a promise, he does it.
ဝႃးသေပၼ်ၵႂၢမ်းမၼ်ႈယဝ်ႉမၼ်းၵေႃႈႁဵတ်းလွမ်း။
2. Compound : He not only makes a promise, but also he does it.
မၼ်းၵေႃႈပၼ်ၵႂၢမ်းၵတီႉၵူၺ်းၵမ်ႈၼႄးမၼ်းပႆႇႁဵတ်းလွမ်းပႃးၵိူဝ်ႈ
3. Simple : I work hard. I want to be rich.
ၵဝ်ၶတ်းလႅင်ႈႁဵတ်း ၊ ၵဝ်ၶႂ်ႈမၢၵ်ႈမီးၵိူဝ်ႈ။
4. Compound: I work hard because I want to be rich.

ၵဝ်ၶတ်းလႆႈႁဵတ်းယွၼ်ႉပိူဝ်ႈၵဝ်ၶႆႈမၢၵ်ႇမီးၵိူဝ်ႈ။

5. Simple : She didn't go to work because of her illness.

မၼ်းၶႄင်းၵၢမ်ႇၵႂႃႇၵၢၼ်ယွၼ်ႉပိူဝ်ႈလွင်ႈၵၢမ်ႇယူႇလီမၼ်းၶႄင်း

6. Compound : She was ill, so she didn't go to work.

မၼ်းၶႄင်းၵၢမ်ႇယူႇလီႁွပ်ႈၶေၼ်မၼ်းၶႄင်းၵၢမ်ႇၵႂႃႇၵၢၼ်ယဝ်ႉ။

7. Simple : Having no money left, he was obliged to go away.

ဝၢႆးငိုၼ်းၵၢမ်ႇမီးယဝ်ႉမၼ်းၸၢႆးလႆႈၶၢမ်ႇလွင်ႉၵႂႃႇႁဵတ်းတီႈၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

8. Compound : He had no money left, and so he was obliged to go away.

မၼ်းၸၢႆးၵၢမ်ႇမီးငိုၼ်းဝႆႉယဝ်ႉငၼ်ႈႁွပ်ႈၶေၼ်ႉမၼ်းၸၢႆးလႆႈ
ၶၢမ်ႇလွင်ႉၵႂႃႇႁဵတ်းတီႈၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

9. Simple : Turning on the right, you will find the house of your friend.

ငွၵ်းၽၢႆႇၶႂႃ သူတေႁၼ်လင်ႁိူၼ်းၵူၼ်းႁေႉသူၵူဝ်ႈ။

10.Compound : You must turn on the right, and you will find the house of your friend.

သူတေလႆႈငွၵ်းၽၢႆႇၶႂႃငၼ်ႈသူတေႁၼ်လင်းႁိူၼ်းၵူၼ်းႁေႉ
သူယဝ်ႉၵူဝ်ႈ။

(2) Compound Sentence & Complex Sentence

ထွၵ်ႈလိၵ်ႈလေႃးၵၼ် ငၼ်ႈ ထွၵ်ႈလိၵ်ႈသုၵ်ႉသၵ်ႉ

1.Compound : He is very poor, but he is always honest.

မၼ်းၸၢႆးၽၢၼ်ၶေႃႉ ၵူၺ်းၵေႈမၼ်းၸၢႆးသိုဝ်ႈယူဝ်းတႃႇသေႇယဝ်ႉ

2. Complex : He is always honest, though he is very poor.

မၼ်းၸၢႆးသိုဝ်ႈယူဝ်းသေတႃႉၵေႈ မၼ်းၸၢႆးသမ်ႉၽၢၼ်ၶေႃႉ။

3. Compound : He is a strong man, but he never works hard.
မၼ်းၸၢႆးပဵၼ်ၵူၼ်းၶႅင်ႁႅင်း ၵူၺ်းမၼ်းၸၢႆးၵမ်ႉတွၼ်ႉၶတ်းလွင်ႈ။

4. Complex : Though he is a strong man, he never works hard.
ပႅၵ်ႉသမ်ႉမၼ်းၸၢႆးပဵၼ်ၵူၼ်းၶႅင်ႁႅင်းၵေႃႈမၼ်းၵမ်ႉတွၼ်ႉၶတ်း
လွင်ႈ။

5. Compound : She is wealthy, but she is never happy.
မၼ်းၼၢင်းမၢၵ်ႈမီး ၵူၺ်းၵေႃႈမၼ်းၼၢင်းၵမ်ႉတွၼ်ႉသိုဝ်း။

6. Complex : Though she is wealthy, she is never happy.
မၼ်းၼၢင်းမၢၵ်ႈမီးသေတႃႉၵေႃႈမၼ်းၼၢင်းၵမ်ႉတွၼ်ႉသိုဝ်း။

7. Compound : Speak the truth, and you needn't have any fear.
လၢတ်ႈသိုဝ်ႈသိုဝ်ႈ လႄႈမႂ်းၵမ်ႉလူဝ်ႉမီးလွင်ႈပႅတ်ႉလႅၼ်။

8. Complex : If you speak the truth, you needn't have any fear.
ပေႃးမႂ်းလၢတ်ႈမၢၼ်ႉမႅၼ်ႈလိုင် မႂ်းၵမ်ႉလူဝ်ႉမီးလွင်ႈပႅတ်ႉလႅၼ်။

9. Compound : Walk quickly, or you will miss the bus.
ပႆႇဝႆးဝႆးလႄႈၵမ်ႉၼၼ်ႉသူတေလုတ်ႈၵႃးၵိုဝ်ႈ။

10.Complex : Unless you walk quickly, you will miss the bus.
သင်ဝႃႈသူၵမ်ႉပႆႇဝႆးဝႆးလိုင်သူတေလုတ်ႈၵႃးၵိုဝ်ႈ။

(3) Simple Sentence & Complex Sentence

ထႅဝ်လိၵ်ႈယူဝ်းယူဝ်း လႄႈ ထႅဝ်လိၵ်ႈသုၵ်ႉသၵ်ႉ

1.Simple : I am sure of your suceess.
ၵဝ်ယုမ်ႉယမ်လွင်ႈသူၵွင်ႉမႅင်ႉယူႉ။

2. Complex : I am sure that you will succeed.
ၵဝ်ယုမ်ႉယမ်ၼၼ်ႉသူတေၵွင်ႉမႅင်ႉယဝ်ႉ။

3. Simple : Lashio, the second capital of Shan State, is situated in Northern Shan State.
လႃႈသဵဝ်ႈဝဵင်းငဝ်ႈလိူင်ႈမိူင်းတႆးမၢႆသွင်ၶၶေင်ႉမီးၶွင်းမိူင်းတႆးပွတ်းႁွင်ႇၵိူဝ်ႈ။

4. Complex : Lashio, which is the second capital of Shan State, is situated in Northern Shan State.
လႃႈသဵဝ်ႈၵၢင်ပဵၼ်ဝဵင်းငဝ်ႈလိူင်ႈမိူင်းတႆးမၢႆသွင်ၶၶေင်ႉမီးၶွင်းမိူင်းတႆးပွတ်းႁွင်ႇၵိူဝ်ႈ။

5. Simple : On reaching home, they went to bed.
ၶႂၢင်းႁွတ်ႈထိုင်ႁိူၼ်းၶၶေင်ႉၶဝ်ၵႂႃႇၼွၼ်းယဝ်ႉ။

6. Complex : As soon as they reached home, they went to bed.
ၶႂၢင်းမိူဝ်ႈၶဝ်ႁွတ်ႈထိုင်ႁိူၼ်းယဝ်ႉၶၶေင်ႉၶဝ်ၵႂႃႇၼွၼ်းယဝ်ႉ။

7. Simple : My grandfather died at the age of seventy - five.
ဢိင်းၵုမ်းတႆၢမိူဝ်ႈၵႃႇယူႉလႆႈၸဵတ်းသိပ်းႁႃႈၶၶေင်ႉယဝ်ႉ။

8. Complex : My grandfather died when he was seventy - five years old.
ဢိင်းၵုမ်းတႆၢမိူဝ်ႈမၢင်းမီးဝႆႉၸဵတ်းသိပ်းႁႃႈပီၶၶေင်ႉယဝ်ႉ။

9. Simple : She wants to know my name.
မၢင်းၶေႃင်းၶႂ်ႈႁူႉလိုဝ်ႈၵဝ်ၶႃႈ။

10.Complex : She wants to know what my name is.
မၢင်းၶေႃင်းၶႂ်ႈႁူႉလိုဝ်ႈၵဝ်ဝႃႈႁိုဝ်ၶေႃယဝ်ႉ။

(1) **A BOUT MYSELF**

Let me tell you about myself. I'm a student. Although I'm not working at present, I'm thinking about it. I really think the time has come to get some work experience and first money. I haven't decided about it yet, I mean, what I will do for a living.

(2) **MY DREAM**

I have a dream. I'd love to get a very good education and help other people using my knowledge,skills,professionalism and experience. It's important to care about other people's interests.

(3) **ENGLISH**

I really like learning English. The more I learn English, the more I understand that I really need it. To be honest, actually, I learn this a mazing language for several reasons. First,I need it for my career growth. Second, I'd like to communicate with people from different countries. Last but not least, I like the process of learning English.

(4) **CAREER**

It's obvious that I'd like to make a career. I need to work very hard. I need to prove that I'm a very valuable worker for the company. I need to make the management of the company notice me. I need to do my best.

(5) INTERNET

I think we can not do without the Internet nowadays. We communicate with it's help and we can get real knowledge. I mean that we can learn English for free on the Internet.

(6) MY DAY

My day is usually quite ordinary. I get up very early and I go to be quite late. I have one rule which helps me spend my day better or more productively. What does it mean ? I like to analyze and what things I've done and what things I haven't done yet. I usually do it at the end of the day. It helps me achieve my aims.

(7) FREE TIME

To tell you the truth, I don't have much spare time. I really think that time is much more important than money because we can't get the time back. So you might guess I hate doing nothing. I prefer to do something useful for my future, for my body, for my soul or for my spirit.

(8) EDUCATION

Education plays a very important rule in our life. If we have a good education, it's an advantage. If not, don't give up. We can learn a lot by ourselves.

(9) MY FAMILY

I really love my family. Our family is quite large. I have a mother, father and two younger brothers. We often play together. If I were an only child my life would be very lonely. So I'm very happy that I have such a large and friendly family.

(10) FRIENDSHIP

I believe in love and I believe in friendship. It's a wonderful feeling when you are helped, you know,when you are loved, when you are supported. I know it isn't so easy to make friends and I can't say that I have a lot of friends. Generally, I'm a very faithful person and I'm not able to betray. Clearly, I expect the same from my friends.

(11) NEW YEAR

New Year is a very special day. People usually celebrate it with their friends or relatives. People like meeting together on this special occasion. What I don't like doing is drinking or doing something disgusting. It's important to celebrate these holidays but it's also important to understand what we have achieved and what we still have to do.

(12) **READING**

I'm keen on reading. I mostly read English books. I do it for pleasure and it's very good for my English progress. I think reading is a very good pastime.

(13) **DRUGS**

Taking drugs is a real nightmare. I know that people who start doing it get addicted very quickly. It's the most terrible addiction which ruins people's lives.

(14) **BUSINESS**

I can't say that it's very easy to do business. You know, the level of competition is very high nowadays. As for me, I'm concerned, I'd like to get some work experience first. After that I'll be able to decide what steps to take next.

(15) **LOVE**

Love is a great feeling. I'm sure that we need to share our love with other people. We can't be indifferent to other people's needs and problems. It's important not to be selfish. Some people only prefer to take something and they aren't ready for something which needs some kind of sacrifice.

Practical Spoken English

Why should we learn English?

1) English is a Global Language
2) English will open a world of new opportunities
3) English will make you a hot property
4) English is a simple language
5) English is plain fun